

1163.

Na osnovu člana 135 st. 3 i 7 Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Službeni list SRJ" br. 12/98, 44/99 i 73/00), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, donijelo je

PRAVILNIK O ZVANJIMA I USLOVIMA ZA STICANJE ZVANJA I IZDAVANJE OVLAŠĆENJA ZA ČLANOVE POSADE POMORSKIH BRODOVA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se zvanja, uslovi za sticanje zvanja i izdavanje ovlašćenja za članove posade pomorskih brodova (u daljem tekstu: pomorci), program i način polaganja stručnog ispita za sticanje zvanja pomoraca.

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **obuka** je sticanje znanja i vještina putem uvježbavanja i savladavanja stručnih programa posebne namjene u skladu sa ovim pravilnikom;
- 2) **ovlašćenje** je isprava o osnovnoj i posebnoj osposobljenosti kojom je pomorac ovlašćen da obavlja određene poslove na odgovarajućem nivou odgovornosti za vrijeme dok je ukrcan na brodu određene vrste, tonaže i pogonske snage;
- 3) **ograničenje** je smanjenje ovlašćenja pomoraca za obavljanje određenih poslova, odnosno za službu na brodu određene vrste, tonaže, pogonske snage, posebne namjene ili svojstava, koja su naznačena u ovlašćenju imaoca;
- 4) **obrazovanje** je sticanje znanja i vještina u okviru redovnog školovanja;
- 5) **pomorska školska ustanova** je ustanova, koja na osnovu akta nadležnog organa, obavlja redovno obrazovanje i obuku, odnosno posebnu obuku za sticanje ovlašćenja o osposobljenosti;
- 6) **diploma o položenom stručnom ispitu** je diploma koju izdaje Srednja stručna škola u kojoj se izučavaju obrazovni programi nautički tehničar, brodomašinski tehničar i elektrotehničar;
- 7) **sertifikat za kadeta nautičke ili brodomašinske struke** je potvrda koja je polaznicima vrednovana kao i diploma za nautičkog ili brodomašinskog tehničara, koju izdaje Srednja pomorska škola;
- 8) **centar za obuku pomoraca** je pravno lice, koje na osnovu akta nadležnog organa, obavlja obuku, odnosno posebnu obuku za sticanje zvanja i izdavanje ovlašćenja o osposobljenosti;
- 9) **uvjerenje o položenim ispitima** je dokaz o položenim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija nautike i brodomašinstva;
- 10) **diploma primijenjenih osnovnih studija** je dokaz o završenim primijenjenim osnovnim studijama nautike, brodomašinstva i pomorske elektrotehnike;
- 11) **diploma akademskih osnovnih studija** je dokaz o završenim osnovnim studijama pomorskih nauka i akademskih osnovnih studija elektrotehnike;
- 12) **diploma akademskih osnovnih studijskih programa** je dokaz o završenim osnovnim studijskim programima »nautika« i »brodomašinstvo«;

- 13) **potvrda o završenoj obuci, odnosno posebnoj obuci** je isprava kojom pomorska školska ustanova odnosno centar za obuku pomoraca potvrđuje da je, na ispravi naznačeni kandidat završio propisanu obuku, odnosno posebnu obuku;
- 14) **plovidbeni staž** je vrijeme provedeno u službi na brodu koje je uslov za izdavanje ovlašćenja o osposobljenosti odnosno posebnoj osposobljenosti;
- 15) **član posade** je član brodske posade, koji nije zapovjednik ili oficir;
- 16) **zapovjednik broda** je lice koje zapovijeda brodom, osposobljen u skladu sa odredbama STCW Reg. II/2 i II/3 Konvencije;
- 17) **prvi oficir palube** je oficir palube, prvi do zapovjednika, koji preuzima dužnost zapovijedanja brodom u slučaju da zapovjednik tu dužnost ne može obavljati, osposobljen u skladu sa odredbama STCW Reg. II/2 i II/3 Konvencije;
- 18) **oficir plovidbene straže** je oficir osposobljen u skladu sa STCW Reg. II/1 Konvencije;
- 19) **kormilar** je član posade osposobljen u skladu sa STCW Reg. II/5 Konvencije;
- 20) **član plovidbene straže** je član posade na brodu osposobljen u skladu sa STCW Reg. II/4 Konvencije;
- 21) **upravitelj mašine** je najviši oficir odgovoran za pogon broda, kao i za rad i održavanje mašinskih i električnih postrojenja na brodu, osposobljen u skladu sa odredbama STCW Reg. III/2 i III/3 Konvencije;
- 22) **drugi oficir mašine** je oficir mašine, prvi do upravitelja mašine, koji preuzima dužnost upravitelja u slučaju da tu dužnost upravitelj mašine ne može obavljati, osposobljen u skladu sa odredbama STCW Reg. III/2 i III/3 Konvencije;
- 23) **oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju** je oficir osposobljen u skladu sa STCW Reg. III/1 Konvencije;
- 24) **mazač** je član posade osposobljen u skladu sa STCW Reg. III/5 Konvencije;
- 25) **član plovidbene straže u mašinskom odjeljenju** je član posade na brodu osposobljen u skladu sa STCW Reg. III/4 Konvencije;
- 26) **oficir za elektrotehniku** je oficir osposobljen u skladu sa STCW Reg. III/6 Konvencije;
- 27) **član posade za elektrotehniku** je član posade osposobljen u skladu sa STCW Reg. III/7 Konvencije;
- 28) **oficir odgovoran za bezbjednost broda** je lice na brodu, odgovorno za zapovjedniku, imenovano od strane pomorske kompanije kao lice odgovorno za bezbjednost broda, uključujući i sprovođenje i održavanje plana bezbjednosne zaštite broda i veze sa licem odgovornim za bezbjednosnu zaštitu u društvu kao i sa oficirima zaduženim za bezbjednost luke;
- 29) **brod** je brod čija je bruto tonaža veća od 500, a snaga mašinskog kompleksa jača od 750 KW, u skladu sa STCW konvencijom;
- 30) **putnički brod** je brod pomorske plovidbe koji je namijenjen za prevoz više od 12 putnika;
- 31) **ro-ro – putnički brod** je putnički brod sa ro-ro prostorima ili prostorima posebnih vrsta, kako je utvrđeno Međunarodnom konvencijom o sigurnosti ljudskih života na moru i njenim izmjenama i dopunama;
- 32) **tanker** je brod za prevoz hemikalija, tečnog gasa i tanker za ulje;
- 33) **IMO** je međunarodna pomorska organizacija;
- 34) **STCW konvencija** je međunarodna konvencija o standardima za obuku, izdavanje ovlašćenja i vršenje brodske straže pomoraca;

- 35) **STCW oznaka** je međunarodna oznaka koju čini grupa arapskih i rimskih brojeva za raspoznavanje pojedinih ovlašćenja u brodskim službama, u skladu sa STCW konvencijom;
- 36) **GMDSS** je svjetski pomorski sistem opasnosti i sigurnosti;
- 37) **GMDSS** radio operator je lice koje ima važeće ovlašćenje za radio-operatora;
- 38) **radio pravila** su pravila koja utvrđuje međunarodni savez za telekomunikacije;
- 39) **agencija ovlašćenja za posredovanje pri zapošljavanju na pomorskim brodovima inostranog poslodavca** je agencija koja obavlja poslove posredovanja pri zapošljavanju pomoraca;
- 40) **godina** je vremenski period u trajanju od 12 mjeseci;
- 41) **mjesec** je kalendarski mjesec ili period od 30 dana koji se sastoji od perioda kraćih od mjesec dana;
- 42) **sat** je vremenski period u trajanju od 60 minuta.

Član 3

Pomorac je ovlašćen da na brodu obavlja brodske djelatnosti onog nivoa odgovornosti za koje je osposobljen i za koje je stekao zvanje, kao i sve brodske djelatnosti koje se obavljaju na nižem nivou odgovornosti u okviru iste službe.

Ovlašćenje za obavljanje poslova nižih nivoa odgovornosti može se izdati na zahtjev pomorca ako nadležna lučka kapetanija (u daljem tekstu: Kapetanija) utvrdi da su ispunjeni uslovi za izdavanje tog ovlašćenja.

Ovlašćenje iz stava 2 ovog člana izdaje se sa istim rokom važenja koje ima ovlašćenje na osnovu koga se izdaje.

Član 4

Pomorac stiče određeno zvanje ako ispunjava propisane uslove u pogledu obrazovanja i obuke i položi ispit za sticanje tog zvanja, kada je on propisan.

Obuka iz stava 1 ovog člana vrši se po programu datom u Prilogu B i D koji su sastavni dio ovog pravilnika.

Obrazovanje iz stava 1 ovog člana vrše pomorske školske ustanove po programima usklađenim sa STCW konvencijom.

Ispit za sticanje određenog zvanja iz stava 1 ovog člana polaže se po programu datom u Prilogu C koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 5

Ovlašćenje sadrži: STCW pravilo, rok važenja, brodske djelatnosti, nivo odgovornosti, moguća ograničenja i osposobljenost.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se na crnogorskom i engleskom jeziku, na obrascu datom u Prilogu A I koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Uz ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se ovjera (Endorsement) kojom se potvrđuje da je ovlašćenje izdato prema odredbama STCW konvencije na obrascu datom u Prilogu A III koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Pomorac tokom službe na brodu treba da drži originale ovlašćenja i ovjeru (endorsement) na brodu.

II. OVLAŠĆENJA

Član 6

Pomorci se osposobljavaju i stiču zvanja za obavljanje sljedećih brodskih djelatnosti:

- 1) plovidba;
- 2) rukovanje i slaganje tereta;
- 3) upravljanje poslovima na brodu i briga za lica na brodu;
- 4) brodsko mašinstvo;
- 5) elektrotehnika, elektronika i tehnika upravljanja (automatika);
- 6) održavanje i popravka;
- 7) radio-veze.

Član 7

Brodске djelatnosti iz člana 6 ovog pravilnika mogu se obavljati na upravljačkom, radnom i pomoćnom nivou odgovornosti.

Upravljački nivo odgovornosti odnosi se na upravljanje svim ili određenim brodskim djelatnostima, a obavljaju ga pomorci koji imaju ovlašćenje za: zapovjednika broda, prvog oficira palube, upravitelja mašine i drugog oficira mašine, odnosno za upravljanje svim ili pojedinim tačno utvrdjenim djelatnostima na brodu.

Radni nivo odgovornosti obavljaju pomorci koji imaju ovlašćenje za: oficira plovdbene straže, oficira plovdbene straže u mašinskom odjeljenju, oficira za elektrotehniku i GMDSS radio-operatora na brodu.

Pomoćni nivo odgovornosti obavljaju pomorci koji imaju ovlašćenje za: kormilara, člana plovdbene straže, mazača, člana plovdbene straže u mašinskom odjeljenju i člana posade za elektrotehniku.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, oficir plovdbene straže na brodu do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi i zapovjednik broda do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi osposobljavaju se za radni nivo odgovornosti.

Član 8

Prije preuzimanja dužnosti na brodu, pomorci koji obavljaju poslove na brodu u bilo kom svojstvu, treba da savladaju poseban program upoznavanja o postupcima u slučaju opasnosti na brodu.

Program iz stava 1 ovog člana sprovodi pomorska kompanija na čiji brod se pomorac ukrcava.

Prije preuzimanja dužnosti na brodu, pomorci koji obavljaju poslove na brodu u bilo kom svojstvu, treba da savladaju poseban program upoznavanja o bezbjedonosnim postupcima.

Program iz stava 3 ovog člana sprovodi oficir odgovoran za bezbjednost broda ili drugo kvalifikovano lice .

Svi pomorci kojima se na brodu povjeravaju poslovi u pogledu sigurnosti i spriječavanja zagađivanja, prije prvog ukrcaja treba da imaju ovlašćenje osnovne sigurnosti na brodu (STCW Reg. VI/1), ako su završili posebnu obuku i položili ispit po programu datom u Prilogu B ovog pravilnika, i to:

- lično preživljavanje;

- lična prva pomoć;
- protivpožarna zaštita;
- lična sigurnost i društvena odgovornost.

Prije prvog ukrcaja na brod pomorac treba da ima ovlaštenje za pružanje prve medicinske pomoći na brodu (STCW Reg. VI/4-1) ako je završio posebnu obuku i položio ispit po programu datom u Prilogu B ovog pravilnika.

Posebnu obuku iz stava 6 ovog člana ne polažu lica koja imaju diplomu srednje, više medicinske škole ili medicinskog fakulteta.

Pomorci koji imaju diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program nautički ili brodomašinski tehničar ili sertifikat - kadet nautičke ili brodomašinske struke ili uvjerenje o položenim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija nautike ili brodomaštva ili diplomu primijenjenih osnovnih studija nautike ili brodomaštva ili diplomu akademskih osnovnih studija – pomorskih nauka ili diplomu pomorskog fakulteta za akademske osnovne studijske programe »nautika« i »brodomaštvo«, nijesu obavezni da završe obuku iz st. 5 i 6 ovog člana, ako su taj program završili u toku redovnog školovanja sa odgovarajućim fondom sati, što dokazuju potvrdom škole.

Pomorci zaposleni ili angažovani u bilo kom svojstvu na brodu, mogu da završe poseban program bezbjednosne obuke za sve pomorce i da polože ispit za sticanje ovlaštenja, postupke u slučaju opasnosti za bezbjednost i podizanje svijesti o bezbjednosti na brodu (STCW Reg. VI/6-1), u skladu sa programom datim u Prilogu B ovog pravilnika.

Ovlaštenja iz st. 5, 6 i 9 ovog člana izdaju se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 9

Brodске djelatnosti iz člana 6 ovog pravilnika obavljaju se u službi palube, službi mašine i radio službi.

Član 10

Zvanja koja pomorac stiče u službi palube su:

- zapovjednik broda;
- prvi oficir palube;
- oficir plovidbene straže;
- kormilar;
- član plovidbene straže.

Pomorcima u službi palube izdaju se sljedeća osnovna ovlaštenja:

- zapovjednik broda od 3000 BT ili većem (STCW Reg. II/2);
- prvi oficir palube na brodu od 3000 BT ili većem (STCW Reg. II/2);
- zapovjednik broda od 500 BT do 3000 BT (STCW Reg. II/2);
- prvi oficir palube na brodu od 500 BT do 3000 BT (STCW Reg. II/2);
- oficir plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većem (STCW Reg. II/1);
- zapovjednik broda do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi (STCW Reg. II/3);
- oficir plovidbene straže na brodu do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi (STCW Reg. II/3);
- kormilar (STCW Reg. II/5);
- član plovidbene straže (STCW Reg. II/4).

Zapovjednik broda, prvi oficir palube i oficir plovidbene straže, mogu na određenom nivou odgovornosti, u okviru svoje službe, obavljati sljedeće brodske djelatnosti: plovidbu, rukovanje i slaganje tereta, upravljanje poslovima na brodu i brigu za lica na brodu i radio-veze.

Kormilar može u okviru službe na pomoćnom nivou odgovornosti obavljati sljedeće brodske djelatnosti: plovidbu, upravljanje poslovima na brodu i briga za lica na brodu, rukovanje i slaganje tereta i održavanje i popravku.

Član plovidbene straže može u okviru svoje službe na pomoćnom nivou odgovornosti obavljati brodsku djelatnost plovidbe.

Član 11

Zvanja koja pomorac stiče u službi mašine su:

- upravitelj mašine;
- drugi oficir mašine;
- oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju ;
- oficir za elektrotehniku;
- mazač;
- član plovidbene straže u mašinskom odjeljenju ;
- član posade za elektrotehniku.

Pomorcima u službi mašine mogu se izdati sljedeća osnovna ovlašćenja:

- upravitelj mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim (STCW Reg. III/2);
- drugi oficir mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim (STCW Reg. III/2);
- upravitelj mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW do 3000 kW (STCW Reg. III/3);
- drugi oficir mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW do 3000 kW (STCW Reg. III/3);
- oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW ili jačim (STCW Reg. III/1);
- oficir za elektrotehniku (STCW Reg. III/6);
- mazač (STCW Reg. III/5);
- član plovidbene straže u mašinskom odjeljenju (STCW Reg. III/4);
- član posade za elektrotehniku (STCW Reg. III/7).

Upravitelj mašine, drugi oficir mašine, oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju i mazač, mogu na određenom nivou odgovornosti u okviru svoje službe, obavljati sljedeće brodske djelatnosti: brodsko mašinstvo, elektrotehnika, elektronika i tehnika upravljanja (automatika), upravljanje poslovima na brodu i briga za lica na brodu i održavanje i popravke.

Član plovidbene straže u mašinskom odjeljenju može na pomoćnom nivou odgovornosti u okviru svoje službe obavljati brodsku djelatnost brodsko mašinstvo.

Oficir za elektrotehniku i član posade za elektrotehniku, mogu na određenom nivou odgovornosti u okviru svoje službe, obavljati sljedeće brodske djelatnosti: elektrotehnika, elektronika i tehnika upravljanja (automatika), održavanje i popravka i upravljanje poslovima na brodu i briga za lica na brodu.

Član 12

Zvanja koja pomorac stiče u GMDSS radio službi su:

- GMDSS radio-operator sa opštim ovlašćenjem;
- GMDSS radio-operator sa ograničenim ovlašćenjem;
- VHF DSC radio-operator.

Pomorcu u GMDSS radio službi mogu se izdati sljedeća osnovna ovlašćenja:

- GMDSS radio-operator sa opštim ovlašćenjem (STCW Reg. IV/2);
- GMDSS radio-operator sa ograničenim ovlašćenjem (STCW Reg. IV/2);
- VHF DSC radio-operator (CEPT 31-04E).

GMDSS radio-operator sa opštim ovlašćenjem i GMDSS radio-operator sa ograničenim ovlašćenjem, mogu na određenom nivou odgovornosti u okviru svoje službe, obavljati sljedeće brodske djelatnosti: radio-veze, održavanje i popravke uređaja i opreme na brodu.

VHF DSC radio - operator može u okviru svoje službe obavljati brodsku djelatnost radio - veze.

Član 13

Pored ovlašćenja iz čl. 10, 11 i 12 ovog pravilnika, pomorcu se mogu izdati i sljedeća osnovna ovlašćenja:

- zapovjednik broda do 100 BT u maloj obalnoj plovidbi;
- zapovjednik broda do 200 BT u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore;
- voditelj jahte do 100 BT;
- voditelj jahte do 200 BT;
- voditelj jahte do 500 BT;
- mornar motorista;
- upravitelj mašine u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage do 750 kW ;
- oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage do 750 kW;
- brodski mehaničar;
- brodski kuvar.

Na osnovu ovlašćenja iz stava 1 al. 1 i 2 ovog člana mogu se obavljati sljedeće brodske djelatnosti: plovidba, rukovanje i slaganje tereta upravljanje poslovima na brodu i briga za lica na brodu i radio-veze.

Na osnovu ovlašćenja iz stava 1 al. 3 do 6 ovog člana mogu se obavljati sljedeće brodske djelatnosti: plovidba, upravljanje poslovima na brodu i briga za lica na brodu, rukovanje i slaganje tereta, brodsko mašinstvo, elektrotehnika, elektronika i tehnika upravljanja (automatika), održavanje i popravka i radio-veze.

Na osnovu ovlašćenja iz stava 1 a 7 i 8 ovog člana mogu se obavljati sljedeće brodske djelatnosti: brodsko mašinstvo, upravljanje poslovima na brodu i briga za lica na brodu i održavanje i popravka.

Na osnovu ovlašćenja iz stava 1 alineja 9 ovog člana mogu se obavljati sljedeće brodske djelatnosti: mehaničarski radovi na brodu i održavanje i popravka.

Na osnovu ovlašćenja iz stava 1 alineja 10 ovog člana mogu se obavljati sljedeće brodske djelatnosti: spremanja hrane na brodu, upravljanje poslovima na brodu i briga za lica na brodu i održavanje i popravka.

III. USLOVI I NAČIN STICANJA OSNOVNIH OVLAŠĆENJA

1. Služba palube

Član 14

Ovlašćenje za zapovjednika broda od 3000 BT ili većeg (STCW Reg. II /2), izdaje se pomorcu koji ima:

- uvjerenje o položenim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija nautike ili diplomu primijenjenih osnovnih studija nautike ili diplomu akademskih osnovnih studija pomorskih nauka ili diplomu pomorskog fakulteta za akademski osnovni studijski program »nautika« ili diplomu više stručne škole – nautički smjer sa najmanje 36 mjeseci plovidbenog staža kao oficir plovidbene straže na brodovima od 3000 BT ili većim u dugoj ili velikoj obalnoj plovidbi ili 24 mjeseca plovidbenog staža od čega najmanje 12 mjeseci u svojstvu prvog oficira palube na brodovima od 3000 BT ili većim u dugoj ili velikoj obalnoj plovidbi; ili
- završen poseban program obrazovanja po programu datom u Prilogu D2 ovog pravilnika; ili
- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program - nautički tehničar ili sertifikat kadet nautičke struke sa najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu prvog oficira palube na brodovima od 3000 BT ili većim, od čega najmanje godinu dana plovidbenog staža ostvarenih tokom prethodnih pet godina na tim dužnostima;
- važeće ovlašćenje za prvog oficira palube na brodu od 3000 BT ili većem;
- ovlašćenje za GMDSS radio-operatora sa opštim ovlašćenjem;
- ovlašćenja iz čl. 8, 48, 54 i 56 ovog pravilnika;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i za korišćenje uređaja za automatsko radarsko ucrtavanje na upravljačkom nivou (u daljem tekstu: ARPA uređaja) po posebnom programu datom u Prilogu D 15 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima na mostu;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
- potvrdu o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 15

Ovlašćenje za prvog oficira palube na brodu od 3000 BT ili većem (STCW Reg. II/2), izdaje se pomorcu koji ima:

- uvjerenje o položenim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija nautike ili diplomu primijenjenih osnovnih studija nautike ili diplomu akademskih osnovnih studija pomorskih nauka ili diplomu pomorskog fakulteta za akademski osnovni studijski program »nautika« ili diplomu više stručne škole – nautički smjer, ovlašćenje oficira plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većem i najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u tom svojstvu na brodovima od 3000 BT ili većim u dugoj ili velikoj obalnoj plovidbi; ili

- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program-nautički tehničar ili sertifikat-kadet nautičke struke; ovlaštenje oficira plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većim i najmanje 36 mjeseci plovidbenog staža u tom svojstvu na brodovima od 3000 BT ili većim u dugoj ili velikoj obalnoj plovidbi i završen poseban program obrazovanja po programu datom u Prilogu D2 ovog pravilnika kod ovlaštene pomorske visokoškolske ustanove shodno IMO modelu kursa 7.01 koji se odnosi na program obuke za zapovjednika broda od 3000 BT ili većeg i prvog oficira palube na brodu od 3000 BT ili većeg;
- ovlaštenje za GMDSS radio-operatora sa opštim ovlaštenjem;
- ovlaštenja iz čl. 8, 48, 54 i 56 ovog pravilnika;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i za korišćenje ARPA uređaja na upravljačkom nivou po posebnom programu datom u Prilogu D15 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima na mostu;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
- potvrda o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C1 koji je sastavni dio ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlaštenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 16

Ovlaštenje za zapovjednika broda od 500 BT do 3000 BT (STCW Reg. II/2), izdaje se pomorcu koji ima:

- važeće ovlaštenje za prvog oficira palube na brodu od 500 BT do 3000 BT;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu prvog oficira palube na brodovima od 500 BT do 3000 BT, ostvarenih tokom prethodnih pet godina;
- ovlaštenja iz čl. 8, 48, 54 i 56 ovog pravilnika;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i za korišćenje ARPA uređaja na upravljačkom nivou po posebnom programu datom u Prilogu D15 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima na mostu;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu ;
- potvrdu o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlaštenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 17

Ovlaštenje za prvog oficira palube na brodu od 500 BT do 3000 BT (STCW Reg. II/2), izdaje se pomorcu koji ima:

- ovlaštenje oficira plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većem;

- najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu oficira plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većem;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D3 ovog pravilnika ;
- ovlaštenja iz čl. 8,48,54 i 56 ovog pravilnika;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i za korišćenje ARPA uređaja na upravljačkom nivou po posebnom programu datom u Prilogu D15 ovog pravilnika ;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima na mostu;
- potvrdu o osposobljenosti za primjenu rukovođenje i timski rad na brodu;
- potvrdu o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata;
- položen ispit po programu datom u Prilogu C2 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlaštenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 18

Ovlaštenje za oficira plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većem (STCW Reg. II/1), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, zanimanje, obrazovni program - nautički tehničar ili sertifikat – kadet nautičke struke ili uvjerenje o položenim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija nautike ili diplomu primijenjenih osnovnih studija nautike ili diplomu akademskih osnovnih studija pomorskih nauka ili diplomu pomorskog fakulteta za akademski osnovni studijski program »nautika«;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu pripravnika za sticanje zvanja oficira plovidbene straže, od čega najmanje devet mjeseci na brodovima od 500 BT ili većim u dugoj ili velikoj obalnoj plovidbi;
- ovlaštenje za GMDSS radio operatora sa opštim ovlaštenjem;
- ovlaštenja iz čl. 8, 48, 54 i 56 ovog pravilnika;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i korišćenje ARPA uređaja na radnom nivou, po posebnom programu datom u Prilogu D14 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima na mostu;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
- potvrdu o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata;
- položen ispit po programu datom u Prilogu C3 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

.Plovidbeni staž iz stava 1 alineja 3 ovog člana se ostvaruje poslije sticanja odgovarajuće stručne spreme.

Ovlaštenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 19

Ovlašćenje za zapovjednika broda do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi (STCW Reg. II/3), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 20 godina života;
- najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu oficira plovidbene straže na brodu do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi ili najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu oficira plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većem, od čega najmanje godinu dana plovidbenog staža ostvarenih tokom prethodnih pet godina na tim dužnostima;
- ovlašćenje o osposobljenosti za GMDSS radio-operatora sa ograničenim ovlašćenjem;
- ovlašćenja iz čl. 8, 48 i 54 ovog pravilnika;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajima po posebnom programu datom u Prilogu D13 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 20

Ovlašćenje za oficira plovidbene straže na brodu do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi (STCW Reg. II/3), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- najmanje 36 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu kormilara;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D4 ovog pravilnika ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi, što dokazuje potvrdom te škole;
- ovlašćenje o osposobljenosti za GMDSS radio-operatora sa ograničenim ovlašćenjem;
- ovlašćenja iz čl. 8, 48 i 54 ovog pravilnika;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem-radni nivo, po posebnom programu datom u Prilogu D13 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C4 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 21

Ovlašćenje za kormilara (STCW Reg. II/5), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- ovlašćenja iz čl. 8 i 54 ovog pravilnika;
- najmanje 18 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu člana plovidbene straže na brodovima od 500 BT ili većim; ili
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu člana posade plovidbene straže na brodovima od 500 BT ili većim i koji je završio obuku po programu datom u

Prilogu D5 ovog pravilnika ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi, što dokazuje potvdom te škole;

- položen ispit, po programu datom u Prilogu C5 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Pomorac kojem je izdato ovlašćenje iz stava 1 ovog člana poslije plovidbenog staža od najmanje 24 mjeseca, od čega najmanje godina dana mora biti ostvarena tokom prethodnih pet godina na tim dužnostima, ima pravo da zapovijeda brodom do 50 BT u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore, ako ima završenu posebnu obuku za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i ovlašćenje GMDSS radio-operator sa ograničenim ovlašćenjem.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 22

Ovlašćenje za člana plovidbene straže (STCW Reg. II/4), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 16 godina života;
- najmanje šest mjeseci plovidbenog staža kao član posade u službi palube na brodu od 500 BT ili većem, koji se obavlja pod nadzorom ovlašćenog lica na brodu;
- potvrdu o završenoj obuci, po programu datom u Prilogu D6 ovog pravilnika ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi, što dokazuje potvdom te škole;
- ovlašćenja iz člana 8 i 54 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C6 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

2. Služba mašine

Član 23

Ovlašćenje za upravitelja mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim (STCW Reg. III/2), izdaje se pomorcu koji ima:

- uvjerenje o položenim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija brodomaštva ili diplomu primijenjenih osnovnih studija brodomaštva ili diplomu akademskih osnovnih studija pomorskih nauka ili diplomu pomorskog fakulteta za akademski osnovni studijski program »brodomaštvo« ili diplomu više stručne škole – brodomašinski smjer, najmanje 36 mjeseci plovidbenog staža kao oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačem ili 24 mjeseca plovidbenog staža od čega najmanje 12 mjeseci u svojstvu drugog oficira mašine na brodovima sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim; ili
- završen poseban program obrazovanja po programu datom u Prilogu D21 ovog pravilnika; ili
- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program-brodomašinski tehničar ili sertifikat – kadet brodomašinske struke, najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu drugog oficira mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim, od čega ima

najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na tim dužnostima;

- važeće ovlašćenje o osposobljenosti za drugog oficira mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim;
- ovlašćenja iz čl. 8, 48 i 54 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima u brodskom mašinskom kompleksu;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 24

Ovlašćenje za drugog oficira mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim (STCW Reg. III/2), izdaje se pomorcu koji ima:

- uvjerenje o položenim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija brodomaštva ili diplomu primijenjenih osnovnih studija brodomaštva ili diplomu akademskih osnovnih studija pomorskih nauka ili diplomu pomorskog fakulteta za akademski osnovni studijski program »brodomaštvo« ili diplomu više stručne škole – brodomašinski smjer i najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodovima sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim; ili
- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program-brodomašinski tehničar ili sertifikat-kadet brodomašinske struke, ili ovlašćenje oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW ili jačim sa najmanje 36 mjeseci plovidbenog staža u tom svojstvu na brodovima od 3000 kW ili jačim i završen poseban program obrazovanja po programu datom u Prilogu D 21 ovog pravilnika kod ovlašćene pomorske visokoškolske ustanove shodno IMO modelu kursa 7.2 koji se odnosi na program obuke za upravitelja mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim i drugog oficira mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim;
- ovlašćenja iz čl. 8, 48 i 54 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima u brodskom mašinskom kompleksu;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C13 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 25

Ovlašćenje za upravitelja mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW do 3000 kW (STCW Reg. III/3), izdaje se pomorcu koji ima:

- važeće ovlašćenje za drugog oficira mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW do 3000 kW ;

- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu drugog oficira mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW do 3000 kW, ostvarenih tokom prethodnih pet godina;
- ovlašćenja iz čl. 8, 48 i 54 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima u brodskom mašinskom kompleksu;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 26

Ovlašćenje za drugog oficira mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW do 3000 kW (STCW Reg. III/3), izdaje se pomorcu koji ima:

- ovlašćenje oficira plovidbene straže na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW ili jačem;
- najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW ili jačem;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D22 ovog pravilnika;
- ovlašćenja iz čl. 8, 48 i 54 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima u brodskom mašinskom kompleksu;
- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
- položen ispit, po program datom u Programu C14 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 27

Ovlašćenje za oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW ili jačim (STCW Reg. III/1), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života,
- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program-brodomašinski tehničar ili sertifikat-kadet brodomašinske struke ili uvjerenje o položenim svim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija brodomašinstva ili diplomu primijenjenih osnovnih studija brodomašinstva ili diplomu akademskih osnovnih studija pomorskih nauka ili diplomu pomorskog fakulteta za akademski osnovni studijski program »brodomašinstvo« ;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu pripravnika za sticanje zvanja oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW ili jačim, od čega najmanje devet mjeseci na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim;
- ovlašćenja iz čl. 8, 48 i 54 ovog pravilnika;
- potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima u brodskom mašinskom kompleksu;

- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
- položen ispit po programu datom u Prilogu C15 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Plovidbeni staž iz stava 1 alineja 3 ovog člana ostvaruje se poslije sticanja odgovarajuće stručne spreme.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 28

Ovlašćenje za mazača (STCW Reg. III/5), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- ovlašćenja iz čl. 8 i 54 ovog pravilnika;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu člana plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodovima pogonske snage od 750 kW ili jačim, ili
- najmanje šest mjeseci plovidbenog staža u tom svojstvu na brodovima pogonske snage od 750 kW ili jačim i koji je završio obuku po programu datom u Prilogu D23 ovog pravilnika ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi sto dokazuje potvrdom te škole;
- položen ispit po programu datom u Prilogu C16 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Pomorac kome je izdato ovlašćenje iz stava 1 ovog člana, poslije plovidbenog staža od najmanje 12 mjeseci, ostvarenog tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlašćenja ima pravo da upravlja brodskim mašinskim kompleksom pogonske snage do 350 kW.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 29

Ovlašćenje za člana plovidbene straže u mašinskom odjeljenju (STCW Reg. III/4), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 16 godina života;
- najmanje šest mjeseci plovidbenog staža kao član posade u službi mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW ili jačim;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D24 ovog pravilnika ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi, što dokazuje potvrdom te škole;
- ovlašćenja iz čl. 8 i 54 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C17 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 30

Ovlašćenje za oficira za elektrotehniku (STCW Reg. III/6), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- diplomu primijenjenih osnovnih studija pomorske elektrotehnike; ili

- diplomu osnovnih akademskih studija elektrotehnike i završenu obuku po programu datom u Prilogu D26 ovog pravilnika; ili
- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program - elektrotehnika i završenu obuku po programu datom u Prilogu D26 ovog pravilnika;
- ovlaštenja iz čl. 8, 48 i 54 ovog pravilnika;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža na brodu u svojstvu pripravnika za sticanje zvanja oficira za elektrotehniku od čega najmanje devet mjeseci na brodu, dok tri mjeseca mogu biti ostvarena u području radioničkih vještina;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C19 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlaštenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 31

Ovlaštenje za člana posade za elektrotehniku (STCW Reg. III/7), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program - elektrotehnika u trajanju od najmanje tri godine i završenu obuku po programu datom u Prilogu D27 ovog pravilnika;
- ovlaštenja iz čl. 8 i 54 ovog pravilnika;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža na brodu kao član posade za elektrotehniku; – položen ispit po programu datom u Prilogu C20 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlaštenje iz stava 1 ovoga člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

3. Radio-služba

Član 32

Ovlaštenje za GMDSS radio-operatora sa opštim ovlaštenjem (STCW Reg. IV/2), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža na brodu u svojstvu pripravnika palube ili najmanje 12 mjeseci radnog staža na pomorskoj obalnoj radio stanici;
- potvrdu o položenom stručnom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program nautika ili uvjerenje o položenim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija nautike ili diplomu primijenjenih osnovnih studija nautike ili diplomu akademskih osnovnih studija pomorskih nauka diplomu pomorskog fakulteta za akademski osnovni studijski program »nautika« ili diplomu više stručne škole – nautički smjer;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D28 ovog pravilnika ili je tu obuku završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi sto dokazuje potvrdom te škole;
- ovlaštenja iz člana 8 ovog pravilnika;
- položen ispit po programu datom u Prilogu C21 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 33

Ovlašćenje za GMDSS radio-operatora sa ograničenim ovlašćenjem (STCW Reg. IV/2), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D29 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C22 ovog pravilnika, i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Pomorac sa ovlašćenjem iz stava 1 ovog člana ima pravo da obavlja poslove radio-veza samo na brodovima koji plove u području A1.

Član 34

Ovlašćenje za VHF DSC radio-operatora (CEPT 31-04E), izdaje se pomorcu koji ima

- najmanje 18 godina života;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D30 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C23 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se na neodređeno vrijeme.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se na obrascu iz Priloga A V koji je sastavni dio ovog pravilnika.

4. Ostale osnovne osposobljenosti

Član 35

Pored osnovnih ovlašćenja koja se izdaju prema odredbama STCW Konvencije, pomorci mogu sticati i druga ovlašćenja pod uslovima propisanim ovim pravilnikom.

Ovlašćenja iz stava 1 ovog člana izdaju se na crnogorskom i engleskom jeziku, na obrascu datom u Prilogu A II koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 36

Ovlašćenje za zapovjednika broda do 100 BT u maloj obalnoj plovidbi, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 20 godina života;
- ovlašćenja iz čl. 8 i 54 ovog pravilnika;
- najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu kormilara ili najmanje pet godina plovidbenog staža u svojstvu mornara motoriste;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D7 ovog pravilnika;
- ovlašćenje o osposobljenosti za GMDSS radio-operatora sa ograničenim ovlašćenjem;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem po posebnom programu datom u Prilogu D 13 ovog pravilnika;

- položen ispit po programu datom u Prilogu C7 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Pomorcima u službi palube kojima su izdata ovlašćenja na upravljačkom nivou odgovornosti priznaje se ovlašćenje iz stava 1 ovog člana, a pomorcima na radnom nivou odgovornosti ako imaju najmanje šest mjeseci plovidbenog staža na brodu.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 37

Ovlašćenje za zapovjednika broda do 200 BT u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 20 godina života;
- ovlašćenja iz čl. 8 i 54 ovog pravilnika;
- najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu kormilara ili najmanje pet godina plovidbenog staža u svojstvu mornara motoriste;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D8 ovog pravilnika;
- ovlašćenje o osposobljenosti za GMDSS radio-operatora sa ograničenim ovlašćenjem;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem, po posebnom programu datom u Prilogu D13 ovog pravilnika;
- položen ispitu po programu datom u Prilogu C8 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Pomorcu u službi palube kojem su izdata ovlašćenja na upravljačkom nivou odgovornosti priznaje se ovlašćenje iz stava 1 ovog člana, a pomorcu na radnom nivou odgovornosti ako ima najmanje šest mjeseci plovidbenog staža na brodu.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 38

Ovlašćenje za voditelja jahte do 100 BT, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 20 godina života;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža na brodu ili tri godine plovidbenog iskustva kao voditelj čamca;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D11 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C11 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Pomorac kome je izdato ovlašćenje iz stava 1 ovog člana ima pravo da upravlja jahtom do 100 BT.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Pomorac u službi palube, kojem su izdata ovlašćenja na upravljačkom i radnom nivou, za izdavanje ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, polaže samo dio ispita iz stava 1 alineja 5 ovog člana, koji se odnosi na mašinski kompleks, a pomorac u službi mašine polaže samo dio ispita iz stava 1 alineja 5 ovog člana, koji se odnosi na službu palube.

Odredba stava 4 ovog člana primjenjuje se, na odgovarajući način, na obuku iz stava 1 alineja 3 ovog člana.

Član 39

Ovlašćenje za voditelja jahte do 200 BT, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 20 godina života;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu voditelja jahte do 100 BT koje je izdala kapetanija iz člana 93 ovog pravilnika ili ima najmanje ovlašćenje na pomoćnom nivou odgovornosti i 12 mjeseci plovidbenog staža u tom svojstvu;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D10 ovog pravilnika;
- položen ispit po programu datom u Prilogu C10 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Pomorac kome je izdato ovlašćenje iz stava 1 ovog člana ima pravo da upravlja jahtom do 200 BT.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Pomorcu u službi palube, kojem su izdata ovlašćenja na upravljačkom i radnom nivou, za izdavanje ovlašćenja iz stava 1 ovog člana polaže samo dio ispita iz stava 1 alineja 5 ovog člana, koji se odnosi na mašinski kompleks, a pomorac u službi mašine polaže samo dio ispita iz stava 1 alineja 5 ovog člana, koji se odnosi na službu palube.

Odredba stava 4 ovog člana primjenjuje se, na odgovarajući način, na obuku iz stava 1 alineja 3 ovog člana.

Plovidbeni staž iz stava 1 alineja 2 ovog člana dokazuje se ovjerenom kopijom popisa posade ili potvrdom vlasnika jahte i potvrdom o registraciji jahte, za jahtu strane državne pripadnosti ili potvrdom pomorske kompanije ili agencije koja je posredovala pri ukrcaju.

Član 40

Ovlašćenje za voditelja jahte do 500 BT, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 22 godine života;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu voditelja jahte do 200 BT ili najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu voditelja jahte do 100 BT koje je izdala kapetanija iz člana 93 ovog pravilnika ili ovlašćenje na radnom ili upravljačkom nivou odgovornosti;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D9 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C9 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Pomorac kome je izdato ovlašćenje iz stava 1 ovog člana ima pravo da upravlja jahtom do 500 BT.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Pomorcu u službi palube kojem su izdata ovlašćenja na upravljačkom i radnom nivou, za izdavanje ovlašćenja iz stava 1 ovog člana polaže samo dio ispita koji se odnosi na mašinski kompleks, a pomorci u službi mašine polaže samo dio ispita koji se odnosi na službu palube.

Odredba stava 4 ovog člana primjenjuje se na odgovarajući način i na obuku iz stava 1 alineja 3 ovog člana.

Plovidbeni staž iz stava 1 alineja 2 ovog člana dokazuje se ovjerenom kopijom popisa posade ili potvrdom vlasnika jahte i potvrdom o registraciji jahte, za jahtu strane

državne pripadnosti ili potvrdom pomorske kompanije ili agencije koja je posredovala pri ukrcaju.

Član 41

Ovlašćenje za mornara motoristu, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža na brodu ili tri godine plovidbenog iskustva kao voditelj čamca;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D12 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C12 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Pomorac kome je izdato ovlašćenje iz stava 1 ovog člana ima pravo da zapovijeda brodom do 25 BT, kao i da upravlja brodskim mašinskim kompleksom pogonske snage do 150 kW, a ukoliko ima najmanje pet godina plovidbenog staža u tom svojstvu može da upravlja brodskim mašinskim kompleksom pogonske snage do 300 kW.

Član 42

Ovlašćenje za oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage do 750 kW, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu mazača;
- potvrdu o završenoj obuci po programu datom u Prilogu D25 ovog pravilnika ili diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne spreme, obrazovni program - mašinstvo i obrada metala;
- ovlašćenja iz čl. 8 i 54 ovog pravilnika;
- položen ispit po programu datom u Prilogu C18 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 43

Ovlašćenje za upravitelja mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage do 750 kW, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 20 godina života;
- najmanje 24 mjeseca plovidbenog staža u svojstvu oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage do 750 kW; ili
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža u svojstvu najmanje kao oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW ili jačim;
- ovlašćenja iz čl. 8 i 54 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 44

Ovlašćenje za brodskog mehaničara, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne спре, obrazovni program- mašinstvo i obrada metala u trajanju od najmanje tri godine;
- ovlašćenja iz člana 8 ovog pravilnika;
- najmanje šest mjeseci plovidbenog staža na brodu u službi mašine; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovoga člana izdaje se na neodređeno vrijeme.

Član 45

Ovlašćenje za brodskog kuvara, izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- diplomu o položenom stručnom ispitu srednje stručne спре, obrazovni program - kuvar u trajanju od najmanje tri godine i najmanje šest mjeseci plovidbenog staža na radu u brodskoj kuhinji ili osnovno obrazovanje i najmanje 24 mjeseca plovidbe na radu u brodskoj kuhinji;
- ovlašćenja iz člana 8 ovog pravilnika; i
- ispunjava propisane zdravstvene uslove.

Ovlašćenje iz stava 1 ovoga člana izdaje se na neodređeno vrijeme.

5. Dvonamjenska osposobljenost

Član 46

Osnovno ovlašćenje o dvonamjenskoj osposobljenosti (STCW Reg. VII/3), izdaje se pomorcu koji ima dva ovlašćenja iz čl. 14 do 29 ovog pravilnika.

U ovlašćenje iz stava 1 ovog člana upisuju se djelatnosti, nivoi odgovornosti, ograničenja i osposobljenost iz oba ovlašćenja na osnovu kojih je pomorcu izdato ovlašćenje o dvonamjenskoj osposobljenosti.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana ne može da bude razlog za smanjenje broja članova posade, niže vrednovanje svakog pojedinog ovlašćenja o osposobljenosti, kao i istovremeno obavljanje više dužnosti na brodu.

6. Pripravnici

Član 47

Pripravnici za sticanje zvanja oficira plovidbene straže, oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju i oficira za elektrotehniku tokom pripravničke službe primjenjuju propisani program obuke na brodu, pod nadzorom i uz praćenje od strane osposobljenog i ovlašćenog oficira.

Pripravnici iz stava 1 ovog člana tokom obuke treba da vode pripravnički dnevnik na crnogorskom ili engleskom jeziku na obrascima koje izdaje The International Shipping Federation Ltd“ Medjunarodna brodska federacija iz Londona ili njihovi zastupnici, koji su usklađeni sa STCW konvencijom.

Prije početka pripravničke službe obrazac pripravničkog dnevnika pripravnici ovjeravaju u Kapetaniji.

Zapovjednik broda određuje oficira odgovornog za nadzor i praćenje rada pripravnika.

Pripravnici u toku pripravnčke službe treba da provedu najmanje pola dnevnog radnog vremena u službi na straži, pod nadzorom oficira osposobljenog i određenog za praćenje i nadzor rada pripravnika i najmanje šest mjeseci na dužnosti plovidbene straže odnosno straže u mašinskom odjeljenju pod nadzorom zapovjednika ili određenog oficira.

Član plovidbene straže radi sticanja zvanja kormilar i član posade plovidbene straže u mašinskom odjeljenju radi sticanja ovlašćenja mazač, treba da vode dnevnik obuke na obrascu iz stava 2 ovog člana.

IV. USLOVI I NAČIN STICANJA POSEBNIH OVLAŠĆENJA

1. Protivpožarna zaštita

Član 48

Ovlašćenje za upravljanje gašenjem požara (STCW Reg. VI/3), izdaje se: zapovjedniku broda, upravitelju mašine, prvom oficiru palube, drugom oficiru mašine, oficiru plovidbene straže, oficiru plovidbene straže u mašinskom odjeljenju, oficiru za elektrotehniku, kao i članu posade koji rukovodi operacijama gašenja požara, a koji je:

- završio posebnu obuku iz protivpožarne zaštite, po programu datom u Prilogu D31 ovog pravilnika;
- položio ispit, po programu datom u Prilogu C 24 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana treba da ima: zapovjednik broda, upravitelj mašine, prvi oficir palube, drugi oficir mašine, oficir plovidbene straže i oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju i oficir za elektrotehniku.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

2. Tankeri

Član 49

Ovlašćenje o osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz nafte i hemikalija (STCW Reg. V/1-1-1), treba da ima: zapovjednik broda, upravitelj mašine, prvi oficir palube, drugi oficir mašine, oficir plovidbene straže, oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju, oficir za elektrotehniku, i članovi posade tankera, koji učestvuju u poslovima rukovanja teretom i teretnim uređajem broda i vode brigu o teretu, koji imaju:

- ovlašćenja iz člana 8 ovog pravilnika;
- najmanje tri mjeseca plovidbenog staža na tankeru ili završenu posebnu obuku po programu datom u Prilogu D32 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C25 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 50

Ovlašćenje o naprednoj osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz nafte (STCW Reg. V/1-1-2), treba da ima: zapovjednik broda, upravitelj mašine, prvi oficir palube, drugi oficir mašine, oficir plovidbene straže, oficir plovidbene straže u mašinskom

odjeljenju, oficir za elektrotehniku, kao i drugi članovi posade koji neposredno upravljaju ukrcajem ili iskrcajem ili odgovaraju za prevoz i rukovanje teretom na tankerima za prevoz nafte, koji imaju:

- ovlašćenje iz čl. 8 i 49 ovog pravilnika;
- najmanje tri mjeseca plovidbenog staža na tankerima za prevoz nafte i završenu posebnu obuku, po programu datom u Prilogu D36 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C26 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 51

Ovlašćenje o naprednoj osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz hemikalija (STCW Reg. V/1-1-3), treba da ima: zapovjednik broda, upravitelj mašine, prvi oficir palube, drugi oficir mašine, oficir plovidbene straže, oficir plovidbe straže u mašinskom odjeljenju, oficir za elektrotehniku, kao i drugi članovi posade koji neposredno upravljaju ukrcajem ili iskrcajem ili odgovaraju za prevoz i rukovanje teretom na tankerima za prevoz hemikalija, koji imaju:

- ovlašćenje iz čl. 8 i 49 ovog pravilnika;
- najmanje tri mjeseca plovidbenog staža na tankerima za prevoz hemikalija i završenu posebnu obuku po programu datom u Prilogu D34 ovog pravilnika;
- položen ispit po programu datom u Prilogu C27 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 52

Ovlašćenje o osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz tečnog gasa (STCW Reg. V/1-2-1), treba da ima: zapovjednik broda, upravitelj mašine, prvi oficir palube, drugi oficir mašine, plovidbene straže, oficir plovidbe straže u mašinskom odjeljenju, oficir za elektrotehniku, i članovi posade tankera koji učestvuju u poslovima rukovanja teretom i teretnim uređajem broda i vode brigu o teretu, koji imaju:

- ovlašćenje iz člana 8 ovog pravilnika;
- završenu posebnu obuku za upoznavanje tankera za prevoz tečnog gasa po programu datom u Prilogu D33 ovog pravilnika .
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C28 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 53

Ovlašćenje o naprednoj osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz tečnog gasa (STCW Reg. V/1-2-2), treba da ima: zapovjednik broda, upravitelj mašine, prvi oficir palube, drugi oficir mašine, oficir plovidbene straže, oficir plovidbe straže u mašinskom odjeljenju, oficir za elektrotehniku, kao i drugi članovi posade koji neposredno upravljaju ukrcajem ili iskrcajem ili odgovaraju za prevoz i rukovanje teretom na tankerima za prevoz tečnog gasa, koji imaju:

- ovlašćenje iz čl. 8 i 52 ovog pravilnika;
- najmanje tri mjeseca plovidbenog staža na tankerima za prevoz tečnog gasa i završenu posebnu obuku po programu datom u Prilogu D35 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C29 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

3. Rukovanje sredstvima za spašavanje

Član 54

Ovlašćenje za rukovanje čamcem za spasavanje i spasilačkim čamcem, osim brzog spasilačkog čamca (STCW Reg. VI/2-1), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža ili najmanje šest mjeseci plovidbenog staža i koji je završio posebnu obuku, po programu datom u Prilogu D37 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C30 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 55

Ovlašćenje za rukovanje brzim spasilačkim čamcem (STCW Reg. VI/2-2), izdaje se pomorcu koji ima:

- ovlašćenje iz člana 54 ovog pravilnika;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci po programu datom u Prilogu D38 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C31 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

4. Medicinska briga

Član 56

Ovlašćenje za vođenje medicinske brige na brodu (STCW Reg. VI/4-2), izdaje se pomorcu koji ima:

- ovlašćenje o osposobljenosti iz člana 8 stav 6 ovog pravilnika;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci po programu datom u Prilogu D39 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C32 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana treba da ima: zapovjednik broda, prvi oficir palube i oficir plovidbene straže.

Pomorci koji imaju diplomu o položenom ispitu srednje stručne škole, obrazovni program – zanimanje nautički ili brodomašinski tehničar ili sertifikat - kadet nautičke ili brodomašinske struke ili uvjerenje o položenim ispitima iz prve dvije godine primijenjenih osnovnih studija nautike ili brodomašinstva ili diplomu primijenjenih osnovnih studija nautike ili brodomašinstva ili diplomu akademskih osnovnih studija – pomorskih nauka ili diplomu pomorskog fakulteta za akademski osnovni studijski program »nautika« i »brodomašinstvo« ili diplomu više stručne škole nautički ili brodomašinski smjer, nijesu u obavezi da završe obuku iz stava 1 alineja 1 ovog člana, ako su taj program završili u toku redovnog školovanja, što dokazuju potvrdom te škole.

5. Putnički brodovi

Član 57

Ovlašćenje o mjerama sigurnosti na putničkom brodu (STCW Reg. V/2) prije preuzimanja dužnosti na putničkom brodu stiče: zapovjednik broda, prvi oficir palube, oficir plovidbene straže, upravitelj mašine, drugi oficir mašine, oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju i član posade putničkog broda koji je završio posebnu obuku, po program datom u Prilogu D40 ovog pravilnika i položio ispit za izdavanje takvog ovlašćenja po program datom u Prilogu C33 ovog pravilnika.

Program iz stava 1 ovog člana sadrži:

- upravljanje grupama ljudi u vanrednim situacijama na putničkim brodovima (STCW Reg. V/2-4) treba da savlada: zapovjednik broda, prvi oficir palube, oficir plovidbene straže, upravitelj mašine, drugi oficir mašine, oficir plovidbene straže u mašinskom odjeljenju i drugi članovi posade koji su prema rasporedu za uzbunu zaduženi za pružanje pomoći putnicima na brodu;
- sporazumijevanje u vanrednim situacijama i korišćenje ličnih sredstava za spašavanje (STCW Reg. V/2-5) treba da savlada lice koje pruža vanredne usluge putnicima u putničkim prostorijama putničkog broda u skladu sa posebnim dužnostima i odgovornostima na brodu;
- sigurnost putnika, tereta i cjelovitosti trupa na RO/RO putničkom brodu (STCW Reg. V/2-7) treba da savlada: zapovjednik broda, prvi oficir palube, upravitelj mašine, drugi oficir mašine i drugi članovi posade koji su neposredno odgovorni za ukrcaj i iskrcaj putnika, ukrcaj, iskrcaj i osiguranje tereta odnosno zatvaranje otvora na trupu;
- upravljanje ponašanjem ljudi u vanrednim situacijama na putničkom brodu (STCW Reg. V/2-6) treba da savlada: zapovjednik broda, prvi oficir palube, upravitelj mašine, drugi oficir mašine i drugi članovi posade koji su neposredno odgovorni za sigurnost putnika u vanrednim situacijama.

Zapovjedniku broda i drugim članovima posade koji su završili jedan od djelova programa iz stava 2 ovog člana u posebnom ovlašćenju o osposobljenosti, upisuju se i ti završeni programi.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

6. Rad sa opasnim teretima

Član 58

Ovlašćenje za rad sa opasnim teretima (STCW Reg. B-V/b, B-V/c), izdaje se: zapovjedniku broda, prvom oficiru palube, kao i drugim članovima posade koji su odgovorni za rukovanje opasnim teretom u skladu sa Međunarodnim pomorskim pravilnikom o opasnim teretima (IMDG Code) i Priručnikom o prevozu opasnih tereta u rasutom stanju (MHB), koji je:

- završio posebnu obuku, po programu datom u Prilogu D41 ovog pravilnika;
- položio ispit po programu datom u Prilogu C34 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

V. Radarski i ARPA uređaji

Član 59

Potvrda o osposobljenosti za korišćenje radarskog uređaja izdaje se pomorcu koji ima:

- završenu posebnu obuku za korišćenje radarskog uređaja po programu datom u Prilogu D-13 ovog pravilnika ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi što dokazuje potvrdom te škole.

Potvrda iz stava 1 ovog člana izdaje se na crnogorskom i engleskom jeziku na neodređeno vrijeme.

Član 60

Potvrda o osposobljenosti za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i korišćenje ARPA uređaja na radnom nivou izdaje se pomorcu koji ima:

- završenu posebnu obuku za opažanje i korišćenje radarskog uređaja po programu datom u Prilogu D14 ovog pravilnika ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi što dokazuje potvrdom te škole.

Potvrda iz stava 1 ovog člana izdaje se na crnogorskom i engleskom jeziku na neodređeno vrijeme.

Član 61

Potvrda o osposobljenosti za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i korišćenje ARPA uređaja na upravljačkom nivou izdaje se pomorcu koji ima:

- završenu posebnu obuku za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i korišćenje ARPA uređaja po programu datom u Prilogu D15 ovog pravilnika ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi što dokazuje potvrdom te škole;
- potvrdu iz člana 60 ovog pravilnika.

Potvrda iz stava 1 ovog člana izdaje se na crnogorskom i engleskom jeziku na neodređeno vrijeme.

VI. Upravljanje resursima

Član 62

Potvrda o osposobljenosti za upravljanje resursima na mostu izdaje se pomorcu koji ima:

- završenu posebnu obuku po programu datom u Prilogu D16 ovog pravilnika, ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi što dokazuje potvrdom te škole.

Potvrda iz stava 1 ovog člana izdaje se na crnogorskom i engleskom jeziku na neodređeno vrijeme.

Član 63

Potvrda o osposobljenosti za upravljanje resursima u brodskom mašinskom kompleksu izdaje se pomorcu koji ima:

- završenu posebnu obuku po programu datom u Prilogu D17 ovog pravilnika, ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi što dokazuje

potvrdom te škole.

Potvrda iz stava 1 ovog člana izdaje se na crnogorskom i engleskom jeziku na neodređeno vrijeme.

Član 64

Potvrda o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu, izdaje se pomorcu koji ima:

- završenu posebnu obuku po programu datom u Prilogu D18 ovog pravilnika, ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi što dokazuje potvrdom te škole.

Potvrda iz stava 1 ovog člana izdaje se na crnogorskom i engleskom jeziku na neodređeno vrijeme.

VII. Elektronske karte

Član 65

Potvrda o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata izdaje se pomorcu koji ima:

- završenu posebnu obuku po programu datom u Prilogu D19 ovog pravilnika, ili je taj program završio tokom redovnog školovanja u pomorskoj školi što dokazuje potvrdom te škole.

Potvrda iz stava 1 ovog člana izdaje se na crnogorskom i engleskom jeziku na neodređeno vrijeme.

VIII. BEZBJEDNOSNA ZAŠTITA

Član 66

Ovlašćenje za oficira odgovornog za bezbjednost broda (STCW Reg. VI/5), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- najmanje ovlašćenje za obavljanje poslova na radnom nivou odgovornosti;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za oficira odgovornog za bezbjednost broda, po programu datom u Prilogu D42 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C35 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 67

Ovlašćenje za pomorce kojima su dodijeljene bezbjednosne dužnosti (STCW Reg. VI/6-2), izdaje se pomorcu koji ima:

- najmanje 18 godina života;
- potvrdu o završenoj bezbjednosnoj obuci za pomorce kojima su dodijeljene bezbjednosne dužnosti, po programu datom u Prilogu D43 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C36 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 68

Ovlašćenje za lice odgovorno za bezbjednost u društvu, izdaje se licu koje ima:

- najmanje 18 godina života;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za lice odgovorno za bezbjednost u društvu, po programu datom u Prilogu D44 ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C37 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 69

Ovlašćenje za lice odgovorno za bezbjednost u luci, izdaje se licu koje ima:

- najmanje 18 godina života;
- diplomu primijenjenih osnovnih studija ili diplomu akademskih osnovnih studija, struka pomorska;
- najmanje tri godine radnog iskustva u struci na poslovima sa školskom spremom iz alineje 2 ovog člana;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za lice odgovorno za bezbjednost u luci, po programu datom u Prilogu D45 ovog pravilnika;
- položen ispit, za po programu datom u Prilogu C38 ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Ovlašćenje za bezbjednosnu obuku za osoblje luke, izdaje se licu koje ima:

- najmanje 18 godina života;
- potvrdu o završenoj posebnoj obuci za bezbjednosnu obuku za osoblje luke, po programu datom u Prilogu D45 a ovog pravilnika;
- položen ispit, po programu datom u Prilogu C38 a ovog pravilnika.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenje od pet godina od dana izdavanja.

IX. OBUKA ZA STICANJE OVLAŠĆENJA

Član 70

Obuku pomoraca, radi izdavanja ovlašćenja propisanih ovim pravilnikom, sprovode pomorske školske ustanove odnosno centri za obuku pomoraca koji ispunjavaju propisane uslove u pogledu kvalifikacija osoblja, sistema menadžmenta (upravljanja) kvalitetom, prostorija, uređaja i opreme, literature i dr.

Rješenje o ispunjavanju uslova iz stava 1 ovog člana izdaje organ državne uprave nadležan za poslove pomorstva (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Lista ovlašćenih pomorskih školskih ustanova odnosno centara za obuku pomoraca koji obavljaju određenu obuku ističe se na oglasnim tablama u Kapetanijama.

Ako pomorska školska ustanova odnosno centar za obuku pomoraca ne ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje o neispunjavanju uslova.

Rješenje iz stava 4 ovog člana konačno je u upravnom postupku.

Zahtjev za izdavanje rješenja iz stava 2 ovog člana pomorske školske ustanove odnosno centri za obuku podnose za svaki program obuke koji će sprovoditi.

Član 71

Zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uslova sadrži naročito:

- 1) popis osoblja koje izvodi teorijsku nastavu odnosno praktičnu obuku (ime i prezime), godine starosti, stručnu spremu, ovlaštenje o osposobljenosti, odnosno posebnoj osposobljenosti, nastavno ili naučno zvanje kao i radno iskustvo;
- 2) opis prostorija, njihov broj i površinu;
- 3) uređaje i opremu potrebnu za sprovođenje programa obuke;
- 4) nastavne planove i programe po kojima će se izvoditi obuka, na crnogorskom i engleskom jeziku;
- 5) simulatore sa tehničkim karakteristikama, ako je programom obuke predviđeno da se ona vrši na simulatoru;
- 6) popis literature (udžbenika, uputstava, priručnika, nastavnih filmova i drugih potrebnih publikacija);
- 7) plan upisa, termine obuke i broj kandidata u pojedinim terminima.

Član 72

Pomorske školske ustanove odnosno centri za obuku pomoraca izdaju potvrdu kandidatu da je završio obuku, odnosno posebnu obuku na Obrascu 1 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 73

Pomorske školske ustanove odnosno centri za obuku pomoraca ispunjavaju uslove u pogledu osoblja koje izvodi teorijsku nastavu i/ili praktičnu obuku ako imaju najmanje:

- zvanje i ovlaštenje za koje se obuka izvodi u skladu sa odgovarajućim IMO Model kursom;
- završenu posebnu obuku po programu datom u Prilogu D76 ovog pravilnika, osim akademskog osoblja pomorske školske ustanove visokog obrazovanja i nastavnika pomorske školske ustanove srednjeg stručnog obrazovanja;
- iskustvo u sprovođenju obuke;

Pomorske školske ustanove odnosno centri za obuku pomoraca imaju obavezu praćenja domaće i međunarodne pomorske zakonske regulative, pomorskih standarda, tehničko-tehnološke i druge izmjene u pomorstvu.

Iskustvo iz stava 1 alineja 3 ovog člana imaju lica koja u svojstvu zamjenika osoblja učestvuju u najmanje 10 rokova obuke ili sa najmanje 100 kandidata u obuci.

Član 74

Pomorske školske ustanove odnosno centri za obuku pomoraca ispunjavaju uslove za sprovođenje programa obuke za izdavanje potvrda iz čl. 15 do 20, čl. 59 do 61, i člana 65 ovog pravilnika ako, pored opreme potrebne za sprovođenje zahtijevanog programa obuke, raspolažu i:

- 1) uređajem za radarsku simulaciju plovidbe broda, uz prikaze relativnog i stvarnog kretanja, simuliranje stvarnog, vremenski uslovljenog okruženja, dva kandidatska mjesta sopstvenog broda, parametre za najmanje 20 ciljanih plovniha objekata i odgovarajuća sredstva veze, u skladu sa preporukama IMO-a;
- 2) uređajem za ARPA simulaciju uz mogućnost ručnog i automatskog prihvata cilja, obavještenja o prethodno pređenom putu, primjenu područja koja treba

izbjegavati, vektorsko grafičku vremensku tablicu podataka i mogućnost probnih manevara, u skladu sa preporukama IMO-a;

- 3) mogućnošću upotrebe broda za praktično uvježbavanje kandidata (ugovor sa pomorskom kompanijom i sl.);
- 4) uređajem za simulaciju ECDIS uređaja (realnim ECDIS uređajem) koji ima mogućnost simulacije kretanja broda, prikaza rasterskih i vektorskih karata u North Up, Course Up i Head Up orijentaciji, mogućnost izvodjenja planiranja putovanja grafičkom i tabelarnom metodom, izvodjenja automatskih i ručnih korekcija rasterskih i vektorskih karata, automatskog i ručnog unosa pozicija i zapisa u elektronski brodski dnevnik, mogućnošću izrade i korišćenja korisničkih karata, prikaza radarske slike, AIS i ARPA informacija na ECDIS-u/elektronskoj karti, importa i eksporta ruta, planova, dnevnika i ostalih korisničkih informacija;
- 5) simulatorom komandnog mosta sa realnim kontrolama nekoliko matematičkih modela brodova uz upotrebu Radar/ARPA i ECDIS za sprovođenje procedura rukovodjenja resursima na mostu za ovlašćenje iz člana 62 ovog pravilnika;
- 6) simulatorom broskog mašinskog prostora sa realnim kontrolama sistema mašinskog postrojenja nekoliko matematičkih modela brodova za sprovođenje procedura rukovodjenja resursima u broskom masinskom postrojenju za ovlašćenje iz člana 63 ovog pravilnika.

Član 75

Pomorske školske ustanove i centri za obuku pomoraca ispunjavaju uslove za sprovođenje programa obuke za sticanje ovlašćenja iz čl. 32 do 34 ovog pravilnika ako, pored opreme potrebne za sprovođenje zahtijevanog programa obuke raspolažu i mogućnošću rada ili simuliranja rada VHF, VHF/DSC, NAVTEX, EPIRB, SART, AIS-SART, INMARSAT B ili Fleet 77, INMARSAT C, MF/HF NBDP, MF/HF-DSC i veze putem štampanog teksta, u skladu sa važećim preporukama IMO - a, a za sprovođenje programa obuke za sticanje ovlašćenja iz čl. 33 i 34 ovog pravilnika raspolaže samo mogućnošću rada ili simuliranja rada VHF, VHF/DSC, NAVTEX, EPIRB, SART, AIS-SART u skladu sa preporukama IMO-a.

Član 76

Pomorskim školskim ustanovama odnosno centrima za obuku pomoraca koji ispunjavaju uslove iz čl. 70 do 75 ovog pravilnika Ministarstvo izdaje rješenje o ispunjavanju uslova sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja.

Član 77

Pomorske školske ustanove odnosno centri za obuku pomoraca **treba da** Ministarstvu dostave podatke o promjenama u pogledu uslova potrebnih za dobijanje rješenja o ispunjavanju uslova za sprovođenje programa obuke.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana pomorske školske ustanove odnosno centri za obuku pomoraca treba da Ministarstvu dostave:

- godišnji izvještaj o nezavisnoj provjeri sistema kvaliteta, u roku od 15 dana nakon obavljene provjere;
- izvještaj o provjeri drugih zemalja potpisnica STCW Konvencije, najkasnije u roku od 15 dana od dana provjere, uz obavezu administracije zemlje potpisnice STCW Konvencije da najavi svoju posjetu najmanje 10 dana prije namjeravane provjere;

- analizu rada i izvještaj o standardu sistema kvaliteta koji se postiže u obuci pomoraca, svake godine.

Najava obuke vrši se dva dana prije početka obuke, dok podatke o vremenu i trajanju obuke, imenima nastavnika koji izvode teorijsku nastavu i praktičnu obuku kao i o broju kandidata, pomorske školske ustanove odnosno centri za obuku pomoraca Kapetaniji dostavljaju na dan početka obuke.

Član 78

Pomorske školske ustanove u dijelu odobrene obuke i centri za obuku pomoraca su pod nadzorom Ministarstva.

Ako se prilikom provjere iz stava 1 ovog člana, utvrdi da neki od uslova nije ispunjen, odnosno da standard kvaliteta obuke nije zadovoljavajući, Ministarstvo će u rješenju iz člana 76 ovog pravilnika ograničiti vrstu obuke ili će donijeti rješenje o oduzimanju tog rješenja.

Rješenje iz stava 2 ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

X. ISPITI I IZDAVANJE OVLAŠĆENJA

Član 79

Pomorac podnosi Kapetaniji zahtjev za polaganje ispita za sticanje zvanja.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, prilažu se dokazi o:

- 1) Identitetu (lična karta, pasoš, i sl.);
- 2) školskoj odnosno stručnoj spremi, završenoj obuci ili posebnoj obuci, propisanoj za sticanje određenog zvanja;
- 3) plovidbenom stažu;
- 4) zdravstvenoj sposobnosti.

Uz zahtjev za polaganje odgovarajućeg ispita pripravnik prilaže pripravniki dnevnik iz člana 47 ovog pravilnika.

Ako Kapetanija utvrdi da su ispunjeni propisani uslovi donosi zaključak o upućivanju na ispit podnosiocu zahtjeva, vremenu i mjestu polaganja ispita, a ako nijesu ispunjeni propisani uslovi, donosi rješenje o odbijanju zahtjeva.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Član 80

Ispit za sticanje zvanja pomorci polažu pred ispitnom komisijom koju obrazuje Ministarstvo (u daljem tekstu: Komisija).

Predsjednika, članove, ispitivače i njihove zamjenike i sekretara Komisija, imenuje Ministarstvo na period od četiri godine.

Predsjednika, članove Komisije, ispitivače i njihove zamjenike određuju se iz reda stručnih članova Komisije za svaku službu pojedinačno.

U slučaju potrebe predsjednik Komisije može za određeni predmet imenovati ispitivača od lica van sastava Komisije, o čemu obavještava Ministarstvo.

Član Komisije ili ispitivač ne može ispitivati kandidate iz predmeta za koji je sprovodio obuku.

Predsjednik Komisije podnosi dokaze da su ispunjeni uslovi iz člana 79 ovog pravilnika.

Član 81

Članovi Komisije i ispitivači moraju imati najmanje:

- zvanje i posebno ovlašćenje na nivou odgovornosti za koje se ispit sprovodi;
- iskustvo u radu u ispitnim komisijama;
- završenu posebnu obuku, po programu datom u Prilogu D75 ovog pravilnika osim ispitivača akademskog osoblja pomorske školske ustanove visokog obrazovanja i nastavnika pomorske školske ustanove srednjeg stručnog obrazovanja.

Članovi Komisije i ispitivači moraju pratiti propise, tehnološke i druge izmjene u pomorstvu.

Obavezu praćenja domaće i međunarodne pomorske regulative, pomorskih standarda, tehničko-tehnološke i druge izmjene u pomorstvu iz stava 2 ovog člana dokazuju se učešćem i/ili uspješnim završetkom relevantnih obuka i/ili predavanja, čiju organizaciju sprovodi Ministarstvo.

Iskustvo iz stava 1 alineja 2 ovog člana imaju lica koja su u svojstvu zamjenika člana Komisije ili ispitivača učestvovala u radu Komisije u najmanje tri ispitna roka ili sa najmanje 30 kandidata. Za ispite iz oblasti grupe predmeta koji nijesu uže pomorske struke, kao što su: pomorsko pravo, engleski jezik, medicina i drugi slični ispiti, članovi Komisije i ispitivači mogu imati zvanje akademskog osoblja pomorske školske ustanove visokog obrazovanja i nastavnika pomorske školske ustanove srednjeg stručnog obrazovanja.

Članovi Komisije i ispitivači učestvuju u izradi i praćenju programa za polaganje ispita datih u Prilogu C ovog pravilnika, o čemu jedan put godišnje dostavljaju Ministarstvu izvještaj o usklađenosti sa važećim propisima.

Član 82

Komisiju za svaki ispit čine predsjednik i dva člana.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Komisiju za sticanje ovlašćenja iz čl. 15 i 24 ovog pravilnika čine predsjednik i četiri člana.

Komisija u svom sastavu mora imati najmanje dva člana koji su stekli najviše zvanje u vršenju poslova na brodu za koje kandidat polaže ispit.

Predsjednik i članovi Komisije mogu istovremeno biti i ispitivači iz predmeta uže pomorske struke.

Ako je broj predmeta veći od broja članova Komisije, predsjednik Komisije će odrediti odgovarajući broj ispitivača.

Član 83

Ispiti za sticanje zvanja kod kojih program i način provjere osposobljenosti zahtjeva posebnu tehničku opremu ili pomagala održavaju se u prostorijama pomorske školske ustanove odnosno centra za obuku pomoraca.

Član 84

Rokovi za polaganje ispita za sticanje zvanja mogu biti redovni i vanredni.

Redovne rokove za polaganje ispita utvrđuje predsjednik Komisije za svaku kalendarsku godinu.

Vanredne rokove za polaganje ispita može odrediti predsjednik Komisije na zahtjev brodarka, agencije ovlaštene za posredovanje pri zapošljavanju pomoraca ili najmanje pet kandidata.

Član 85

Ispit za sticanje određenog zvanja i način polaganja tog ispita utvrđuje se programom koji je dat u Prilogu C ovog pravilnika.

Pojedini predmeti na ispitu polažu se pismeno, usmeno i praktično.

Za ispitne predmete gdje je moguće uraditi adekvatan program, usmeni dio ispita se može polagati putem testa i na računaru.

Komisija na predlog ispitivača utvrđuje listu pitanja po svakom predmetu koji kandidat polaže usmeno i praktično u skladu sa programom iz stava 1 ovog člana.

Vrijeme izrade pismenog rada određuje Komisija i ne može biti kraće od dva niti duže od četiri sata.

Izradi pismenog rada prisustvuje član Komisije odnosno ispitivač koji je dao zadatak kao i sekretar Komisije.

Dio ispita koji je u programu iz stava 1 ovog člana označen kao praktični mora se održati na opremljenom brodu koji odredi predsjednik Komisije, a izuzetno može se održati u odgovarajuće opremljenim prostorijama sa namjenskim uređajima i na simulatoru.

Član 86

Ocjena uspjeha kandidata iz svakog predmeta na ispitu je “zadovoljio-la” ili “nije zadovoljio-la”, a ocjena cjelokupnog ispita je “položio-la” ili “nije položio-la” koji se izdaje na Obrascu 2 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 87

Smatra se, za kandidata koji odustane od prijavljenog ili započetog polaganja ispita ili popravnog dijela ispita, da ispit nije položio.

Započeto polaganje ispita može se odložiti na zahtjev kandidata ako je zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga spriječen da nastavi polaganje ispita.

O zahtjevu iz stava 2 ovog člana odlučuje Komisija.

Kandidat može nastaviti polaganje ispita najkasnije u roku do 12 mjeseci od dana donošenja odluke o odlaganju ispita.

Ako kandidat ne nastavi polaganje ispita u roku iz stava 4 ovog člana smatraće se da ispit nije položio.

Kandidat koji nije pokazao dovoljan uspjeh iz pismenog dijela ispita nema pravo da polaže usmeni ili praktični dio ispita.

Član 88

Po završetku ispitivanja Komisija utvrđuje ocjenu iz svakog predmeta i konačnu ocjenu, saopštava kandidatu rezultat polaganja ispita i daje kraće obrazloženje odluke Komisije, i u roku od osam dana izdaje potvrdu o uspjehu na ispitu koju potpisuju predsjednik i sekretar Komisije.

Ako se kandidat upućuje na popravni ispit potvrda sadrži vrijeme i mjesto polaganja popravnog ispita.

Potvrda o uspjehu na ispitu iz stava 1 ovog člana izdaje se na Obrascu A koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 89

O polaganju ispita vodi se zapisnik u koji se unosi: ime predsjednika, imena članova Komisije i ispitivača, naziv predmeta, uspjeh iz svakog predmeta, kao i konačna ocjena.

Zapisnik o polaganju ispita vodi sekretar, a potpisuju ga predsjednik, članovi Komisije, ispitivači i sekretar Komisije.

Član 90

Kandidat ima pravo da uloži pismeni prigovor u roku od tri dana od dana izdavanja potvrde o uspjehu.

Ako Komisija koja je donijela odluku, utvrdi da je prigovor dozvoljen i blagovremen predsjednik Komisije obrazuje bez odlaganja posebnu komisiju koja sprovodi ponovni ispit najkasnije u roku od tri dana od dana podnošenja prigovora.

Protiv odluke posebne komisije može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema žalbe.

Član 91

Popravni ispit za sticanje zvanja iz čl. 15 do 22, čl. 24 do 31, čl. 36 do 41 i člana 42 ovog pravilnika može se polagati iz najviše tri predmeta i to po isteku 30 dana od dana završetka ispitnog roka.

Popravni ispit za sticanje zvanja iz čl. 32 do 34 i čl. 66 do 69 može se polagati po isteku 15 dana od dana polaganja ispita, a popravni ispit iz čl. 48 do 58 ovog pravilnika može se polagati po isteku sedam dana od dana polaganja ispita.

Popravni ispit se polaže pred istom ispitnom Komisijom.

Ako kandidat iz najmanje jednog predmeta "nije zadovoljio-la" smatra se da "nije položio-la" popravni ispit, odnosno cjelokupni ispit.

Kandidat koji ne položi cijeli ispit za sticanje zvanja iz čl. 15 do 22, čl. 24 do 31, čl. 36 do 41 i člana 42 ovog pravilnika može ponovo polagati ispit po isteku tri mjeseca od dana početka polaganja ispita (u ispitnom roku).

Član 92

Administrativne poslove za održavanja ispita obavlja Kapetanija.

Troškove polaganja ispita snosi kandidat.

Predsjednik, članovi Komisije, ispitivači i njihovi zamjenici, kao i sekretar Komisije imaju pravo na naknadu.

Visina naknade iz stava 3 ovog člana utvrđuje se Rješenjem o obrazovanju komisije.

Član 93

Nakon položenog ispita pomorac podnosi Kapetaniji zahtjev za izdavanje ovlašćenja.

Uz zahtjev za izdavanje ovlašćenja iz stava 1 ovog člana prilaže se potreban broj fotografija i dokazi o:

- 1) Identitetu (lična karta, pasoš i sl.);
- 2) zdravstvenoj sposobnosti;
- 3) stručnoj spremi, obuci ili posebnoj obuci propisanoj za sticanje određenog zvanja;
- 4) položenom ispitu za određeno zvanje, ako je ispit propisan;
- 5) plovidbenom stažu.

Ako Kapetanija utvrdi da su ispunjeni uslovi propisani ovim pravilnikom izdaje odgovarajuće ovlaštenje, odnosno ako utvrdi da nijesu ispunjeni uslovi donijeće rješenje o odbijanju zahtjeva.

Član 94

Zdravstvena sposobnost iz člana 93 stav 2 tačka 2 ovog pravilnika dokazuje se uvjerenjem o zdravstvenoj sposobnosti koje izdaje ovlaštena zdravstvena ustanova.

Član 95

Plovidbeni staž treba da je ostvaren na odgovarajućoj vrsti broda i u svojstvu koje je propisano za ovlaštenje o osposobljenosti a dokazuje se:

- 1) ovjerenim podacima u pomorskoj knjižici, odnosno potvrdom brodarka, ako je pomorac bio ukrcan na brodu domaće zastave;
- 2) originalnom dokumentacijom stranih pomorsko-upravnih organa, stranih pomorskih kompanija, potvrdom od strane agencije koja je posredovala pri ukrcaju pomorca i uvidom u putnu ispravu, ako je pomorac bio ukrcan na brodu strane zastave.

Pripravniku za sticanje zvanja oficira plovidbene straže, kao plovidbeni staž, priznaje se vrijeme provedeno na brodu dok se brod nalazio na popravci u trajanju od najviše dva mjeseca, a pripravniku za sticanje zvanja oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju i oficira za elektrotehniku u trajanju od najviše četiri mjeseca.

Vrijeme provedeno na brodu dok se brod nalazio u raspremi ne priznaje se u plovidbeni staž.

XI. OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA

Član 96

Osnovna ovlaštenja koja se izdaju sa rokom važenja od pet godina od dana izdavanja, obnavljaju se za isti period, ako je imalac ovlaštenja zdravstveno sposoban i ako ispunjava sljedeće uslove:

- ima ukupno najmanje godinu dana plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlaštenja; ili
- ima najmanje godinu dana radnog staža tokom prethodnih pet godina na poslovima lučkog kapetana, inspektora sigurnosti plovidbe, inspektora organa uprave nadležnog za poslove pomorske sigurnosti, GMDSS operatora na pomorskoj obalnoj radio stanici, inspektora Priznate organizacije, inspektora u pomorskoj administraciji druge države zastave, nautičkog ili tehničkog inspektora u pomorskoj kompaniji, auditora u oblasti pomorstva, pilota, člana ispitne Komisije za sticanje ovlaštenja o osposobljenosti, profesora teorijske i praktične nastave u pomorskoj školskoj ustanovi ili instruktora-nastavnika teorijske i praktične obuke, odnosno posebne obuke; ili
- je završio obuku, po programu datom u Prilogu D46 do D59 i D77 do D81 ovog pravilnika i položio ispit po programu datom u Prilogu C39 do C52 i C68 do C72 ovog pravilnika.

Zapovjedniku broda i upravitelju mašine, priznaje se plovidbeni staž ostvaren u svojstvu prvog oficira palube odnosno drugog oficira mašine.

Član 97

Posebna ovlaštenja koja se izdaju sa rokom važenja od pet godina obnavljaju se za isti period, ako je imalac ovlaštenja zdravstveno sposoban i ako ispuni sljedeće uslove:

- ima ukupno godinu dana plovidbenog staža iz člana 96 ovog pravilnika za koji se zahtijeva to posebno ovlaštenje ili je završio posebnu obuku za sticanje tog ovlaštenja, po programu datom u Prilogu D60 do D74 ovog pravilnika;
- položio ispit za izdavanje tog ovlaštenja, po programu datom u Prilogu C53 do C67 ovog pravilnika.

XII. PRIZNAVANJE I ZAMJENA OVLAŠĆENJA

Član 98

Ovlaštenje izdato od nadležnog organa druge države potpisnice STCW Konvencije priznaje se u Crnoj Gori pod uslovom uzajamnosti i ekvivalentnosti do donošenja propisa kojim će se urediti to priznavanje.

Pojedino ovlaštenje iz stava 1 ovog člana priznaje se, na zahtjev pomorca, ako su ispunjeni svi zahtjevi i uslovi propisani za izdavanje takvog ovlaštenja, u skladu sa odredbama ovog pravilnika.

Ako se utvrdi da diploma, potvrda ili drugi dokazi u obrazovanju ili standardi obuke, kao i uslovi za izdavanje ovlaštenja u državi koja je izdala ovlaštenje ne odgovaraju uslovima propisanim ovim pravilnikom, pomorac se može uputiti na dodatno obrazovanje i/ili obuku, dodatni plovidbeni staž i polaganje odgovarajućih ispita prema odgovarajućem programu iz Priloga C ili D ovog pravilnika.

Ovlaštenja izdata od strane država koje nijesu potpisnice STCW Konvencije sa izmjenama i dopunama i nijesu na popisu zemalja u skladu sa odredbama Pravila I/7 STCW Konvencije neće se priznati u Crnoj Gori.

Priznavanje ovlaštenja potvrđuje se ovjerom (Endorsement-Propis I/10), koja se izdaje na obrascu propisanom u Prilogu A-IV koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Postupak priznavanja ovlaštenja vodi Kapetanija koja može podnosiocu zahtjeva iz stava 1 ovog člana ukoliko ispunjava sve uslove, izdati potvrdu - uvjerenje o prijemu zahtjeva, koja važi najduže tri mjeseca od dana izdavanja i ne može produžiti niti izdati druga potvrdu - uvjerenje o prijemu zahtjeva.

Član 99

Kapetanija koja je izdala ovlaštenje koje je nestalo ili oštećeno, na zahtjev pomorca izdaće novo ovlaštenje.

Ako je nestanak ili oštećenje ovlaštenja nastao u inostranstvu, imalac to prijavljuje najbližem diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Crne Gore, a nakon povratka, Kapetaniji iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana povratka.

Nestalo ili oštećeno ovlaštenje imalac oglašava nevažećim.

Kapetanija koja je izdala nestalo ili oštećeno ovlaštenje izdaće na zahtjev pomorca novo ovlaštenje.

Rok važenja ovlaštenja iz stava 4 ovog člana ne može biti duži od roka važenja nestalog ili oštećenog ovlaštenja.

XIII. UPISNIK OVLAŠĆENJA

Član 100

O izdatim ovlaštenjima vode se Upisnici o osnovnim i posebnim ovlaštenjima (u daljem tekstu: Upisnici ovlaštenja).

Upisnike ovlaštenja vodi Kapetanija koja izdaje ovlaštenja.

Član 101

Upisnici ovlašćenja sadrže naročito:

- 1) podatke o imaocu ovlašćenja (ime pomorca, datum rođenja, državljanstvo, pol i zdravstveno stanje);
- 2) podatke o ovlašćenju (broj ovlašćenja, datum izdavanja, STCW oznaku, rok važenja, brodska djelatnost, nivo odgovornosti, moguća ograničenja, osposobljenost i ovjeru -Endorsement);
- 3) broj pomorske knjižice u koju se upisuje ovlašćenje.

Član 102

Podaci iz Upisnika ovlašćenja izdaju se na zahtjev broдача, nadležnih organa druge države ili fizičkih ili pravnih lica koja dokažu pravni interes.

XIV. ODUZIMANJE OVLAŠĆENJA

Član 103

Kapetanija donosi rješenja o oduzimanju ovlašćenja ili o oduzimanju ovjere (Endorsement), ako:

- 1) je imalac stekao ovlašćenja na osnovu falsifikovanih isprava;
- 2) ovlašćenje ne odgovara službenoj evidenciji iz Upisnika ovlašćenja;
- 3) je imalac ovlašćenja trajno zdravstveno nesposoban.

Ako se u prekršajnom ili krivičnom postupku pomorcu izrekne zaštitna mjera o oduzimanju ovlašćenja, odgovarajuća bilješka će se unijeti u Upisnik ovlašćenja.

XV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 104

Kapetanija će na zahtjev pomorca u službi palube kome je izdato određeno ovlašćenje po propisima koji su bili na snazi do donošenja ovog pravilnika, uz priložena ovlašćenja izdati osnovna ovlašćenja, i to:

- 1) kormilaru ovlašćenje kormilara (STCW Reg. II/5), ako ima ovlašćenja za obavljanje poslova: traganja, spašavanja i opstanka na moru, rukovanja sredstvima za spašavanje, protivpožarne zaštite i pružanja prve medicinske pomoći;
- 2) članu plovidbene straže (STCW Reg. II/4): ovlašćenje kormilara, ako ima ovlašćenja za obavljanje poslova, osnovne sigurnosti na brodu, pružanje prve medicinske pomoći i rukovanja sredstvima za spašavanje;
- 3) brodovođi ograničene plovidbe: ovlašćenje za zapovjednika na brodu do 100 BT u maloj obalnoj plovidbi, ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana ima završenu posebnu obuku za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i ovlašćenje za GMDSS radio-operatora sa ograničenim ovlašćenjem;
- 4) zapovjedniku broda do 200 BT u nacionalnoj plovidbi: ovlašćenje za zapovjednika broda do 200 BT u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore, ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana ima završenu posebnu obuku za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i ovlašćenje za GMDSS radio-operatora sa ograničenim ovlašćenjem;
- 5) brodovođi: ovlašćenje za oficira plovidbene straže na brodu do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi (STCW Reg. II/3), ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana ima:

završenu posebnu obuku za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem, potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu, ovlaštenje za GMDSS radio-operatora sa ograničenim ovlaštenjem i ima najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlaštenja, odnosno ovlaštenje za zapovjednika broda do 500 BT u maloj obalnoj plovidbi (STCW Reg. II/3), ako ispunjava uslove iz člana 20 ovog pravilnika i ima najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlaštenja;

- 6) oficiru palube odnosno oficiru plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većem: ovlaštenje za oficira plovidbene straže na brodu od 500 BT ili većem (STCW Reg. II/1) ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana ima: ovlaštenja propisana članom 18 stav 1 al. 4 i 5 ovog pravilnika, završenu posebnu obuku za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i korišćenje ARPA uređaja na radnom nivou i ako ima:
 - potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
 - potvrdu o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata; i
 - najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tih ovlaštenja;
- 7) zapovjedniku broda od 500 BT do 3000 BT (STCW II/2) i prvom oficiru palube na brodu od 500 BT do 3000 BT (STCW II/2), izdaće se navedena ovlaštenja, ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana imaju: ovlaštenja propisana čl. 16 i 17 ovog pravilnika, završenu posebnu obuku za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i korišćenje ARPA uređaja na upravljačkom nivou, i ako ima:
 - potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima na mostu;
 - potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
 - potvrdu o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata ; i
 - najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tih ovlaštenja;
- 8) prvom oficiru palube odnosno prvom oficiru palube na brodu od 3000 BT ili većem: ovlaštenje za prvog oficira palube na brodu od 3000 BT ili većem (STCW Reg. II/2), ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana ima: ovlaštenja propisana članom 15 stav 1 al. 3 i 4 ovog pravilnika, završenu posebnu obuku za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i korišćenje ARPA uređaja na upravljačkom nivou i ako ima:
 - potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima na mostu;
 - potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
 - potvrdu o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata; i
 - najmanje godinu dana plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tih ovlaštenja;
- 9) kapetanu duge plovidbe odnosno zapovjedniku broda od 3000 BT ili većem: ovlaštenje za zapovjednika broda od 3000 BT ili većeg (STCW Reg. II/2), ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana ima: ovlaštenja propisana članom 14 stav 1 al. 3, 4 i 5 ovog pravilnika, završenu posebnu obuku za opažanje i ucrtavanje radarskim uređajem i korišćenje ARPA uređaja na upravljačkom nivou i ako ima:
 - potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima na mostu;

- potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu;
- potvrdu o osposobljenosti za korišćenje ECDIS sistema za prikaz elektronskih karata; i
- najmanje godinu dana plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tih ovlašćenja ili ovlašćenja prvog oficira palube na brodu od 3000 BT ili većem.

Član 105

Kapetanija će na zahtjev pomorca u službi mašine kome je izdato određeno ovlašćenje po propisima koji su bili na snazi do donošenja ovog pravilnika, uz priložena ovlašćenja izdati osnovna ovlašćenja i to:

- 1) brodskom mazaču: ovlašćenje mazača (STCW Reg. III/5), ako ima ovlašćenja za obavljanje poslova: traganja, spašavanja i opstanka na moru, rukovanja sredstvima za spasavanje, poslova protivpožarne zaštite i pružanja prve medicinske pomoći;
- 2) članu plovidbene straže u mašinskom odjeljenju (STCW Reg. III/4): ovlašćenje mazača, ako ima ovlašćenja za obavljanje poslova: osnovne sigurnosti na brodu, pružanja prve medicinske pomoći i rukovanja sredstvima za spasavanje;
- 3) brodskom mašinovođi odnosno oficiru plovidbene straže na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage do 750 kW: ovlašćenje za oficira plovidbene straže u mašinskom odjeljenju na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage do 750 kW, ako ima ovlašćenja iz tač. 1 ili 2 ovog člana;
- 4) oficiru mašine odnosno oficiru plovidbene straže na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW: ovlašćenje za oficira plovidbene straže na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW ili jačim (STCW Reg. III/1) ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana ima: ovlašćenja propisana u članu 27 stav 1 alineja 4 ovog pravilnika, potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu iako ima najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlašćenja;
- 5) upravitelju mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW do 3000 kW (STCW III/3) i drugom oficiru mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 750 kW do 3000 kW (STCW Reg. III/3) izdaće se navedena ovlašćenja, ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana imaju ovlašćenja propisana u članu 25 stav 1 alineja 3 i ovlašćenja propisana članom 26 stav 1 alineja 4 ovog pravilnika, potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima u brodskom mašinskom kompleksu, potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu i ima najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tih ovlašćenja;
- 6) drugom oficiru mašine odnosno drugom oficiru mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim: ovlašćenje za drugog oficira mašine na brodu sa masinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim (STCW Reg. III/2) ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana ima: ovlašćenja propisana u članu 24 stav 1 alineja 2 ovog pravilnika, potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima u brodskom mašinskom kompleksu, potvrdu o osposobljenost za rukovođenje i timski rad na brodu i imaju najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlašćenja;
- 7) upravitelju mašine odnosno upravitelju mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim: ovlašćenje za upravitelja

mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim (STCW Reg. III/2) ako pored uslova iz tač. 1 ili 2 ovog člana ima: ovlašćenja propisana u članu 23 stav 1 alineja 4 ovog pravilnika, potvrdu o osposobljenosti za upravljanje resursima u brodskom mašinskom kompleksu, potvrdu o osposobljenosti za rukovođenje i timski rad na brodu, i imaju najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlašćenja ili ovlašćenje drugog oficira mašine na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 kW ili jačim.

Član 106

Kapetanija će na zahtjev pomorca koji ima ovlašćenje prvog oficira palube na brodu od 3000 BT ili većem i diplomu srednje pomorske škole nautičkog smjera, a koji je stekao navedeno ovlašćenje po propisima koji su bili na snazi do donošenja ovog pravilnika, omogućiti sticanje ovlašćenja za zapovjednika broda od 3000 BT ili većem, ukoliko isti završi poseban program obrazovanja po programu datom u Prilogu D1 ovog pravilnika, a koji se odnosi na poseban program obrazovanja za zapovjednika broda od 3000 BT ili većeg, kod visokoškolske pomorske ustanove kod koje su završili obuku za prve oficire palube, kao i ispuni ostale uslove propisane članom 14 ovog pravilnika.

Kapetanija će na zahtjev pomorca koji ima ovlašćenje drugog oficira mašine na brodu od 3000 KW ili jačeg i diplomu srednje pomorske škole brodomašinskog smjera, a koji je stekao navedeno ovlašćenje po propisima koji su bili na snazi do donošenja ovog pravilnika, omogućiti sticanje ovlašćenja za upravitelja mašine na brodu sa brodskim mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 KW ili jačem, kod visokoškolske pomorske ustanove kod koje su završili obuku za druge oficire mašine, ukoliko isti završi poseban program obrazovanja po programu datom u Prilogu D20 ovog pravilnika, a koji se odnose na poseban program obrazovanja za upravitelja mašine na brodu sa brodskim mašinskim kompleksom pogonske snage od 3000 KW ili jačem, kao i ispuni ostale uslove propisane članom 23 ovog pravilnika.

Član 107

Kapetanija će na zahtjev pomorca kome je do stupanja na snagu ovog pravilnika izdato ovlašćenje broskog električara, uz priloženo ovlašćenje, izdati ovlašćenje oficira za elektrotehniku ukoliko pomorac ima završen:

- najmanje IV stepen stručne spreme, srednje elektrotehničke škole ili je stekao diplomu osnovnih akademskih studija elektrotehnike, ima završenu obuku po programu datom u Prilogu D27 ovog pravilnika, i položi ispit za oficira za elektrotehniku po programu datom u Prilogu C19 ovog pravilnika; ili
- ima diplomu primijenjenih osnovnih studija pomorske elektrotehnike, i položi ispit za oficira za elektrotehniku po programu datom u Prilogu C19 ovog pravilnika;
- ima 12 mjeseci plovidbenog staža na dužnostima iz tog ovlašćenja; i
- ako ispunjava druge uslove utvrđene čl. 3 i 30 ovog pravilnika.

Kapetanija će na zahtjev pomorca kome je izdato ovlašćenje broskog električara izdati ovlašćenje člana posade za elektrotehniku, ukoliko pomorac ima završen najmanje III stepen stručne spreme elektro smjera, i ima najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlašćenja i ako ispunjava druge uslove utvrđene čl. 3 i 31 ovog pravilnika.

Kapetanija će na zahtjev pomorca kome je izdato ovlašćenje brodskog elektroničara, uz priloženo ovlašćenje, izdati ovlašćenje oficira za elektrotehniku ukoliko pomorac ima:

- diplomu "Bečelor" elektrotehnike, studijski program elektrotehnika, telekomunikacije, računari;
- završenu obuku po programu datom u Prilogu D27 ovog pravilnika;
- položen ispit za oficira za elektrotehniku po programu datom u Prilogu C19 ovog pravilnika;
- 12 mjeseci plovidbenog staža na dužnostima iz tog ovlašćenja; i
- ako ispunjava druge uslove utvrđene čl. 3 i 30 ovog pravilnika.

Član 108

Kapetanija će na zahtjev pomorca koji je završio višu stručnu spremu – pomorsko-nautičkog ili brodomašinskog smjera i stekao diplomu više pomorske škole – stručni naziv inženjer pomorsko-nautičke struke ili inženjer brodmašinske struke po nastavnom planu koji je važio prije stupanja na snagu bolonjske deklaracije, istu priznati kao jedan od uslova za sticanje odgovarajućih zvanja i izdavanje ovlašćenja propisanih ovim pravilnikom.

Član 109

Kapetanija će na zahtjev pomorca koji je do stupanja na snagu ovog pravilnika stekao potvrdu ili drugu ispravu za oficira odgovornog za bezbjednost broda, uz koju se prilaže odgovarajuće važeće ovlašćenje za obavljanje poslova, najmanje na radnom nivou odgovornosti, izdati ovlašćenje za oficira odgovornog za bezbjednost broda (STCW Reg. VI/5), nakon položenog ispita propisanog ovim pravilnikom.

Kapetanija će na zahtjev lica koje je do stupanja na snagu ovog pravilnika steklo potvrdu ili drugu ispravu za lice odgovorno za bezbjednost u društvu ili lice odgovorno za bezbjednost u luci, uz koju se prilažu odgovarajuća dokumenta izdati ovlašćenje za lice odgovorno za bezbjednost u društvu ili lice odgovorno za bezbjednost u luci nakon položenog ispita propisanog ovim pravilnikom.

Kapetanija će na zahtjeve pomorca koji se podnesu do 1. januara 2014. godine, a koji su stekli ovlašćenje oficira odgovornog za bezbjednost broda (STCW Reg. VI/5) i imaju važeće ovlašćenje po propisima koji su bili na snazi do donošenja ovog pravilnika, uz priloženo ovlašćenje, izdati posebno ovlašćenje: Postupci u slučaju opasnosti za bezbjednost i podizanje svijesti o bezbjednosti na brodu (STCW Reg. VI/6-1).

Nakon roka iz stava 3 ovog člana pomorac treba da u centru za obuku pomoraca odnosno pomorskoj školskoj ustanovi savlada predviđenu bezbjednosnu obuku za sve pomorce i položi ispit za izdavanje ovlašćenja: Postupci u slučaju opasnosti za bezbjednost i podizanje svijesti o bezbjednosti na brodu (STCW Reg. VI/6-1).

Član 110

Kapetanija će na zahtjev pomorca u GMDSS radio-službi koji ima ovlašćenje za GMDSS radio-operatora sa ograničenim ovlašćenjem ili GMDSS radio-operatora sa opštim ovlašćenjem, uz priloženo ovlašćenje izdati ovlašćenje za VHF DSC radio operatera bez obzira na rok važenja priloženog ovlašćenja.

Član 111

Kapetanija će na zahtjev pomorca kome su izdata posebna ovlašćenja po propisima koji su bili na snazi do donošenja ovog pravilnika, uz priloženo ovlašćenje izdati posebna ovlašćenja, i to:

- 1) pomorcu koji je imao ovlašćenje za vršenje poslova napredne protivpožarne zaštite – ovlašćenje za upravljanje gašenjem požara (STCW Reg. VI/3);
- 2) pomorcu koji je imao ovlašćenje za upravljanje gašenjem požara – ovlašćenje za upravljanje gašenjem požara (STCW Reg. VI/3), ako ima ukupno najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina;
- 3) pomorcu koji je imao ovlašćenja: o osnovnoj osposobljenosti za rad na tankerima za ulje; ovlašćenje o osnovnoj osposobljenosti za rad na tankerima za hemikalije; ovlašćenje o osnovnoj osposobljenosti za rad na brodovima za utečnjene gasove ili posebno ovlašćenje za rad na tankerima – ovlašćenje o osnovnoj osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz nafte i hemikalija (STCW Reg. V/1-1-1) i ovlašćenje o osnovnoj osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz tečnog gasa (STCW Reg. V/1-2-1);
- 4) pomorcu koji je imao ovlašćenje o osposobljenosti za rad na tankerima za ulje ili posebno ovlašćenje za rad na tankerima za ulje – ovlašćenje o naprednoj osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz nafte (STCW Reg. V/1-1-2), ako ima ukupno najmanje 12 mjeseci plovidbenog staza tokom prethodnih pet godina;
- 5) pomorcu koji je imao ovlašćenje o osposobljenosti za rad na tankerima za hemikalije ili posebno ovlašćenje za rad na tankerima za hemikalije – ovlašćenje o naprednoj osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz hemikalija (STCW Reg. V/1-1-3), ako ima ukupno najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlašćenja;
- 6) pomorcu koji je imao ovlašćenje o osposobljenosti za rad na brodovima za utečnjene gasove ili posebno ovlašćenje za rad na brodovima za prevoz tečnog gasa – ovlašćenje o naprednoj osposobljenosti za rad na tankerima za prevoz tečnog gasa (STCW Reg. V/1-2-2), ako ima ukupno najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina na dužnostima iz tog ovlašćenja;
- 7) pomorcu koji je imao ovlašćenje rukovanja sredstvima za spasavanje – ovlašćenje za rukovanje čamcem za spasavanje i spasilačkim čamcem osim brzog spasilačkog čamca (STCW Reg. VI/2-1);
- 8) pomorcu koji je imao ovlašćenje rukovanje čamcem za spasavanje i spasilačkim čamcem, osim brzog spasilačkog čamca – ovlašćenje za rukovanje čamcem za spasavanje i spasilačkim čamcem osim brzog spasilačkog čamca (STCW Reg. VI/2-1) ako ima ukupno najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina;
- 9) pomorcu koji je imao ovlašćenja: protivpožarne zaštite i traganja, spasavanja i opstanka na moru – ovlašćenje o postupcima u slučaju opasnosti na brodu (STCW Reg. VI/1) i ovlašćenje o osnovnoj sigurnosti na brodu (STCW Reg. VI/1);
- 10) pomorcu koji je imao ovlašćenje za prve medicinske pomoći na brodu – ovlašćenje o osposobljenosti za pružanje prve medicinske pomoći na brodu (STCW Reg. VI/4-1);
- 11) pomorcu koji je imao ovlašćenje za vođenje medicinske brige na brodu – ovlašćenje za vođenje medicinske brige na brodu (STCW Reg. VI/4-2);

- 12) pomorcu koji je imao ovlaštenje za prevoz opasnih tereta – ovlaštenje za rad sa opasnim teretom (STCW Reg. B-V/b, B-V/c), ako ima ukupno najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina;
- 13) pomorcu koji je imao ovlaštenja o mjerama sigurnosti na ro/ro putničkom brodu (STCW V/2) i posebno ovlaštenje o mjerama sigurnosti na putničkom brodu (STCW V/3) – ovlaštenje o mjerama sigurnosti na putničkom brodu (STCW V/2), ako ima ukupno najmanje 12 mjeseci plovidbenog staža tokom prethodnih pet godina.

Član 112

Kapetanija će na zahtjev pomorca koji je po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog pravilnika stekao zvanje ili obavljao poslove brodskog kuvara, uz koji se prilaže odgovarajuće ovlaštenje ili uvjerenje, izdati osnovno ovlaštenje za brodskog kuvara, u skladu sa članom 45 ovog pravilnika.

Član 113

Obuka, odnosno posebna obuka započeta do dana stupanja na snagu ovog pravilnika završiće se po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 114

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o zvanjima i ovlaštenjima o osposobljenosti pomoraca ("Službeni list CG", broj 7/09 i 54/09).

Član 115

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01- 4877/1

Podgorica, 25. novembra 2013. godine

Ministar,
Ivan Brajović, s.r.

CRNA GORA
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

MONTENEGRO
MINISTRY OF TRANSPORT AND MARITIME AFFAIRS

OVLAŠĆENJE

O OSPOSOBLJENOSTI IZDATO PREMA ODREDBAMA KONVENCIJE
O STANDARDIMA ZA OBUKU, IZDAVANJE OVLAŠĆENJA I VRŠENJE BRODSKE
STRAŽE POMORACA 1978, SA AMANDMANIMA IZ 1995, 1997, 1998, 2006 i 2010

CERTIFICATE

ISSUED UNDER THE PROVISIONS OF THE INTERNATIONAL
CONVENTION ON STANDARDS OF TRAINING, CERTIFICATION
AND WATCHKEEPING FOR SEAFARERS 1978, AS AMENDED IN 1995, 1997, 1998, 2006 and 2010

STCW oznaka/STCW regulation

važi do/valid until

Vlada Crne Gore potvrđuje da je imalac ovog ovlašćenja pravilno osposobljen prema navedenom pravilu Međunarodne konvencije i njenih amandmana i da je utvrđena njegova osposobljenost za obavljanje sledećih djelatnosti, na naznačenim nivoima, uz moguća naznačena ograničenja.

The Government of Montenegro certifies that the holder of the certificate has been found duly qualified in accordance with the provisions of regulation of the Convention, as amended, and has been found competent to perform the following functions, at the level specified, subject to any limitations indicated.

DJELATNOST FUNCTION	NIVO LEVEL	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

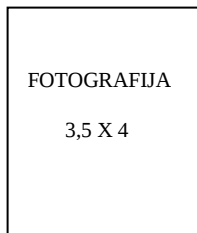
Imalac ovog ovlašćenja osposobljen je za službu naznačenu u odgovarajućim propisima u pogledu sigurnog popunjavanja brodske posade.

The holder of this certificate may serve in the following capacities specified in the applicable safe manning requirements of the Administration.

OSPOSOBLJENOST CAPACITY	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

Ovlašćenje br. _____, izdato u _____, dana _____
Certificate No. _____ issued in _____ on _____

IMALAC OVLAŠĆENJA
HOLDER OF THE CERTIFICATE

IME:
FIRST NAME
PREZIME
SURNAME
DATUM ROĐENJA:
DATE OF BIRTH
DRŽAVLJANSTVO
CITIZENSHIP

IME I PREZIME OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
NAME OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

POTPIS OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
SIGNATURE OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

Potpis imaoca ovlašćenja
Signature of the holder of the certificate

Original ovog ovlašćenja u skladu sa odredbom
Pravila I/2, stav 10 Konvencije, mora biti dostupan
na brodu tokom službe.
*The original of this certificate must be kept available
in accordance with regulation I/2 paragraph 10 of the
Convention while serving on a ship*

CRNA GORA
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

MONTENEGRO
MINISTRY OF TRANSPORT AND MARITIME AFFAIRS

O V L A Š Ć E N J E
O OSPOSOBLJENOSTI IZDATO PREMA ODREDBAMA PRAVILNIKA
O ZVANJIMA I USLOVIMA ZA STICANJE ZVANJA I IZDAVANJE OVLAŠĆENJA ZA ČLANOVE POSADE
POMORSKIH BRODOVA

C E R T I F I C A T E
ISSUED UNDER THE PROVISIONS OF THE RULEBOOK ON RANKS AND REQUIREMENTS FOR OBTAINING
RANKS AND ISSUING CERTIFICATES OF COMPETENCY TO CREWMEMBERS OF SEAGOING VESSELS

pravilo/regulation

važi do/valid until

Vlada Crne Gore potvrđuje da je imalac ovog ovlašćenja pravilno osposobljen prema odredbama navedenog pravilnika i da je utvrđena njegova osposobljenost za obavljanje slijedećih djelatnosti, na naznačenim nivoima, uz moguća naznačena ograničenja.

The Government of Montenegro certifies that the holder of this certificate has been found qualified in accordance with the provisions of the Regulation and has been found competent to perform the following functions, at the level specified, subject to any limitations indicated.

DJELATNOST FUNCTION	NIVO LEVEL	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

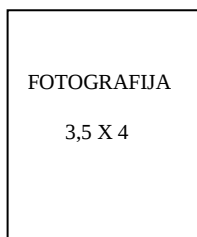
Imalac ovog ovlašćenja osposobljen je za službu naznačenu u odgovarajućim propisima u pogledu sigurnog popunjavanja brodske posade.

The holder of this certificate may serve in the following capacities specified in the applicable safe manning requirements of the Administration.

OSPOSOBLJENOST CAPACITY	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

Ovlašćenje br. _____, izdato u _____, dana _____
Certificate No. _____ issued in _____ on _____

IMALAC OVLAŠĆENJA
HOLDER OF THE CERTIFICATE

IME:
FIRST NAME
PREZIME
SURNAME
DATUM ROĐENJA:
DATE OF BIRTH
DRŽAVLJANSTVO
CITIZENSHIP

IME I PREZIME OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
NAME OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

POTPIS OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
SIGNATURE OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

Potpis imaoaca ovlašćenja
Signature of the holder of the certificate

Original ovog ovlašćenja u skladu sa odredbom
Pravila I/2, stav 10 Konvencije, mora biti dostupan
na brodu tokom službe.
*The original of this certificate must be kept available
In accordance with regulation I/2 paragraph 10 of the
Convention while serving on a ship.*

CRNA GORA
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

MONTENEGRO
MINISTRY OF TRANSPORT AND MARITIME AFFAIRS

OVJERA

KOJOM SE POTVRĐUJE IZDAVANJE OVLAŠĆENJA PREMA ODREDBAMA MEĐUNARODNE
KONVENCIJE O STANDARDIMA ZA OBUKU, IZDAVANJE OVLAŠĆENJA I VRŠENJE BRODSKE STRAŽE
POMORACA 1978, I AMANDMANA IZ 1995, 1997, 1998, 2006 I 2010

ENDORSEMENT

ATTESTING THE ISSUE OF A CERTIFICATE UNDER THE PROVISION OF THE
INTERNATIONAL CONVENTION ON STANDARDS OF TRAINING, CERTIFICATION
AND WATCHKEEPING FOR SEAFARERS 1978, AS AMENDED IN 1995, 1997, 1998, 2006 and 2010

STCW oznaka/STCW regulation

važi do/valid until

Vlada Crne Gore potvrđuje da je ovlašćenje o osposobljenosti, br _____ izdato niže navedenom pomorcu, koji je osposobljen u skladu s odredbama pomenutog pravila Konvencije i njenih amandmana, a imalac se ovlašćuje da obavlja sledeće djelatnosti, na naznačenim nivoima, uz moguća naznačena ograničenja.

The Government of Montenegro certifies that Certificate No _____ has been issued at the said seafarer who has been duly qualified in accordance with the provisions of the said of the Convention, as amended, and has been found competent to perform functions, at levels specified, subject to any limitations indicated

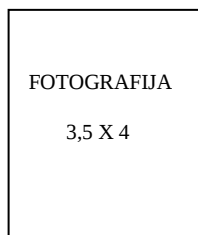
DJELATNOST FUNCTION	NIVO LEVEL	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

Imalac ove ovjere osposobljen je za službu naznačenu u odgovarajućim propisima u pogledu sigurnog popunjavanja brodske posade.
The holder of this certificate may serve in the following capacities specified in the applicable safe manning requirements of the Administration.

OSPOSOBLJENOST CAPACITY	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

Ovjera br. _____, izdata u _____, dana _____
Endorsement No. issued in on

IMALAC OVLAŠĆENJA
HOLDER OF THE CERTIFICATE

IME:
FIRST NAME
PREZIME
SURNAME
DATUM ROĐENJA:
DATE OF BIRTH
DRŽAVLJANSTVO
CITIZENSHIP

IME I PREZIME OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
NAME OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

POTPIS OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
SIGNATURE OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

Potpis imaoca ovlašćenja
Signature of the holder of the certificate

Original ove ovjere u skladu sa odredbom
Pravila I/2, stav 10 Konvencije, mora biti dostupan
na brodu tokom službe.
*The original of this endorsement must be kept available
in accordance with regulation I/2 paragraph 10 of the
Convention while serving on a ship.*

CRNA GORA
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

MONTENEGRO
MINISTRY OF TRANSPORT AND MARITIME AFFAIRS

OVJERA

KOJOM SE POTVRĐUJE PRIZNAVANJE OVLAŠĆENJA IZDATOG PREMA
ODREDBAMA MEĐUNARODNE KONVENCIJE O STANDARDIMA ZA OBUKU,
IZDAVANJE OVLAŠĆENJA I VRŠENJE BRODSKE STRAŽE POMORACA 1978,
I AMANDMANA IZ 1995. 1997, 1998, 2006 i 2010

ENDORSEMENT

ATTESTING THE RECOGNITION OF A CERTIFICATE UNDER THE PROVISIONS OF THE
INTERNATIONAL CONVENTION ON STANDARDS OF TRAINING, CERTIFICATION
AND WATCHKEEPING FOR SEAFARERS 1978, AS AMENDED IN 1995, 1997, 1998, 2006 and 2010

STCW oznaka/STCW regulation

važi do/valid until

Ovlašćenje br. _____ izdato od strane ili u ime Vlade _____ dana _____
Certificate No. _____ issued by or on behalf of the Government of _____ on _____

Vlada Crne Gore potvrđuje da se navedeno ovlašćenje o osposobljenosti uredno priznaje prema odredbama pravila I/10 Konvencije i njenih amandmana, a imalac se ovlašćuje da obavlja sledeće djelatnosti, na naznačenim nivoima, uz moguća naznačena ograničenja.

The of the Republic of Montenegro certifies that the above described certificate is duly recognized in accordance with the provisions of the regulation I/10 of the Convention, as amended, and the lawful holder is authorized to perform the following function, at the level specified, subject to any limitations indicated.

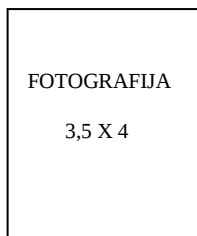
DJELATNOST FUNCTION	NIVO LEVEL	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

Imalac ove ovjere osposobljen je za službu naznačenu u odgovarajućim propisima u pogledu sigurnog popunjavanja brodske posade.
The holder of this certificate may serve in the following capacities specified in the applicable safe manning requirements of the Administration.

OSPOSOBLJENOST CAPACITY	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

Ovjera br. _____, izdata u _____, dana _____
Endorsement No. _____ issued in _____ on _____

IMALAC OVLAŠĆENJA
HOLDER OF THE CERTIFICATE

IME:
FIRST NAME
PREZIME
SURNAME
DATUM ROĐENJA:
DATE OF BIRTH
DRŽAVLJANSTVO
CITIZENSHIP

IME I PREZIME OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
NAME OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

POTPIS OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
SIGNATURE OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

Potpis imaoca ovlašćenja
Signature of the holder of the certificate

Original ove ovjere u skladu sa odredbom
Pravila I/2, stav 10 Konvencije, mora biti dostupan
na brodu tokom službe.
*The original of this endorsement must be kept available
in accordance with regulation I/2 paragraph 10 of the
Convention while serving on a ship.*

CRNA GORA
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

MONTENEGRO
MINISTRY OF TRANSPORT AND MARITIME AFFAIRS

OVLAŠĆENJE

O OSPOSOBLJENOSTI IZDATO PREMA ODREDBAMA PRAVILNIKA
O ZVANJIMA I USLOVIMA ZA STICANJE ZVANJA I IZDAVANJE OVLAŠĆENJA ZA ČLANOVE POSADE
POMORSKIH BRODOVA, ODREDBAMA REZOLUCIJE ITU RES 343 (WRC-97) MEĐUNARODNE
TELEKOMUNIKACIONE UNIJE (ITU) I PREPORUCI CEPT/ERC/REC 31-04E EVROPSKE KONFERENCIJE
POŠTANSKIH I TELEKOMUNIKACIONIH UPRAVA (CEPT)

CERTIFICATE

ISSUED UNDER THE PROVISIONS OF THE RULEBOOK ON RANKS AND REQUIREMENTS FOR OBTAINING
RANKS AND ISSUING CERTIFICATES OF COMPETENCY TO CREWMEMBERS OF SEAGOING VESSELS,
PROVISION OF RESOLUTION ITU RES 343 (WRC-97) OF THE INTERNATIONAL TELECOMMUNICATION
UNION (ITU) AND RECOMMENDATION CEPT/ERC/REC 31-04E OF THE EUROPEAN CONFERENCE OF
POSTAL AND TELECOMMUNICATIONS ADMINISTRATION (CEPT)

pravilo/regulation

važi do/valid until

Vlada Crne Gore potvrđuje da je imalac ovog ovlašćenja pravilno osposobljen prema odredbama navedenog pravilnika i da je utvrđena njegova osposobljenost za obavljanje sledećih djelatnosti, na naznačenim nivoima, uz moguća naznačena ograničenja.

The of Montenegro certifies that the holder of this certificate has been found qualified in accordance with the provisions of the above Regulation and has been found competent to perform the following functions, at the level specified, subject to any limitations indicated.

DJELATNOST FUNCTION	NIVO LEVEL	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

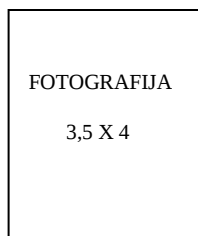
Imalac ovog ovlašćenja osposobljen je za službu naznačenu u odgovarajućim propisima u pogledu sigurnog popunjavanja brodske posade.

The lawful holder of this certificate may serve in the following capacities specified in the applicable safe manning requirements of the Administration.

OSPOSOBLJENOST CAPACITY	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

Ovlašćenje br. _____, izdato u _____, dana _____
Certificate No. _____ issued in _____ on _____

IMALAC OVLAŠĆENJA
HOLDER OF THE CERTIFICATE

IME:
FIRST NAME
PREZIME
SURNAME
DATUM ROĐENJA:
DATE OF BIRTH
DRŽAVLJANSTVO
CITIZENSHIP

IME I PREZIME OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
NAME OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

POTPIS OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
SIGNATURE OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

Potpis imaoca ovlašćenja
Signature of the holder of the certificate

Original ovog ovlašćenja u skladu sa odredbom
Pravila I/2, stav 10 Konvencije, mora biti dostupan
na brodu tokom službe.
*The original of this certificate must be kept available
In accordance with regulation I/2 paragraph 10 of the
Convention while serving on a ship.*

CRNA GORA
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

MONTENEGRO
MINISTRY OF TRANSPORT AND MARITIME AFFAIRS

OVLAŠĆENJE

O OSPOSOBLJENOSTI IZDATO PREMA ODREDBAMA KONVENCIJE O STANDARDIMA ZA OBUKU, IZDAVANJE OVLAŠĆENJA I VRŠENJE BRODSKE STRAŽE POMORACA 1978, I AMANDMANA IZ 1995, 1997, 1998, 2006 i 2010 I ODREDBAMA MEĐUNARODNOG KODEKSA O BEZBJEDNOSNOJ ZAŠTITI BRODOVA I LUKA

CERTIFICATE

ISSUED UNDER THE PROVISIONS OF THE INTERNATIONAL CONVENTION ON STANDARDS OF TRAINING CERTIFICATION AND WATCHKEEPING FOR SEAFARERS 1978, AS AMENDED IN 1995, 1997, 1998, 2006 and 2010 AND UNDER THE PROVISIONS OF THE INTERNATIONAL SHIP AND PORT FACILITY SECURITY CODE

STCW oznaka/STCW regulation

važi do/valid until

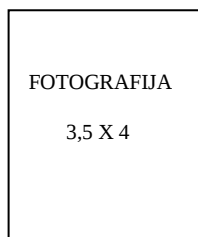
Vlada Crne Gore potvrđuje da je imalac ovog ovlašćenja pravilno osposobljen prema navedenom pravilu Konvencije i njenih amandmana i odredbama navedenog Kodeksa i da je utvrđena njegova osposobljenost za obavljanje sledećih djelatnosti, na naznačenim nivoima, uz moguća naznačena ograničenja.

The Government of Montenegro certifies that the holder of the certificate has been found duly qualified in accordance with the provisions of regulation of the Convention, as amended and in accordance with the provisions of the regulation of the above Code and has been found competent to perform the following functions, at the level specified, subject to any limitations indicated.

OSPOSOBLJENOST CAPACITY	OGRANIČENJA (AKO IH IMA) LIMITATIONS APPLYING (IF ANY)

Ovlašćenje br. _____, izdato u _____, dana _____
Certificate No. _____ issued in _____ on _____

IMALAC OVLAŠĆENJA
HOLDER OF THE CERTIFICATE

IME:
FIRST NAME
PREZIME
SURNAME
DATUM ROĐENJA:
DATE OF BIRTH
DRŽAVLJANSTVO
CITIZENSHIP

IME I PREZIME OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
NAME OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

POTPIS OVLAŠĆENOG SLUŽBENIKA
SIGNATURE OF DULY AUTHORIZED OFFICIAL

Potpis imaoca ovlašćenja
Signature of the holder of the certificate

Original ovog ovlašćenja u skladu sa odredbom Pravila I/2, stav 10 Konvencije, mora biti dostupan na brodu tokom službe.
The original of this certificate must be kept available in accordance with regulation I/2 paragraph 10 of the Convention while serving on a ship.

CENTAR ZA OBUKU POMORACA
MARINE TRAINING CENTRE

Br. _____
No. _____

POMORSKA ŠKOLSKA USTANOVA
MARITIME EDUCATIONAL INSTITUTION

Br. _____
No. _____

Ovlašćen rješenjem Ministarstva saobraćaja i
pomorstva broj _____
*Duly authorized by the Ministry of transport and
maritime affairs No _____*
od _____
date

P O T V R Ć U J E **C E R T I F I E S**

da je _____
that

od _____ do _____
from to

pohađao i završio obuku _____
attended and completed the training course

prema članu br. __ Pravilnika o zvanjima i uslovima za sticanje zvanja i izdavanje ovlašćenja za članove posade pomorskih brodova ("Sl.list CG", br. __) i Međunarodne konvencije o standardima za obuku, izdavanje ovlašćenja i vršenje brodske straže pomoraca 1978, i amandmana iz 1995, 1997, 1998, 2006 i 2010.

in accordance with the article __ of the Rulebook on ranks and requirements for obtaining ranks and issuing certificates of competency to crewmembers of seagoing vessels ("Official Gazette of Montenegro", No __) and International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers 1978, as amended in 1995, 1997, 1998, 2006 and 2010.

Potvrda izdata u _____, dana _____
Certificate issued at on

*Ime i prezime ovlašćenog lica
Name of duly authorized person*

*Potpis ovlašćenog lica
Signature of duly authorized person*

CRNA GORA
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

Lučka kapetanija _____
Br. _____
R.Br. _____
_____, _____ 20 ____ god.

POTVRDA O USPJEHU NA ISPITU

(Ime i prezime)
_____, iz _____ je _____ u
(JMBG) (mjesto prebivališta) (datum)
_____ polagao-la ispit radi sticanja ovlašćenja o osposobljenosti
(mjesto polaganja ispita)

(naziv ovlašćenja)
i postigao-la sledeći uspjeh: “NIJE ZADOVOLJIO-LA” iz

NAZIV PREDMETA: 1. _____
2. _____

KONAČNA OCJENA: “NIJE POLOŽIO-LA”

Kandidat se upućuje na popravni ispit iz navedenih predmeta.

Popravni ispit će se održati _____
(mjesto i datum održavanja)

U skladu sa odredbama člana ____ Pravilnika o zvanjima i uslovima za sticanje zvanja i izdavanje ovlašćenja za članove posade pomorskih brodova (“Sl.list CG”, br ____)
kandidat ima pravo da uloži pismeni prigovor na odluku ispitne komisije najkasnije u roku od tri dana od dana završetka ispita.

SEKRETAR
ISPITNE KOMISIJE:

PREDSJEDNIK
ISPITNE KOMISIJE:

CRNA GORA
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

Lučka kapetanija _____

Br. _____

R.Br. _____

_____, _____ 20 ____ god.

POTVRDA O USPJEHU NA ISPITU

(Ime i prezime)
_____, iz _____ je _____ u
(JMBG) (mjesto prebivališta) (datum)
_____ polagao-la ispit radi sticanja ovlašćenja o osposobljenosti
(mjesto polaganja ispita)

(naziv ovlašćenja)
i postigao-la sledeći uspjeh: “ZADOVOLJIO –LA”

KONAČNA OCJENA:
“POLOŽIO-LA”

SEKRETAR
ISPITNE KOMISIJE:

PREDSJEDNIK
ISPITNE KOMISIJE:

**B2 – PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE POSEBNOG OVLAŠĆENJA OSNOVNE
SIGURNOSTI NA BRODU (STCW Reg. VI/1)**

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
<i>Lično preživljavanje</i>		
1. Uvod, sigurnost i preživljavanje	0,75	
1.1. Uvod o sigurnosti		
1.2. Pravila o preživljavanju na moru		
1.3. Definicije, plovila za preživljavanje i sredstva		
1.4. SOLAS		
1.5. Sigurnosni simboli		
2. Slučajevi opasnosti	1,5	
2.1. Vrste opasnosti		
2.2. Mjere predostrožnosti		
2.3. Odredbe o požaru		
2.4. Potonuce		
2.5. Osposobljenost posade		
2.6. Raspored za uzbunu i znaci opasnosti		
2.7. Posada i uputstva u slučaju opasnosti		
2.8. Dodatna oprema i preživljavanje		
2.9. Napuštanje broda		
3. Evakuacija	0,75	0,75
3.1. Napuštanje broda		
3.2. Lična priprema za napuštanje broda		
3.3. Sprečavanje panike		
3.4. Dužnosti posade prema putnicima		
3.5. Dužnosti posade – spuštanje plovila za preživljavanje		
3.6. Naredba zapovjednika za napuštanje broda		
3.7. Sredstva za preživljavanje		
4. Plovila za preživljavanje	2,25	2,25
4.1. Čamci za spašavanje		
4.2. Splavovi za spašavanje		
4.3. Spasilački čamci		
5. Lična sredstva za spašavanje	0,75	1,25
5.1. Pojasevi za spašavanje		
5.2. Prsluci za spašavanje		
5.3. Termo-zaštitna odjela		
5.4. Termo-zaštitna sredstva		
5.5. Preživljavanje bez prsluka		
5.6. Ukrcaj u plovila za preživljavanje		
6. Preživljavanje na moru	0,75	
6.1. Opasnosti za preživjele		
6.2. Pravilno korišćenje sredstava u plovilu		
7. Pomoć helikopterima	1,0	
7.1. Komuniciranje sa helikopterom		
7.2. Napuštanje broda		
7.3. Podizanje s helikopterom		
7.4. Ispravno korišćenje helikopterskog pojasa		
8. Radio oprema za opasnost	0,75	0,75

8.1.	Radiotelegrafski uređaj čamca za spašavanje		
8.2.	Prenosni radio uređaj plovila za spašavanje		
8.3.	EPIRB		
9.	Zaključak i završno obrazloženje	1,5	
		10,0	5,0
Ukupno:		15,0	

Lična prva pomoć

1.	Opšta pravila	1,0	
2.	Mehanizmi i funkcije tijela	1,0	1,0
3.	Smještaj povrijeđenih	0,5	0,5
4.	Povrijeđeni u nesvjesti	0,5	0,5
5.	Oživljavanje	0,5	1,5
6.	Krvarenje	0,5	1,0
7.	Pomoć povrijeđenom u stanju šoka	0,5	0,5
8.	Opekotine, oparotine i nezgode prouzrokovane električnom strujom	1,0	
9.	Spašavanje i prevoz povrijeđenih	0,5	1,0
10.	Ostalo	2,5	
		9,0	6,0
Ukupno:		15,0	

Protivpožarna zaštita

1.	Uvod, sigurnost i propisi	0,5	
2.	Teorija gorenja i trougao eksplozivnosti	0,5	
2.1.	Uslovi gorenja		
2.2.	Svojstva gorivih materija		
3.	Tipovi i izvori požara	0,25	
4.	Gorljive materije koje se mogu naći na brodu	0,75	
4.1.	Širenje požara		
4.2.	sigurnosni propisi		
5.	Potreba za stalnim oprezom	0,5	
5.1.	Potreba za stalnim oprezom		
5.2.	Sistemi patroliranja		
6.	Opasnosti od požara	0,5	
7.	Brodsko protivpožarna oprema	1,0	

7.1.	Opšti alarm		
7.2.	Protivpožarni planovi i zborna mjesto	0,25	
7.3.	Komunikacija	0,25	
7.4.	Postupci lične sigurnosti		
7.5.	Brodске vježbe i uvježbavanje		
8	Lokacija protivpožarnih aparata i izlaza u slučaju opasnosti	0,75	
8.1	Konstrukcija broda		
8.2.	Protivpožarna pumpa u slučaju nužde (emergency)		
8.3.	Sredstva sa hemijskim prahom		
8.4	Izlazi u slučaju opasnosti		
9.	Širenje požara u različitim djelovima broda	0,25	
9.1.	Širenje požara		
10.	Mjere otkrivanja požara i dima na brodovima i automatski požarni alarmi	0,75	
10.1	Požarni i dimni dektetori		
10.2	Automatski požarni alarm		
	11. Klasifikacija požara i sredstva za gašenje	0,25	
12.	Izbor protivpožarnih sredstava i opreme	2,5	2,5
12.1	Protivpožarne cijevi i mlaznice		
12.2	Prenosni uređaji		
12.3	Prenosni protivpožarni aparati		
12.4	Protivpožarno odjelo		
12.5	Protivpožarn pokrivač		
12.6	Poznavanje raspored o preme za gašenje požara		
12.7	Protivpožarni alarmi i prve radnje		
12.8	Gašenje požara		
12.9	Sredstva zagašenje požara		
12.10	Procedure za gašenje požara		
12.11	Manji požari		
12.12	Veći požari		
13.	Upotreba fiksnih sistema za gašenje požara i mjere opreza	1,0	
13.1	Uopšteno o sistemima		
13.2	Sistemi sa efektom zagušenja: Ugljendioksid (CO2) i pjena		
13.3	Sistemi za gašenje požara prahom		
13.4	Sistemi sa efektom hlađenja: raspršivači (Sprinkler) i prskalice		
14.	Upotreba aparata za disanje tokom gašenja požara		2,5
14.1	Aparat za disanje		
14.2	Vježbe u zadimljenim prostorima		

15.	Upotreba aparata za disanje tokom akcija spašavanja	0,5	
		10,00	5,00
		Ukupno:	15,00

Lična sigurnost i društvena odgovornost

1.	Pridržavanje sigurnih radnih procedura	3,0	
1.1	Uvod		
1.2	Važnost obuke		
1.3	Upoznavanje sa brodom		
1.4	Priroda brodskih opasnosti		
1.5	Oprema na brodu za spriječavanje ovih opasnosti		
1.6	Upotreba i demonstracija sigurnosne opreme		
1.7	Radnje na brodu koje mogu biti opasne		
1.8	Utovar i istovar tereta		
1.9	Vezivanje i odvezivanje		
1.10	Zatvoreni prostori		
1.11	Rad koji oslobađa toplotu		
1.12	Rad na visini		
1.13	Držanje straže u strojarnici i održavanje		
2.	Efikasni međuljudski odnosi na brodu	1.5	0,5
2.1	Međusobni odnosi		
2.2	Stvaranje tima		
2.3	Timski rad		
3.	Razumijevanje naredbi i biti razumljiv u vezi sa dužnostima na brodu	2.5	0.5
3.1	Osnovi komunikacije		
3.2	Metode komunikacije		
3.3	Barijere u komunikaciji		
3.4	Umijeće prenošenja informacija		
3.5	Umijeće slušanja		
3.6	Rezultati i posljedice pogrešne komunikacije		
3.7	Zaključak		
4.0	Pridržavanje sa procedurama u slučaju opasnosti	1.5	0.5
4.1	Objašnjenje termina 'opasnost'		
4.2	Vježbe i zbor		
4.3	Vrijednost i potreba vježbi i obuka		
4.4	Interna komunikacija		
5.	Mjere zaštite od zagađenja životne sredine	2.0	

- 5.1 Definisanje termina 'zagađenje'
- 5.2 Rezultati zagađenja životne sredine u toku rada ili slučajnosti
- 5.3 Međunarodne mjere zaštite, izbjegavanja i suzbijanja zagađenja i zagađivača
- 5.4 Zagađenje otpadnim vodama sa brodova
- 5.5 Zagađenje svakodnevnim smećem sa brodova
- 5.6 Kontrola ispuštanja zauljenih voda iz mašinskih prostora i uljnih tankova
- 5.7 Sadržaj Knjige Ulja
- 5.8 Kontrola ispuštanja zauljenih voda i specijalne zone
- 5.9 Uvod u sadržaj Poglavlja VI MARPOL-a

6. Lične odgovornosti	2.0
6.1 Prava i obaveze posade	
6.2 Uslovi zaposlenja, itd.	
6.3 Droga i alkohol	
6.4 Zdravlje i higijena na brodu	
6.5 Zaključak – Summing up	

12,5 1,5

Ukupno: 14,00

B-3 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE POSEBNOG OVLAŠĆENJA ZA PRUŽANJE PRVE MEDICINSKE POMOĆI NA BRODU (STCW Reg. VI/4-1)

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Neposredno djelovanje	1,0	1,0
2. Sredstva prve pomoći	1,0	0,5
3. Struktura i funkcija tijela	2,0	0,5
4. Opasnost od trovanja na brodu	2,0	1,5
5. Ispitivanje bolesnika	1,0	0,5
6. Povrede kičme	2,0	1,0
7. Opekotine, oparotine i uticaj hladnoće i vrućine	2,0	1,0
8. Lomovi, iščašenja kostiju, povrede mišića	2,0	1,0
9. Medicinska njega o spasenim uključujući oštećenja, hipotermiju i smrzotine	1,0	1,0
10. Radio-medicinski savjeti	1,0	
11. Farmakologija	2,0	0,5
12. Sterilizacija	0,5	
13. Srčani udar, utapljanje i gušenje	1,0	1,0
14. Psihološki/psihijatrijski problemi	2,0	
	20,5	9,5

Ukupno časova: 30,0

B-4 PROGRAM BEZBJEDNOSNE OBUKE ZA SVE POMORCE RAD IZDAVANJA POSEBNOG
OVLAŠĆENJA POSTUPCI U SLUČAJU OPASNOSTI ZA BEZBJEDNOST I PODIZANJE SVIJESTI O
BEZBIJEDNOSTI NA BRODU
(STCW VI/6-1)

Područje			P	V
1.	Uvod		0.75	
	1.1	Pregled programa		
	1.2	Stručnosti koje treba postići		
	1.3	Postojeće prijetnje bezbjednosti uključujući i piratske napade i oružane pljačke		
	1.4	Tehnološki postupak na brodu i u luci		
2.	Politika bezbjednosti u pomorstvu		0.75	
	2.1	Svijest o međunarodnim konvencijama, pravilnicima i preporukama		
	2.2	Svijest o propisima i pravilima Crne Gore		
	2.3	Definicije		
	2.4	Povjerljivi podaci i bezbjednosne komunikacije		
3.	Odgovornost u pogledu bezbjednosti		0.5	
	3.1	Vlade ugovornice		
	3.2	Društvo		
	3.3	Brod		
	3.4	Luke		
	3.5	Oficir odgovoran za bezbjednosnu zaštitu broda		
	3.6	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu u društvu		
	3.7	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu luke		
	3.8	Pomorci sa posebnim dužnostima u pogledu bezbjednosti		
	3.9	Osoblje luke s posebnim dužnostima u pogledu bezbjednosti		
	3.10	Ostala lica		
4.	Otkrivanje prijetnji, prepoznavanje i postupci		1.0	
	4.1	Prepoznavanje i otkrivanje oružja, opasnih stvari i naprava		

	4.2	Prepoznavanje lica koja predstavljaju bezbjednosni rizik		
	4.3	Načini onemogućavanja mjera bezbjednosti		
5.		Bezbjednosni postupci na brodu	0.5	
	5.1	Radnje potrebne na različitim stepenima bezbjednosti		
	5.2	Prijava incidenata u pogledu bezbjednosti		
6.		Spremnost u slučaju nužde, uvježbavanje i vježbe	0.5	
	6.1	Svijest o planovima za slučaj nezgode		
	6.2	Uvježbavanje i vježbe bezbjednosti od terorističkih napada, piratskih napada, oružane pljačke broda, krijumčarenja droge, oružja, opasnih materija i drugih protivzakonitih radnji		
Ukupno časova:			4.0	0
			4.0	

**PROGRAM ZA POLAGANJE ISPITA ZA STICANJE ZVANJA, IZDAVANJA POSEBNOG
OVLAŠĆENJA ODNOSNO OBNAVLJANJA OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI**

**C-1 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA PRVOG OFICIRA PALUBE NA BRODU OD
3000 BT ILI VEĆEM (STCW II/2)**

Ispit se polaže pismeno, usmeno i praktično.

1. Navigacija i planiranje plovidbe (usmeno i pismeno)

Pojam pomorske plovidbe: služba nadzora, model i rad službe nadzora; planiranje putovanja, priprema plana, izbor plovnog puta, sadržaj plana putovanja, nadzor nad sprovođenjem plana putovanja.

Pomorske karte: osnovne projekcije karata, Merkatorova karta, vrste karata, sadržaj, oznake i skraćenice, katalog karata, elektronske karte, ažuriranje karata (oglasi za pomorce); priručnici za navigaciju: piloti, popisi svjetionika i drugi priručnici; ažuriranje priručnika; magnetizam: zemaljski, brodski, stalni i prolazni, magnetski kompas, svojstva magnetne ruže, kompenzacije kompasa; dubina mora: plima i oseka, određivanje elemenata plimnog talasa, struje morskih mijena i tablice morskih mijena, područja abnormalnih uticaja morskih mijena; označavanje plovnih puteva - IALA; vizuelna, zvučna i elektronska sredstva za označavanje plovnih puteva; pozicija broda u obalnoj navigaciji: linije pozicija, istovremeno opažanje, opažanje u razmaku vremena, zbrojena pozicija; učestalost pozicija; greške u poziciji broda; načini plovidbe po loksodromi i ortodromi, kombinovana plovidba, plovidba u otežanim uslovima: između ostrva, po rijekama i kanalima, područjima leda i ograničene vidljivosti, pod uticajem struje i vjetrova, u ratnim opasnostima, kao i plovidba u šemama odvojene plovidbe.

Nebeska sfera: koordinatni sistemi; astronomsko–nautički trougao; vrijeme, mjerenje vremena; vrste vremena i njihovo pretvaranje; hronometri, dnevni hronometar; sekstant, greške sekstanta, mjerenje uglova, popravljavanje izmjenjenih visina, slučajna i sistematska greška; stajnica: kružnica, luk i linija pozicija; sumraci; identifikacija nebeskih tijela računskim putem pomoću tablica i identifikatora; pozicija broda; geografska širina izračunata Sjevernjom, prolazom nebeskog tijela kroz meridijan; visinska metoda (Marc de Saint Ilerova metoda); pozicija broda snimanjem istog ili dva različita nebeska tijela u razmaku vremena; direktne metode određivanja pozicije broda; primjena jedne stajnice; tačnost sa dvije, tri ili više stajnica; kontrola devijacije kompasa astronomskim putem.

Žiroskop: svojstva, žiromkompas: greške, principi rada, vrste; radio-navigacija: radio-farovi, radio-goniometar, greške; QTG, QTE i QTF služba; popis radio svjetionika: ažuriranje, radarska navigacija: princip određivanja udaljenosti, pramčanog ugla i azimuta; osobine radarskih talasa, odbijanje talasa; analiza i tumačenje radarske slike; karakteristike radarskog sistema; vremenski uslovi i domet radara, atmosferski uslovi i domet radara; oblici radarske slike; hiperbolična navigacija: hiperbola kao stajnica, hiperbolični sistemi, načini određivanja pozicije broda, greške sistema; navigacioni sistemi visoke tačnosti: vrste, principi rada, tačnost; satelitska navigacija – GPS, Transit, diferencijalni GPS, greške sistema i tačnost.

Inercijalna navigacija: princip rada, greške; dubinomjeri: vrste, principi rada, razni tipovi pokazivača; brzinomjeri: vrste, greške; automatizacija navigacije: upotreba elektronskih računara; integrirani navigacioni sistemi: osnovni elementi i podsistemi; model zapovjedničkog mosta; televizija u navigaciji i crna kutija.

2. Manevrisanje brodom i izbjegavanje sudara na moru (usmeno i praktično)

Osnovni pojmovi o manevrisanju, primarni i rezervni plan manevra; načini manevrisanja u odnosu na mjesto uplovljenja i isplavljenja broda i date hidrometeorološke prilike.

Manevarske osobine broda, vrste pogona i uticaj propulzije broda na manevar broda; uticaj veličine broda i kormila na okret broda; djelovanje drugih faktora na manevar broda; djelovanje priveznih konopa i sidra na manevar broda; taktički dijametar okreta i zaustavni put broda.

Uticaj vjetrova, struje, talasa i morskih mijena na manevar broda.

Manevar zaustavljanja i okretanja broda; manevar uplovljenja, pristajanja i priveza broda; pristajanje uz obalu broda s jednim vijkom desnom i lijevom stranom broda, kao i manevar isplavljenja.

Manevrisanje brodom u različitim okolnostima; prilaz sidrištima; prilaz pilotskim stanicama (ukrcaj i iskrcaj pilota); manevrisanje u ograničenim područjima za navigaciju, u ušćima rijeka, kanalima i rijekama i u područjima malih dubina; međudejstvo između brodova koji se mimoilaze, kao i broda i obale na malim udaljenostima; privez i odvez uz pomoć ili bez pomoći tegljača; način korišćenja tegljača pri tegljenju broda; izbor sidrišta i sidrenje s jednim i sa dva sidra; okretanje na uskom prostoru pomoću sidra; dizanje sidra; razmrsivanje kad se sidrom zakači drugo sidro ili lanac; uopšteno o manevru pristajanja broda u četvorovez i manevar isplavljenja; ležanje broda na sidru i lazni prostor.

Manevrisanje u ili u blizini područja sistema usmjerene plovidbe i u područjima vojnih vježbi i podvodnih radova; manevar uplovljenja broda u lok (ustavu) i dok, kao i manevar isplavljenja.

Manevrisanje brodom u posebnim uslovima; manevrisanje brodovima velike tonaže u kanalima i uskim prolazima; manevar zaustavljanja brodova velike tonaže.

Plovidba broda po lošem vremenu i manevar zavlacenja; zavlacenje s vjetrom i talasima u pramac i u krmu; spriječavanje postavljanja broda bočno na smjer talasa.

Uopšteno o nasukanju i odsukanju kao havariji broda; odsukivanje broda sopstvenim snagama i odsukivanje broda pomoću drugih brodova.

Rizik sudara i manevar njegovog izbjegavanja; radnje poslije sudara broda; procjena oštećenja broda poslije sudara i mjere spriječavanja prodora vode; tegljenje i vrste tegljenja; tegljenje u nuždi, kormila za nuždu i kormilarenje u nuždi.

Manevrisanje brodom i sigurnost ljudskih života na moru prema Međunarodnim pravilima o izbjegavanju sudara na moru; manevar u situacijama položaja opasne blizine; manevar preticanja i manevar ulaska i izlaska iz zone opasne plovidbe (šema odvojene plovidbe).

Upotreba radarskog i ARPA uređaja pri manevrisanju i izbjegavanju sudara na moru; manevrisanje brodom u lukama sistemom navođenja.

Načini manevrisanja u slučaju pružanja pomoći ljudima na moru pojedinačno sa jednim brodom i koordinirano sa više brodova.

Izbjegavanja sudara na moru pri prilazu lukama i odlasku iz luka prema Međunarodnom signalnom kodeksu.

Korišćenje različitih sredstava pri manevrisanju i mimoilaženju broda sa drugim brodovima.

3. Pomorska meteorologija i okeanografija (usmeno)

Osnovni pojmovi o meteorologiji i njena podjela, pomorsko-navigaciona meteorologija i njen značaj za navigaciju; istorijski pregled razvoja pomorske meteorologije; uloga pomoraca u tom razvoju; atmosfera i njena podjela; sastav i gustina vazduha.

Zagrijevanje zemljine površine i atmosfere; sunčevo zračenje; uticaj visine sunca nad horizontom i geografske širine mjesta na sunčevo zračenje; refleksija sunčevih zraka i njen uticaj na sigurnost vođenja navigacije.

Meteorološki elementi i pojave: temperatura vazduha i temperaturni režim održavanja mikro klime brodskog prostora pri prijevozu hlađenih i drugih tereta, izotermija i inverzija i adijabatski procesi u atmosferi; atmosferski pritisak; podjela vazdušnog pritiska na zemlji; korišćenje izotermičkih i izobarskih karata u navigaciji; vlažnost vazduha i važnost njegovog mjerenja za prijevoz pojedinih tereta morem; magla i oblaci za potrebe navigacione analize i prognoze sigurnog plovljenja, padavine, vidljivost i meteori i njihov uticaj na plovidbu; vazдушna strujanja (vjetar) i njihova podjela; elementi vjetra i sile koje djeluju na kretanje vjetra u atmosferi; analiza pravolinijskih i krivolinijskih izobara (geostrofski i gradijentni vjetar).

Opšta cirkulacija vazdušnih masa u atmosferi; stalni vjetrovi (pasati i zapadni vjetrovi); periodični vjetrovi (monsuni); lokalni vjetrovi (Jadranskog mora i drugih mora); uticaj stalnih, periodičnih i lokalnih vjetrova na sigurnost ploidbe.

Vazdušne mase, njihova klasifikacija i osobine; atmosferski frontovi i njihovo značenje; barički sistemi (cikloni i anticikloni); faze razvoja ciklona i anticiklona, kao i područje njihovog djelovanja.

Opis i karakteristika tropskog ciklona; područja javljanja tropskog ciklona i njihova staza kretanja; otkrivanje i praćenje tropskog ciklona; otkrivanje centra tropskog ciklona; manevar s brodom radi izbjegavanja centra tropskog ciklona; lokalna vrtložna strujanja (pijavica i tornado); vremenske nepogode (nevere) termičke i dinamičke; predostrožnosti pri plovidbi u predjelu ciklona srednjih i viših širina.

Vrijeme u polarnim područjima i navigacija u višim širinama.

Vremenska analiza i prognoza vremena; analiza vremenske karte; sinoptička konsultacija za pomorce; tehnička izrada vremenske karte; opšta vremenska pravila kojima se najavljuje pogoršanje vremena.

Meteorološka obavještanja za pomorce; organizacija pomorske meteorološke službe; brodske meteorološke stanice; sadržaj meteoroloških obavještenja u otvorenom i zatvorenom tekstu; vremenski bilteni za pomorce; meteorološki ključevi; meteorološki dnevnik; priručnici i druga dokumentacija.

Meteorološka navigacija; izbor meteorološke rute na osnovu statističkih klimatoloških podataka; izbor meteorološke rute na osnovu primljenih vremenskih izvještaja s obalnih meteoroloških stanica ili drugih brodova i satelita.

Metode i uređaji za ispitivanje atmosfere; vrste meteoroloških stanica; upotreba radara i sonde za meteorološka mjerenja; meteorološki sateliti i NAVTEX uređaj i Njegova važnost za analizu vremena na zadanoj ruti plovljenja.

Navigaciona okeanografija i Njen značaj za navigaciju; vodene površine na zemlji; osobine slatke i morske vode; temperatura morske vode; slanost i gustina morske vode, kao i njihov uticaj na promjenu gaza i druga svojstva morske vode koja utiču na navigaciju; batimetrija mora i okeana i batimetrijske karte u funkciji pomorske navigacije.

Kretanje u moru i pojam denivelacije mora, površinska strujanja morske vode i promjena strujanja s dubinom; struje vjetra; gradijentne struje i plimne struje; podjela glavnih struja na Zemlji.

Talasi na moru, njihov postanak i podjela; interferencija talasa i ukršteno more; proces slamanja talasa, koji dolaze iz duboke u plitku vodu.

Morski nivo i morske mijene (plima i oseka); atlas struja plime i oseke.

Led u moru, njegov postanak i podjela na Zemlji; uticaj zaleđivanja mora na sigurnost broda i ljudi na moru; izvještavanje i obavještanje u vezi leda na moru (Ice Patrol Service).

Okeanografska služba izvještavanja i upozorenja za pomorce (navigaciona hidrometeorološka služba); karte struja, talasa i leda; karte podmorskih radova i istraživanja; okeanografska dokumentacija.

Značaj i važnost pilotskih karata pri izboru optimalne rute plovidbe.

4. Poznavanje broda i stabilnost broda (usmeno i pismeno)

Tehničko-tehnološki podaci o sredstvima pomorskog saobraćaja; razvoj broda od prvobitnog splava do brodova savremene tehnologije; sistemi gradnje broda; osnovni pojmovi o poprečnoj, uzdužnoj i lokalnoj čvrstoći broda; osnovne dimenzije broda; mjere (veliĉine) broda (deplasman, nosivost, nadvođe i kapacitetni prostor); raspored i podjela skladišnih prostorija na brodu prema namjeni; osnovni pojmovi o poprečnoj, uzdužnoj i lokalnoj čvrstoći broda; klasifikacija brodova, vrste pregleda i svjedoĉanstava vezanih za pojam sposobnosti broda za plovidbu, kao i drugih dokumenata.

Stabilnost broda, važnost poznavanja stabilnosti broda i njegova podjela; popreĉna statička stabilnost broda za male uglove nagnuća; elementi početne popreĉne stabilnosti; vrste ravnoteže broda; moment početne popreĉne stabilnosti, krivulja stabilnosti za male uglove

nagnuća i njen obim; proračun vrijednosti početne metacentarske visine; uticaj pomicanja tereta ili drugih masa na smanjenje ili povećanje početne metacentarske visine; uticaj ukrcaja ili iskrcaja tereta ili drugih masa na smanjenje ili povećanje početne metacentarske visine; uticaj ukrcaja ili iskrcaja tereta sa brodskom dizalicom za teške terete na poprečnu stabilnost broda; uticaj slobodnih površina na poprečnu stabilnost broda; uticaj potrošnje goriva i drugih zaliha na stabilnost broda.

Statička stabilnost za velike uglove nagnuća; proračun i konstrukcija krivulje momenta statičke stabilnosti za male i velike uglove nagnuća; proračun krivulje statičke stabilnosti s negativnom metacentarskom visinom; uticaj deplasmana, nadvođa, oblika i širine broda na poprečnu stabilnost broda; važnost poznavanja i proračuna GH krivulje statičke stabilnosti broda za predstojeće putovanje.

Uzdužna stabilnost broda: pojam i elementi; proračun uzdužne metacentarske visine i momenta uzdužne stabilnosti; određivanje trima broda (pretege i zatege); jedinični moment trima; uticaj pomicanja tereta, balasta, vode i goriva na pretegu i zategu; uticaj ukrcaja ili iskrcaja tereta ili drugih masa na trim broda; određivanje gaza na pramcu i krmi kod istovremenog krcanja i iskrnavanja težina, dijagram i tablice promjena trima broda za ukrcanih ili iskrcanih 100 tona tereta; određivanje gaza broda kod ukrcaja cjelokupnog tereta na brodu.

Dinamička stabilnost broda: proračun dinamičke stabilnosti kod prijevoza određenih vrsta tereta; konstrukcija i analiza krivulje dinamičke stabilnosti broda; određivanje metacentarske visine broda pomoću periode ljuljanja broda; stabilnost kod brodova za prijevoz kontejnera; moment nagibanja uslijed okretanja broda.

Stabilnost broda kod nasukanja; stabilnost broda pri dokovanju; stabilnost broda u oštećenom stanju prilikom prodora vode; uticaj naplavljivanja na trim i stabilnost broda (naplava odjeljenja broda); pregrađivanje broda i krivulja naplavlivosti.

Poznavanje i korišćenje knjige trima i stabilnosti i svih drugih krivulja i tablica potrebnih za proračun stabilnosti broda za predstojeće putovanje i drugih preporuka IMO-a u vezi stabilnosti broda kod ukrcaja različitih tereta, kao i sigurnosti broda i posade na brodu.

5. Rukovanje teretom (usmeno i praktično)

Osnovna pravila vezana za rukovanjem teretom, tehnološke i fizičke osobine tereta; podjela i osobine suvih i tekućih tereta.

Uređaji i oprema za rukovanje teretom; tehničko-tehnološke karakteristike uređaja i opreme za rukovanje teretom; način korišćenja uređaja i opreme za ukrcajno-iskrcajne operacije na brodu; specifičnosti i vrste opreme za pričvršćivanje i vezivanje tereta za vrijeme ukrcaja na brodu: održavanje i pregled uređaja i opreme za rukovanje teretom na brodu.

Priprema brodskih skladišnih prostorija, uređaja i opreme za ukrcaj tereta na brodu; priprema i nabavka zaštitnog i separacionog materijala, kao i materijala za pričvršćivanje i vezivanje tereta na brodu.

Uzajamni odnos između faktora slaganja tereta, izgubljenog prostora i prostora po toni nosivosti.

Faktor kapaciteta i određivanje mase tereta po jednom skladištu; uopšteno o rasporedu tereta na brodu, načela kojih se treba držati pri razmještanju tereta na brodu u poprečnom i uzdužnom smislu; plan tereta za sve tipove trgovačkih brodova; isprave o teretu; proračunavanje gaza imajući u vidu gustinu morske vode.

Modaliteti ukrcaja, iskrcaja i slaganja generalnog tereta na brodu; modaliteti oblaganja, odvajanja i označavanja (markiranja) tereta za vrijeme ukrcaja na brodu, mjere predostrožnosti pri ukrcaju, iskrcaju, slaganju i prijevozu generalnog tereta morem; krcanje drva, kontejnera i drugih tereta na palubi broda; krcanje i prijevoz teških tereta; krcanje i prijevoz hlađenih tereta morem; osiguravanje tereta od pomicanja u prostorima za teret i na palubi broda tokom prijevoza tereta morem; praktični postupak i izrada plana stabilnosti prilikom prijevoza generalnog tereta.

Uopšteno o prijevozu rasutih tereta morem; specifičnosti u vezi prijevoza žita i nekih drugih rasutih tereta; proračun stabilnosti broda kod prijevoza žita morem; odredbe SOLAS Konvencije o uslovima stabilnosti broda kod prijevoza žitarica morem.

Prijevoz jediničnog (unitiziranog) tereta morem; ukrcaj i prijevoz paleta, kontejnera, RO/RO prikolica i LASH teglenica morem; osnovne napomene o integralnom i multimodalnom prijevozu tereta morem i standardizaciji jediničnih tereta.

Prijevoz opasnog tereta morem i njihova podjela; odredbe Međunarodne konvencije za zaštitu ljudskih života na moru o prijevozu opasnih tereta; mjere predostrožnosti pri ukrcaju, iskrcaju, slaganju i prevoženju opasnog tereta morem.

Uopšteno o prijevozu tečnih tereta morem, ukrcaj, iskrcaj i prijevoz nafte i naftnih derivata; način i planiranje ukrcaja tekućih tereta na brod, balastiranje, debalastiranje, pranje i degazacija tankova; planiranje ukrcaja i prijevoz hemikalija morem; planiranje ukrcaja i prijevoz utečnjenih gasova morem; mjere predostrožnosti u vezi spriječavanja zagađivanja morem naftnim derivatima i drugim agensima.

Štete na teretu i njihove posljedice; kategorizacija šteta na teretu; mjere i postupci koji se poduzimaju radi izbjegavanja šteta u toku rukovanja i prijevoza tereta brodom.

Uopšteno o naprezanju brodske konstrukcije; proračun zakrivljenosti broda na sredini i krajevima ("sagging" i "hogging"), prouzrokovane krcanjem tereta i ispravak srednjeg gaza.

Kontrola određivanja ukrcanog ili iskrcanog tereta na brodu na osnovu računanja srednjeg gaza, odnosno srednjeg gaza svih srednjih gazova uzimajući u obzir sve korekcije i ispravke (Draft Survey).

Primjena elektroračunara u planiranju ukrcaja i rasporeda tereta na brodu; korišćenje simulatora za planiranje ukrcaja i iskrcaja tereta, kao i kod proračuna naprezanja brodske konstrukcije za vrijeme ukrcaja tereta i prijevoza i proračuna metacentarske visine, odnosno poprečne stabilnosti broda za vrijeme prijevoza tereta morem.

Poznavanje i korišćenje svih priručnika i tablica, kao i preporuka IMO-a u vezi prijevoza krutih rasutih tereta, žita, drva na palubi, opasnih tereta, opasnih hemikalija u rasutom stanju, naftnih derivata i utečnjenih gasova imajući u vidu sigurnost ljudskih života na brodu i spriječavanje zagađenja mora i druge okoline.

6. Održavanje broda (usmeno)

Uopšteno o održavanju broda, organizacija i procjena troškova održavanja.

Pojam korozije i njeno djelovanje, štetni uticaji korozije na brod, vrste i uzroci korozije na brodu; Evansov i Pourbaixov dijagram, hemijska i elektrohemijska korozija, korozija legura, korozija nastala djelovanjem lutajućih struja, korozija konstrukcionih materijala uz naprezanje; posebni oblici korozije uz more i u moru; uzajamno dejstvo obrastanja podvodnog dijela broda biološkim agensima i korozije. Spriječavanje korozije: spriječavanje korozije pomoću podesne gradnje broda; priprema površine i tehnološki uslovi za dobru zaštitu od korozije, sredstva protiv korozije; zaštita od korozije različitim bojama (organskog i anorganskog porijekla); antikorozivne boje i lakovi; vatrostalne boje i cementno mlijeko; aktivna i pasivna katodna zaštita; privremena zaštita od korozije (postupak), način bojenja (farbanja).

Održavanje pojedinih dijelova broda; način održavanja spoljne oplata, palube broda, kao i unutrašnjih dijelova broda, stambenih prostorija, prostorija mašinskog kompleksa, tankova dvostrukog dna i kaljuža, brodskih skladišta i tankova za pitku vodu; održavanje opreme broda i sredstava za spasavanje.

Kontrola zaštite broda od korozije i ekonomska opravdanost pojedinih postupaka primjenjenih metoda zaštite u odnosu na troškove održavanja.

Rasprema broda imajući u vidu održavanje broda.

Kontrola sredstava protivpožarne zaštite i sredstava protiv prodora vode na brodu.

7. Pomorsko pravo (usmeno)

IMO organizacija i ciljevi; inspekcija bezbjednosti plovidbe; organi za obavljanje tehničkih i stručnih poslova bezbjednosti plovidbe; pravni pojam broda; vrste brodova i individualizacija broda; Upisnici brodova, postupak upisa, obavezni i fakultativni upisi; traganje i spasavanje (MESAR), SOLAS (sadržaj i ciljevi); Konvencija o teretnim linijama (sadržaj i ciljevi); klasifikacija brodova, klasifikaciona društva i isprave, pomorska pilotaža (pojam i vrste); brodske isprave i knjige; podjela morskog prostranstva i vlast obalne države, Konvencija o pravu mora iz 1982; nacionalni propisi o plovidbi.

Posada broda, podjela službi na brodu, prava i dužnosti članova posade broda i uloga i značaj pomorske knjižice; STCW COD (sadržaj i ciljevi); zapovjednik broda, ovlašćenja, prava i dužnosti; ovlašćenja o osposobljenosti članova posade broda; stvarna prava na brodu i svojina; konvencija o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja; pojam podjela i osnovne karakteristike ugovora o iskorišćavanju broda; teretnica i pomorski tovarni list; odgovornost brodaru za štete na teretu i zakašnjenje; ugovor o tegljenju; spasavanje na moru; sudar brodova; osnovne karakteristike pomorskog ratišta i pravila pomorskog ratnog prava; oružane snage na moru, ratni brod, ratna blokada, kontribanda, pomorski ratni plijen.

Pojam i podjela pomorskih havarija, obračun zajedničke havarije, bitne osobine zajedničke havarije; YORK Antverpenska pravila; uobičajeni troškovi i štete generalne havarije, likvidacija i doprinos u generalnoj havariji; pomorsko osiguranje, pojam, podjela i bitni elementi ugovora o osiguranju, polisa pomorskog osiguranja, pojam i vrste franšiza, pojam, vrste i podjela

pomorskih rizika, institutske klauzule Instituta londonskih osiguratelja, klubsko osiguranje; havarijska obaveznica; ukrcaj i slaganje tereta, vrijeme ukrcaja (stojnice, preko stojnice) i vremenska tablica; vozarina.

8. Engleski jezik (usmeno i pismeno)

Poznavanje opšte nomenklature broda: konstrukcioni elementi trupa broda; pogonski, pomoćni i palubni uređaji; uređaji za sidrenje; manevar sidrenja, priveza i odveza broda; uzdužna i poprečna stabilnost broda; krcanje i slaganje tereta; navigaciona pomagala; osnovni pojmovi o prekookeanskoj i obalnoj plovidbi (uređaji i pomagala za vođenje astronomske, terestričke i radio- navigacije).

Sigurnosna oprema: čamci za spasavanje, nepotopljivi splavovi za spasavanje, druge naprave za spasavanje; pirotehnička oprema; radio-uređaji; protivpožarna sredstva i uređaji.

Rad na pomorskim kartama: abrevijacije i simboli na pomorskim kartama; nautički priručnici, publikacije i periodika.

Komunikacija sa drugim brodovima i obalnim radio-stanicama u vezi sa sigurnošću na moru korišćenjem Standardnog pomorskog navigacionog rječnika (SMNV); komunikacija za slučaj opasnosti, hitnih poruka i poruka sigurnosti na VHF; komunikacija prilikom dolaska i odlaska broda iz luke, plovidbe u plovnim putevima, kanalima i ustavama, prilikom manevrisanja broda; komunikacija sa organima za praćenje brodova (VTS) radi izbjegavanja sudara na moru.

Pomorska meteorologija: sadašnje vrijeme; tumačenje meteoroloških informacija na engleskom jeziku; meteorološki znaci i simboli; led; tropski cikloni; ledolomci.

Tegljenje i spasavanje: oprema za tegljenje i spasavanje, službe spasavanja na moru; komunikacija prilikom operacija traganja i spasavanja (SAR).

Rad s teretom: oprema za ukrcaj tereta, teretni uređaj broda, pakovanje tereta, razne vrste tereta, savremena tehnologija prevoza tereta, faktor slaganja, plan tereta, zračenje tereta, odštetni zahtjevi na teretu, prijem, isporuka i brojanje tereta, pregled brodskih skladišta prije ukrcaja/iskrcaja, mjere za masu, neto i bruto tonaža broda, nosivost broda, nadvođe, vodne linije.

Brodsko poslovanje: brodarski ugovori, standardni opštenamjenski obrazac brodarskog ugovora na putovanje (GENCON), standardni obrazac brodarskog ugovora za cijeli brod na vrijeme (BALTIME 1939), zaključivanje brodarskog ugovora, stojnice (tekući dani, radni dani, vremenski pogodni dani, radno grotlo, reverzibilne stojnice), prekostojnice (načini plaćanja prekostojnica, štete zbog zadržavanja), ušteda, vozarina, obavijest o spremnosti broda, teretnica, linijska teretnica "CONLINEBILL", potvrda o ukrcaju tereta, lučki radnici, lučki sлагаči, pomorsko osiguranje, pomorski gubici (stvarni potpuni gubitak, pretpostavljeni potpuni gubitak, konstruktivni potpuni gubitak, gubitak uslijed partikularne havarije, gubitak uslijed generalne havarije), polisa osiguranja (na putovanje, na vrijeme, valutirana, nevalutirana, otvoreno pokriće i otpisna polisa), generalna havarija, likvidacija generalne havarije, prijava pomorske nezgode, spasavanje, Lloydov standardni obrazac ugovora o spasavanju.

9. Sigurnost na moru (usmeno i praktično)

Obaveze Prvog oficira palube prema međunarodnim pravilima: Međunarodna pomorska organizacija, Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru, Međunarodna konvencija o spriječavanju zagađenja mora, Međunarodna konvencija o traganju i spasavanju, Međunarodna konvencija o teretnim linijama, preporuke Međunarodne pomorske organizacije.

Obaveza Prvog oficira palube prema nacionalnim propisima: zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, isprave koje se odnose na sigurnost broda, redovni i vanredni pregledi, odnos prema službama pomorske uprave, kao i obaveze u slučaju nezgode.

Model sigurnog rada na brodovima: rad na siguran način, obaveze prema Međunarodnom kodeksu o sigurnom rukovanju i zaštiti okoline ISM, organizacija i rukovođenje posadom, saradnja između oficira, obaveze uvježbavanja oficira i članova posade, nadzor nad radom pripravnika, podjela dužnosti, održavanje sposobnosti broda za plovidbu, utvrđivanje standarda rada, pravila međusobne komunikacije, izrada planova za slučaj opasnosti i procjena oštećenja, kao i rad u slučaju opasnosti.

Držanje straže: pravila, sadržaj, primjena i ciljevi osnovnih pravila koje treba primjenjivati pri držanju navigacione straže, radni postupci članova straže, kao i držanje straže u slučaju vanrednih okolnosti.

Pomorske nezgode i sigurnosne mjere u vezi njihovog otklanjanja: vrste i postupci, pravila komunikacije, sudar brodova, neposredni postupci, procijena oštećenja, pružanje pomoći, obavještanje, nasukanje: namjerno i slučajno, procijena i smanjenje oštećenja, spriječavanje prevrtanja ili potonuća, postupak odsukivanja sopstvenim pogonskim mašinama i tegljačima; druge opasnosti po brod: gubitak stabilnosti, uzgona, pomak tereta, nezgode u lukama, ratna dejstva, napad pirata, gubitak goriva ili napajanja, kormilarenje u nuždi i tegljenje.

Sigurnosne mjere u vezi osiguranja broda, tereta i ljudskih života pri plovidbi u nevremenu: sredstva i način korišćenja uređaja za prijem meteoroloških i navigacionih upozorenja, procijena opasnosti, izbjegavanje nevremena, osiguranje broda za plovidbu u nevremenu, manevrisanje i rukovanje brodom u nevremenu.

Sredstva za spasavanje: vrste, broj, obilježavanje i oprema čamaca, splavova i spasilačkih čamaca; sredstva za spuštanje čamaca i splavova i njihovo održavanje; broj, namjena i smještaj ličnih sredstava za spasavanje (prsluci, pojasevi, termozaštitna sredstva i termozaštitna odijela); sredstva za komunikaciju u nuždi (prijenosni VHF, INMARSAT, COSPAS/SARSAT i VHF EPIRB, SART), kao i održavanje sredstava za spasavanje.

Rad u slučaju opasnosti: mjere zaštite i sigurnosti putnika u slučaju nužde, spriječavanje panike, organizacija rada oficira i članova posade u slučaju opasnosti po brod, korišćenje Međunarodnog signalnog kodeksa, kao i postupci u slučaju povrede i teških oboljenja.

Napuštanje broda: odluka o napuštanju broda, raspored za uzbunu, znaci za napuštanje broda, komunikacija u slučaju napuštanja broda, prikupljanje putnika i posade, pozivi opasnosti, kao i postupci neposredno nakon napuštanja broda.

Uvježbavanje napuštanja broda: obaveza obavljanja vježbi, korišćenje sredstava za spasavanje, vježba gašenja požara: obaveza, sadržaj i obim protivpožarnih vježbi.

Preživljavanje na moru: postupci u čamcima i splavovima, pružanje prve pomoći u slučaju hipotermije, smrzavanja i visokih atmosferskih temperatura; korišćenje komunikacionih sredstava; korišćenje vizuelnih signala, predaja i prijem pomoću svjetlosnih Morzeovih signala, korišćenje čamaca za spasavanje i njihove opreme, hrane i vode, pristajanje uz nepoznatu obalu, komunikacija i saradnja sa spasiocima.

Pružanje pomoći: obaveza pružanja pomoći, organizacija službe traganja i spasavanja, sistemi izvještavanja sa brodova, načini komunikacije, priprema broda za traganje i spasavanje, načini traganja prema MERSAR priručniku, pomaganje drugom brodu ili avionu u nezgodi, prihvat i pružanje pomoći licima u moru, spriječavanje uticaja hipotermije.

Čamci i splavovi za spasavanje i mjere sigurnosti pri njihovom spuštanju i dizanju na brodu u dobrim i lošim vremenskim uslovima.

Spriječavanje zagađenja mora: izvori zagađenja, mjere sigurnosti radi spriječavanja zagađenja, nadzor nad radom, postupci sprečavanja zagađenja, kao i raspoloživa oprema.

Djelovanje u slučaju zagađenja: obaveze prema MARPOL Konvenciji, načini i priručna sredstva za spriječavanje zagađenja sa brodova, kao i saradnja sa vlastima obalne straže.

10. Brodska postrojenja (usmeno i praktično)

Definicija pojmova: masa, sila, rad, snaga, energija, pritisak, napon, naprezanje i jedinice za njihovo mjerenje. Svojstva glavnih brodskih pogonskih mašina.

Brodsko parno postrojenje: podjela brodskih kotlova, brodski pomoćni kotlovi, gubici i stepen djelovanja kotla, parne turbine, pogon turbine, svojstva parnih turbine, reduktori, gasne turbine, električni pogon broda.

Motori sa unutrašnjim sagorijevanjem (motori SUS): podjela motora SUS, princip rada četvorotaktnog motora, princip rada dvotaktnog motora, upućivanje motora, preokretanje motora, snaga motora, hlađenje motora, podmazivanje motora, osovinski vod, osovina propelera, međuosovine, prenosni ležaji, statvena cijev, odzivna osovina i ležaj.

Pomoćne mašine i uređaji: pumpe, ventilatori, ventilacija prostorija, uređaji za klimatizaciju, klipni kompresori, kompresorski rashladni uređaji, kormilarski uređaji, propisi u vezi sa kormilarskim uređajima, teretna vitla, pritezno vitlo, sidreni uređaj, sohe za čamce, destilacioni uređaji – evaporatori, brodski cjevovodi, uređaji za prenos zapovijesti i vezu.

Hidraulika: hidrostatika, hidraulične mašine i njihova primjena, hidraulički sistem za prenos energije, komponente hidrauličkog sistema, klipne pumpe sa radijalnim i aksijalnim klipovima, regulacija brzine kod vinčeva, dizalica i drugih uređaja, održavanje hidrauličkih sistema : hlađenje ulja, zamjena filtera i održavanje.

Izvori električne energije na brodu: generatori, alternatori i razvod električne struje na brodu, princip rada generatora, prekidači i osigurači, navigaciona svjetla sa indikatorima i alternativnim izvorima napajanja, alarmi, ispravljači naizmjenične struje, akumulatori i njihovo održavanje, generator za nuždu, mjere zaštite pri korišćenju električnih uređaja na brodu.

Automatska regulacija, elementi sistema automatske regulacije na brodu, mjerni pretvarači, regulacioni uređaji, izvršni organi.

Kontrola sa komandnog mosta: kontrola glavnog motora sa komandnog mosta, kontrola propelera sa zakretnim krilima, lista indikatora pokazivanja i alarma, opis opreme, kontrola i indikatori bočnog potiskivača.

C-2 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA PRVOG OFICIRA PALUBE NA BRODU OD 500 BT DO 3000 BT (STCW Reg. II/2)

Ispit se polaže pismeno, usmeno i praktično prema programu obuke datom u prilogu D-3 ovog pravilnika.

C-3 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODOVIMA OD 500 BT ILI VEĆIM (STCW II/1)

Ispit se polaže pismeno, usmeno i praktično.

1. Astronomska navigacija (usmeno, pismeno i praktično)

Osnovni pojmovi nebeske sfere: koordinatni sistemi, vrijeme: hronometri, sekstant: mjerenje uglova, greške, popravke, stajnica: kružnica, luk i linija pozicija, pozicija broda u okeanskoj navigaciji: geografska širina Sjevernjačom, prolaz nebeskog tijela kroz gornji meridijan, visinska metoda određivanja pozicije broda, pozicija broda pomoću istog ili dva različita nebeska tijela u razmaku vremena, kontrola devijacije kompasa astronomskim putem.

2. Terestrička navigacija (usmeno, pismeno i praktično)

Upotreba navigacionih karata i publikacija: ažuriranje karata i priručnika, elektronske karte, osnovne radnje; osnovi magnetizma, magnetski kompas, morske mijene, upotreba tablica, struje morskih mijena, morske struje, pozicija broda u terestričkoj navigaciji; linija pozicija, pozicija broda istovremenim osmatranjem, osmatranje u razmaku vremena, zbrojena pozicija, učestalost pozicija u obalnoj navigaciji, loksodroma i ortodroma, plovidba broda u kanalima, rijekama, područja leda, područja ograničene vidljivosti, uticaj struje i vjetrova, obilježavanje pomorskih plovni putova.

Žirokompas: princip rada, greške, radionavigacija: radio-farovi, radio- goniometar, greške radio-azimuta, popis radio svjetionika: upotreba i ažuriranje, radarska navigacija: razumjevanje i analiza radarskih podataka, ograničenja pri radu sa radarom, određivanje pozicija pomoću radara, hiperbolična navigacija: određivanje pozicije, greške sistema, satelitska navigacija: GPS, DGPS, greške sistema, rad sa raznim vrstama dubinomjera i brzinomjera, model zapovjedničkog mosta, crna kutija.

3. Sigurnost na moru (usmeno i praktično)

Model sigurnog rada na brodovima - rad na siguran način, obaveze prema međunarodnom kodeksu o sigurnom rukovođenju i zaštiti okoline (ISM), organizacija i rukovođenje posadom saradnja između oficira, obaveza uvježbavanja oficira i članova posade, nadzor nad radom pripravnika, podjela dužnosti, održavanje sposobnosti broda za plovidbu,

utvrđivanje očekivanih standarda rada, pravila radne komunikacije, razvoj planova opasnosti i nadzor nad oštećenjem, kao i rad u slučaju stanja opasnosti.

Držanje straže: pravilo držanja straže, sadržaj, primjena i ciljevi osnovnih pravila kojih se treba pridržavati tokom držanja navigacione straže, radni postupci članova navigacione straže, držanje straže u slučaju vanrednih okolnosti.

Sigurnosne mjere u vezi osiguranja broda i tereta pri plovidbi u nevremenu.

Sredstva za spasavanje: vrste, broj, oprema i oznake čamaca, splavovi za spasavanje i spasilački čamci, sredstva za spuštanje čamaca i splavova, njihovo održavanje, broj, namjena i smještaj ličnih sredstava za spasavanje, sredstva za komunikaciju u nuždi, održavanje sredstava za spasavanje.

Djelovanje u slučaju opasnosti: mjere zaštite i sigurnosti putnika, sprečavanje panike, organizacija rada oficira i članova posade, korišćenje Međunarodnog signalnog kodeksa, postupci u slučaju povreda i teških oboljenja.

Napuštanje broda: odluka o napuštanju broda, raspored za uzbunu, znaci za napuštanje, komunikacija u slučaju napuštanja, prikupljanje putnika i posade, signali opasnosti i postupci neposredno poslije napuštanja broda.

Uvježbavanje napuštanja broda: obaveza obavljanja vježbi, učestalost, organizovanje i sprovođenje vježbi, uvježbavanje gašenja požara - obaveza, sadržaj i obim protivpožarnih vježbi.

Preživljavanje na moru: postupci u splavovima i čamcima za spasavanje, pružanje prve pomoći u slučaju hipotermije, smrzavanja i visokih atmosferskih temperatura, korišćenje komunikacionih sredstava, vizuelnih signala, predaja i prijem Morzeovih signala, korišćenje plovila za preživljavanje i spasilačkih čamaca i njihove opreme, korišćenje hrane i vode, korišćenje sredstava za komunikaciju i navođenje pri spasavanju, kod pristajanju uz nepoznatu obalu, komunikacija i saradnja sa spasiocima.

Spriječavanje zagađenja: izvori zagađenja, mjere opreza radi spriječavanja zagađenja mora, nadzor nad radom i postupci spriječavanja zagađenja i raspoloživa oprema.

Djelovanje u slučaju zagađenja: obaveze u slučaju zagađenja prema MARPOL Konvenciji, načini i priručna sredstva za spriječavanje zagađenja mora sa brodova, saradnja sa vlastima obalne države.

4. Manevrisanje brodom i izbjegavanje sudara na moru (usmeno i praktično)

Osnovni pojmovi o manevrisanju; plan manevra i rezervni manevar; faktori koji utiču na manevrisanje brodom, manevarske osobine broda, uređaji i oprema za manevrisanje brodom, djelovanje kormila, vijka, vjetra, struje i ostalih sila na brod za vrijeme manevrisanja.

Manevrisanje brodom u različitim prilikama, manevrisanje u toku prilaza lukama, sidrištima, pilotskim stanicama, rijekama, kanalima, ograničenim područjima za navigaciju, područjima malih dubina, kao i u situacijama mimoilaženja sa drugim brodom i obalom na malim udaljenostima.

Privez i odvez broda u raznim okolnostima, manevrisanje uz pomoć jednog ili više tegljača, tegljenje broda u različitim područjima i hidro-meteorološkim prilikama, korišćenje, pored vijka i drugih propulzora za manevrisanje, izbor sidrišta i dolazak na sidrište i sidrenje, manevar pri ulazu i izlasku iz doka, manevrisanje u području sistema odvojene plovidbe (šemi odvojene plovidbe) ili u područjima nadzora i kontrole plovidbe u mirnodopskim i ratnim uslovima.

Manevrisanje u nekim posebnim okolnostima, manevar zaustavljanja broda male i velike tonaže i RO/RO brodova.

Manevar brodom za vrijeme namjernog nasukanja i odsukanja pomoću sopstvenog pogonskog uređaja ili uz pomoć drugih brodova i tegljača, kormilarenje uz pomoć kormila za nuždu i tegljenje u nuždi, radnje nakon nasukanja.

Uopšteno poznavanje brodskih mašinskih pojmova, za uspješno upravljanje mašinskim kompleksom i uređajima i pogonskim sistemima.

Međunarodna pravila o izbjegavanju sudara na moru i njihova primjena u različitim okolnostima uz korišćenje Međunarodnog signalnog kodeksa pri manevrisanju i izbjegavanju sudara na moru.

Upotreba radara i ARPA uređaja prilikom izbjegavanju sudara na moru, rijekama, kanalima i lukama.

Korišćenje različitih telekomunikacionih sistema pri manevrisanju i mimoilaženju sa drugim brodovima.

Propisi IMO-a u odnosu na manevarske karakteristike broda, priprema za prihvatanje pilota na brodu i za njegov odlazak.

5. Pomorska meteorologija i okeanografija (usmeno)

Osnovni pojmovi o meteorologiji i njenoj podjeli, sastav vazduha.

Meteorološki elementi i pojave, izvori toplotne energije u atmosferi, temperatura vazduha, termički i adijabatski procesi u atmosferi, pritisak vazduha, vodena para u atmosferi, magla, oblaci, padavine i vidljivost na moru, vazдушna strujanja horizontalna i turbulentna, elementi vjetra i sile koje djeluju na vjetar, geostrofički i gradijentni vjetar, struktura vjetra.

Opšta cirkulacija vazдушnih masa u atmosferi, stalni, periodični i lokalni vjetrovi, vazдушne mase i frontovi, osnovni pojmovi o baričkim sistemima, cikloni i anticikloni, kretanje ciklona u zavisnosti od faze razvoja, mlazne struje, oluje i vremenske nepogode, otkrivanje centra tropskog ciklona, njegovo praćenje i područja njegovog javljanja, izbor rute broda u odnosu na kretanje staze ciklona.

Analiza vremenske karte, sinoptička konsultacija za pomorce, korišćenje međunarodnih meteoroloških ključeva za ucrtavanje i analizu vremenske karte, osnovi prognoze vremena na osnovu primljenih obavještenja, analiza vremenske karte na osnovu statističkih klimatskih i lokalnih predznaka.

Meteorološka obavještanja za pomorce, pomorske meteorološke stanice, osmatranja i izvješćivanja u otvorenom i zatvorenom (kodiranom) tekstu, vremenski bilteni za pomorce.

Meteorološko osiguranje plovidbe brodova po moru, organizacija pomorske meteorološke službe, meteorološka radio-obavješćenja i upozorenja, meteorološka navigacija u praksi, izbor meteorološke rute i plovidbe broda po toj ruti, meteorološka dokumentacija i priručnici na brodu.

Osnovni pojmovi o navigacionoj (pomorskoj) okeanografiji, vodene površine na zemlji, osobine slatke i morske vode, temperatura morske vode, slanost i gustina morske vode, ostale osobine morske vode koje su neposredno vezane za navigaciju, batimetrija mora i okeana i batimetrijske karte u funkciji pomorske navigacije.

Kretanje u moru i pojam denivelacije mora, površinska strujanja morske vode i promjene strujanja s dubinom mora, struje vjetrova, gradijentne struje i plimne struje, podjela glavnih morskih struja na zemlji.

Talasi u moru, njihov postanak i podjela, interferencija talasa i ukršteno more, proces slamanja talasa koji dolaze iz duboke u plitku vodu.

Morski nivo i morske mijene (plima i oseka), atlas struja plime i oseke.

Led na moru, njegov nastanak i podjela na Zemlji, uticaj zaleđivanja mora na sigurnost broda i ljudi na moru, obavješćivanje u vezi leda na moru (Ice Patrol Service).

Okeanografska služba izvješćivanja i upozorenja za pomorce (navigaciona hidrometeorološka služba), karte struja, talasa i leda, karte podmorskih radova i istraživanja, okeanografska dokumentacija.

Značaj i važnost pilotskih karata za savremenu navigaciju.

6. Rukovanje brodom i teretom i stabilitet broda (usmeno i pismeno)

Osnovni pojmovi o brodu i njegovom razvoju; vrste i namjena brodova; glavni konstrukcioni dijelovi broda; glavne brodske dimenzije i mjere (veličine); raspored i vrsta brodskih skladišnih prostorija prema namjeni; klasifikacija brodova; pregled i svjedočanstva; kapacitetni plan broda; knjiga trima i stabilnost uz poznavanje i korišćenje svih dijagrama i tablica neophodnih za stručan ukrcaj tereta na brodu.

Stabilnost broda: poprečna stabilnost broda za male uglove nagnuća; stabilnost broda za velike uglove nagnuća; uzdužna stabilnost; primjena tablica, krivulja i dijagrama za proračun stabilnosti broda; računanje trima i naprezanja brodske konstrukcije i opreme tokom ukrcaja i smještaja tereta na brodu, temeljno poznavanje određenih radnji, koje se poduzimaju u slučaju djelimičnog gubitka uzgona; pregrađivanje broda i spriječavanje naplavljenosti brodskih prostorija; preporuke IMO-a koje se odnose na stabilnost broda prilikom prijevoza različitih vrsta tereta.

Rukovanje teretom, njegovo slaganje i prijevoz; mjere predostrožnosti koje se odnose na pripremu broda za prijem tereta, njegovo slaganje, oblaganje i pričvršćenje od eventualnog pomicanja; faktor slaganja tereta, izgubljeni prostor i prostor po toni nosivosti; faktor kapaciteta i određivanje mase tereta po jednom skladištu; proračunavanje gaza s obzirom na gustinu

morske vode; plan tereta i isprave o teretu; ukrcaj važnijih vrsta tereta imajući u vidu sigurnost i stabilnost broda; nadzor nad ukrcajem i slaganjem tereta na brodu, kao i iskrcaja sa broda; mjere predostrožnosti prilikom ukrcaja, iskrcaja i smještaja opasnih tereta na brodu; održavanje i kontrola tereta tokom putovanja brodom; štete na teretu i njihovo spriječavanje; ventilacija brodskih prostorija tokom prijevoza tereta morem; preporuka IMO-a koja se odnosi na rukovanje i prijevoz određenih tereta morem; optimalni razmještaj tereta po brodskim skladištima i međupalublju na brodu; određivanje ukrcane ili iskrane težine tereta na brodu na bazi korišćenja srednjeg gaza svih srednjih gazova na brodu.

Mjere predostrožnosti na brodu prilikom prijevoza nekih samozapaljivih tereta, sklonih izazivanju požara i preventivne mjere protivpožarne aktivnosti; postupci prilikom spriječavanja zagađenja mora balastiranjem i debalastiranjem, kao i drugim načinima.

Dokumentacija u vezi prijevoza tereta i putnika; održavanje broda imajući u vidu sigurnost broda, tereta i ljudskih života na brodu.

7. Pomorsko pravo (usmeno)

Pomorsko pravo kao grana prava; karakteristike pomorskog prava; podjela pomorskog prava; razvoj pomorskog prava; izvori pomorskog prava u Crnoj Gori; unifikacija pomorskog prava; uloga i djelatnost IMO-a; sigurnost pomorske plovidbe; elementi sigurnosti plovidbe, pomorski plovni putevi, balisažne oznake, pilotaža, pomorska meteorologija i hidrografija, traganje i spasavanje, pružanje pomoći na moru, pomorska rasvjeta, radio-telekomunikacije, signalizacija; organi bezbjednosti plovidbe u Crnoj Gori; lučke kapetanije, uloga i ovlašćenja; Konvencija SOLAS, sadržaj i ciljevi; Konvencija MARPOL, sadržaj i ciljevi; Konvencija o teretnim linijama, sadržaj i ciljevi.

Pravni pojam broda i vrste brodova; kategorije plovidbe; individualizacija broda; upisnik brodova; brodske isprave i knjige.

Posada broda; podjela službi na brodu; podjela straže na brodu u luci i u plovidbi; prava i dužnosti oficira na straži; prava i dužnosti članova posade broda; zapovjednik broda; prava i dužnosti zapovjednika broda; ovlašćenja o osposobljenosti članova posade; uloga i značaj pomorske knjižice.

Podjela morskog prostranstva; unutrašnje morske vode, pravni status; teritorijalno more, pravni status, neškodljivi prolazak; spoljni morski pojas; epikontinentalni pojas; isključiva ekonomska zona; otvoreno more; karakteristike i značaj Konvencije UN o pravu mora iz 1982. godine.

Pojam vlasnika broda i broдача; ugovori o iskorišćavanju morskih brodova; ugovori o prijevozu stvari morem; brodarski ugovori; odgovornost za ukrcaj i slaganje tereta; stojnice, vrste i računanje; prekostojnice; izrada i važnost vremenske tablice; teretnica; predaja tereta primaocu; odgovornost broдача za djela i propuste članova posade broda; vozarina, vrste, način obračuna, naplata; odgovornost člana posade za štete na brodu i teretu.

Pojam i podjela pomorskih havarija: bitni elementi i obračun zajedničke havarije, sudar brodova; spasavanje na moru; pomorsko osiguranje, njegova svrha i vrste.

8. Engleski jezik (usmeno i pismeno)

Poznavanje opšte nomenklature broda: konstrukcioni elementi trupa broda; pogonski, pomoćni i palubni uređaji; uređaji za sidrenje; manevar sidrenja, priveza i odveza broda; uzdužna i poprečna stabilnost broda; krcanje i slaganje tereta; navigaciona pomagala; osnovni pojmovi o prekookeanskoj i obalnoj plovidbi (uređaji i pomagala za vođenje astronomske, terestričke i radio- navigacije).

Sigurnosna oprema: čamci za spasavanje, nepotopljivi splavovi za spasavanje, ostale naprave za spasavanje, pirotehnička oprema, radio-uređaji, protivpožarna sredstva i uređaji.

Rad na pomorskim kartama: abrevijacije i simboli na pomorskim kartama, nautički priručnici, publikacije i periodika; ažuriranje pomorskih karata.

Živa komunikacija sa drugim brodovima i obalnim radio-stanicama imajući u vidu sigurnost na moru korišćenjem Standardnog pomorskog navigacionog rječnika (SMNV); komunikacija za slučaj opasnosti, hitnih poruka i poruka sigurnosti na VHF; komunikacija prilikom dolaska i odlaska broda iz luke, plovidbe u plovim putevima, kanalima i ustavama, prilikom manevrisanja broda; komunikacija tokom pilotaže (odgovor na pilotove naredbe i uputstva, prijenos naredbi i instrukcija); aktivno učestovanje u komunikacijama na mostu prilikom sidrenja, u slučaju davanja uputstva za rad na sredstvima za spasavanje i u drugim sličnim prilikama.

Pomorska meteorologija: sadašnje vrijeme; tumačenje meteoroloških informacija na engleskom jeziku; meteorološki znaci i simboli; led; tropski cikloni; ledolomci.

Rad sa državnim i lučkim vlastima: priprema dokumenata za dolazak broda u luku; razumijevanje propisa, pravilnika i ostalih uputstva koji daju ti organi, a koji se odnose na pomorsko javno pravo; poznavanje osnovnih odredbi iz kolektivnog ugovora za ukrcaj pomoraca.

Tegljenje i spasavanje: oprema za tegljenje i spasavanje, službe spasavanja na moru; komunikacija prilikom operacija traganja i spasavanja (SAR).

C-4 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU DO 500 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI (STCW II/3)

Ispit se polaže usmeno, pismeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-4.

C-5 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA KORMILARA (STCW Reg. II/5)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-5.

C-6 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA PLOVIDBENE STRAŽE (STCW Reg. II/4)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-6.

C-7 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA DO 100 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-7.

C-8 OVLAŠĆENJE ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA DO 200 BT U UNUTRAŠNjim MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU CRNE GORE

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu datom u Prilogu D-8.

C-9 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA JAHE DO 500 BT

Ispit se polaže usmeno, pismeno i praktično prema Programu datom u Prilogu D-9.

C-10 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA JAHE DO 200 BT

Ispit se polaže usmeno, pismeno i praktično prema Programu datom u Prilogu D-10.

C-11 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA JAHE DO 100 BT

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu datom u Prilogu D-11.

C-12 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA MORNARA MOTORISTU

Ispit se polaže usmeno i praktično prema programu datom u Prilogu D-12.

C-13 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA DRUGOG OFICIRA MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 3000 kW ILI JAČIM (STCW III/2)

Ispit se polaže pismeno, usmeno i praktično.

1. Motori sa unutrašnjim sagorijevanjem (usmeno i praktično)

Motori SUS: stvarni procesi četvorotaktnog i dvotaktnog motora; toplotni bilans; stepen djelovanja motora; vrste goriva; potrošnja goriva i ekonomičnost rada dizel motora; izmjena radne materije u cilindru četvorotaktnih i dvotaktnih motora; konstruktivni dijelovi motora i motorni mehanizam; regulatori i regulacija motora; režim rada i karakteristike opterećenja, odnos između motora i propelera; upućivanje motora; upravljački sistem upućivanja, kontrola i regulacija i razvodni mehanizam motora; sistemi ispiranja i prednabijanje motora; uređaji za prednabijanje cilindra motora; snimanje indikatorskih dijagrama; određivanje efektivne snage motora; sistem preokretanja motora i sistem promjene smjera okretanja propelera; hlađenje motora; sistemi hlađenja i kontrola hlađenja, tretman rashladne vode; podmazivanje motora, vrste mazivnih ulja, mjerenje, proračun potrošnje ulja i regulacije; sistem goriva, pumpe za gorivo, rasprskачi, regulacije rasprskavača i kontrola; stvaranje smješe kod motora; ispitivanje motora na probnom stolu i probnoj vožnji; pogon i održavanje motora; opšti pokazatelji o poteškoćama u radu i pogonska uputstva, poteškoće u radu motora, pogonski problemi, pogonska uputstva; mjerni instrumenti i alati.

2. Parni kotlovi i turbine (usmeno i praktično)

Parni kotlovi: toplotni procesi u parnom kotlu; konstruktivni dijelovi kotla; gorivo za kotlove i njegovo sagorijevanje; cirkulacija vode u kotlu; promaja u kotlu; predaja toplote i

stepen djelovanja; tipovi brodskih parnih kotlova; uređaji brodskih parnih kotlova; voda za brodske kotlove; regulacija kotla; pogon i održavanje broskog kotla.

Parna turbina: princip rada parne turbine; osnovi parnih turbina; vrste parnih turbina; kombinovane turbine; konstruktivni dijelovi parnih turbina; puštanje u rad i regulacija parne turbine; podmazivanje brodskih turbina; regulacija brodskih turbina, pogon i održavanje brodske turbine. optimizacija parnog postrojenja.

Gasne turbine: princip rada, toplotni proces u gasnoj turbini; tipovi i pogonske karakteristike; dijelovi gasnih turbina; optimizacija gasnih turbina.

3. Pomoćna postrojenja (usmeno i praktično)

Osovinski vod – međuosovina; osovina propelera; odzivna osovina; spajanje osovina; statvena cijev i brtvenice; ležaji; zupčani prenosi i spojnice; brodski propeler.

Pumpe – podjela; pogon pumpi; primjena; karakteristične veličine; regulacija; puštanje u rad; kontrola; nadzor; održavanje; neispravnosti u radu; otklanjanje kvarova, optimizacija; hidrofor uređaj.

Kompresori i ventilatori – osnove teorije kompresora; konstruktivna rješenja; postavljanje; upućivanje; zaustavljanje; zaštita; rad i kvarovi kompresora; uopšteno o ventilatorima; podjela ventilatora; izbor; regulacija; konstruktivna rješenja i posebni tipovi ventilatora; optimizacija kompresora i ventilatora.

Cjevovodi – postavljanje; provjeravanje ispravnosti rada; oštećenja; pad pritiska u cjevovodu; materijali; rastezanje i kompenzacija cjevovoda; sistemi cjevovoda.

Rashladni uređaji – primjena; teorijski proces; puštanje u rad; kontrola; nadzor; održavanje; neispravnosti u radu; otklanjanje kvarova; optimizacija.

Čistioči i filteri – primjena; podjela; sistemi pročišćavanja; automatski rad centrifugalnih samočistioča; postavljanje; provjeravanje ispravnosti rada; oštećenja.

Kormilarski uređaj – puštanje u rad; upravljanje; kontrola; nadzor; održavanje; neispravnosti u radu; otklanjanje kvarova.

Palubne mašine – teretno vitlo; pritežno vitlo; sidreno vitlo; kočnice (štoperi).

Uređaji za sprečavanje zagađenja mora: uređaji za odvajanje ulja iz zauljanih voda; uređaji za sanitarne otpadne vode; uređaji za spaljivanje smeća, otpadaka i ostataka.

Ventilacije, grijanje i klimatizacije: uopšte o ventilaciji; ventilacioni vodovi, otpor ventilacionih vodova; ventilacija prostorija za posadu i putnike, ventilacija mašinskog prostora, ventilacija skladišta.

Grijanje, način grijanja i klimatizacija vazduha.

Uređaji za sušenje vazduha u skladištima tereta.

Mjerenja, mjerne jedinice, mjerni sistemi i mjerni instrumenti.

4. Održavanje postrojenja, kvarovi i havarije (usmeno i praktično)

Zahvati održavanja: preventivni pregledi, kontrolni pregled; plansko preventivno održavanje: glavni plan održavanja, operativni plan, radni nalog održavanja, uslovi održavanja.

Opšta razmatranja o otkrivanju kvarova i havarija na brodskim energetske postrojenjima i sistemima.

Mjerni instrumenti za dijagnosticiranje kvara i havarije - mjerenje temperature; mjerenje pritiska; mjerenje protoka; mjerenje istrošenosti vitalnih dijelova kompleksa; mjerenje naprezanja; dilatacije i deformacije; mjerenje vibracija; mjerenje buke; mjerenje radnih parametara.

Dijagnostika kvarova - metode i postupci za praćenje ispravnosti sistema; promjene parametara kao alarmni sistem; procjena kvara i potrebni zahvati; automatizacija i dijagnostika kvara; mjere sigurnosti i postupci u vanrednim situacijama; prebacivanje iz daljinskog automatskog na lokalno upravljanje kod svih sistema.

Dijagnostika kvara sistema - sistem goriva; sistem ulja za podmazivanje; sistem separiranja; sistem rashladne vode; sistem vazduha; sistem pare i napojne vode; sistem balasta i kaljuža; sistem protivpožarne zaštite.

Otklanjanje havarija i kvarova - pogonskih mašina; generatora električne energije; parnih kotlova; kompresora; pumpi; kaljuža i balasta.

Dijagnosticiranje havarija i kvarova specijalnih uređaja - rashladni sistem brodskih namirnica i klime; sistem inertnog gasa; sistem pranja tankova tereta kod tankera.

Uhodavanje i provjera sistema nakon otklanjanja havarije i kvara.

5. Upravljanje postrojenjem (usmeno i praktično)

Upravljanje postrojenjem: upravljanje energetske postrojenjem; upravljanje pogonskim postrojenjem; upravljanje pomoćnim postrojenjem; pomoćno parno postrojenje; sistem kormilarskog uređaja.

Sistemi: goriva, slatke vode, morske vode, kaljuže.

Priprema postrojenja za uspostavljanje pogona: energetski preduslovi; izvori energije; kontrola parametara i rada sistema.

Upućivanje postrojenja: neophodne predradnje i kontrola parametara.

Nadzor i kontrola postrojenja: kontrola i upravljanje; načini i uređaji kontrole, odnosno prema kontroli.

Obustava pogona postrojenja.

Upravljanje u opasnim okolnostima: donošenje odluke; poteškoće; pripravnost; odgovornost.

Rukovođenje posadom: organizacija radova; obrazovanje na brodu; straža u mašinskom prostoru; držanje straže – u luci, na sidrištu, u mašinskom prostoru (koji je povremeno bez posade); preuzimanje straže; obavljanje straže; predaja straže; nadzor; obavljanje smjene.

6. Brodska elektrotehnika (usmeno i praktično)

Izvori električne energije – diesel generator, turbo generatori, osovinski generatori, generator u nuždi vrste, razlike, upotreba – uopšteno.

Generatori i elektromotori – konstruktivna rješenja, faktor snage i mogućnosti njegovog poboljšanja, paralelan rad, zaštite generatora i elektromotora, uticaj različitih napona i frekvencija na elektromotore – racionalizacija rada generatora i elektromotora, najčešći kvarovi i njihovo dijagnosticiranje, upravljanje, održavanje i mjere predostrožnosti kod pregleda i popravaka.

Akumulatori – vrste, konstruktivna rješenja, razlike, upotreba, paralelni i serijski spoj, održavanje i kvarovi, mjerenje kapaciteta, mjere predostrožnosti.

Transformatori – osnove teorije, konstruktivna rješenja, razlike, kvarovi, upotreba. Ispravljači i pretvarači, vrste, konstrukcija i upotreba.

Glavna razvodna tabla, razvodna tabla za nuždu, razvod električne energije – konstruktivna rješenja, načini povezivanja i odvajanja, automatizacija i upravljanje, sklopni i zaštitni elementi, razlike između 440V i visoko naponskih razvodnih tabli, kablovi, izolacije, mjere predostrožnosti kod održavanja.

Potrošači električne energije – grijači, rasvjeta – vrste, električni motori, uticaj različitog napona i frekvencija na njih, racionalizacija.

Zaštitne mjere pri korišćenju električnih uređaja na brodu.

Poznavanje i održavanje električnih uređaja – kontrola električnih motora, generatora, mjerenje izolacije, lociranje proboja izolacije.

Propisi i zahtjevi nadležnosti registra brodova.

7. Brodska automatizacija (usmeno i praktično)

Uopšte o brodskim sistemima upravljanja i regulacije; sistemi automatske regulacije; fiksna, slijedna i kaskadna regulacija; osnovne komponente sistema automatske regulacije, mjerni elementi, pojačivači, regulatori i izvršni organ; pneumatski, hidraulični i elektronski regulatori; paralelna i kaskadna regulacija; tiristorski regulatori jednosmjernih pogona; frekventni i vektorski regulatori naizmjeničnih pogona; tačnost i stabilnost sistema automatskog upravljanja; primjena prostih regulacionih krugova; automatizacija brodskih uređaja i pogona, glavnog broskog pogona, regulacija prekreta, regulacija pogona sa fiksnim i promenjivim korakom propelera, regulacija pogona sa električnom propulzijom, upravljanje i regulacija

pogona brodske centrale, regulacija pogona sa elektromagnetnom spojnicom; nadzor i održavanje sistema automatskog upravljanja i regulacije, propisi i nadležnosti Registra.

8. Pomorski propisi (usmeno)

Klasifikacioni zavodi: klasa broda; oznake; gubitak svjedodočanstva o plovnosti broda; osnovni pregled; redovni pregled; alternativni pregled; periodični pregled; pregled upravitelja mašine.

Brodske isprave i knjige: mašinski dnevnik, knjiga o uljima Dio I, klasifikacione isprave; knjiga naloga upravitelja mašine.

SOLAS konvencija – organizacija i primjena sigurnosnih postupaka na radu; sigurnosne mjere pri izvođenju održavanja i popravaka; nadzor sprovođenja zakonskih propisa i mjera u pogledu sigurnosti ljudskih života na moru; propisi i sprovođenje mjera protupožarne zaštite; organizacija gašenja požara na brodu.

Konvencija MARPOL iz 1973. godine i 1978. godine: Prilog I; Prilog IV; Prilog V; Prilog VI; nadzor nad sprovođenjem mjera za spriječavanje zagađivanja morske okoline; načini i sredstva za spriječavanje zagađivanja morske okoline sa brodova; organizacija čišćenja morskih površina; brodski plan u slučaju opasnosti od zagađivanja mora uljima; prihvatni uređaji na kopnu.

Pomorska inspekcija – vrste i nadležnosti.

9. Stabilitet broda (usmeno)

Poznavanje broda – vrste brodova; opše poznavanje glavnih konstrukcijskih dijelova broda i naziva svakoga pojedinog dijela; brodske dimenzije i veličine; raspored i vrsta brodskih skladišnih prostora prema namjeni; klasifikacija brodova; pregledi i svjedočanstva; planovi broda.

Radno poznavanje: primjene tablica trima i stabiliteta; naprezanja, dijagrama i opreme za proračun naprezanja.

Razumijevanje osnova vodonepropusnosti.

Razumijevanje osnovnih radnji koje se preduzimaju u slučaju djelimičnog gubitka uzgona.

Korištenje preporuka IMO-a u pogledu stabiliteta broda.

Gubitak stabiliteta.

10. Engleski jezik (pismeno i usmeno)

Košuljica: oblici, funkcija i vrste.

Klipovi i klipni prstenovi: vrste, oblici, dijelovi i materijali.

Ojnice, leteći ležajevi, ležajevi osovinice klipa: vrste, oblici, dijelovi i materijali.

Koljenasto vratilo i temeljni ležajevi: vrste, materijali, funkcija dijelova koljenastog vratila.

Glava cilindra i izduvni ventili: oblici, dijelovi i materijali, namještanje i pritezanje glave, brtvljenje, hlađenje glave, naprezanja, pregled i popravka.

Pogonsko gorivo: vrste; svojstva; obrasci zahtjeva i izvještaji.

Ulje: vrste; svojstva; obrasci zahtjeva i izvještaji.

Voda: obrasci i izvještaji.

Poteškoće u radu mašina: bilježenje i izvještavanje: napomene; kvarovi koji se upisuju u mašinski dnevnik; izvještaji o sprovedenom ispitivanju.

Dokovanje: priprema; specifikacija radova.

Klasa broda: pregled mašina i uređaja; svjedočanstva.

Smjena upravitelja mašine: primopredaja dužnosti; napomene.

Dopisivanje: pisanje dopisa; dijelovi dopisa; dopis proizvođača motora; memorandum; cirkularni dopis; faksimil; telefaks; elektronska pošta.

Uvježbavanje gramatičkih struktura u komunikacijama.

C-14 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA DRUGOG OFICIRA MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 750 kW DO 3000 kW (STCW Reg. III/3)

Ispit se polaže pismeno, usmeno i praktično prema programu obuke datom u prilogu D-22 ovog pravilnika.

C-15 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 750 kW ILI JAČIM (STCW III/1)

1. Motori sa unutrašnjim sagorijevanjem (usmeno i praktično)

Podjele brodskih motora; prinip rada motora SUS, teoretski-termodinamički procesi kod SUS motora; stvarni ciklusi motora, indikatori, izmjena radne materije, proces kompresije, proces sagorijevanja, proces ekspanzije; toplotni bilans motora; konstruktivni dijelovi motora; razvodni mehanizam motora; uređaji za gorivo, pumpe visokog pritiska, rasprskачi goriva; sagorijevanje kod diesel motora; sistem ispiranja i prednabijanja cilindra; sistem podmazivanja motora; sistem hlađenja motora; sistem upućivanja motora; sistem preokretanja i promjene smjera okretanja propelera; sistem regulacije motora; sistem nadzora i kontrole; održavanje motora; neispravnosti u radu motora, otkrivanje i otklanjanje.

2. Parni kotlovi i turbine (usmeno i praktično)

Podjela parnih kotlova; proces u parnim kotlovima; armatura i konstruktivni dijelovi parnih kotlova; konstruktivne izvedbe parnih kotlova; regulacija parnih kotlova; pogoni i održavanje parnih kotlova.

Brodске parne turbine: primjene i podjele; strujanje pare kod turbina; konstruktivni dijelovi parnih turbina; regulacije parnih turbina; priprema turbina za pogon, održavanje i najčešći kvarovi.

Gasne turbine: princip rada, podjela i konstruktivni dijelovi; toplotni bilans; pripadajući uređaji; regulacija sistema.

3. Pomoćne mašine i uređaji (usmeno i praktično)

Pumpe: puštanje u rad; kontrola; nadzor; neispravnosti u radu i njihovo otklanjanje; preventivno održavanje.

Kompresori i ventilatori: upućivanje; zaustavljanje; nadzor; neispravnosti u radu i njihovo otklanjanje; preventivno održavanje.

Cjevovodi: postavljanje; provjeravanje ispravnosti rada; zaštita pri radu i oštećenja.

Rashladni uređaji: puštanje u rad; nadzor; neispravnosti u radu i njihovo otklanjanje; preventivno održavanje.

Čistioči i filteri: postavljanje; provjeravanje ispravnosti rada; zaštita pri radu i oštećenja.

Kormilarski uređaji: puštanje u rad; nadzor; neispravnosti u radu i njihovo otklanjanje; preventivno održavanje.

4. Držanje straže (usmeno i praktično)

Preuzimanje straže: nalozi upravitelja mašinskim postrojenjem; upoznavanje sa radovima koji su u toku; stanje pogona; stanje tankova; stanje kaljuža; vanredne okolnosti; ispravno vođenje mašinskog dnevnika.

Obavljanje straže: sposobnost držanja sigurne straže; nadzor nad mašinama i uređajima kojima prijeti kvar; spremnost upravljanja pogonskim mašinama; učestalost i obim praćenja postrojenja; preventivno održavanje, potpuna spremnost na znak "Pozor"; primarni poslovi: nadzor postrojenja, spriječavanje zagađenja okoline, stanje kaljuža, poštovanje naređenja, pažljivo ispisivanje mašinskog dnevnika, praćenje radova u mašinskom prostoru; upravljanje postrojenjem u nuždi; izvještavanje i poziv upravitelja mašine; sigurnosne mjere i postupci u vanrednim okolnostima; obaveze u straži; uzbunjivanje; saradnja; mjere opreza.

Predaja straže: pregled i priprema; izvještaj o dnevnim naredbama; izvještaj o radovima u mašinskom prostoru; izvještaj o vanrednim okolnostima i događajima posebno u pogledu zaštite morske okoline; sposobnost oficira plovidbene straže da preuzme stražu.

5. Brodska elektrotehnika (usmeno i praktično)

Električna energija: struja; napon; frekvencija; radna i jalova snaga; korisni učinci i opasnosti; strujni krug i elementi kruga.

Izvori električne energije: dizel generatori; turbogeneratori; osovinski generatori, sinhroni generatori; transformatori; akumulatori; sinhronizacija; paralelni rad; ispravljači i pretvarači.

Električne table i razvod: glavna razvodna tabla; tabla za nuždu; razvodnici; uputnici; sklopni i zaštitni elementi; električni instrumenti; kablovi.

Potrošači električne energije: elektromotori; grijači; rasvjeta.

Održavanje: provjera ispravnosti brodskih uređaja; ispitivanje izolacije; otklanjanje kvarova.

Propisi i nadležnost Registra brodova za električne uređaje.

6. Brodska automatizacija (usmeno i praktično)

Uopšte o automatizaciji, pojmovi automatizacije, upravljanje i regulacije; osnovni pojmovi, pojam poluprovodnika, diode, tranzistor, biplarni tranzistori, integralna kola, kola sa diodama za ispravljanje naizmjenične struje, digitalna kola; automatska regulacija, blok diagram, zatvoreni i otvoreni krug, ulazne-izlazne veličine procesa i smetnje, regulisane i regulirajuće veličine; elementi regulacionog kruga; primjena prostih regulacionih krugova; automatizacija brodskih uređaja i pogona; automatski nadzor i zaštita.

Propisi i nadležnost Registra brodova za automatizaciju.

7. Održavanje i popravka (usmeno i praktično)

Materijali za gradnju broda i uređaja: svojstva materijala, ograničenja, obrada i zaštita materijala.

Oštećenja i kvarovi: otkrivanje kvarova; otkrivanje uzroka kvarova; spriječavanje daljih oštećenja; postupci u slučaju oštećenja, postupci u slučaju kvarova.

Alati i oprema za održavanje: alati za mjerenje, oprema za demontažu, popravka i montaža brodskih uređaja, specijalni alati.

Zahvati održavanja: preventivni pregledi, kontrolni pregledi, čišćenje i podmazivanje, remont, generalni pregledi, plansko preventivno održavanje: glavni plan održavanja, uslovi održavanja, radni nalog održavanja, operativni plan održavanja.

8. Pomorski propisi (usmeno)

Klasifikacioni nadzor: osnovni pregled, redovni pregled, alternativni pregled, gubitak klase broda.

Brodске isprave i knjige: mašinski dnevnik, knjiga o uljima, svjedočanstvo o klasi broda.

SOLAS Konvencija: sigurnosne mjere prilikom održavanja, popravaka i ulaska u zatvorene prostore; sigurnosne mjere i postupci u vanrednim slučajevima, organizovanje vježbi za gašenje požara, rukovanje sredstvima za gašenje požara; zaštita od požara; pružanje prve pomoći na radu.

Konvencija MARPOL iz 1973. godine i 1978. godine: štetni uticaji zagađenja; Prilog I; Prilog IV; Prilog V; Prilog VI; spriječavanje zagađenja morske okoline, mjere opreza za zaštitu okoline, postupci kojima se spriječava zagađenje i potrebna oprema, prihvatni uređaji na kopnu.

9. Engleski jezik (usmeno i pismeno)

Poslovi službe u mašinskom kompleksu.

Mašinski kompleks: pogonske i pomoćne mašine.

Osnovni termodinamički ciklusi.

Motori sa unutrašnjim sagorijevanjem: dizel i benzinski.

Vrste dizel-motora.

Osnovni mašinski dijelovi.

Konstrukciona obilježja nekih brodskih mašina.

Motori sa spoljašnjim sagorijevanjem.

Kotlovi.

Turbine.

Generatori.

C-16 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA MAZAČA (STCW Reg. III/5)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-23.

C-17 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA POSADE PLOVIDBENE STRAŽE U MAŠINSKOM ODJELJENJU (STCW Reg. III/4)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-24.

C-18 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE DO 750 kW

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-25.

C-19 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA ZA ELEKTROTEHNIKU (STCW Reg. III/6)

Ispit se polaže pismeno, usmeno i praktično.

1. Brodske električne mašine (usmeno i praktično)

Transformatori: konstrukcija i princip rada, režimi prazanog hoda, kratak spoja, i opterećenje, bilans energije, gubici, stepen korisnosti, autotransformator, mjerni transformatori, trofazni transformatori, spojevi namotaja, paralelni rad transformatora, zaštita transformatora.

Asinhronne mašine: konstrukcija i princip rada, klizanje, asinhrona mašina kao generator, motor i kočnica, momentne karakteristike, asinhroni motor (AM) s kliznim prstenovima i kavezni motor, snaga AM, gubici, puštanje u rad AM (direktni start, preklopka zvijezda-trougao, start pomoću autotransformatora i soft start), regulacija broja okretaja AM, frekventno upravljanje, dijagnostika kvarova i održavanje AM, zaštita AM (mehanička, termička).

Sinhronne mašine: konstrukcija i princip rada, sinhroni generator (SG), prazan hod, kratak spoj, opterećenje, karakteristike opterećenja, gubici i korisnosti, sinhronizacija, paralelan rad SG, vrste pobude SG, samopobudni SG, automatska regulacija napona (AVR), osovinski generator, dijagnostika kvarova i održavanje brodskih SG, zaštita brodskih SG (električna).

Mašine jednosmjerne struje (MJSS): konstrukcija i princip rada, opterećenje, reakcija armature, otklanjanje reakcije armature, komutacija, otklanjanje problema komutacije, podjela MJSS u zavisnosti od vrste pobude (nezavisna, redna, paralelna i složena), puštanje u rad MJSS, regulacija brzine MJSS, dijagnostika kvarova i održavanje MJSS, zaštita MJSS.

2. Brodska električna postrojenja (usmeno i praktično)

Elementi brodskih električnih postrojenja: sabirnice, izolatori, prekidači, sklopke, rastavljači, rastavljači snage, osigurači, transformatori snage, mjerni transformatori, odvodnici prenapona.

Šeme brodskih električnih postrojenja: podjele šema, simboli u električnim šemama, razvod električne energije na brodu, šeme spoja glavnih strujnih krugova, dispozicija i različite izvedbe postrojenja, oklopljena i gasom izolovana postrojenja, glavna razvodna tabla, pomoćna strujna kola, strujna kola mjerenja, komandovanja i signalizacije, električne instalacije niskog napona i rasvjeta, napajanje u slučaju nužde, razvodna tabla u slučaju nužde.

Zaštita u brodskim električnim postrojenjima: zaštita uzemljenjem i zaštita od električnog udara, relejna zaštita, vrste releja, konstrukcija i princip rada.

Dijagnostika i održavanje u brodskim električnim postrojenjima: kvarovi u brodskim električnim postrojenjima, dijagnostika kvara, preventivno održavanje, korektivno održavanje i održavanje po stanju, principi bezbjednog rada u VN postrojenjima.

4. Brodska automatika (usmeno i praktično)

Sistemi automatskog upravljanja (SAU): Konceptija stanja sistema, vremenski i kompleksi domen predstavljanja sistema, strukturni blok-dijagram SAU-a, značaj, pozicija i upotreba elemenata energetske elektronike u SAU-u (diode, tiristori, diodni i tiristorski mostovi, invertori), dinamički i statički režim, vektori stanja sistema, opservabilnost i kontrolabilnost sistema.

Stabilnost sistema: definicija stabilnosti, kriterijumi stabilnosti, karakteristike dinamičkog i statičkog režima.

Regulatori: struktura konture regulacije, zakoni upravljanja, podešavanje parametara regulatora, optimalnost, optimalni zakoni upravljanja, identifikacija sistema, estimacija stanja sistema, adaptivno upravljanje, realizacija regulatora preko elemenata energetske elektronike.

Brod kao sistem automatike: sistem navigacije broda, sistem pogona broda, sistem tereta broda.

Sistem navigacije broda: matematički model kretanja broda, upravljanje kretanjem broda po kursu i po odklonu, prognoziranje kretanja putanje broda, sistemi za bezbjednost plovidbe, sistemi pozicioniranja broda, sistem pogona broda, sistem propulzije, dizel motor kao objekat upravljanja, regulator broja obrtanja dizel motora, upotreba elemenata energetske elektronike u regulaciji brzine obrtanja dizel motora (invertori, DC-DC i DC-AC pretvarači), sistemi elektropropulzije, elektroenergetski sistem broda, sistem dizel-generator, upotreba elemenata energetske elektronike u regulaciji sistema dizel-generator (invertori, DC-DC i DC-AC pretvarači), sistem generisanja pare, sistem kotla, kompresori, separatori, pumpe.

Sistem tereta broda: raspored tereta, tretman tereta, ukrcaj tereta, prevoz tereta, iskrcaj tereta.

5. Brodska mjerenja (usmeno i praktično)

Elektronska mjerenjima: uopšte o elektronskim mjerenjima, analogni elektronski instrumenti , digitalni elektronski instrumenti, digitalni multimetri.

Mjerenje neelektričnih veličina: uopšte o mjerenjima neelektričnih veličina, mjerenje pomjeraja, mjerenje sile i momenta, mjerenje pritiska, mjerenje nivoa, mjerenje vlažnosti.

Mjerni sistemi brodskih uređaja i pogona: mjerni sistemi pumpi, ventilatora i kompresora, jerni sistemi brodskih motora (sistem ulja za podmazivanje, sistem hlađenja motora, sistem morske vode itd.), mjerni sistem brodske gasne turbine (mjerni sistem osnovnih funkcija postrojenja, mjerni sistemi: kompresor niskog pritiska, kompresor visokog pritiska, komora za sagorijevanje, turbina visokog pritiska, turbina niskog pritiska i pogonska turbina), mjerni sistemi brodskih elektro generatora (mjerni sistem osovinskih generatora, mjerni sistem pomoćnih agregata i emerdžensi agregata).

6. Elektronski navigacioni uređaji (usmeno i praktično)

Navigacioni uređaji i njihova primjena u navigaciji: definicija nekih osnovnih pojmova u navigaciji, istorijski razvoj navigacionih uređaja, sadašnje stanje kod navigacionih uređaja.

Žirokompasi: precesiono kretanje žiroskopa, pretvaranje žiroskopa i žirokompas, neprigušene i prigušene oscilacije žirokompasa, vrste žirokompasa, žirokompas sa žirokuglom kao osjetljivim elementom, jednožoroskopski žirokompas, greške žirokompasa i načini njihove kompenzacije, tipovi ponavljača, održavanje žirokompasa.

Dubinomjeri: istorijat razvoja dubinomjera: hidroakustični dubinomjer sa magnetostriksijskim projektorom, hidroakustični dubinomjer sa piezoelektričnim projektorom, greške mjerenja dubine dubinomjerom, tehničke karakteristike dubinomjera u skladu sa IMO, održavanje dubinomjera.

Brzinomjeri: hidrodinamički brzinomjeri, Doplerov brzinomjer, elektromagnetski brzinomjeri, održavanje brzinomjera.

Navigacioni radari: prostiranje radarskih talasa, radarska jednačina, mikrotalasni dio radara, radarska antena, radarski prijemnik, vremenska baza radara, radarski pokazivač, faktori koji utiču na domet i tačnost radara, EPA, ATA i ARPA radari, zaštita od radarskog zračenja, održavanje radara.

GNSS prijemnici: kontrolni segment GPS sistema, svemirski segment GPS sistema, prijemni i računarski dio GNSS prijemnika, diferencijalni GNSS prijemnici.

Autopilot: blok šema savremenog autopilota, korišćenje klasičnog, adaptivnog i digitalnog PID regulatora, održavanje autopilota.

Integrirani navigacioni sistemi -Elektronske karte -Razmjena podataka između navigacionih uređaja po protokolu NMEA 0183, Standardi koji se odnose na brodske navigacione uređaje.

7. Informacione tehnologije u pomorstvu (usmeno i praktično)

Pojmovna odrđenja: informacione tehnologije (IT) / informacioni sistemi (IS), Cloud computing, Pervasive computing, IT mreže.

Nautički simulator: tretiran kao IT alat, IT komponente nautičkog simulatora, IT funkcije kontrolnog panela, radara, ECDIS-a.

VTs centar: tretiran kao IT(IS) čvor na kopnenoj strain.

E-navigacija: koncept od klasične do digitalne navigacije, problemi vezani za standardizaciju, trenutno stanje i pravci razvoja.

ERP softver: ERP softver u luci, funkcije, prednosti/nedostaci.

RFID tehnologija: u praćenju kontejnerizovanog tereta, u praćenju opasnog tereta, integracija sa ERP softverom.

E-poslovanje u pomorsvu: mogućnosti pozicioniranja pomorskih luka shodno e-uslugama koje nude, novi koncepti e-poslovanja u pomorstvu.

E-učenje u pomorsvu: MLS, zaštita i pristup informacijama, postprodukcija (audio/video) edukativnih materijala, Underway/virtualno učenje: stanje i perspective.

Informacioni sistem za kontrolu: informacioni sistem za kontrolu energije, komponente sistema interfejsa, sistem modeliranja , puni sistem prenosa funkcija, algoritmi za primjenu računara u kontroli, distributivni sistem kontrole, karakteristike realnih kontrolera.

7. Brodski mašinski kompleks (usmeno i praktično)

Osnove brodomašinstva: upoznavanje sa mašinskim kompleksom.

Pogonski strojevi: motori SUS (podjela motora SUS), gasne turbine, električni pogon, nuklearni pogon .

Propulzija: klasična, CPP, Z-drive, JET – mlazna.

Pomoćni brodski uređaji: pumpe, kompresore, kormilarske mašine, telemotori, vitla i uređaji za krcanje, evaporatori, separatori, rashladni uređaji, ventilatori, uređaji za gašenje požara, uređaji veze, parni sistem, kotlovi, armatura kotla i cjevovodi.

Osnovi hidraulike: princip rada i primjena hidraulike na brodu, održavanje hidrauličnih uređaja, hidraulični sistem za prenos energije.

8. Pomorski propisi (usmeno)

Klasifikacioni zavodi i klasifikacioni nadzor: opšte odredbe, klasa broda (svjedočanstvo o klasi broda), osnovni pregled, redovni pregled, alternativni pregled i periodični pregled.

SOLAS konvencija 1974/78: opšti pojam konvencije, značaj donošenja konvencije, sigurnost plovidbe, sposobnost broda za plovidbu.

MARPOL konvencija 1973/78: opšti pojam konvencije, značaj donošenja konvencije.

ISM Code 1993 (Međunarodni kodeks o sigurnom vođenju broda i sprečavanju zagađivanja): opšti pojam kodeksa, značaj donošenja kodeksa.

ISPS Code-2002 (Međunarodni kodeks za bezbjednost brodova i lučkih postrojenja) : opšti pojam kodeksa, značaj donošenja kodeksa.

Nacionalni propisi u oblasti pomorske plovidbe.

Organi nadležni za poslove bezbjednosti i sigurnosti pomorske plovidbe.

9. Engleski jezik (pismeno i usmeno)

Osnovni pojmovi iz brodske elektrotehnike: napon, struja, snaga, mjerni instrumenti.

Brodske električne mašine: transformatori, asinhronne mašine, sinhroni generatori, mašine jednosmjerne struje.

Brodska električna postrojenja: elementi brodskih električnih postrojenja, dijagnostika i održavanje u brodskim električnim postrojenjima.

Brodska automatika: sistemi automatskog upravljanja, sistem navigacije, sistem pogona, sistem tereta.

Brodska mjerenja: elektronska mjerenja, mjerni sistemi brodskih uređaja i pogona.

Elektronski navigacioni uređaji: osnovni pojmovi, navigacioni uređaji.

Brodski mašinski kompleks: mašinski prostor, posada.

Komunikacija: korespodencija, intervju.

Dodatak navedenom prilogu je i program obuke dat u prilogu D-27.

Ispit se polaže pismeno, usmeno i praktično i prema programu obuke datom u prilogu D-27.

C-20 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA POSADE ZA ELEKTROTEHNIKU (STCW Reg. III/7)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema programu obuke datom u prilogu D-27.

C-21 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA GMDSS RADIO-OPERATORA SA OPŠTIM OVLAŠĆENJEM (STCW IV/2)

Ispit se polaže usmeno, pismeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-28.

C-22 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA GMDSS RADIO-OPERATORA SA OGRANIČENIM OVLAŠĆENJEM (STCW IV/2)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-29.

C-23 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI VHF DSC RADIO OPERATORA

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-30.

C-24 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVLJANJE GAŠENJEM POŽARA (STCW VI/3)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-31.

C-25 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ NAFTE I HEMIKA LIJA (STCW Reg. V/1-1-1)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-32.

C-26 OVLAŠĆENJE O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA
ZA PREVOZ NAFTE (STCW Reg. V/1-1-2)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-36.

C-27 OVLAŠĆENJE O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA
PREVOZ HEMIKA LIJA (STCW Reg. V/1-1-3)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-34.

C-28 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ TEČNOG
GASA (STCW Reg. V/1-2-1)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-33.

C-29 OVLAŠĆENJE O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA
PREVOZ TEČNOG GASA (STCW Reg. V/1-2-2)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-35.

C-30 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA RUKOVANJE ČAMCEM ZA
SPASAVANJE SPASILAČKIM ČAMCEM, OSIM BRZOG SPASILAČKOG ČAMCA (STCW VI/2)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-37.

C-31 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA RUKOVANJE BRZIM SPASILAČKIM
ČAMCEM (STCW VI/2)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-38.

C-32 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA VOĐENJE MEDICINSKE BRIGE NA BRODU
(STCW VI/4)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-39.

C-33 OVLAŠĆENJE O MJERAMA SIGURNOSTI NA PUTNIČKOM BRODU (STCW Reg. V/2)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-40.

- Upravljanje grupama ljudi u vanrednim situacijama na putničkim brodovima (STCW Reg. V/2-4)

- Sporazumijevanje u vanrednim situacijama i korišćenje ličnih sredstava za spašavanje na putničkim brodovima (STCW Reg. V/2-5)

- Sigurnost putnika, tereta i cjelovitosti trupa na putničkim brodovima (STCW Reg. V/2-7)

- Upravljanje ponašanjem ljudi u vanrednim situacijama na putničkim brodovima. (STCW Reg. V/2-6)

C-34 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD SA OPASNIM TERETIMA (STCW B-V/b
i STCW B-V/c)

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-41.

**C-35 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA ODGOVORNOG ZA
BEZBJEDNOST BRODA**

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-42.

**C-36 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA POMORCE KOJIMA SU DODIJELJENE
BEZBJEDNOSNE DUŽNOSTI**

Ispit se polaže usmeno prema programu obuke datom u prilogu D-43.

**C-37 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA LICE ODGOVORNO ZA BEZBJEDNOST U
DRUŠTVU**

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-44.

**C-38 OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA LICE ODGOVORNO ZA BEZBJEDNOST
LUKE**

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-45.

**C-38 A OVLAŠĆENJE O OSPOSOBLJENOSTI ZA BEZBJEDNOSNU OBUKU ZA OSOBLJE
LUKE**

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-45A

**C-39 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA
OD 3000 BT ILI VEĆEG, ODNOSNO PRVOG OFICIRA PALUBE NA BRODU OD 3000 BT ILI
VEĆEM**

Ispit se polaže usmeno, pismeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-46.

**C-40 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA
OD 500 BT DO 3000 BT, PRVOG OFICIRA PALUBE NA BRODU OD 500 BT DO 3000 BT I
OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU OD 500 BT ILI VEĆEM**

Ispit se polaže usmeno, pismeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-47.

**C-41 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA
DO 500 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI I OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU
DO 500 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI**

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-48.

C-42 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA OSPOSOBLJENOSTI ZA KORMILARA

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-49.

**C-43 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA PLOVIDBENE
STRAŽE**

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-50.

**C-44 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVITELJA MAŠINE NA
BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 3000 kW ILI JAČIM I
DRUGOG OFICIRA MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE
SNAGE OD 3000 kW ILI JAČIM**

Ispit se polaže usmeno, pismeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-51.

C-45 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVITELJA MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 750 kW DO 3000 kW I DRUGOG OFICIRA MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 750 kW DO 3000 kW I OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 750 kW ILI JAČIM

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-52.

C-46 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVITELJA MAŠINE NA BRODU SA BRODSKIM MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE DO 750 kW I OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE DO 750 kW

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-55.

C-47 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA MAZAČA

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-53.

C-48 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA POSADE PLOVIDBENE STRAŽE U MAŠINSKOM ODJELJENJU

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-54.

C-49 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA ZA ELEKTROTEHNIKU

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-56.

C-50 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA POSADE ZA ELEKTROTEHNIKU

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-57.

C-51 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA GMDSS RADIO-OPERATORA SA OPŠTIM OVLAŠĆENJEM

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-58.

C-52 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA GMDSS RADIO-OPERATORA SA OGRANIČENIM OVLAŠĆENJEM

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-59.

C-53 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSNOVNOJ SIGURNOSTI NA BRODU

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-60.

C-54 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA ZA PRUŽANJE PRVE MEDICINSKE POMOĆI NA BRODU

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-61.

C-55 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O POSTUPCIMA U SLUČAJU OPASNOSTI ZA BEZBJEDNOST I PODIZANJE SVIJESTI O BEZBJEDNOSTI NA BRODU

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-62.

C-56 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVLJANJE GAŠENJEM POŽARA

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-63.

C-57 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VOĐENJE MEDICINSKE BRIGE NA BRODU

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-64.

C-58 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ NAFTE I HEMIKA LIJA

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-65.

C- 59 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ NAFTE.

Ispit se polaže usmeno prema Programu obuke datom u Prilogu D-66.

C-60 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ HEMIKA LIJA.

Ispit se polaže usmeno prema Programu obuke datom u Prilogu D-67.

C-61 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ TEČNOG GASA

Ispit se polaže usmeno prema Programu obuke datom u Prilogu D-68.

C-62 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA PREVOZ TEČNOG GASA

Ispit se polaže usmeno prema Programu obuke datom u Prilogu D-69.

C-63 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RUKOVANJE ČAMCEM ZA SPASAVANJE I SPASILAČKIM ČAMCEM, OSIM BRZOG SPASILAČKOG ČAMCA I OVLAŠĆENJE ZA RUKOVANJE BRZIM SPASILAČKIM ČAMCIMA

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-70.

C-64 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD SA OPASNIM TERETIMA

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-71.

C-65 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O MJERAMA SIGURNOSTI NA PUTNIČKIM BRODOVIMA

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-72.

C-66 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA ODGOVORNOG ZA BEZBJEDNOST BRODA

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-73.

C-67 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA POMORCE KOJIMA SU DODIJELJENE BEZBJEDNOSNE DUŽNOSTI

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-74.

C-68 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA DO 100 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-77.

C-69 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA DO 200 BT U UNUTRAŠNjim MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU CRNE GORE

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-78.

C-70 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA JAHE DO 500 BT

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-79.

C-71 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA JAHE DO 100 BT I ZA VODITELJA JAHE DO 200 BT

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-80.

C-72 OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA MORNARA MOTORISTU

Ispit se polaže usmeno i praktično prema Programu obuke datom u Prilogu D-81.

**POSEBAN PROGRAM OBRAZOVANJA, PROGRAM OBUKE, ODNOSNO POSEBNE OBUKE ZA
IZDAVANJE
ODNOSNO OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI**

**D-1 POSEBAN PROGRAM OBRAZOVANJA ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA
ZAPOVJEDNIKA BRODA OD 3000 BT ILI VEĆEG (pomorci koji su stekli ovlaštenje prvog oficira
palube putem obuke ili priznavanja)**

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Planiranje plovidbe i navigacija u svim uslovima		
1.1	Elektronska navigacija	30	
1.2	Terestrička navigacija	10	
2.	Manevrisanje brodom i pravila izbjegavanja sudara na moru	33	
3.	Sigurnost na moru	20	
4.	Upravljanje posadom	15	
	Ukupno časova:	108	

**D-2 POSEBAN PROGRAM OBRAZOVANJA ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI
ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA OD 3000 BT ILI VEĆEG I PRVOG OFICIRA PALUBE NA BRODU OD
3000 BT ILI VEĆEM
(REALIZUJE SE PREMA IMO MODELU KURSA 7.01.)**

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Navigacija na upravljačkom nivou		
1.1	Terestrička i praktična navigacija	126	
1.2	Elektronska navigacija	98	
1.3	Astronomska navigacija	10	
1.4	Manevrisanje i izbjegavanje sudara na moru	110	
1.5	Pomorska meteorologija i okeanografija	54	
1.6	Brodski mašinski kompleksi	58	
	Ukupno:	456	
2.	Rukovanje teretom i slaganje tereta na upravljačkom nivou		
2.1	Krcanje i prevoz tereta	139	
	Ukupno:	139	
3.	Sigurnost na moru		
3.1	Konstrukcija i stabilnost broda	115	
3.2	Međunarodno pomorsko pravo	52	
3.3	Sigurnost na moru, traganje i spašavanje	33	
3.4	Upravljanje brodskom posadom	46	
3.5	Pomorska medicina	4	
	Ukupno:	250	
4.	Engleski jezik	80	
	Ukupno časova:	925	

D-3 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA OD 500 BT DO 3000 BT I PRVOG OFICIRA PALUBE NA BRODU OD 500 BT DO 3000 BT

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Navigacija na upravljačkom nivou (pismeno i usmeno)		
1.1	Terestička i praktična navigacija	60	
1.2	Elektronska navigacija	50	
1.3	Astronomska navigacija	10	
2.	Manevrisanje i izbjegavanje sudara na moru (usmeno i praktično)	55	
3.	Pomorska meteorologija i okeanografija (usmeno)	20	
4.	Brodski mašinski kompleksi (usmeno)	30	
5.	Rukovanje teretom i slaganje tereta na upravljačkom nivou (pismeno, usmeno i praktično)		
5.1	Krcanje i prevoz tereta	70	
5.2	Konstrukcija i stabilnost broda	55	
6.	Sigurnost na moru (usmeno)		
6.1	Sigurnost na moru, traganje i spašavanje	20	
7.	Međunarodno pomorsko pravo	26	
8.	Upravljanje brodskom posadom	20	
9.	Pomorska medicina	4	
10.	Engleski jezik (pismeno i usmeno)	25	
	Ukupno časova:	420	

D-4 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA DO 500 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI I OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU DO 500 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Navigacija (pismeno i usmeno)	20,0	20,0
1.1.	Određivanje pozicije u terestričkoj navigaciji (uključujući svjetionike, signalne stanice i plutače) i rukovanje navigacionim pomagalicama i opremom uobičajenom na manjim brodovima		
1.2.	Određivanje zbrojene pozicije, uzimajući u obzir vjetar, plimu i oseku i očekivanu brzinu		
1.3.	Pomorske karte i njihova upotreba		
1.4.	Publikacije i priručnici za plovidbu u Sredozemnom, Jadranskom i Crnom moru (obavještenja za pomorce, radio-navigaciona upozorenja, knjige pilota)		
1.5.	Zemaljski i brodski magnetizam, kompas, devijacija, varijacija i kompenzacija magnetnog kompasa		
1.6.	Određivanje devijacije pomoću objekata na kopnu		
1.7.	Uopšte o žiro-kompasu		
1.8.	Korištenje dubinomjera		

2.	Pomorska meteorologija (usmeno)	10,0	5,0
2.1.	Korišćenje i tumačenje informacija dobijenih od strane brodskih meteoroloških instrumenata		
2.2.	Primjena dostupnih informacija o vremenu, vremenska analiza i prognoza		
2.3.	Temperatura, pritisak i vlažnost vazduha i instrumenti za mjerenje temperature, pritiska i vlažnosti vazduha		
2.4.	Vazдушna strujanja i vjetrovi u Mediteranu		
2.5.	Oblaci, padavine, magla i mjere opreza pri plovidbi u uslovima smanjene vidljivosti		
2.6.	Opšte atmosfersko kruženje, cikloni i anticikloni		
2.7.	Oluje, nevere i neverini		
2.8.	Čitanje meteoroloških karata, meteorološka navigacija		
2.9.	Organizacija pomorske meteorološke službe na Mediteranu, izvještaji i upozorenja		
2.10.	Morske struje		
2.11.	Plima i oseka		
2.12.	Talasi		
3.	Manevrisanje (usmeno i praktično)	10,0	
3.1.	Automatski pilot: poznavanje sistema, procedura prebacivanja i podešavanje		
3.2.	Činioci koji utiču na siguran manevar		
3.3.	Sidrenje i vez broda		
3.4.	Rad pogonskih i pomoćnih mašina na malim brodovima		
3.5.	Uticaj nosivosti, gaza, trima, brzine i slobodnog prostora ispod kobilice na brzinu okreta i zaustavni put broda		
3.6.	Uticaj vjetrova i struje na manevrisanje brodom		
3.7.	Oprema za vez broda		
3.8.	Kormilo i kormilarski uređaj, kormilarenje u nuždi		
3.9.	Vijak i njegovo djelovanje		
3.10.	Brod u nevremenu		
4.	Pravila o izbjegavanju sudara na moru (PISM) (usmeno i praktično)	10,0	
4.1.	Temeljito poznavanje sadržaja, primjene i namjene Međunarodnih propisa za izbjegavanje sudara na moru		
4.2.	Zvučni signali		
4.3.	Zastavice Međunarodnog signalnog kodeksa		
4.4.	Obaveznost ponašanja posade u skladu sa dobrom pomorskom praksom		
4.5.	Posebne okolnosti u vezi odstupanja od PISM-a		
4.6.	Lokalna pravila		
5.	Rukovanje brodom i kontrola rada broskog kompleksa (usmeno i praktično)	10,0	
5.1.	Brodsko konstrukcija – opšte znanje o glavnim strukturnim elementima broda		
5.2.	Poznavanje pomorske terminologije		
5.3.	Klasifikacija brodova		
5.4.	Održavanje i oprema broda		
5.5.	Nadvođe i gaz		
5.6.	Drenažni sistem broda		
6.	Sigurnost na moru, mjere zaštite i postupci u slučaju nužde, odnosno vanrednih okolnosti (usmeno)	20,0	
6.1.	Pravila vršenja brodske straže		
6.2.	Mjere predostrožnosti radi zaštite i sigurnosti putnika u slučaju vanrednih okolnosti		
6.3.	Postupak kod sudara na moru		

6.4.	Nasukanje - postupci kod nasukanja		
6.5.	Kormilarenje u nuždi		
6.6.	Čovjek u moru – spasavanje lica iz mora		
6.7.	Djelovanje u slučaju poziva za pomoć na moru – traganje i spasavanje – poznavanje IMO-vog MERSAR priručnika		
6.8.	Mjere predostrožnosti radi spriječavanja zagađenja, postupak u slučaju zagađenja, SOPEP i MARPOL		
6.9.	Organizovanje napuštanja broda, rukovanje čamcima i splavovima za spasavanje, rukovanje uopšte sredstvima za spasavanje uključujući EPIRB, SART i zaštitna odijela		
6.10.	Tehnika preživljavanja na moru i rukovođenje preživljavanjem na moru		
6.11.	Osnovno poznavanje IMO-vih konvencija koje se odnose na sigurnost života na moru i zaštitu morskog okoliša sa posebnim osvrtom na SOLAS		
6.12.	Organizacija rada na brodu i rukovođenje posadom		
6.13.	Uvježbavanje oficira i posade		
6.14.	Razvoj planova za slučaj nužde		
6.15.	Sredstva za spasavanje		
6.16.	Propisi o zaštiti na radu - mjere zaštite na radu i preventivne mjere zaštite radnih mjesta		
6.17.	Izvori i uzroci povreda na brodu		
6.18.	Brodska ambulanta i lijekovi		
6.19.	Brodska higijena		
6.20.	Zarazne bolesti		
7.	Rukovanje teretom – krcanje, slaganje i prijevoz tereta morem (pismeno i usmeno)	15,0	15,0
7.1.	Bezbjedno rukovanje teretom, krcanje, slaganje, osiguranje tereta, nadzor i briga o teretu tokom plovidbe, iskrcaj tereta		
7.2.	Stabilitet broda, tablice trima i opterećenja, dijagrami i uređaji za računanje opterećenja i naprezanja		
7.3.	Postupak u slučaju djelimičnog gubitka uzgona		
7.4.	Vodonepropusnost		
7.5.	Uticaj rasporeda tereta na trim i stabilitet broda		
7.6.	Nosivost		
8.	Engleski jezik(pismeno i usmeno)	15,0	20,0
8.1.	Poznavanje brodske i opšte pomorske terminologije: konstrukcija broda, trupa, pogonske mašine i uređaji		
8.2.	Tereti u prijevozu morem s posebnim osvrtom na opasne terete		
8.3.	Korišćenje pomorskih karata i drugih pomorskih nautičkih publikacija potrebnih za plovidbu broda		
8.4.	Razumijevanje i tumačenje pomorskih meteoroloških informacija		
8.5.	Komunikacija sa drugim brodovima i obalnim radio-stanicama u vezi sa sigurnošću i plovidbom, koristeći pri tom Standardni pomorski navigacioni rječnik (SMNV) i Standardne pomorske izraze za komunikaciju (SMCP)		
8.6.	Komunikacija u slučaju pogibelji, nužde i bezbjednosti plovidbe		
8.7.	Razumijevanje i odgovor na uputstva i naredbe pilota i drugih ovlašćenih lica		
8.8.	Interna komunikacija kod manevra i vanrednih okolnosti		
9.	Brodsko poslovanje (usmeno)	10,0	
9.1.	Podjela mora		
9.2.	Pravni položaj broda na otvorenom i obalnom moru i u stranim lukama		

9.3.	Inspekcijski i carinski nadzor		
9.4.	Osiguranje broda i tereta		
9.5.	Brodska administracija		
9.6.	Odgovornost za štete na teretu		
9.7.	Red u lukama		
9.8.	Brodska posada		
9.9.	Vrste i individualizacija broda		
9.10.	Red u lukama		
9.11.	Osobe u pomorstvu: zapovjednik broda, agent, špediter, nadzornik ukrcaja, lučki sluga, krcatelj i primalac		
9.12.	Ugovori o iskorišćavanju brodova		
9.13.	Popis posade i postupci pri ukrcaju i iskrcaju posade		
9.14.	Brodski dnevnik		
9.15.	Manifest tereta, brodskih zaliha i lični manifest		
9.16.	Stojnice		
9.17.	Prekostoynice		
9.18.	Vremenska tablica		
9.19.	Brodski inventar		
9.20.	Brodska posada, njena prava i dužnosti		
		120,0	60,0
Ukupno časova:		180,0	

D-5 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA KORMILARA

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Navigacija		
1.1	Pravila kormilarenja i držanje straže	6	2
1.2	Sredstva z privez i sidrenje	4	2
2.	Rukovanje teretom		
2.1	Rukovanje i osiguranje tereta i zaliha	2	
2.2	Opasne i štetne materije i predmeti	2	
3.	Upravljanje poslovima na brodu i briga za osoblje		
3.1	Poznavanje i održavanje palubnih uređaja i opreme	6	2
3.2	Sigurnosne mjere i zaštita pri radu	3	1
3.3	Mjere opreza i zaštita mora od zagađenja	3	
3.4	Rukovanje plovilima za preživljavanje	2	1
4.	Održavanje broda i popravke		
4.1	Osnove održavanja broda	1	
4.2	Priprema površine za bojanje i bojadisanje	2	
4.3	Održavanje i korišćenje ručnih i motornih alata/pribora	1	
		32	8
Ukupno časova:		40	

D-6 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA
PLOVIDBENE STRAŽE

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Navigacija/Pomorstvo		
1.1 Osnove navigacije i kormilarenje	6	2
1.2 Osnove COLREG i držanje straže	6	1
1.3 Osnovni elementi broda	3	
1.4 Sigurnost na mru, postupci i mjere zaštite	2	1
1.5 Zaštita okoline	3	
	20	4
Ukupno časova:	24	

D-7 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA
BRODA DO 100 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Navigacija	10,0	5,0
1.1. Sredstva za navigaciju, navigaciona pomagala i uređaji		
1.2. Pomorske karte – rad i korišćenje		
1.3. Priručnici za plovību i njihova upotreba		
1.4. Osnovne metode određivanja pozicije broda u obalnoj plovību		
1.5. Plovība brodom na Jadranskom moru u različitim vremenskim uslovima		
1.6. Kompasi		
2. Pomorska meteorologija	4,0	
2.1. Vjetrovi na Jadranskom moru		
2.2. Instrumenti za mjerenje temperature i vazdušnog pritiska		
2.3. Morske struje u Jadranskom moru		
2.4. Magla na Jadranskom moru i njen uticaj na plovību		
2.5. Osnovni elementi za vremensku prognozu		
2.6. Obavješćenja o vremenu i meteorološka služba		
3. Izbjegavanje sudara na moru, signalizacija i komunikacija	4,0	
3.1. Propisi i pravila za izbjegavanje sudara na moru		
3.2. Propisi koji regulišu plovību u pojedinim predjelima Jadranskog mora		
3.3. Zvučni signali		
3.4. Zastavice i jednoslovčani signali Međunarodnog signalnog kodeksa		
3.5. Brodske komunikacije i sredstva za komunikaciju u nuždi		
4. Pomorstvo (Manevrisanje)	4,0	
4.1. Karakteristike broda i faktori koji utiču na sigurno		

4.2.	manevrisanje brodom	
4.3.	Rad pogonskih i pomoćnih mašina na malim brodovima	
4.4.	Propeler i njegovo djelovanje	
4.5.	Sidrenje broda	
4.6.	Privez broda	
4.7.	Isplovljenje brodom	
4.8.	Plovidba u nevremenu	
4.8.	Tegljenje na moru i dužnosti zapovjednika kod tegljenja na moru	
5.	Pomorstvo (Poznavanje broda)	3,0
5.1.	Nosivost	
5.2.	Kapacitet	
5.3.	Nadvođe i gaz	
5.4.	Oprema za sidrenje	
5.5.	Oprema za vez broda	
5.6.	Kormilo i kormilarski uređaj	
5.7.	Brodski konopi	
5.8.	Stabilnost broda – vrste ravnoteže	
6.	Pomorstvo (Rukovanje brodom i teretom)	4,0
6.1.	Opšte poznavanje osnovnih konstruktivnih elemenata broda	
6.2.	Teretni uređaj	
6.3.	Brodsko skladišta	
6.4.	Stabilitet broda	
6.5.	Krcanje, iskrčavanje, slaganje i osiguranje tereta	
6.6.	Raspoređivanje tereta (plan ukrcaja – »cargo plan«), uticaj rasporeda tereta na trim i stabilitet broda	
6.7.	Postupak u slučaju djelimičnog gubitka stabiliteta	
7.	Sigurnost na moru, mjere zaštite i postupci u slučaju nužde i u vanrednim okolnostima	10,0
7.1.	Osiguranje za plovidbu u nevremenu	
7.2.	Obaveza uvježbavanja oficira i članova posade, organizacija vježbi i razvoj planova za slučaj nužde i rad u slučaju stanja opasnosti	
7.3.	Pravila vršenja palubne straže broda u plovidbi - primjena i ciljevi osnovnih pravila koje treba slijediti pri držanju navigacione straže	
7.4.	Napuštanje broda, sredstva za spasavanje – - vrsta, količina, oprema i označavanje – održavanje	
7.5.	Spriječavanje zagađenja mora – izvori, mjere opreza, nadzor rada, postupci spriječavanja, raspoloživa oprema, postupak u slučaju zagađenja mora, obaveze u slučaju zagađenja, pomagala i oprema za otklanjanje zagađenja	
7.6.	Vodonepropusnost	
7.7.	Mjere zaštite na radu prilikom izvođenja radova i preventivne mjere zaštite radnih mjesta	
7.8.	Organizacija posla, rukovođenje posadom, saradnja između oficira	
7.9.	Izvori povrijeda na brodu	
7.10.	Brodsko higijena	
7.11.	Zarazne i druge bolesti	
7.12.	Smještaj sanitetskog materijala	
7.13.	Sudar i postupci sa brodom nakon sudara	
7.14.	Nasukanje – postupci sa brodom kod nasukanja, dužnosti zapovjednika broda	
7.15.	Djelovanje u slučaju nužde u području luke	
7.16.	Požar na brodu, spriječavanje požara, protivpožarna sredstva	
7.17.	Čovjek u moru – postupak u slučaju pada čovjeka u more i spasavanje	

	lica iz mora		
7.18.	Postupak u slučaju djelimičnog gubitka uzgona i prodora vode		
7.19.	Rukovođenje preživljavanjem na moru		
7.20.	Djelovanje u slučaju poziva o pogibelji na moru, traganje, spasavanje i pomoć drugom brodu u nevolji – dužnosti zapovjednika broda		
7.21.	Kormilarenje u nuždi		
8.	Pomorsko pravo i brodsko poslovanje	4,0	
8.1.	Podjela mora		
8.2.	Ratno pravo na moru		
8.3.	Elementi individualizacije broda - upis brodova, brodske isprave i knjige, red na brodu		
8.4.	Osnovni pojmovi o prevozu morem – ugovori o iskorišćavanju pomorskih brodova		
8.5.	Isprave o teretu		
8.6.	Dužnosti članova posade broda		
8.7.	Red u lukama i lučke naknade		
8.8.	Inspekcija i carinski nadzor		
8.9.	Havarije i dužnosti zapovjednika broda kod pomorske nezgode		
9	Engleski jezik	7,0	5,0
9.1.	Poznavanje brodske i opšte pomorske terminologije – konstrukcija broda, trupa, pogonske mašine i uređaji, brodski sistemi, pojmovi o plovidbi		
9.2.	Tereti u prevozu morem		
9.3.	Korišćenje pomorskih karata i drugih pomorskih nautičkih publikacija		
9.4.	Komunikacija na engleskom jeziku s drugim brodovima i obalnim radio-stanicama koristeći Standardni pomorski navigacioni rječnik i komunikacione fraze		
9.5.	Komunikacija u slučaju opasnosti		
9.6.	Razumijevanje i odgovor na uputstva pilota i drugih ovlašćenih lica pomorskih vlasti		
		50	10
Ukupno časova:		60	

D-8 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA DO 200 BT U UNUTRAŠNjim MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU CRNE GORE

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Terestrička navigacija	12,0	6,0
1.1. Osnove terestričke navigacije		
1.2. Kompas – upotreba, održavanje, greške i njihovo otklanjanje		
1.3. Osnovne karakteristike pomorskih karata		
1.4. Korišćenje pomorskih publikacija i priručnika		
1.5. Osnovne metode određivanja pozicije broda u obalnoj		

navigaciji

1.6. Praktičan rad na pomorskoj karti		
2. Meteorologija	4,0	0,0
2.1. Vjetrovi na Jadranu		
2.2. Morske struje i morske mijene na Jadranu		
2.3. Magla na Jadranskom moru i njen utjecaj na navigaciju		
2.4. Instrumenti za mjerenje temperature i pritiska vazduha		
2.5. Osnovni elementi za vremensku prognozu		
2.6. Obavještenje o vremenu, meteorološka služba		
2.7. Primanje vremenskih prognoza i njihovo tumačenje		
3. Manevrisanje i izbjegavanje sudara na moru	8,0	0,0
3.1. Međunarodna pravila o izbjegavanju sudara na moru (COLREG's)		
3.2. Faktori koji utiču na sigurno manevrisanje brodom		
3.3. Manevrisanje brodom u plovidbi		
3.4. Ispravni postupci sidrenja, veza i odveza		
3.5. Priprema broda za plovidbu u nevremenu, izbjegavanje nevremena, rukovanje i manevrisanje brodom u nevremenu		
3.6. Postupci u nuždi, mjere zaštite i sigurnosti		
3.7. Djelovanje u slučaju nužde u lučkim područjima		
3.8. Postupci s brodom nakon sudara ili nasukanja		
3.9. Početna procjena i nadzor oštećenja pri sudaru ili nasukanju		
3.10. Postupci pri spašavanju ljudi iz mora		
3.11. Pružanje pomoći brodu u nevolji		
4. Sigurnost na moru	12,0	0,0
4.1. Siguran rad na brodu		
4.2. Organizacija i rukovođenje posadom, saradnja između članova posade		
4.3. Obaveza uvježbavanja članova posade		
4.4. Planovi za slučaj nužde i za nadzor oštećenja		
4.5. Osnovna pravila držanja straže - sadržaj, primjena i ciljevi		
4.6. Sredstva za spašavanje - vrste, količina, označavanje, održavanje te način upotrebe		
4.7. Sredstva za komunikaciju u nuždi		
4.8. Rukovođenje preživljavanjem na moru		
4.9. Djelovanje u slučaju poziva nezgode na moru		
4.10. Protivpožarna sredstva i osnovna pravila protivpožarne zaštite na brodu		

4.11.	Sprječavanje zagađenja mora - mjere opreza, nadzor rada		
4.12.	Djelovanje u slučaju zagađenja mora - obaveze, pomagala, oprema za uklanjanje zagađenja i postupci		
5.	Rad porivnih i pomoćnih strojeva na malim brodovima	2,0	0,0
6.	Rukovanje brodom i teretom	8,0	0,0
6.1.	Konstrukcija broda – opšte poznavanje osnovnih konstrukcionih elemenata broda		
6.2.	Poznavanje pomorske terminologije		
6.3.	Stabilnost broda – osnovni pojmovi poprečne i uzdužne stabilnosti		
6.4.	Uticaj rasporeda tereta na stabilnost i trim broda		
6.5.	Pravila sigurnog rukovanja, slaganja i pričvršćenja tereta		
6.6.	Vodo-nepropusnost		
6.7.	Radnje u slučaju djelimičnog gubitka uzgona		
7.0.	Engleski jezik	6,0	4,0
7.1.	Poznavanje brodske i opšte pomorske terminologije – konstrukcija broda, trupa, pogonske mašine, brodski sistemi, pojmovi o plovidbi		
7.2.	Tereti u pomorskom prevozu		
7.3.	Korištenje pomorskim kartama i drugim pomorskim nautičkim publikacijama		
7.4.	Komuniciranje s drugim brodovima i obalnim radiostanicama koristeći Standardni pomorski navigacioni rječnik (SMNV) i Standardne pomorske fraze za komuniciranje (SMCP)		
7.5.	Komuniciranje u slučaju pogibelji i izvanrednih okolnosti s drugim brodovima		
7.6.	Razumijevanje i odgovor na upute i zapovijedi pilota i drugih ovlaštenih lica pomorskih vlasti		
7.7.	Osnove pomorskog upravnog prava	6,0	
		58	10
Ukupno časova:		68,00	

D-9 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA JAhte DO 500 BT

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. POMORSKA PLOVIDBA (pismeno i usmeno)		
1.1 Osnovne vrste kartografskih projekcija, Mercatorova karta, papirne pomorske karte: vrste, sadržaj karte, razmjer karte, oznake i	8,0	12,0

Područje	Predavanja	Vježbe
skraćenice, katalozi karata, ažuriranje karata (OZP), elektronske karte; priručnici za navigaciju: piloti, popisi svjetionika, daljinari, ažuriranje priručnika; magnetizam; dubina mora: definicije, visoka i niska voda, struje i tablice morskih mijena; plovni putevi i balisaža, IALA sistem, sredstva za označavanje plovnih puteva; položaj broda u obalnoj navigaciji: linije pozicija, istovremeno opažanje, opažanje u razmaku vremena, zbrojena i procijenjena pozicija;		
1.2 Plovidba: po loksodromi, po ortodromi, kombinovana plovidba; plovidba u posebnim uslovima: između ostrva, rijeke i kanali, plovidba u magli i pod uticajem morske struje i vjetrova, meteorološka plovidba, plovidba u sistemu šema odvojene plovidbe; brzina broda, udaljenost i pređeni put; određivanje udaljenosti;	4,0	2,0
1.3 Nebeska sfera i nebeski koordinatni sistemi; efemeride i nautički godišnjaci; astronomsko-nautički trougao; jednačine za izradu časovnog ugla, azimuta, visine i geografske širine u opštem i posebnom slučaju; jednačina i mjerenje vremena, pretvaranje vremena, datumska granica; hronometri: stanje, dnevni hod; sekstant: optički princip, greške sekstanta, mjerenje uglova sekstantom, ispravljanje izmjerene visine; geometrijsko mjesto pozicije broda: projekcija nebeskog tijela na Zemlju, kružnica pozicije; sumraci: vrste, trajanje; identifikacija nebeskih tijela; geografska širina u prolazu tijela kroz gornji meridijan; geografska širina pomoću Sjevernjače, visinska metoda određivanja položaja broda (Marc de Saint Hilaireova metoda); položaj broda snimanjem istog ili dva različita nebeska tijela u razmaku vremena;	6,0	12,0
1.4 Žiroskop: osnovna svojstva, žirokompasi: principi rada pojedinih vrsta, greške; kompasni ponavljači; automatsko kormilo;	1,0	1,0
1.5 Radar: princip rada radara, mjerenje udaljenosti i ugla radarom, karakteristike radarskog sistema, radarske smetnje i lažne jeka, osobina objekta i jačina jeka, oblici radarskih slika, analiza i tumačenje radarske slike, ARPA radar, Racon, Ramark,;	4,0	2,0
1.6 Hiperbolična navigacija: hiperbola kao linija pozicija, greške pozicije broda, hiperbolički navigacijski sistemi - određivanja pozicije broda, domet, tačnost i pouzdanost pojedinih sistema, greške sistema hiperbolične navigacije; tačnost pojedinih sistema;	2,0	1,0
1.7 Satelitski navigacioni sistemi: GPS, Glonass; diferencijalni GPS; određivanje položaja broda GPS sistemom;	2,0	1,0
1.8 Oprema zapovjedničkog mosta - dubinomjeri: vrste, principi rada, greške; brzinomjeri: vrste, principi rada, greške;	2,0	1,0
1.9 Planiranje pomorskog putovanja: priprema i izbor plovnog puta, sadržaj plana putovanja, obavljanje putovanja i nadzor obavljanja plana putovanja;	2,0	8,0
2. KONSTRUKCIJA I STABILNOST BRODA (usmeno i praktično)		
2.1 Sredstva pomorskog saobraćaja - brodovi različitih tehnologija; prednosti i nedostaci, elementi konstrukcije broda i konstrukcijska obilježja različite vrste brodova, čvrstoća brodova, brodska oprema, poznavanje i upotreba brodske dokumentacije;	4,0	0,0
2.2 Stabilnost broda - pojam, podjela i značenje stabilnosti broda; početna poprečna stabilnosti; promjena početne poprečne stabilnosti; stabilnost pri većim uglovima nagiba; krivulje (poluga) statičke stabilnosti; uzdužna stabilnost; promjena gaza na pramcu i krmi; dinamička stabilnost; pojam i značaj dinamičke stabilnosti broda; stabilnost broda u oštećenom stanju; naplavljivanje, nasukanje i dokovanje;	6,0	6,0

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
2.3 Rad s daljinskim upravljanjem porivnog sistema i mašinskih sistema i uređaja - osnovno poznavanje pomorskih mašinskih pojmova, pravila rada pomorskih energetskih postrojenja, pomoćni brodski uređaji;	2,0	4,0
3. MANEVRIŠANJE BRODOM I IZBJEGAVANJU SUDARA NA MORU (usmeno i praktično)		
3.1 Manevrisanje brodom - pojam, vrste manevrisanja i značenje;	1,0	0,0
3.2 Manevarska svojstva broda - vrste pogona i sredstava za usmjeravanje broda, uticaj veličine broda, spremnost posade broda, privezna sredstva;	2,0	1,5
3.3 Spoljni faktori - vjetar, talasi, struje, morske mijene, nautička složenost pristupa, tegljači, pilotska služba, privezivačka služba;	2,0	1,5
3.4 Manevrisanje brodovima u različitim uslovima – prilaz obali, prilaz ostalim plovnim objektima, manevrisanje u rijekama, ušćima i ograničenim područjima, manevrisanje u područjima malih dubina, mimoilaženje brodova, privez i odvez, korištenje tegljača, tegljenje broda, korišćenje poriva i sistema za manevrisanje, izbor sidrišta i sidrenje s jednim ili dva sidra, oslobađanje zamršenog sidra;	3,0	8,0
3.5 Manevrisanje brodom u otežanim uslovima - manevrisanje i rukovanje brodom u nevremenu, tegljenje, održavanje sigurnosti broda koji ne može manevrisati;	1,0	1,0
3.6 Međunarodna pravila o izbjegavanju sudara na moru - ciljevi i primjena pravila u svim uslovima; upotreba radarskog i ARPA uređaja, rad na radarskom i ARPA simulatoru;	4,0	4,0
4. SIGURNOST NA MORU (USMENO I PRAKTIČNO)		
4.1 Držanje straže - pravila držanja straže; radne obaveze članova navigacione straže; držanje straže u slučaju izvanrednih okolnosti;	1,0	0,0
4.2 Pomorske nezgode - vrste, obilježja, osnovna pravila; pravila komunikacija; sudar brodova - neposredni postupci; procjena oštećenja; pružanje pomoći; izvještavanje; nasukanje - namjerno i slučajno; namjerno nasukanje; procjena i ograničavanje oštećenja; sprečavanje prevrtanja i/ili potonuća; postupak odsukanja sopstvenim strojevima i tegljačima; druge opasnosti po brod - gubitak stabilnosti; gubitak uzgona, gubitak čvrstoće; nezgode u lukama; gubitak poriva i/ili napajanja; kormilarenje u nuždi; tegljenje u nuždi;	2,0	0,0
4.3 Sredstva za spašavanje - vrste, količina, oprema i oznake čamaca splavovi za spašavanje i spasilačkih čamaca; sredstva za spuštanje čamaca i splavova i njihovo održavanje; lična sredstva za spašavanje (prsluci, pojasi);	2,0	4,0
4.4 Napuštanje broda - odluka o napuštanju broda; komunikacija u slučaju napuštanja broda; pozivi pogibelji; postupci neposredno nakon napuštanja broda;	1,0	1,5
4.5 Preživljavanje na moru - postupci u splavovima i čamcima za spašavanje; pružanje prve pomoći u slučaju hipotermije, smrzavanja i visokih atmosferskih temperatura; korištenje komunikacijskih sredstava; korištenje vizuelnih signala; predaja i prijem uz pomoć svjetlosnih Morseovih signala; korišćenje hrane i vode; korišćenje sredstava za komunikaciju i navođenje pri spašavanju; pristajanje uz nepoznatu obalu; komunikacija i saradnja sa spasiocima;	2,0	2,0
4.6 Pružanje pomoći - obaveza pružanja pomoći; načini komuniciranja; priprema broda za traganje i spašavanje; načini traganja prema IMOSAR priručniku; saradnja sa SAR službama; pomaganje drugom brodu ili avionu u pogibelji; prihvat i pružanje pomoći ljudima u moru; sprečavanje uticaja hipotermije; postupci u slučaju "Čovjek u moru";	1,0	1,0
4.7 Sprječavanje zagađenja - izvori zagađenja; mjere opreza, nadzor rada	1,0	0,0

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
i postupci sprječavanja zagađenja; postupci u slučaju zagađenja; načini i priručna pomagala za sprječavanje zagađenja morske okoline s brodova; saradnja s vlastima obalne države;		
5. METEOROLOGIJA(USMENO)		
5.1 Meteorološki elementi – temperatura vazduha; atmosferski pritisak; vlažnost vazduha; vazдушna strujanja; oblaci i padavine; magla i vidljivost; opšte atmosfersko kruženje; frontovi; cikloni i anticikloni; lokalni vjetrovi; čitanje meteoroloških i okeanografskih karata;	4,0	1,0
5.2 Vremenska analiza i prognoza – klimatski pregled; vremenska analiza karte i prognoza karte; pomorske meteorološke službe; izvještaji i upozorenja; vrijeme i uslovi plovidbe; meteorološka dokumentacija; meteorološka navigacija;	2,0	1,0
5.3 Kretanja mora – površinska strujanja; podjela osnovnih morskih struja na zemlji; površina mora; morski vjetrovni talasi; mrtvo more; talasi mrtvog mora i unakrsni talasi; uticaj plitke vode; morske mijene;	2,0	0,0
6. POMORSKO PRAVO (USMENO)		
6.1 Konvencija UN o pravu mora, 1982 - režim plovidbe i slobode otvorenog mora; unutrašnje morske vode, polazne linije, zalivi, teritorijalno more; spoljni pojas; ekonomska zona ; pravni položaj broda u stranoj luci;	2,0	0,0
6.2 Ime i oznaka broda, pozivni znak; luka upisa; državna pripadnost i identifikacija broda; upisnici brodova; obrazovanje, izdavanje ovlašćenja pomorcima i obavljanje straže pomoraca; ukrcaj, iskrcaj i obveze člana posade; pravo na povratno putovanje; uloga i pravni položaj zapovjednika broda; obaveze zapovjednika u pogledu sigurnosti broda i plovidbe kao i zaštita mora od zagađenja;	2,0	1,5
6.3 Stvarna prava na brodu - vlasništvo broda; pojam i vrste založnih prava na brodu	1,0	0,5
6.4 Pomorsko osiguranje - pojam i podjela; vrste i podjela rizika; oblici štete i naknade; premija osiguranja; franšize i garancije; polisa pomorskog osiguranja	2,0	0,5
7. ENGLESKI JEZIK (USMENO I PISMENO)		
7.1 Poznavanje brodske i osnovne pomorske terminologije; konstrukcija broda i jahti, trupa, pogonski strojevi, brodski sistemi (balastni sistemi, sistemi za gašenje požara, sidrenje, privezivanje, navigaciona oprema, komunikacioni uređaji, oprema za spašavanje), pojmovi o plovidbi, medicinska pomoć, držanje straže u plovidbi, u luci , na sidru;	2,0	1,0
7.2 Razumijevanje i tumačenje pomorskih meteoroloških informacija na engleskom jeziku (vremenski sistemi, vremenska izvještaji i prognoze), raznih poruka primljenih putem NAVTEX-a,	2,0	1,0
7.3 Komuniciranje na engleskom jeziku s drugim brodovima i obalnim radiostanicama u vezi sa sigurnošću i plovidbom; komuniciranje u slučaju pogibelji, hitnih situacija i sigurnosti, komuniciranje prilikom dolaska i odlaska iz luke, plovnih kanala, tjesnaca;	2,0	2,0
7.4 Razumijevanje i odgovor na uputstva i naredbe pilota i drugih ovlaštenih lica pomorskih vlasti prilikom manevrisanja brodom, sidrenja, privezivanja i odvezivanja;	1,0	3,0
UKUPNO:	88	86
UKUPNO (PREDAVANJA + VJEŽBE):	174	

D-10 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA
JAhte DO 200 BT

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Navigacija (usmeno i pismeno)	7,0	4,0
1.1.	Određivanje pozicije broda jednovremenim osmatranjem dva nebeska tijela		
1.2.	Osnovne metode određivanja pozicije broda u terestričkoj navigaciji		
1.3.	Upotreba i održavanje pomorskih karata Publikacije i priručnici za plovidbu i njihova upotreba (obavještenja za pomorce, radio-navigaciona upozorenja, knjige pilota)		
1.5.	Rad na elektronskim kartama		
1.6.	Upotreba elektronskih navigacionih pomagala i uređaja za određivanje pozicije broda		
1.7.	Kompasi: upotreba, održavanje, greške i njihova korekcija		
2.	Manevrisanje brodom (usmeno i praktično)	6.0	
2.1.	Kormilarenje		
2.2.	Poznavanje manevarskih sposobnosti broda		
2.3.	Manevar sidrenja		
2.4.	Pristajanje uz obalu, drugi brod i na plutaču		
2.5.	Isplovljavanje brodom		
2.6.	Pravila o izbjegavanju sudara na moru		
2.7.	Zastavice Međunarodnog signalnog kodeksa		
3.	Poznavanje broda i broskog postrojenja (usmeno i praktično)	7.0	
3.1.	Brodsko konstrukcija – glavni strukturni elementi broda		
3.2.	Osnove broskog stabiliteta		
3.3.	Brodski motori - vrste		
3.4.	Opsluživanje motora – podmazivanje, rezervoar za gorivo, hlađenje motora, upućivanje motora, kontrola rada motora dok je u pogonu, zaustavljanje motora		
3.5.	Brodске električne instalacije		
3.6.	Nadvođe i gaz		
3.7.	Oprema za sidrenje		
3.8.	Oprema za vez		
3.9.	Kormilo i kormilarski uređaji		
3.10.	Automatski pilot		
3.11.	Brodsko užad		
3.12.	Drenažni sistem broda		
3.13.	Održavanje broda		
4.	Sigurnost na moru (usmeno)	10.0	
4.1.	Pravila vršenja palubne straže		
4.2.	Osiguranje za plovidbu u nevremenu i držanje straže u slučaju vanrednih okolnosti		
4.3.	Napuštanje broda – lična i kolektivna sredstva za spasavanje i njihovo održavanje		
4.4.	Komunikacija u nuždi I pozivi opasnosti, vizuelni signali		
4.5.	Sprečavanje zagađenja mora "MARPOL"		
4.6.	Djelovanje u slučaju opasnosti, sprječavanje panike		
4.7.	Sudar i postupci na brodu nakon sudara		
4.8.	Nasukanje		
4.9.	Čovjek u moru – spasavanje lica iz mora		
4.10.	Djelovanje u slučaju prodora vode		

4.11	Djelovanje u slučaju poziva o pogibelji na moru – IMO –ov MERSAR priručnik		
4.12	Kormilarenje u nuždi		
4.13	Mjere predostrožnosti radi zaštite sigurnosti putnika u slučaju vanrednih okolnosti		
4.14	Mjere opreza pri plovidbi u uslovima smanjene vidljivosti		
4.15	Havarije i dužnosti zapovjednika broda kod pomorske nezgode		
5.	Pomorska meteorologija i okeanografija (usmeno)	6.0	
5.1	Poznavanje različitih vremenskih situacija, njihovo praćenje i bilježenje		
5.2	Prijem meteoroloških prognoza		
5.3	Instrumenti za mjerenje temperature, pritiska i vlažnosti – korišćenje i tumačenje dobijenih informacija		
5.4	Morske struje		
5.5	Plima i osjeka		
5.6	Talasi		
5.7	Vjetrovi		
5.8	Padavine		
5.9	Beaufortova i Dagalsova skala vjetra i mora		
6.	Pomorsko pravo (usmeno)	5.0	
6.1.	Pomorske isprave i knje, svjedočanstva		
6.2.	Pomorska knjižica, prijava odlaska/ dolaska broad, ukrcaj/iskrcaj članova posade		
6.3	Granice plovidbe i podjela mora		
6.4.	Obaveznost primjene međunarodnih konvencija i međunarodnih pravila		
6.5.	Konvencija o prevozu putnika i prtljaga morem		
6.6.	Međunarodni i nacionalni propisi o sigurnosti ljudskih života na moru		
7.	Engleski jezik (usmeno i pismeno)	6.0	4.0
7.1.	Poznavanje brodske i uopšte pomorske terminologije-pogonski mašinski kompleks, protivpožarni sistemi, oprema za spasavanje, nautička oprema, komunikaciona sredstva, osnovni pojmovi o plovidbi		
7.2.	Korišćenje pomorskih karata i obavještenja za pomorce, pomorska meteorologija		
7.3	Uspješno i blagovremeno komuniciranje na engleskom jeziku sa drugim brodovima i obalnim radio-stanicama imajući u vidu sigurnost i plovidbu, koristeći pri tom Standardni pomorski navigacioni rječnik (SMNV) i standardne pomorske izraze u komunikaciji (SMCP)		
7.4	Komunikacija u slučaju opsanosti i vanrednih okolnosti		
7.5	Komunikacija prilikom dolaska i odlaska iz luke/marine		
7.6	Razumijevanje propisa, pravilnika, upotreba drugih dokumenata državnih i lučkih vlasti u vezi sa pomorskim javnim pravom		
UKUPNO:		47.0	8.0
Ukupno časova:		55.00	

**D-11 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA
JAhte DO 100 BT**

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Navigacija (usmeno i praktično)	5,0	3,0
1.1.	Određivanje pozicije broad jednovremenim osmatranjem		

1.2.	dva nebeska tijela Osnovne metode određivanja pozicije broda u terestričkoj navigaciji	
1.3.	Upotreba i održavanje pomorskih karata Publikacije i priručnici za plovidbu i njihova upotreba (obavještenja za pomorce, radio-navigaciona upozorenja, knjige pilota)	
1.5.	Rad na elektronskim kartama	
1.6.	Upotreba elektronskih navigacionih pomagala i uređaja za određivanje pozicije broda	
1.7.	Kompasi: upotreba, održavanje, greške i njihova korekcija	
2..	Manevrisanje brodom (usmeno i praktično)	4.0
2.1.	Kormilarenje	
2.2.	Poznavanje manevarskih sposobnosti broda	
2.3.	Manevar sidrenja	
2.4.	Pristajanje uz obalu, drugi brod i na plutaču	
2.5.	Isplovljavanje brodom	
2.6.	Pravila o izbjegavanju sudara na moru	
2.7.	Zastavice Međunarodnog signalnog kodeksa	
3.	Poznavanje broda i broskog postrojenja (usmeno i praktično)	6.0
3.1.	Brodsk konstrukcija – glavni strukturni elementi broda	
3.2.	Osnove broskog stabiliteta	
3.3.	Brodski motori - vrste	
3.4.	Opsluživanje motora – podmazivanje, rezervoar za gorivo, hlađenje motora, upućivanje motora, kontrola rada motora dok je u pogonu, zaustavljanje motora	
3.5.	Brodске električne instalacije	
3.6.	Nadvođe i gaz	
3.7.	Oprema za sidrenje	
3.8.	Oprema za vez	
3.9.	Kormilo i kormilarski uređaji	
3.10.	Automatski pilot	
3.11.	Brodsk užad	
3.12.	Drenažni sistem broda	
3.13.	Održavanje broda	
4.	Sigurnost na moru (usmeno)	7.0
4.1.	Pravila vršenja palubne straže	
4.2.	Osiguranje za plovidbu u nevremenu i držanje straže u slučaju vanrednih okolnosti	
4.3.	Napuštanje broda – lična i kolektivna sredstva za spasavanje i njihovo održavanje	
4.4.	Komunikacija u nuždi I pozivi opasnosti, vizuelni signali	
4.5.	Sprečavanje zagađenja mora "MARPOL"	
4.6.	Djelovanje u slučaju opasnosti, sprječavanje panike	
4.7.	Sudar i postupci na brodu nakon sudara	
4.8.	Nasukanje	
4.9.	Čovjek u moru – spasavanje lica iz mora	
4.10.	Djelovanje u slučaju prodora vode	
4.11.	Djelovanje u slučaju poziva o pogibelji na moru – IMO –ov MERSAR priručnik	
4.12.	Kormilarenje u nuždi	
4.13.	Mjere predostrožnosti radi zaštite sigurnosti putnika u slučaju vanrednih okolnosti	
4.14.	Mjere opreza pri plovidbi u uslovima smanjene vidljivosti	
4.15.	Havarije i dužnosti zapovjednika broda kod pomorske nezgode	

5.	Pomorska meteorologija i okeanografija (usmeno)	4.0	
5.1.	Poznavanje različitih vremenskih situacija, njihovo praćenje i bilježenje		
5.2.	Prijem meteoroloških prognoza		
5.3.	Instrumenti za mjerenje temperature, pritiska i vlažnosti – korišćenje i tumačenje dobijenih informacija		
5.4.	Morske struje		
5.5.	Plima i osjeka		
5.6.	Talasi		
5.7.	Vjetrovi		
5.8.	Padavine		
5.9.	Beaufortova i Dagalsova skala vjetra i mora		
6.	Pomorsko pravo (usmeno)	3.0	
6.1.	Pomorske isprave i knje, svjedočanstva		
6.2.	Pomorska knjižica, prijava odlaska/ dolaska broad, ukrcaj/iskrcaj članova posade		
6.3.	Granice plovidbe i podjela mora		
6.4.	Obaveznost primjene međunarodnih konvencija i međunarodnih pravila		
6.5.	Konvencija o prevozu putnika i prtljaga morem		
6.6.	Međunarodni i nacionalni propisi o sigurnosti ljudskih života na moru		
7.	Engleski jezik (pismeno i usmeno)	4.0	3.0
7.1.	Poznavanje brodske i uopšte pomorske terminologije- pogonski mašinski kompleks, protivpožarni sistemi, oprema za spasavanje, nautička oprema, komunikaciona sredstva, osnovni pojmovi o plovidbi		
7.2.	Korišćenje pomorskih karata i obavještenja za pomorce, pomorska meteorologija		
7.3.	Uspješno i blagovremeno komuniciranje na engleskom jeziku sa drugim brodovima i obalnim radio-stanicama imajući u vidu sigurnost i plovidbu, koristeći pri tom Standardni pomorski navigacioni rječnik (SMNV) i standardne pomorske izraze u komunikaciji (SMCP)		
7.4.	Komunikacija u slučaju opsanosti i vanrednih okolnosti		
7.5.	Komunikacija prilikom dolaska i odlaska iz luke/marine		
7.6.	Razumijevanje propisa, pravilnika, upotreba drugih dokumenata državnih i lučkih vlasti u vezi sa pomorskim javnim pravom		
UKUPNO:		33.0	6.0
Ukupno časova:		39.00	

D-12 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA MORNARA MOTORISTU

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Navigacija (usemno i praktično)	5,0	2,0
1.1.	Pomorske karte – mjerenje udaljenosti, mjerenje dubine, očitavanje kursa		
1.2.	Određivanje pozicije broad pomoću terestričkih objekata:		

	- pozicija u času pojave svetionika na horizontu	
	- pozicija sa azimutom i udaljenosti	
	- pozicija istovremenim mjerenjem azimuta više objekata	
1.3.	Jednoslovčani signali međunarodnog signalnog kodeksa i upotreba priručnika: Međunarodni signalni kodeks	
1.4	Svijetlka i oznake na plovnom putu	
1.5.	Priručnici i sredstva za navigaciju	
1.6.	Osnove pomorske meteorologije	
1.7.	Vazduušni pritisak	
1.8	Temperatura	
1.9	Vlažnost	
1.10	Glavni vjetrovi na Jadranu	
2.	Manevrisanje (usmeno i praktično)	5,0
2.1	Poznavanje manevarskih sposobnosti broda	
2.2	Kormilarenje	
2.3	Isplovljenje	
2.4	Uplovljenje	
2.5	Vez broda	
2.6	Pristajanje uz brod	
2.7	Pristajanje na plutaču	
2.8	Sidrenje	
2.9	Pravila za izbjegavanje sudara na moru	
2.10	Navigaciona svjetla	
2.11	Manevar tegljenja	
3	Poznavanje broda i broskog postrojenja (usmeno i praktično)	7.0
3.1	Vste motora SUS	
3.2	Princip rada motora SUS	
3.3	Konstruktivni djelovi motora SUS	
3.4	Sistemi kod motora	
3.5	Stvaranje gorivne smješe	
3.6	Sistem za paljenje kod OTO motora	
3.7	Sistem za ubrizgavanja kod Diesel motora	
3.8	Priprema motora za upućivanje	
3.9	Način upućivanja motora	
3.10	Kontrola rada motora	
3.11	Nedostatci u radu i njihovo otklanjanje	
3.12	Izmjena smjera kretanja	
3.13	Prenosnici snage kod motora	
3.14	Mjerni instrumenti i alarmi	
3.15	Važniji tipovi vanbrodskih motora	
3.16	Rukovanje i održavanje vanbrodskih motora	
3.17	Gorriva i maziva za motore	
3.18	Ukrcaj goriva, maziva i vode na brod	
3.19	Izvori električne energije na brodu	
3.20	Jednosmjerna i naizmjenična struja na brodu	
3.21	Električna instalacija	
3.22	Električne mašine	
3.23	Održavanje elktričnih uređaja i instalacija na brodu	
3.24	Djelovi čamca	
3.25	Oprema za vez i sidrenje	
3.26	Teretni uređaji	
3.27	Trimovanje i osnove stabiliteta	
3.28	Brodska skladišta i osiguranje tereta za vrijeme plovidbe	
4.	Sigurnost na moru (usmeno)	8.0
4.1	Držanje straže – pravila držanja straže	

- 4.2 Plovidba i manevrisanje u nevremenu
- 4.3 Postupak u slučaju prodora vode
- 4.4 Nasukanje i odsukanje
- 4.5 Napuštanje broda
- 4.6 Nedostaci u radu motora – kvarovi i njihovo otklanjanje
- 4.7 Sredstva za spasavanje:
 - Splavovi
 - Lična sredstva za spašavanje
 - Komunikacija u nuždi
- 4.8 Vizuelni signali u slučaju nužde
- 4.9 Sprečavanje panike u slučaju opasnosti
- 4.10 Sudar
- 4.11 Čovjek u moru
- 4.12 Kormilarenje u nuždi
- 4.13 Mjere predostrožnosti radi zaštite putnika
- 4.14 Plovidba pri smanjenoj vidljivosti
- 4.15 Havarije
- 4.16 Signali pogibelji i pružanje pomoći drugim čamcima ili brodovima
- 4.17 Mjere predostrožnosti radi izbjegavanja zagađenja mora i djelovanje u slučaju zagađenja mora – poznavanje propisa o zaštiti okoline
- 4.18 Protivpožarna zaštita
- 4.19 Isprave, pomorska knjižica, svjedočanstva, prijava odlaska/ dolaska ukrcaj/ iskrcaj članova posade, granica plovidbe
- 4.20 Brodska higijena, dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija, pitka voda

UKUPNO:	25.0	2.0
27.00		

D-13 PROGRAM OBUKE ZA DOBIJANJE POTVRDE O ZAVRŠENOJ OBUCI ZA KORIŠĆENJE RADARSKOG UREĐAJA

Područje			Predavanja	Vježbe
1.	Teorijske osnove i upotreba pomorskih radarskih sistema			
	1.1	Osnovne karakteristike radara	4.0	1.0
	1.2	Sigurna udaljenost	0.25	
	1.3	Opasnosti od zračenja i mjere predostrožnosti	0.25	
	1.4	Obilježja radarske stanice i uzroci koji utiču na standarde izrade pomorskog radara	3.0	
	1.5	Spoljni uzroci koji djeluju na otkrivanje ciljeva (objekata)	2.0	
	1.6	Uzroci koji mogu dovesti do pogreške u interpretaciji slike	1.0	
	1.7	Standardi izrade pomorskog radara – rezolucija A.477(XII)	1.0	
2.	Uključivanje i podešavanje radara prema uputstvima proizvođača			

	2.1	Podešavanje radarske slike	2.0	3.0
	2.2	Mjerenje udaljenosti i smjera	1.0	2.0
3.	Ručno radarsko ucrtavanje (plotovanje)			
	3.1	Konstrukcija trougla relativnog kretanja	2.0	0.5
	3.2	Određivanje kursa; brzine i ostalih parametara drugog broda	2.0	1.0
	3.3	Određivanje CPA i TCPA	1.0	1.0
	3.4	Uticaj promjene kursa i brzine	1.0	1.0
	3.5	Prikaz podataka radarskog plotovanja	0.5	1.0
4.	Upotreba radara u svrhu sigurnosti plovidbe			
	4.1	Određivanje pozicije broda pomoću radara	0.5	1.0
	4.2	Sredstva za radarsku navigaciju i sigurnost	0.5	
	4.3	Upotreba paralelnog indeksiranja u radarskoj navigaciji	1.0	2.0
5.	Upotreba radara u izbjegavanju sudara ili položaja opasnih blizina			
	5.1	Primjena pravila o izbjegavanju sudara u izbjegavanju sudara ili položaja opasnih blizina	2.0	4.0
Ukupno časova :			25,0	17,5

D-14 PROGRAM OBUKE ZA DOBIJANJE POTVRDE O ZAVRŠENOJ OBUCI ZA OPAŽANJE I UCRTAVANJE RADARSKIM UREĐAJEM I KORIŠĆENJE ARPA UREĐAJA – RADNI NIVO

Područje			Predavanja	Vježbe
1.	Teorijske osnove i upotreba pomorskih radarskih sistema			
	1.1	Osnovne karakteristike radara	4.0	1.0
	1.2	Sigurna udaljenost	0.25	
	1.3	Opasnosti od zračenja i mjere predostrožnosti	0.25	
	1.4	Obilježja radarske stanice i uzroci koji utiču na standarde izrade pomorskog radara	3.0	
	1.5	Spoljni uzroci koji djeluju na otkrivanje ciljeva (objekata)	2.0	
	1.6	Uzroci koji mogu dovesti do pogreške u interpretaciji slike	1.0	
	1.7	Standardi izrade pomorskog radara – rezolucija A.477(XII)	1.0	
2.	Uključivanje i podešavanje radara prema uputstvima proizvođača			

	2.1	Podešavanje radarske slike	2.0	3.0
	2.2	Mjerenje udaljenosti i smjera	1.0	2.0
3.	Ručno radarsko ucrtavanje (plotovanje)			
	3.1	Konstrukcija trougla relativnog kretanja	2.0	0.5
	3.2	Određivanje kursa; brzine i ostalih parametara drugog broda	2.0	1.0
	3.3	Određivanje CPA i TCPA	1.0	1.0
	3.4	Uticaj promjene kursa i brzine	1.0	1.0
	3.5	Prikaz podataka radarskog plotovanja	0.5	1.0
4.	Upotreba radara u svrhu sigurnosti plovidbe			
	4.1	Određivanje pozicije broda pomoću radara	0.5	1.0
	4.2	Sredstva za radarsku navigaciju i sigurnost	0.5	
	4.3	Upotreba paralelnog indeksiranja u radarskoj navigaciji	1.0	2.0
5.	Upotreba radara u izbjegavanju sudara ili položaja opasnih blizina			
	5.1	Primjena pravila o izbjegavanju sudara u izbjegavanju sudara ili položaja opasnih blizina	2.0	4.0
6.	Opis arpa sistema			
	6.1	Obilježja slike (ekrana) ARPA uređaja	0.5	2.0
	6.2	IMO standardi izrade ARPA sistema	0.5	
	6.3	Akvizicija (prihvatanje) objekata (ciljeva)	0.25	
	6.4	Mogućnosti i ograničenja u praćenju ciljeva	0.25	
	6.5	Kašnjenje prikaza i podataka	0.5	
7.	Rad sa ARPA sistemom			
	7.1	Podešavanje slike ARPA uređaja		0.5
	7.2	Određivanje podataka o ciljevima (objektima)		0.5
	7.3	Greške u tumačenju podataka o cilju (objektu)	1.0	
	7.4	Otkrivanje i objašnjavanje grešaka u prikazanim podacima	1.5	0.5
	7.5	Provjera sistema i određivanje tačnosti podataka	0.5	0.5
	7.6	Opasnosti od prekomjernog pouzdanja u ARPA uređaj	1.0	

	7.7	Određivanje podataka s ekrana ARPA uređaja		14.0
	7.8	Primjena pravila o izbjegavanju sudara na moru		
			Ukupno časova :	31.0
				35.5
				66.5

D-15 PROGRAM OBUKE ZA DOBIJANJE POTVRDE O ZAVRŠENOJ OBUCI ZA OPAŽANJE I UCRTAVANJE RADARSKIM UREĐAJEM I KORIŠĆENJE ARPA UREĐAJA – UPRAVLJAČKI NIVO

Područje			Predavanja	Vježbe
1.	Rad sa arpa uređajem i navigacijskim upravljačkim sistemima			
	1.1	Upoznavanje sa osobinama sopstvenog broda, upravljačkim sistemima i ARPA uređajem	1.0	1.0
2.	Radarsko ucrtavanje (plotovanje)			
	2.1	Uzroci koji utiču na radarsko ucrtavanje (plotovanje)	2.0	
	2.2	Radarsko ucrtavanje (plotovanje)		4.0
3.	Upotreba ARPA uređaja i navigacijskih podataka za uspostavljanje sigurne plovidbe i izbjegavanje sudara			
	3.1	Primjena pravila o izbjegavanju sudara na otvorenom moru u slučaju smanjene vidljivosti		6.0
	3.2	Planiranje i nadzor plovidbe u ograničenim plovnim područjima	2.0	8.0
	3.3	Nadzor plovidbe u ili u blizini šema odvojene plovidbe	1.0	5.0
	3.4	Upravljanje licima na zapovjedničkom mostu	2.0	
4.	Planiranje i koordinacija traganja i spasavanja			
	4.1	Odgovor na poruku opasnosti	1.0	
	4.2	Koordinacija postupaka traganja i spasavanja	1.0	
	4.3	Sprovođenje traganja i spasavanja		4.0
			Ukupno časova :	10.0
				28.0
				38.0

D-16 PROGRAM OBUKE ZA DOBIJANJE POTVRDE O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVLJANJE
RESURSIMA NA MOSTU.

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Uvod	1.0	
1.1 Pregled programa		
1.2 Stručnosti koje treba postići		
1.3 Istorijski pregled		
2. Raspodjela, dodjeljivanje i pririotetnost resursa	5.0	2.0
2.1 Efektivno upravljanje resursima		
2.2 Upravljanje radnim opterećenjem		
2.3 Upravljanje greškama		
2.4 Loša procjena - lanac greške		
2.5 Donošenje odluka		
2.6 Analiza stvarnog događaja		
3. Efikasna komunikacija	5.0	2.0
3.1 Bolji govor tijela i ponašanja		
3.2 Aktivno slušanje / govor pun samopouzdanja		
3.3 Konstruktivna povratna informacija i kulturološka svijest		
3.4 Barijere u komunikaciji		
3.5 Analiza stvarnog događaja		
4. Samopouzdanje i rukovođenje	6.0	2.0
4.1 Postizanje samopouzdanja		
4.2 Kako se ljudi ponašaju		
4.3 Poticanje samopouzdanja		
4.4 Rukovođenje		
4.5 Vještine u rukovođenju		
4.6 Analiza stvarnog događaja		
5. Sticanje i održavanje svjesnosti situacije / okolnosti	5.0	2.0
5.1 Definicija		
5.2 Posljedice gubitka		
5.3 Svjesnost situacije / okolnosti i performanse tima		
5.4 Održavanje svjesnosti		
5.5 Barijere za sticanje svjesnosti situacije / okolnosti		
5.6 Analiza stvarnog događaja		
6. Razumijevanje timskog iskustva	6.0	2.0
6.1 Timski rad		
6.2 Obuka i podučavanje		
6.3 Ljudski faktori		
6.4 Efikasni i neefikasni timovi		
6.5 Popunjenost posade na mostu		
6.6 Analiza stvarnog događaja		
7. Ocjenjivanje i procjena		1.5
8. Zaključak	0.5	

Ukupno časova: 40

**D-17 PROGRAM OBUKE ZA DOBIJANJE POTVRDE O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVLJANJE
RESURSIMA U BRODSKOM MAŠINSKOM KOMPLEKSU**

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Uvod	1.0	
1.1 Pregled programa		
1.2 Stručnosti koje treba postići		
1.3 Istorijski pregled		
2. Raspodjela, dodjeljivanje i pririotetnost resursa	5.0	2.0
2.1 Efektivno upravljanje resursima		
2.2 Upravljanje radnim opterećenjem		
2.3 Upravljanje greškama		
2.4 Loša procjena – lanac greške		
2.5 Donošenje odluka		
2.6 Analiza stvarnog događaja		
3. Efikasna komunikacija	5.0	2.0
3.1 Bolji govor tijela i ponašanja		
3.2 Aktivno slušanje / govor pun samopouzdanja		
3.3 Konstruktivna povratna informacija i kulturološka svijest		
3.4 Barijere u komunikaciji		
3.5 Analiza stvarnog događaja		
4. Samopouzdanje i rukovođenje	6.0	2.0
4.1 Postizanje samopouzdanja		
4.2 Kako se ljudi ponašaju		
4.3 Poticanje samopouzdanja		
4.4 Rukovođenje		
4.5 Vještine u rukovođenju		
4.6 Analiza stvarnog događaja		
5. Sticanje i održavanje svjesnosti situacije / okolnosti	5,0	2,0
5.1 Definicija		
5.2 Posljedice gubitka		
5.3 Svjesnosti situacije / okolnosti i performanse tima		
5.4 Održavanje svjesnosti		
5.5 Barijere za sticanje svjesnosti situacije / okolnosti		
5.6 Analiza stvarnog događaja		
6. Razumijevanje timskog iskustva	6.0	2.0
6.1 Timski rad		
6.2 Obuka i podučavanje		
6.3 Ljudski faktori		
6.4 Efikasni i neefikasni timovi		
6.5 Popunjenost posade u stroju		
6.6 Analiza stvarnog događaja		
7. Ocjenjivanje i procjena		1.5

8. Zaključak

0.5

28,5 11,5

Ukupno časova : 40

D-18 PROGRAM OBUKE ZA DOBIJANJE POTVRDE O OSPOSOBLJENOSTI ZA RUKOVOĐENJE I TIMSKI RAD NA BRODU

Područje			Predavanja	Vježbe
1.	Uvod		1.0	
1.1	Uvod			
2.	Uvodni dio u vezi upravljanja brodskom posadom i obuke brodske posade		4.0	
2.1	Organizacija posade, hijerarhijska struktura, odgovornosti			
2.2	Raznolikost kultura, prisutne prijetnje, ponašanje, komunikacija među kulturama			
2.3	Stanje na brodu, neformalne socijalne organizacije na brodu			
2.4	Ljudska greska, svjesnost situacije, poznavanje automatizacije, rezigniranost, dosada			
2.5	Rukovođenje i timski rad			
2.6	Obuka, planirane obuke na brodu			
3.	Neophodnost pomorskih konvencija, preporuke i nacionalna pravna regulativa (Pravna regulative Crne Gore)		1.0	
3.1	Međunarodne pomorske konvencije – SOLAS; MARPOL; STCW; MLC, uloga IMO-a, ILO			
3.2	Preporuke i nacionalna pravna regulativa			
4.	Mogućnost primjene upravljanja zadacima i opterećenjem na poslu		4.0	
4.1	Planiranje i koordinacija			
4.2	Raspored dužnosti članovima posade			
4.3	Ograničenja			
4.4	Lične mogućnosti/sposobnosti			
4.5	Ograničenja vremena i resursa			
4.6	Postavljanje prioriteta			

	4.7	Radnoopterećenje, odmor i zamor		
	4.8	Tipovi upravljanja		
	4.9	Izazovi i odgovori		
5.	Poznavanje i mogućnost korištenja upravljanja resursima		4.0	
	5.1	Efikasna komunikacija na brodu i na kopnu		
	5.2	Raspoređivanje, dodijeljivanje i prioritet resursa		
	5.3	Donošenje odluka na osnovu iskustva tima		
	5.4	Upravljanje i rukovođenje, uključujući motivaciju		
	5.5	Spoznavanje i održavanje svijeti o situaciji		
	5.6	Procjena kvaliteta rada		
	5.7	Kratkoročne i dugoročne strategije		
6.	Poznavanje i sposobnost primjene tehnika donošenja odluka		4.0	
	6.1	Procjena situacije i rizika		
	6.2	Identifikovanje i uzimanje u obzir generisanih varijanti		
	6.3	Odabirredoslijedaradnji		
	6.4	Procjena efikasnosti rezultata		
	6.5	Tehnike donošenja odluka i rješavanja problema		
	6.6	Autoritet i upravljanje		
	6.7	Prosudivanje		
	6.8	Vanredne situacije i upravljanje grupama ljudi		
7.	Samosvjesnost, lični i profesionalni razvoj		1.0	
	7.1	Poznavanje ličnih sposobnosti/vještina i karakteristike ponašanja		
	7.2	Mogućnosti za lični i profesionalni razvoj		
8.	Zaključak		1.0	
	8.1	Ocjena obuke, pojedninačno ocjenjivanje i savjet, dodjela sertifikata		
Ukupno časova			20.0	
			20.0	

D-19 PROGRAM OBUKE ZA DOBIJANJE POTVRDE O OSPOSOBLJENOSTI ZA KORIŠĆENJE ECDIS SISTEMA ZA PRIKAZ ELEKTRONSKIH KARATA

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
Elementi ECDIS-a		
1. Uvod u obuku i plan obuke	0.5	
2. Namjena ECDIS-a	0.5	
3. Značaj za navigaciju	0.5	
4. Pravilna i nepravilna upotreba	0.5	
5. Uključivanje i isključivanje sistema i pregled kontrola	0.5	
6. Pozicija broda	0.5	
7. Senzori pozicije	1.0	
8. Osnovne navigacione funkcije	1.0	
9. Vektori kursa i zanosa	0.5	
Vježba br.1 na simulatoru – otvoreno more		2.0
10. Vrste karata i kartografskih podataka	1.0	
11. Kvalitet i tačnost kartografskih podataka	0.5	
12. Distribucija i organizacija karata	0.5	
Navigacija sa ECDIS-om		
13. Senzori	0.5	
14. Ulazni podaci u ECDIS (informacije od senzora)	0.5	
15. Odabir karata	0.5	
16. Informacije na kartama	1.0	
17. Promjena podešavanja	1.0	
18. Promjena razmjera karte	0.5	
19. Slojevi informacija	1.0	
Vježba br. 2. – priobalno područje (podešavanje prikaza karata)		2.0
20. Sistemski alarmi i alarmi pozicije broda	0.5	
21. Alarmi dubine i kontura dubine	1.5	
Planiranje i praćenje rute ECDIS-om		
22. Manevarske karakteristike broda	0.5	
23. Planiranje rute (tabelarna metoda)	1.0	
24. Planiranje rute (grafička metoda)	2.0	
25. Granice plana rute	0.5	
26. Provjera plana putovanja u pogledu sigurnosti navigacije	0.5	
Vježba br. 3 na simulatoru – priobalno područje i zone ograničene plovidbe (navigacioni alarmi i planiranje rute)		2.0
27. Dodatne navigacione informacije	0.5	
28. Plan rute	0.5	
29. Upotreba korisničkih karata u planiranju rute	1.5	
ECDIS targeti (objekti), karte i sistem		
30. Prikaz ARPA/Radar informacija na ECDIS-u	0.5	

31.	AIS funkcije	0.5
32.	Nabavka i instaliranje karata	1.5
33.	Instalacija ispravki karata	1.0
Vježba br. 4 na simulatoru. Zone ograničene plovidbe (napredna integrisana navigacija sa ECDIS-om)		2.0
34.	Resetovanje sistema i back up	0.5
35.	Arhiviranje ECDIS i ostalih podataka (senzori, alarmi,...)	0.5
Odgovornost pri upotrebi ECDIS-a i provjera znanja (ispit)		
36.	Odgovornost	2.0
37.	Efektivna navigacija sa ECDIS-om	1.0
Ispit br. 1 pismeni ispit		1.0
Ispit br. 2 vježba na simulatoru – priobalno područje i zone ograničene plovidbe (provjera znanja tokom vođenja navigacije)		2.0
Ukupno časova:		40

D-20 POSEBAN PROGRAM OBRAZOVANJA ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVITELJA MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 3000 KW ILI JAČEM (odnosi se na druge oficire mašine sa završenom obukom ili su stekli ovlašćenje putem priznavanja)

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Brodsko mašinstvo na upravljačkom nivou		
1.1.	Termodinamika i prenos toplote	20	5
1.2.	Mehanika i hidromehanika	20	5
1.3.	Tehnologija materijala i obrada	20	5
1.4.	Otpornost materijala	20	5
1.5.	Brodski motori	25	5
1.6.	Brodске pomoćne mašine i uređaji	25	5
1.7.	Brodski parni kotlovi, parne i gasne turbine	25	5
1.8.	Brodski električni uređaji i sistemi	25	5
1.9.	Upravljanje postrojenjem	25	5
		205	45
	Ukupno sati:	250	

D-21 POSEBAN PROGRAM OBRAZOVANJA ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI
ZA UPRAVITELJA MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD
3000 KW ILI JAČEM I DRUGOG OFICIRA MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM
POGONSKE SNAGE OD 3000 KW ILI JAČIM (REALIZUJE SE PREMA IMO MODELU KURSA 7.02.)

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Brodsko mašinstvo na upravljačkom nivou		
1.1.	Termodinamika i prenos toplote	40	15
1.2.	Mehanika i hidromehanika	40	15
1.3.	Gorivo, mazivo i voda	25	5
1.4.	Tehnologija materijala i obrada	25	5
1.5.	Otpornost materijala	25	5
1.6.	Konstrukcija broda	45	15
1.7.	Brodski motori	50	25
1.8.	Brodске pomoćne mašine	35	10
1.9.	Brodski parni kotlovi	25	5
1.10.	Brodске parne i gasne turbine	35	10
1.11.	Brodski sistemi i uređaji	35	10
2.	Elektrotehnika i automatizacija na upravljačkom nivou		
2.1.	Brodска elektrotehnika	45	10
2.2.	Brodski električni uređaji	45	10
2.3.	Brodski električni sistemi	45	10
2.4.	Automatizacija broskog pogona	50	10
3.	Održavanje i upravljanje brodom na upravljačkom nivou		
3.1.	Organizacija rada i upravljanje posadom	30	
3.2.	Održavanje broskog pogona	45	10
3.3.	Stabilitet broda	45	10
3.4.	Upravljanje postrojenjem	45	10
3.5.	Pomorski propisi	40	
4.	Engleski jezik	30	
		800	190
	Ukupno sati:	990	

D-22 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVITELJA
 MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 750 KW DO 3000 KW I
 DRUGOG OFICIRA MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD
 750 KW do 3000 KW.

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Brodsko mašinstvo na upravljačkom nivou		
1.1.	Termodinamika i prenos topline	20	5
1.2.	Mehanika i hidromehanika	20	5
1.3.	Gorivo, mazivo i voda	15	5
1.4.	Tehnologija materijala i obrada	10	5
1.5.	Otpornost materijala	10	5
1.6.	Konstrukcija broda	20	5
1.7.	Brodski motori	30	5
1.8.	Brodске pomoćne mašine	20	5
1.9.	Brodski parni kotlovi	15	5
1.10.	Brodске parne i gasne turbine	20	5
1.11.	Brodski sistemi i uređaji	20	5
2.	Elektrotehnika i automatizacija na upravljačkom nivou		
2.1.	Brodска elektrotehnika	25	5
2.2.	Brodski električni uređaji	25	5
2.3.	Brodski električni sistemi	25	5
2.4.	Automatizacija broskog pogona	25	5
3.	Održavanje i upravljanje brodom na upravljačkom nivou		
3.1.	Organizacija rada i upravljanje posadom	10	
3.2.	Održavanje broskog pogona	20	5
3.3.	Stabilitet broda	25	5
3.4.	Upravljanje postrojenjem	25	5
3.5.	Pomorski propisi	20	
4.	Engleski jezik	20	
		420	90
	Ukupno sati:	510	

D-23 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA MAZAČA

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Brodska postrojenja		
1.1 Osnove rada brodskih motora		
1.2 Vrste i princip rada brodskih motora sa unutrašnjim sagorijevanjem		
1.3 Sistemi kod brodskih motora		
1.4 Pripremanje za pogon, upućivanje i posluživanje motora	14,0	4,0
1.5 Rukovanje i održavanje brodskih motora		
1.6 Parni kotlovi vrste i podjele		
1.7 Priprema kotla za pogon		
1.8 Pripremanje napojne vode i održavanje kotla		
1.9 Praćenje rada kotla u pogonu		
2. Brodske pomoćne mašine i uređaji		
2.1 Brodke pumpe, kompresori i ventilatori		
2.2 Kormilarski uređaji	10,0	2,0
2.3 Separatori i filteri		
2.4 Palubni uređaji i mašine		
2.5 Rashladni uređaji		
2.6 Destilacioni uređaji		
3. Držanje straže		
3.1 Organizovanje straže, prema vrsti pogona, tipu stanja postrojenja		
3.2 Držanje straže, preuzimanje straže	3,0	
3.3 Obavljanje straže		
3.4 Predavanje straže		
4. Mjere sigurnosti i zaštita okoline		
4.1 Sprečavanje zagađenja mora		
4.2 Mjere opreza za zaštitu okoline, postupci kojima se sprečava zagađenje	3,0	2,0
4.3 Oprema za sprečavanje zagađenja		
4.4 Brodski uređaji i prihvatni uređaji na kopnu		
4.5 Lična sigurnost, oprema za ličnu zaštitu		
5. Elektrotehnika, Elektronika i Automatika		
5.1 Električna energija: struja, napon, frekvenca, strujni krug i elementi kruga		
5.2 Izvori električne energije		
5.3 Automatizacija na brodu; elementi automatike, upravljanje i održavanje	5,0	1,0
5.4 Održavanje, ispitivanje i otklanjanje kvarova		
5.5 Mjere zaštite od električne struje		
6.0 Održavanje i popravke		
6.1 Materijali za gradnju broda, svojstva materijala, obrade i zaštite materijala	2,5	2,0
6.2 Alati i oprema za održavanje		
6.3 Vrste pregleda		
	37,0	11,0
Ukupno časova:		48,0

D-24 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA
PLOVIDBENE STRAŽE U MAŠINSKOM ODJELJENJU

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Brodska postrojenja		
1.1. Osnove rada brodskih motora sa unutrašnjim sagorijevanjem		
1.2. Konstruktivni dijelovi brodskih motora	7,0	1,0
1.3. Rukovanje i održavanje brodskih postrojenja		
2. Mašinski sistemi		
2.1. Brodski sistemi: goriva, ulja, vode, vazduha, sistem pare	4,0	1,0
2.2. Alarmni i komunikacioni sistem u mašinskom prostoru		
2.3. Sistemi goriva, vazduha i izduvnih gasova		
3. Parni kotlovi		
3.1. Vrste i podjela parnih kotlova		
3.2. Priprema kotla za pogon	3,0	
3.3. Praćenje rada kotla u pogonu		
4. Držanje straže		
4.1. Postupci držanja straže u mašinskom prostoru	3,0	1,0
4.2. Preuzimanje, obavljanje i predaja straže		
5. Mjere sigurnosti i zaštita okoline		
5.1. Sigurnosne mjere i zaštita pri radu		
5.2. Postupci u slučaju opasnosti	2,0	2,0
5.3. Mjere opreza i zaštita mora od zagađenja		
5.4. Protivpožarna zaštita i oprema u mašinskom prostoru		
	19,0	5,0
Ukupno časova:	24,0	

D-25 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVITELJA
MAŠINE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE DO 750 KW
I OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU SA MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE
DO 750 KW

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Brodska postrojenja	30,0	
1.1. Vrste i princip rada brodskih motora sa unutrašnjim sagorijevanjem		
1.2. Priprema za pogona, upućivanje i posluživanje motora		
1.3. Sistemi kod brodskih motora		
1.4. Rukovanje i održavanje brodskih motora		
1.5. Parni kotlovi		
1.6. Vrste i podjela parnih kotlova		
1.7. Priprema kotla za pogon		
1.8. Praćenje rada kotla u pogonu i otklanjanje kvarova		
1.9. Armatura i sistemi kotla		
1.10. Priprema napojne vode i održavanje kotla		
2. Brodske pomoćne mašine i uređaji	24,0	
2.1. Vrsta i namjena		
2.2. Izmjenjivači toplote		

2.3.	Prijenosnici snage	
2.4.	Pumpe, kompresori i ventilatori	
2.5.	Kormilarski uređaji	
2.6.	Palubne mašine i uređaji	
2.7.	Rashladni uređaji	
2.8.	Separatori	
3.	Elektrotehnika i automatika	24.0
3.1.	Vrste električne energije	
3.2.	Izvori električne energije na brodu	
3.3.	Električne mašine i njihovo održavanje	
3.4.	Instalacija i njeno održavanje	
3.5.	Mjerni instrumenti	
3.6.	Automatizacija	
3.7.	Upravljanje	
3.8.	Regulisanje	
3.9.	Elementi, zaštita i alarmi	
3.10.	Kontrola automatskih funkcija	
4.	Pomorski propisi	
4.1.	Brodске isprave i knjige	
4.2.	Vođenje mašinskog dnevnika i knjige ulja	
4.3.	Klasa mašinskog uređaja	
4.4.	Postupak u slučaju opasnosti	
4.5.	Protivpožarna zaštita	
4.6.	Propisi i zaštita od zagađenja mora	
4.7.	Obavljanje straže	
4.8.	Zaštita na radu i pružanje prve medicinske pomoći	
		78,0
Ukupno časova:		78,0

D-26 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA ZA ELEKTROTEHNIKU

	Područje		
		Predavanja	Vježbe
1.	Brodске električne mašine	24	24
2.	Brodска električna postrojenja	24	24
3.	Brodска automatika	24	24
4.	Brodска mjerenja	24	12
5.	Elektronski navigacioni uređaji	24	12
6.	Informacione tehnologije u pomorstvu	24	12
7.	Brodски mašinski kompleks	36	12
8.	Pomorski propisi	24	0
9.	Engleski jezik	24	12

		228	132
	Ukupno:	360	

	Predavanja	Vježbe
1. Brodske električne mašine		
1.1. Transformatori	6	6
- Konstrukcija i princip rada		
- Režimi prazanog hoda, kratkog spoja, i opterećenje		
- Bilans energije, gubici, stepen korisnosti		
- Autotransformator		
- Mjerni transformatori		
- Trofazni transformatori, spojevi namotaja		
- Paralelni rad transformatora		
- Zaštita transformatora		
1.2. Asinhronne mašine	6	6
- Konstrukcija i princip rada, klizanje		
- Asinhrona mašina kao generator, motor i kočnica, momentne karakteristike		
- Asinhroni motor (AM) s kliznim prstenovima i kavezni motor		
- Snaga AM, gubici		
- Puštanje u rad AM (direktni start, preklopka zvijezda-trougao, start pomoću autotransformatora i soft start)		
- Regulacija broja okretaja AM		
- Frekventno upravljanje		
- Dijagnostika kvarova i održavanje AM		
- Zaštita AM (mehanička, termička)		
1.3. Sinhronne mašine	6	6
- Konstrukcija i princip rada		
- Sinhroni generator (SG), prazan hod, kratak spoj, opterećenje		
- Karakteristike opterećenja, gubici i korisnost		

-Sinhronizacija		
-Paralelan rad SG		
-Vrste pobude SG, samopobudni SG		
-Automatska regulacija napona (AVR)		
-Osovinski generator		
-Dijagnostika kvarova i održavanje brodskih SG		
-Zaštita brodskih SG (električna)		
1.4. Mašine jednosmjerne struje (MJSS)	6	6
-Konstrukcija i princip rada		
-Opterećenje, reakcija armature, otklanjanje reakcije armature		
-Komutacija, otklanjanje problema komutacije		
-Podjela MJSS u zavisnosti od vrste pobude (nezavisna, redna, paralelna i složena)		
-Puštanje u rad MJSS		
-Regulacija brzine MJSS		
-Dijagnostika kvarova i održavanje MJSS		
-Zaštita MJSS		
UKUPNO:	24	24
	Predavanja	Vježbe
2. Brodska električna postrojenja		
2.1. Elementi brodskih električnih postrojenja	6	6
- Sabirnice		
- Izolatori		
- Prekidači, sklopke		
- Rastavljači, rastavljači snage		
- Osigurači		
- Transformatori snage		
- Mjerni transformatori		
- Odvodnici prenapona		
2.2. Šeme brodskih električnih postrojenja	8	8

- Podjele šema, simboli u električnim šemama		
- Razvod električne energije na brodu		
- Šeme spoja glavnih strujnih krugova		
- Dispozicija i različite izvedbe postrojenja		
- Oklopljena i gasom izolovana postrojenja		
- Glavna razvodna tabla		
- Pomoćna strujna kola		
- Strujna kola mjerenja, komandovanja i signalizacije		
- Električne instalacije niskog napona i rasvjeta		
- Napajanje u slučaju nužde		
- Razvodna tabla u slučaju nužde		
2.3. Zaštita u brodskim električnim postrojenjima	4	4
- Zaštita uzemljenjem i zaštita od električnog udara		
- Relejna zaštita		
- Vrste releja, konstrukcija i princip rada		
2.4. Dijagnostika i održavanje u brodskim električnim postrojenjima	6	6
- Kvarovi u brodskim električnim postrojenjima		
- Dijagnostika kvara		
- Preventivno održavanje		
- Korektivno održavanje i održavanje po stanju		
- Principi bezbjednog rada u VN postrojenjima		
UKUPNO:	24	24
	Predavanja	Vježbe
3. Brodska automatika		
3.1 Sistemi automatskog upravljanja (SAU)	3	3
- Konceptija stanja sistema		
- Vremenski i kompleksi domen predstavljanja sistema		
- Strukturni blok-dijagram SAU-a		

	- Značaj, pozicija i upotreba elemenata energetske elektronike u SAU-u (diode, tiristori, diodni i tiristorski mostovi, invertori) - Dinamički i statički režim - Vektori stanja sistema - Opservabilnost i kontrolabilnost sistema - Korišćenje programskog paketa Matlab&Simulink za rešavanje brojnih problema i konkretnih primjera vezanih za SAU		
3.2.	Stabilnost sistema -Definicija stabilnosti -Kriterijumi stabilnosti -Karakteristike dinamičkog i statičkog režima -Korišćenje programskog paketa Matlab&Simulink	2	2
3.3.	Regulatori -Struktura konture regulacije -Zakoni upravljanja -Podešavanje parametara regulatora -Optimalnost -Optimalni zakoni upravljanja -Identifikacija sistema -Estimacija stanja sistema -Adaptivno upravljanje -Realizacija regulatora preko elemenata energetske elektronike	3	3
3.4.	Brod kao sistem automatike -Sistem navigacije broda -Sistem pogona broda -Sistem tereta broda	3	3
3.5.	Sistem navigacije broda -Matematički model kretanja broda -Upravljanje kretanjem broda po kursu i po otklonu -Prognoziranje kretanja putanje broda	4	4

	-Sistemi za bezbjednost plovidbe		
	-Sistemi pozicioniranja broda		
3.6.	Sistem pogona broda	5	5
	-Sistem propulzije		
	-Dizel motor kao objekat upravljanja		
	-Regulator broja obrtanja dizel motora		
	-Upotreba elemenata energetske elektronike u regulaciji brzine obrtanja dizel motora (invertori, DC-DC i DC-AC pretvarači)		
	-Sistemi elektropropulzije		
	-Elektroenergetski sistem broda		
	-Sistem dizel-generator		
	-Upotreba elemenata energetske elektronike u regulaciji sistema dizel-generator (invertori, DC-DC i DC-AC pretvarači)		
	-Sistem generisanja pare		
	-Sistem kotla		
	-Kompresori, separatori, pumpe		
3.7.	Sistem tereta broda	4	4
	-Raspored tereta		
	-Tretman tereta		
	-Ukrcaj tereta		
	-Prevoz tereta		
	-Iskrcaj tereta		
	UKUPNO:	24	24
		Predavanja	Vježbe
4.	Brodsko mjerenja		
4.1.	Elektronska mjerenjima	4	2
	-Uopšte o elektronskim mjerenjima		
	-Analogni elektronski instrumenti		
	-Dugitalni elektronski instrumenti		
	-Digitalni multimetri		

4.2.	Mjerenje neelektričnih veličina	8	4
	-Uopšte o mjerenjima neelektričnih veličina		
	-Mjerenje pomjeraja		
	-Mjerenje sile i momenta		
	-Mjerenje pritiska		
	-Mjerenje nivoa		
	-Mjerenje vlažnosti		
4.3.	Mjerni sistemi brodskih uređaja i pogona	12	6
	-Mjerni sistemi pumpi, ventilatora i kompresora		
	-Mjerni sistemi brodskih motora (sistem ulja za podmazivanje, sistem hlađenja motora, sistem morske vode itd.)		
	-Mjerni sistem brodske gasne turbine (mjerni sistem osnovnih funkcija postrojenja, mjerni sistemi: kompresor niskog pritiska, kompresor visokog pritiska, komora za sagorijevanje, turbina visokog pritiska, turbina niskog pritiska i pogonska turbina)		
	-Mjerni sistemi brodskih elektro generatora (mjerni sistem osovinskih generatora, mjerni sistem pomoćnih agregata i emerdžensi agregata)		
	UKUPNO:	24	12
		Predavanja	Vježbe
5.	Elektronski navigacioni uređaji		
5.1.	Navigacioni uređaji i njihova primjena u navigaciji	1	1
	-Definicija nekih osnovnih pojmova u navigaciji		
	-Istorijski razvoj navigacionih uređaja		
	-Sadašnje stanje kod navigacionih uređaja		
5.2.	Žirokompasi	4	2
	-Precesiono kretanje žiroskopa		
	-Pretvaranje žiroskopa i žirokompas		
	-Neprigušene i prigušene oscilacije žirokompasa		

-Vrste žirokompasa		
-Žirokompas sa žirokuglom kao osjetljivim elementom		
-Jednožoroskopski žirokompas		
-Greške žirokompasa i načini njihove kompenzacije		
-Tipovi ponavljača		
-Održavanje žirokompasa		
5.3. Dubinomjeri	3	2
-Istorijat razvoja dubinomjera		
-Hidroakustični dubinomjer sa magnetostriksijskim projektorom		
-Hidroakustični dubinomjer sa piezoelektričnim projektorom		
-Greške mjerenja dubine dubinomjerom		
-Tehničke karakteristike dubinomjera u skladu sa IMO		
-Održavanje dubinomjera		
5.4. Brzinomjeri	2	1
-Hidrodinamički brzinomjeri		
-Doplerov brzinomjer		
-Elektromagnetski brzinomjeri		
-Održavanje brzinomjera		
5.5. Navigacioni radari	5	3
-Prostiranje radarskih talasa		
-Radarska jednačina		
-Mikrotalasni dio radara		
-Radarska antena		
-Radarski prijemnik		
- Vremenska baza radara		
-Radarski pokazivač		
-Faktori koji utiču na domet i tačnost radara		

-EPA, ATA i ARPA radari		
-Zaštita od radarskog zračenja		
-Održavanje radara		
5.6. GNSS prijemnici	3	1
-Kontrolni segment GPS sistema		
-Svemirski segment GPS sistema		
-Prijemni i računarski dio GNSS prijemnika		
-Diferencijalni GNSS prijemnici		
5.7. Autopilot	3	1
-Blok šema savremenog autopilota		
-Korišćenje klasičnog, adaptivnog i digitalnog PID regulatora		
-Održavanje autopilota		
5.8. Integrirani navigacioni sistemi	3	1
-Elektronske karte		
-Razmjena podataka između navigacionih uređaja po protokolu NMEA 0183		
- Standardi koji se odnose na brodske navigacione uređaje		
UKUPNO:	24	12
	Predavanja	Vježbe
6. Informacione tehnologije u pomorstvu		
6.1. Pojmovna odrđenja	2	1
-Informacione tehnologije (IT) / informacioni sistemi (IS)		
-Cloud computing		
-Pervasive computing		
-IT mreže		
6.2. Nautički simulator	3	1
-Tretiran kao IT alat		

	-IT komponente nautičkog simulatora		
	-IT funkcije kontrolnog panela, radara, ECDIS-a		
6.3.	VTS centar	2	1
	-Tretiran kao IT(IS) čvor na kopnenoj strani		
6.4	E-navigacija	3	1
	-Koncept: od klasične do digitalne navigacije		
	-Problemi vezani za standardizaciju		
	-Trenutno stanje i pravci razvoja		
6.5	ERP softver	3	2
	-ERP softver u luci		
	-Funkcije		
	-Prednosti/Nedostaci		
6.6	RFID tehnologija	3	2
	-U praćenju kontejnerizovanog tereta		
	-U praćenju opasnog tereta		
	-Integracija sa ERP softverom		
6.7	E-poslovanje u pomorsvu	2	1
	-Mogućnosti pozicioniranja pomorskih luka shodno e-uslugama koje nude		
	-Novi koncepti e-poslovanja u pomorstvu		
6.8	E-učenje u pomorsvu	2	1
	-MLS, zaštita i pristup informacijama		
	-Postprodukcija (audio/video) edukativnih materijala		
	-Underway/virtualno učenje: stanje i perspektive		
6.9.	Informacioni sistem za kontrolu	4	2
	- Informacioni sistem za kontrolu energije – komponente sistema interfejsa		
	-Sistem modeliranja – puni sistem prenosa funkcija		
	-Algoritmi za primjenu računara u kontroli – distributivni		

sistem kontrole

-Karakteristike realnih kontrolera

UKUPNO:

24

12

Predavanja

Vježbe

7. Brodski mašinski kompleks

7.1. Osnove brodomašinstva

2

1

-Upoznavanje sa mašinskim kompleksom

7.2. Pogonske mašine

8

2

-Motori SUS (podjela motora SUS)

-Gasne i parne turbine

-Električni pogon

-Nuklearni pogon

7.3. Propulzija

6

2

-Klasična

-CPP

-Z-drive

-JET – mlazna

7.4. Pomoćni brodski uređaji

10

4

-Pumpe

-Kompresore

-Kormilarske mašine

-Vitla i uređaji za krcanje

-Evaporatori

-Separatori

-Rashladni uređaji

-Ventilatori

-Uređaji za gašenje požara

-Uređaji veze		
7.5. Parni sistem	4	1
-Kotlovi		
-Armatura kotla i cjevovodi		
7.6. Osnovi hidraulike	6	2
-Princip rada i primjena hidraulike na brodu		
-Održavanje hidrauličnih uređaja		
-Hidraulični sistem za prenos energije		
UKUPNO:	36	12

	Predavanja	Vježbe
8. Pomorski propisi		
8.1. Klasifikacioni zavodi i klasifikacioni nadzor-opšte odredbe	4	0
-klasa broda (svjedočanstvo o klasi broda)		
-osnovni pregled, redovni pregled, alternativni pregled i periodični pregled		
8.2. SOLAS konvencija - 1974/78	6	0
-opšti pojam konvencije		
-značaj donošenja konvencije		
-sigurnost plovidbe		
-sposobnost broda za plovidbu		
8.3. MARPOL konvencija-1973/78	6	0
-opšti pojam konvencije		
-značaj donošenja konvencije		
8.4. ISM Code -1993 (Međunarodni kodeks o sigurnom vođenju broda i sprečavanju zagađivanja)	3	0
-opšti pojam kodeksa		
-značaj donošenja kodeksa		

8.5.	ISPS Code-2002 (Međunarodni kodeks za bezbjednost brodova i lučkih postrojenja) -opšti pojam kodeksa -značaj donošenja kodeksa	3	0
8.6.	Nacionalni propisi u oblasti pomorske plovidbe	1	0
8.7.	Organi nadležni za poslove bezbjednosti i sigurnosti pomorske plovidbe	1	0
	UKUPNO:	24	0
		Predavanja	Vježbe
9.	Engleski jezik (pismeno i usmeno)		
9.1.	Osnovni pojmovi iz brodske elektrotehnike -napon, struja, snaga -mjerni instrumenti	2	1
9.2.	Brodske električne mašine -Transformatori -Asinhronne mašine -Sinhroni generatori -Mašine jednosmjerne struje	3	2
9.3.	Brodska električna postrojenja -Elementi brodskih električnih postrojenja -Dijagnostika i održavanje u brodskim električnim postrojenjima	4	2
9.4.	Brodska automatika -Sistemi automatskog upravljanja -Sistem navigacije -Sistem pogona -Sistem tereta	2	1
9.5.	Brodska mjerenja - Elektronska mjerenja	1	1

	-Mjerni sistemi brodskih uređaja i pogona		
9.6.	Elektronski navigacioni uređaji	3	1
	-Osnovni pojmovi		
	-Navigacioni uređaji		
9.7.	Brodski mašinski kompleks	3	1
	-Mašinski prostor		
	-Posada		
9.8.	Komunikacija	6	3
	-Korespodencija		
	-Intervju		
	UKUPNO:	24	12

D-27 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA ZA ČLANA POSADE ZA ELEKTROTEHNIKU

Područje	Predavanja	Vježbe
Osnovi elektrotehnike, elektronike i električnih mjerenja	10	7
Brodске električne mašine i postrojenja	10	7
Brodска automatika	6	4
Elektronski navigacioni uređaji	2	1
Brodski mašinski kompleks	9	4
	37	23
Ukupno:	60	

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Osnovi elektrotehnike, elektronike i električnih mjerenja	5	3

1.1. Osnovi elektrotehnike

- Električno polje i potencijal
- Izolatori i klase izolacije
- Kondenzatori, vezivanje kondenzatora, energija kondenzatora
- Električna struja
- Električni otpor i provodnost
- Omov zakon.
- Naponski i strujni izvori
- Prosto kolo, režim opterećenja, ktatak spoj, prazan hod
- Složena strujna kola. Primjena Kirhofovih zakona
- Električna energija i snaga
- Džulov efekat
- Osigurači, bimetalni relej
- Proračun presjeka provodnika
- Akumulatori, vrste, procesi punjenja i pražnjenja
- Mjerenje gustine elektrolita
- Održavanje akumulatorske baterije na brodu
- Magnetsko polje, vektor magnetske indukcije
- Magnetski fluks
- Princip rada električnog motora
- Elektromagnetska indukcija, Lencovo pravilo
- Princip rada električnog generatora
- Materijali u magnetskom polju, krive histereze
- Magnetska kola
- Elektromagnetski releji

	-Induktivnost, međui induktivnost, samoi indukcija -Princip rada transformatora -Osnovni pojmovi i zakoni -Otpori u kolu naizmjenične struje -Snaga, faktor snage -Trofazni sistem naizmjenične struje -Obrtno magnetsko polje		
1.2.	Osnovi elektronike -Poluprovodnička dioda, strujno-naponska karakteristika -Ispravljači sa diodama, polutalasni ispravljači, punotalasni ispravljači, grečov spoj -Diodni ograničavači -Zenerova dioda, karakteristika i primjena Zenerove diode -LED, fotodiode -Bipolarni tranzistori, struktura, prncip rada -NPN i PNP tranzistori -FET (tranzistori sa efektom polja) -Operacioni pojačavači (OP) - Integralna kola -D/A konverzija, A/D konverzija	3	1
1.3.	Osnovi električnih mjerenja -Uopšte o elektronskim mjerenjima -Analogni elektronski instrumenti -Digitalni elektronski instrumenti -Digitalni multimetri -Mjerenje otpora izolacije	2	3
	UKUPNO:	10	7

2. Brodske električne mašine i postrojenja

2.1. Brodske električne mašine	3	2
- Transformatori: konstrukcija i princip rada -Autotransformator, mjerni transformatori, zaštita transformatora -Asinhronne mašine, konstrukcija i princip rada, klizanje -Puštanje u rad AM -Dijagnostika kvarova i održavanje AM, zaštita AM - Sinhronne mašine, konstrukcija i princip rada -Sinhronizacija -Paralelan rad SG -Zaštita brodskih SG -Mašine jednosmjerne struje (MJSS): konstrukcija i princip rada -Komutacija, otklanjanje problema komutacije -Podjela MJSS u zavisnosti od vrste pobude (nezavisna, redna, paralelna i složena)		
2.2. Elementi brodskih električnih postrojenja	3	2
- Sabirnice - Izolatori - Prekidači, sklopke - Rastavljači, rastavljači snage - Osigurači		
2.3. Šeme brodskih električnih postrojenja	3	2
- Podjele šema, simboli u električnim šemama - Razvod električne energije na brodu		

- Šeme spoja glavnih strujnih krugova
- Glavna razvodna tabla
- Pomoćna strujna kola
- Električne instalacije niskog napona i rasvjeta
- Napajanje u slučaju nužde
- Razvodna tabla u slučaju nužde

2.4.	Zaštita u brodskim električnim postrojenjima	1	1
	- Zaštita uzemljenjem i zaštita od električnog udara		
	- Relejna zaštita		
	- Vrste releja, konstrukcija i princip rada		
	UKUPNO:	10	7

Predavanja Vježbe

3. Brodska automatika

3.1.	Sistemi automatskog upravljanja (SAU)	3	2
	- Strukturni blok-dijagram SAU-a		
	-Stabilnost sistema, definicija stabilnosti i kriterijumi stabilnosti		
	-Regulatori		
3.2.	Brod kao sistem automatike	3	2
	- Sistem navigacije broda		
	- Sistem pogona broda		
	- Sistem tereta broda		
	UKUPNO:	6	4

Predavanja Vježbe

4. Elektronski navigacioni uređaji

4.1.	Navigacioni uređaji i njihova primjena u	2	1
------	--	---	---

navigaciji

-Žirokompasi

-Dubinomjeri

-Brzinomjeri

UKUPNO:

2

1

Predavanja Vježbe

5. Brodski mašinski kompleks

5.1. Osnove brodomaštinstva

1

0

-Upoznavanje sa mašinskim kompleksom

5.2. Pogonske mašine

2

1

-Motori SUS (podjela motora SUS)

-Gasne i parne turbine

-Električni pogon

-Nuklearni pogon

5.3. Pomoćni brodski uređaji

4

2

-Pumpe

-Kompresore

-Kormilarske mašine

-Vitla i uređaji za krcanje

-Evaporatori

-Separatori

-Rashladni uređaji

-Ventilatori

-Uređaji za gašenje požara

-Uređaji veze

5.5. Parni sistem

2

1

-Kotlovi

-Armatura kotla i cjevovodi

UKUPNO:

9

4

D-28 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA GMDSS RADIO-OPERATORA SA OPŠTIM OVLAŠĆENJEM

<i>Područje</i>		<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Uvod		
1.1.	Organizacija kursa	0,5	
1.2.	Uvod u pomorske telekomunikacije	1,0	
2.	Osnovi pomorskih mobilnih komunikacija	1,5	
2.1.	Način prostiranja elektromagnetnih talasa, jonosfera, frekventni spektar, brodske antene	1,0	
2.2.	Osnovni principi terestričkih pomorskih telekomunikacija	7,0	
2.3.	Osnovni principi satelitskih pomorskih komunikacija	7,0	
2.4.	Osnovi GMDSS (Svjetskog pomorskog sistema opasnosti i sigurnosti), podjela područja plovidbe	7,0	
3.	Komunikacioni sistem GMDSS, obavezna oprema za područje A1, A2, A3, A4	1,0	
3.1.	Sistem zatvorenog selektivnog poziva, identifikacija pomorskih i obalskih radio-stanica, DSC	3,0	10,0
3.2.	Poznavanje i praktično korišćenje brodske VHF/MF/HF radio-stanice. Zaštitne frekvencije za pozivanje i komunikaciju u opasnosti	3,0	8,0
4.	Postupci korišćenja DSC kod VHF/MF/HF komunikacije	3,0	
4.1.	Poziv opasnosti korišćenjem DSC. Potvrda prijema DSC poziva opasnosti. Radio-telefonski saobraćaj u opasnosti. Relejno emitovanje poziva opasnosti i potvrda prijema.	2,0	4,0
4.2.	Emitovanje i prijem hitne poruke	0,5	1,5
4.3.	Emitovanje i prijem poruka sigurnosti	0,5	1,5
4.4.	Emitovanje i prijem javnih poruka. DSC pozivi obalskoj radio-stanici. Funkcionalno testiranje DSC opreme	0,5	1,5
4.5.	Poznavanje i praktično korišćenje INMARSAT sistema	3,0	4,0
4.3.	Postupci emitovanja i prijema poruka opasnosti, hitnih poruka i poruka sigurnosti korišćenjem sistema INMARSAT		8,0
5.	Ostali uređaji GMDSS sistema		
5.1.	Osnovi radio-teleksa NBDP	4,0	10,0
5.2.	Sistem automatske dojave nesreće. Osnovni koncept svjetskog monitoring sistema COSPAS/SARSAT. COSPAS/SARSAT sateliti. Automatsko i ručno aktiviranje EPIRB-a. Razni tipovi EPIRB-a njihovo održavanje	4,0	2,0
5.3.	Princip rada SART-a. Test procedure i održavanje	3,0	2,0
5.4.	Poruke sigurnosti - MSI poruke. NAVTEX sistem. NAVAREA.		

	NAVTEX poruke sigurnosti. NAVTEX nacionalni i internacionalni servis. Osnovni koncept EGC sistema. EGC mreža sigurnosti i EGC poruka sigurnosti	3,0	1,5
5.5.	Traganje i spasavanje na moru i SAR komunikacije	2,0	4,0
6.	Sporazumijevanje na engleskom jeziku sa aspekta sigurnosti ljudskih života na moru	0,5	
7.	Korišćenje računara u GMDSS sistemu za razmjenu poruka	0,5	
8.	Izvori napajanja	0,5	
9.	Obavezni postupci i praksa kod obavljanja radio-straže	3,0	6,0
10.	Praktično i teorijsko poznavanje opštih postupaka komunikacija	3,0	6,0
11.	Provjera	5,0	
		70,0	70,0

Ukupno časova: 140,0

D-29 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA GMDSS RADIO-OPERATORA SA OGRANIČENIM OVLAŠĆENJEM

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Uvod	1,0	
1.1. Uvod u pomorske telekomunikacije		
2. Osnovi pomorskih mobilnih komunikacija		
2.1. Način prostiranja elektromagnetnih talasa, frekventni spektar, brodske antene	0,5	
2.2. Osnovi GMDSS, podjela područja plovidbe	1,0	
3. Sistem GMDSS pomorskih komunikacija u području A1 - obavezna oprema za područje A1	1,0	
3.1. Sistem zatvorenog selektivnog poziva, identifikacija pomorskih i obalnih radio-stanica, DSC	0,5	
3.2. Poznavanje i praktično korišćenje brodske VHF radio-stanice; zaštićene frekvencije za pozivanje i telekomunikaciju u opasnosti	0,5	3,0
4. Postupci korišćenja DSC kod VHF komunikacija		
4.1. Poziv opasnosti korišćenjem DSC, potvrda prijema DSC poziva opasnosti. Radio-telefonski saobraćaj u opasnosti. Relejno emitovanje poziva opasnosti i potvrda	1,0	3,0
4.2. Emitovanje i prijem hitne poruke	0,5	1,0
4.3. Emitovanje i prijem poruka sigurnosti	0,5	1,0
4.4. Emitovanje i prijem javnih poruka. DSC poziv obalskoj radio-stanici. Funkcionalno testiranje DSC opreme	0,5	1,0
5. Ostali uređaji GMDSS sistema		
5.1. Sistem automatske dojave nesreće. Osnovni koncept svjetskog monitoring sistema. COSPAS/SARSAT. Automatsko i ručno aktiviranje EPIRB-a VHF u zoni A1. Održavanje EPIRB-a	0,5	0,5
5.2. Princip rada SART-a. Test procedure. Održavanje	0,5	0,5
5.3. NAVTEX sistem. NAVAREA. NAVTEX poruke sigurnosti. MSI poruke. NAVTEX nacionalni i internacionalni servis	0,5	0,5
6. Traganje i spasavanje na moru i SAR komunikacije	0,5	2,0
7. Sporazumijevanje na engleskom jeziku sa aspekta sigurnosti ljudskih života na moru	0,5	8,0
8. Obavezni postupci i praksa kod obavljanja radio-straže	0,5	0,5
9. Praktično i teorijsko poznavanje opštih postupaka komunikacija	0,5	1,5
10. Provjera	1,0	
	11,5	22,5
	Ukupno časova.	34,0

D-30 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VHF DSC RADIO- OPERATORA

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1	VHF RADIOTELEFONSKE KOMUNIKACIJE U POMORSKOJ RADIO SLUŽBI	1	
1.1	Opšta načela i osnovne osobine pomorskih komunikacija za plovila na koja se ne odnosi SOLAS Konvencija		
2	RADIO UREĐAJI	1,5	2
2.1.	VHF radio instalacije		
2.2.	Način i korištenje DSC sistema		
3.	GMDSS SISTEM, UREĐAJI I OPREMA GMDSS PODSISTEMA	2,5	3
3.1.	Traganje i spašavanje na moru		
3.2.	Postupci za opasnost, hitnost i sigurnost		
3.3.	Zaštita frekvencije opasnosti		
3.4.	Pomorska sigurnosni izvještaji (MSI)		
3.5.	NAVTEX, EPIRB, SART		
4.	POSTUPCI I PRAVILA KOD VHF RADIOTELEFONSKIH KOMUNIKACIJA	1,5	2,5
4.1.	Komunikacije bitne za sigurnost ljudskih života na moru		
4.2.	Pravila i obavezni postupci		
4.3.	Praktično i teoretsko znanje radiotelefonskog postupka		
	UKUPNO	6,5	7,5
	UKUPNO (PREDAVANJA + VJEŽBE)	14	

D-31 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVLJANJE
GAŠENJEM POŽARA

<i>Područje</i>		<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Uvod i pravila sigurnosti	0,5	
2.	Teorija gorenja		
2.1.	Uslovi gorenja i trougao eksplozivnosti	0,5	
2.2.	Opasnost od požara i njegovo širenje	0,5	
2.3.	Podjela požara i sredstava za gašenje	0,5	
2.4.	Sredstva za gašenje i njihovo djelovanje	0,5	
		2,0	
3.	Nadzor požara na brodovima		
3.1.	Područja požarne opasnosti	0,5	
3.2.	Preventivne protivpožarne mjere na brodu	0,75	
3.3.	Uzroci i specifičnosti brodskih požara	0,25	
		1,50	
4.	Organizacija protivpožarne zaštite na brodu		
4.1.	Organizacija, tehnika i rukovanje protivpožarnom zaštitom po moru i u luci	1,0	
4.2.	Ulaz u zatvorene i zadimljene prostorije	0,5	
4.3.	Rad sa opasnim teretima i hemikalijama	0,5	
4.4.	Koordinacija sa vatrogasnom službom sa kopna	0,25	
4.5.	Komunikacija i saradnja tokom požarne zaštite	0,25	
		2,5	
5.	Izvođenje vježbi protivpožarne zaštite		
5.1.	Uvježbavanje pomoraca za gašenje požara u svim uslovima	2,0	2,0
5.2.	Upotreba i korišćenje ručnih i prijenosnih sredstava za gašenje požara	1,0	1,0
		3,0	3,0
6.	Postupci gašenja požara		
6.1.	Gašenje požara kad je brod u plovidbi	0,75	
6.2.	Gašenje požara kad je brod u luci	0,75	
6.3.	Gašenje požara na tankerima	0,75	
6.4.	Gašenje požara na putničkom brodu	0,75	
6.5.	Gašenje požara na brodu sa opasnim teretima	0,5	

7.	Opasnosti za vrijeme gašenja požara	3,5	
7.1.	Opasnosti od električnog udara	0,5	
7.2.	Suva destilacija	0,5	
7.3.	Požari na kotlovima	0,5	
7.4.	Požari na motorima i u dimovodima	0,5	
7.5.	Požari u mašinskom prostoru i eksplozija kartera motora sa unutrašnjim sagorijevanjem	0,5	
7.6.	Opasnosti za vrijeme prebacivanja i obrade pogonskog goriva	0,5	
8.	Lična protivpožarna zaštita	3,0	
8.1.	Lična protivpožarna zaštitna sredstva	0,5	
8.2.	Prva pomoć i oživljavanje	1,0	
8.3.	Upotreba sredstava za disanje	1,0	1,5
8.4.	Kontrola ispravnosti uređaja i sredstava protivpožarne zaštite	3,0	3,5
9.	Istraživanje nastanka požara	5,5	5,0
9.1.	Istraživanje uzroka požara i sastavljanje zapisnika	2,0	
9.2.	Protivpožarna zaštita u dijelu ISM Koda	0,75	
9.3.	Formiranje protivpožarnog komiteta na brodu	0,25	
9.4.	Upoznavanje članova posade o požarima na brodovima i prijenos iskustava	1,0	
		4,0	
10.	Završne odredbe	1,5	
		27,0	8,0
		Ukupno časova: 35,0	

D-32 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ NAFTE I HEMIKA LIJA

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1 UVOD	4,0	
1.1 O sadržaju obuke		
1.2 Razvoj tankera		
1.3 Vrste tereta		
1.4 Osnovni pojmovi		
1.5 Pravila i propisi		
2 SVOJSTVA TERETA	6,0	
2.1 Osnovna fizička svojstva		
2.2 Hemijska svojstva tereta, hemijski elementi i grupe		

2.3 Fizička svojstva ulja i hemikalija	
3. OTROVNOST I OSTALE OPASNOSTI	6,0
3.1 Ošte odredbe i djelovanje otrovnih stvari	
3.2 Opasnosti od požara	
3.3 Opasnosti za zdravlje	
3.4 Opasnosti za okolinu	
3.5 Opasnosti od reaktivnosti	
3.6 Opasnosti od korozije	
4 NADZOR NAD OPASNOSTI	5,0
4.1 Obrasci o sigurnosti tereta	
4.2 Načini nadzora opasnosti na tankerima	
5 SIGURNOSNA OPREMA I ZAŠTITA LICA	8,0
5.1 Sigurnosni mjerni instrumenti	
5.2 Namjenska oprema za gašenje požara	
5.3 Disajni aparat, napuštanje tankova, oprema za spašavanje i napuštanje	
5.4 Zaštitna odjeća i oprema	
5.5 Uređaji za oživljavanje	
5.6 Mjere opreza i sigurnosti	
6 SPRJEČAVANJE ZAGAĐENJA	6,0
6.1 Uzroci zagađenja (vazduha i mora)	
6.2 Zaštita od zagađenja	
6.3 Postupci u slučaju izlivanja	
6.4 SOPEP	
6.5 Veza brod/kopno	
7 POSTUPCI U SLUČAJU OPASNOSTI	5,0
7.1 Mjere u nuždi	
7.2 Organizacioni plan	
7.3 Alarmi	
7.4 Postupci	
7.5 Pružanje prve pomoći	
8 OPREMA ZA RUKOVANJE TERETOM	18,0
8.1 Osnovna oprema za rukovanje teretom na tankerima za ulja	
8.2 Osnovna oprema za rukovanje teretom na tankerima za hemikalije	

9 OPERACIJE S TERETOM

12,0

Svijest o opasnostima kod izvođenja operacija s teretom na tankerima

UKUPNO ČASOVA: 70

D-33 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ TEČNOG GASA

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1 UVOD	4,0	
1.1 O sadržaju obuke		
1.2 Razvoj tankera		
1.3 Vrste tereta		
1.4 Osnovni pojmovi		
1.5 Pravila i propisi		
2 SVOJSTVA TERETA	6,0	
2.1 Osnovna fizička svojstva		
2.2 Hemijska svojstva tereta, hemijski elementi i grupe		
2.3 Fizička svojstva gasova u tečnom obliku		
3. OTROVNOST I OSTALE OPASNOSTI	6,0	
3.1 Ošte odredbe i djelovanje otrovnih stvari		
3.2 Opasnosti od požara		
3.3 Opasnosti za zdravlje		
3.4 Opasnosti za okolinu		
3.5 Opasnosti od reaktivnosti		
3.6 Opasnosti od korozije		
4 NADZOR NAD OPASNOSTI	5,0	
4.1 Obrasci o sigurnosti tereta		
4.2 Načini nadzora opasnosti na tankerima		
5 SIGURNOSNA OPREMA I ZAŠTITA LICA	8,0	
5.1 Sigurnosni mjerni instrumenti		
5.2 Namjenska oprema za gašenje požara		
5.3 Disajni aparat, napuštanje tankova, oprema za		

spašavanje i napuštanje	
5.4 Zaštitna odjeća i oprema	
5.5 Uređaji za oživljavanje	
5.6 Mjere opreza i sigurnosti	
6 SPRJEČAVANJE ZAGAĐENJA	6,0
6.1 Uzroci zagađenja (vazduha i mora)	
6.2 Zaštita od zagađenja	
6.3 Postupci u slučaju izlivanja	
6.4 SOPEP	
6.5 Veza brod/kopno	
7 POSTUPCI U SLUČAJU OPASNOSTI	5,0
7.1 Mjere u nuždi	
7.2 Organizacioni plan	
7.3 Alarmi	
7.4 Postupci	
7.5 Pružanje prve pomoći	
8 OPREMA ZA RUKOVANJE TERETOM	18,0
8.1 Osnovna oprema za rukovanje teretom na tankerima za prevoz tečnog gasa	
9 OPERACIJE S TERETOM	12,0
Svijest o opasnostima kod izvođenja operacija s teretom na tankerima	

UKUPNO ČASOVA: 70

D-34 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA PREVOZ HEMIKA LIJA

Područje		Predavanja	Vježbe
1.	Uvod	2.0	
	1.1 Obuka		
	1.2 Tereti koji se prevoze tankerima za prevoz hemikalija		
	1.3 Proizvodnja i upotreba hemikalija		
2.	Hemijska i fizička svojstva	4.0	

	2.1	Hemijska svojstva tereta		
	2.2	Fizička svojstva tereta		
	2.3	Laboratorijska teorija i praksa		
3.	Opasnosti		3.0	
	3.1	Opasnosti za zdravlje		
	3.2	Opasnosti za okolinu		
	3.3	Opasnosti od reaktivnosti		
	3.4	Opasnosti od eksplozije i zapaljenja		
4.	Pravila i propisi		6.0	
	4.1	Međunarodni i nacionalni propisi i pravila		
	4.2	Propisi vezani za hemikalije u rasutom stanju		
	4.3	Anex II MARPOL 73/78 Konvencije		
	4.4	Izdavanje sertifikata i inspekcija		
	4.5	Praktična primjena		
5.	Konstrukcija brodova i prostora za smještaj tereta		2.0	
	5.1	Zahtjevi vezani za konstrukciju i opremu		
	5.2	Raspored na brodu		
	5.3	Prostor za smještaj tereta		
	5.4	Vrste brodova i mogućnost za preživljavanje		
6.	Sistemi za rukovanje teretom		7.0	
	6.1	Tankovi, cjevovodi i ventili		
	6.2	Materijali za tankove i zaštitne obloge/premazi		
	6.3	Sistemi za ventilaciju tankova		
	6.4	Pumpe i sistemi za iskrcaj		
	6.5	Efikasno posušivanje tankova		
	6.6	Sistemi za grijanje tereta		
	6.7	Sistemi za pranje i čišćenje tankova i taložnih tankova		
	6.8	Sistemi inertnog gasa		

	6.9	Mjerni instrumenti i indikatori		
7.	Sigurnost i sprječavanje zagađenja		8.5	
	7.1	Procjena atmosfere u tankovima i zatvorenim prostorima		
	7.2	Prevenција požara i oprema za gašenje požara		
	7.3	Sprječavanje zagađenja		
	7.4	Zaštitna i sigurnosna oprema		
	7.5	Mjere opreza vezane za popravke i održavanje		
8.	Rukovanje teretom i postupci sa balastom		10.5	
	8.1	Opšti pojmovi		
	8.2	Planiranje tereta		
	8.3	Procedure i pripreme za ukrcaj		
	8.4	Mjerenje i proračuni tereta		
	8.5	Stanje tereta za vrijeme transporta		
	8.6	Plan iskrcaja i procedure		
	8.7	Balastiranje i debalastiranje		
	8.8	Iskrcaj, posušivanje i pranje sa NLS-om		
	8.9	Transfer tereta kada brod nije u dodiru sa kopnom		
	8.10	Upravljanje teretom u slučaju opasnosti		
9.	Čišćenje tankova		5.0	
	9.1	Opšti pojmovi		
	9.2	Čišćenje tankova i odlaganje taloga		
	9.3	Degazacija tankova		
	9.4	Testovi čistoće		
10.	Upravljanje rizikom na tankerima za prevoz hemikalija		4.0	
	10.1	Uvod		
	10.2	Definicije		

	10.3	Rizici na tankerima za prevoz hemikalija		
	10.4	Procjena rizika		
	10.5	Upravljanje rizicima u praksi		
11.	Radnje na terminalima i veza brod/kopno		1.0	
	11.1	Komunikacija sa terminalima		
	11.2	Prihvat tereta na obali		
12.	Postupci u slučaju opasnosti		3.0	
	12.1	Organizaciona struktura i planiranje		
	12.2	Alarmi		
	12.3	Procedure u slučaju opasnosti		
	12.4	Pružanje prve pomoći		
13.	Planiranje za slučaj opasnosti		2.0	
	13.1	Opšti pojmovi		
	13.2	Upravljanje		
	13.3	Priprema plana za slučaj opasnosti		
14.	Pitanja i diskusija		2.0	
	14.1	Diskusija		
	14.2	Ispit (provjera znanja)		
Ukupno časova :			60.0	
			60.0	

D-35 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA
RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ TEČNOG GASA

Područje			Predavanja	Vježbe
1.	Uvod		2.0	
	1.1	Obuka		
	1.2	Proizvodnja tečnih gasova		
	1.3	Transport tečnih gasova morem		

2.	Hemijska i fizička svojstva		5.5	
	2.1	Svojstva i karakteristike tečnih gasova i njihovih isparenja		
	2.2	Osnovi termodinamke		
	2.3	Svojstva tečnosti		
	2.4	Priroda i svojstva rastora		
3.	Opasnosti		4.0	
	3.1	Opasnosti za zdravlje		
	3.2	Pružanje prve pomoći		
	3.3	Reaktivnost		
	3.4	Opasnost od eksplozije i zapaljenja		
	3.5	Popravke i poslovi prilikom kojih se oslobađa toplota		
4.	Pravila i propisi		1.5	
	4.1	Međunarodni i nacionalni propisi i pravila		
	4.2	Propisi za tankere za prevoz gasa		
	4.3	Izdavanje sertifikata i inspekcija		
5.	Konstrukcija brodova i prostora za smještaj tereta		4.0	
	5.1	Zahtjevi vezani za konstrukciju i opremu		
	5.2	Raspored na brodu		
	5.3	Prostor za smještaj tereta		
	5.4	Vrste brodova i mogućnost za preživljavanje		
6.	Sistemi za rukovanje teretom		14.0	
	6.1	Tankovi, cjevovodi i ventili		
	6.2	Sistemi za ventilaciju		
	6.3	Pumpe i sistemi za iskrcaj		
	6.4	Razmjenjivači toplote		
	6.5	Sistemi za utečnjavanje i kontrolu isparavanja		
	6.6	Sistemi inertnog gasa		
	6.7	Mjerni instrumenti, indikatori i pomoćni sistemi		

7.	Sigurnost		9.0	
	7.1	Procjena atmosfere u tankovima		
	7.2	Prevenција požara i oprema za gašenje požara		
	7.3	Zagađenje		
	7.4	Zaštitna i sigurnosna oprema		
8.	Rukovanje teretom		10.5	
	8.1	Uvod u rukovanje teretom		
	8.2	Postupci i pripreme za ukrcaj		
	8.4	Mjerenje i proračuni tereta		
	8.5	Održavanje stanje tereta za vrijeme transporta i u luci		
	8.6	Balastiranje i debalastiranje		
	8.7	Postupci kod promjene tereta i čišćenje tankova		
9.	Veza brod/kopno		1.0	
10.	Postupci u slučaju opasnosti		3.0	
	10.1	Organizaciona struktura i planiranje		
	10.2	Alarmi		
	10.3	Procedure u slučaju opasnosti		
Ukupno časova:			54.5	
			54.5	

D-36 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA
PREVOZ NAFTE

Područje			Predavanja	Vježbe
1.	Uvod		2.0	
	1.1	Tankeri za prevoz ulja		
	1.2	Međunarodni i nacionalni propisi koji se odnose na tankere za prevoz ulja		
2.	Osnovna svojstva nafte i opasnosti		6.0	

	2.1	Osnovna fizička svojstva		
	2.2	Svojstva nafte		
	2.3	Opasnosti povezane sa rukovanjem i prevozom nafte		
3.	Sigurnost		6.0	
	3.1	Osnovne mjere opreza		
	3.2	Ulazak u zatvoreni prostor		
	3.3	Mjere opreza za suzbijanje opasnosti od statičkog elektriciteta		
	3.4	Instrumenti/inikatori otrovnih gasova		
	3.5	Postupci za gašenje požara		
	3.6	Zaštitna oprema		
4.	Zaštita od zagađenja		4.0	
	4.1	Brod i oprema		
	4.2	Zagađenje u toku rada		
	4.3	Knjiga ulja		
	4.4	Postupci u slučaju izlivanja ulja		
	4.5	Zagađenje vazduha		
5.	Konstrukcija i oprema tankera za ulje		8.0	
	5.1	Konstrukcija		
	5.2	Raspored cjevovoda i pumpi		
	5.3	Sistemi za grijanje tereta		
	5.4	Sistemi za ventilaciju		
	5.5	Pokazivači nivoa		
	5.6	Oprema za zaštitu okoline i rukovanje taložnim tankovima		
6.	Rad na tankerima za ulje		9.0	
	6.1	Osnovne mjere opreza		
	6.2	Radnje prilikom ukrcaja i iskrcaja tereta		
	6.3	Balastiranje i debalastiranje		

	6.4	Čišćenje tankova		
	6.5	Rukovanje taložnim tankovima		
	6.6	Degazacija		
	6.7	Veza brod/kopno		
7.	Pumpe za teret i balast		2.0	
	7.1	Osnovne karakteristike pumpi		
	7.2	Talas povratnog pritiska		
8.	Postupci u slučaju opasnosti		2.0	
	8.1	Plan u slučaju opasnosti		
	8.2	Alarmi u slučaju opasnosti		
	8.3	Organizacija u slučaju opasnosti		
	8.4	Mjere u slučaju otkrivanja opasnosti		
9.	Sistem inertnog gasa		8.0	
	9.1	Opšti pojmovi		
	9.2	Sistem inertnog gasa		
	9.3	Postrojenje za proizvodnju inertnog gasa		
	9.4	Prečišćavanje inertnog gasa, kompresori inertnog gasa i regulisanje pritiska inertnog gasa		
	9.5	Nepovratni uređaji		
	9.6	Distribucija inertnog gasa i ventiliranje		
	9.7	Analiziranje i praćenje gasova, mjerni uređaji		
	9.8	Rukovanje		
	9.9	Mjerni uređaji, inidikatori i alarmi		
	9.10	Procedure u slučaju opasnosti		
	9.11	Održavanje i testiranje		
10.	Pranje tankova sirovom naftom		5.0	
	10.1	Uvod		

	10.2	Dizajn sistema za pranje tankova sirovom naftom		
	10.3	Cjevovod sistema za pranje tankova sirovom naftom		
	10.4	Uređaji za pranje tankova		
	10.5	Pumpe		
	10.6	Sistem za uklanjanje taloga iz tankova		
	10.7	Rukovanje		
11.	Upravljanje rizikom na tankerima		4.0	
	11.1	Istorija		
	11.2	Definicije		
	11.3	Rizik na tankerima za prevoz ulja		
	11.4	Proces procjene rizika		
	11.5	Upravljanje rizikom u praksi		
12.	Planiranje postupaka u slučaju opasnosti		2.0	
	12.1	Opšti pojmovi		
	12.2	Upravljanje		
	12.3	Priprema plana za slučaj opasnosti		
13.	Pitanja i diskusija		2.0	
	13.1	Diskusija		
	13.2	Ispit (provjera znanja)		
P = Predavanja V = Vježbe			60.0	
			Ukupno časova : 60	

D-37 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RUKOVANJE ČAMCEM ZA SPASAVANJE I SPASILAČKIM ČAMCEM, OSIM BRZOG SPASILAČKOG ČAMCA

Područje			Predavanja	Vježbe
1.	Uvod i sigurnost		0.5	

	1.1	Uvod		
	1.2	Sigurnosne preporuke		
2.	Opšte odredbe		1.5	
	2.1	Vanredne situacije		
	2.2	Obuka, vježbe i spremnost za djelovanje		
	2.3	Postupci koje treba preduzeti prilikom poziva na poziciju sa sredstvima za spasavanje		
3.	Napuštanje broda		0.5	
	3.1	Postupci koje treba preduzeti prilikom napuštanja broda		
	3.2	Postupci koje treba preduzeti ste u moru		
4.	Sredstva za spasavanje i spasilački čamci		0.75	
	4.1	Čamci za spasavanje		
	4.2	Splavovi za spasavanje		
	4.3	Spasilački čamci		
5.	Načini spuštanja čamaca za spasavanje		1.25	
	5.1	Sohe za čamce		
	5.2	Sohe za splavove		
	5.3	Sohe za spasilačke čamce		
	5.4	Čamci sa slobodnim padom		
	5.5	Oprema za održavanje plovnosti		
	5.6	Sistemi za evakuaciju na moru		
6.	Evakuacija i povratak na brod čamca za spasavanje i spasilačkih čamaca		1.25	
	6.1	Spuštanje		
	6.2	Udaljavanje od broda		
	6.3	Upravljanje splavom za spašavanje i spasavanje preživjelih iz mora		
	6.4	Povratak na brod čamca za spasavanje i spasilačkih čamaca		
	6.5	Spuštanje čamca za spasavanje i spasilačkih čamaca pri uzburkanom moru		
	6.6	Povratak spasilačkih čamaca		

7.	Postupci koje treba preduzeti nakon udaljavanja od broda	0.25	
8.	Motor čamca za spasavanje i prateći uređaji i oprema	1.5	
	8.1 Pokretanje motora		
	8.2 Sistemi za rashlađivanje		
	8.3 Punjenje baterija/akumulatora		
	8.4 Sistem za gašenje požara		
	8.5 Sistem prskalica		
	8.6 Samostalni sistem za obezbjeđivanje vazduha		
9.	Spasilačkog čamca sa spoljašnjim motorom	1.0	
10.	Upravljanje čamcem za spasavanje i spasičkim čamcem u lošim vremenskim uslovima	0.75	
	10.1 Čamci		
	10.2 Splavovi		
	10.3 Namjerno nasukanje		
11.	Postupci koje treba preduzeti u čamcu za spasavanje	1.5	
	11.1 Početni postupci		
	11.2 Postupci za preživljavanje		
	11.3 Upotreba opreme		
	11.4 Rapodijela hrane i vode		
	11.5 Postupci koje treba preduzeti kako bi se povećale šanse za pronalazak i otkrivanje lokacije čamca/splava za spasavanje		
12.	Načini spašavanja helikopterom	1.25	
	12.1 Komunikacija sa helikopterom		
	12.2 Evakuacija sa broda i sa čamca za spasavanje		
	12.3 Podizanje helikopterom		
13.	Hipotermija	1.0	
14.	Radio oprema	1.5	
	14.1 Dvosmjerni VHF primopredajnik		
	14.2 <i>EPIRB (radio plutača za određivanje mjesta opasnosti)</i>		

	14.3	SART (radarski transponder za traganje i spasavanje)			
	14.4	Signali opasnosti, signalna oprema i pirotehnička sredstva			
15	Prva pomoć		2.0		
	15.1	Tehnike oživljavanja			
	15.2	Upotreba pribora za prvu pomoć			
16	Vježbe spuštanja i povratka čamaca		3	3,0	
17	Vježbe spuštanja splavova za spašavanje			3,0	
	17.1	Splavovi za spašavanje koji se spuštaju sohama			
	17.2	Splavovi za spašavanje koji se bacaju sa palube			
	17.3	Ukrcavanje u splav za spasavanje iz vode			
	17.4	Ispravljanje prevrnutog čamca za spasavanje			
18.	Vježbe za spuštanje i povratak spasilačkih čamaca			3,0	
19.	Praktične vježbe i ocjenjivanje			6,0	
			Ukupno časova :	16,5	15,0
				31,5	

**D-38 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RUKOVANJE
BRZIM SPASILAČKIM ČAMCEM**

<i>Područje</i>		<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Uvod	1,0	
1.1	Opšta uputstva o sigurnosti		
2.	Karakteristike brzih spasilačkih čamaca	1,5	0,5
2.1.	Vrste brzih spasilačkih čamaca		
2.2.	Konstruktivne osobine brzih spasilačkih čamaca		
2.3.	Oprema brzih spasilačkih čamaca		
2.4.	Plovidbene karakteristike brzih spasilačkih čamaca		
2.5.	Navigaciona i sigurnosna oprema		
3.	Spuštanje i podizanje	2,0	2,0
3.1.	Ocjena spremnosti čamaca i njihove opreme za neposrednu upotrebu		
3.2.	Oprema za spuštanje i podizanje		

3.3.	Mjere sigurnosti tokom spuštanja i podizanja		
3.4.	Uspravljanje prevrnutog brzog spasilačkog čamca		
3.5.	Nadzor spuštanja i podizanja brzog spasilačkog čamca		
4.	Rukovanje brzim spasilačkim čamcem	1,0	
4.1.	Mjere predostrožnosti		
4.2.	Obrasci pretraživanja i utjecaj okoline tokom njihovog provođenja		
4.3.	Prilazak i podizanje povrijeđenih iz mora		
4.4.	Prilazak i prihvatanje lica iz čamca ili splava za spasavanje		
4.5.	Ukrcaj osobe iz mora u brzi spasilački čamac		
4.6.	Pružanje prve medicinske pomoći		
4.7.	Prebacivanje lica na spasilači helikopter i/ili matični brod		
4.8.	Ulazak u more		
4.9.	Rukovanje čamcem u nevremenu		
5.	Mjere lične zaštite	0,5	0,5
5.1.	Lična zaštitna sredstva		
5.2.	Zaštita od hipotermije		
5.3.	Zaštita od pada u more		
6.	Načini komunikacija	1,0	
6.1.	Sporazumijevanje s matičnim brodom		
6.2.	Sporazumijevanje s helikopterom		
6.3.	Sporazumijevanje s licima u nevolji		
7.	Pogon brzog spasilačkog čamca	1,0	1,0
7.1.	Pokretanje motora		
7.2.	Uticaj goriva i mjere predostrožnosti		
7.3.	Aparati za gašenje požara		
8.	Održavanje čamca i njegove opreme	1,0	1,0
2.1.	Pravila održavanja		
2.2.	Redovno održavanje čamac		
2.3.	Naduvavanje i izduvavanje prostora pneumatskog brzog čamca za spasavanje		
2.4.	Popravak u nuždi		
9.	Praktična vježba		6,0
		9,0	11,0
Ukupno časova:		20,0	

**D-39 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VOĐENJE
MEDICINSKE BRIGE NA BRODU**

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Prva pomoć	3,0	3,0
2.	Njega o unesrećenima	4,0	3,0
3.	Njega	2,5	1,0
4.	Bolesti	3,0	2,0
5.	Zloupotreba alkohola i droga	3,0	
6.	Njega zubi	1,0	
7.	Ginekologija, trudnoća i porođaj na brodu	2,0	
8.	Medicinska njega o spasenim uključujući oštećenja, hipotermija i smrztine	3,0	
9.	Smrt na moru	1,0	
10.	Pomoć od strane trećih osoba	2,0	

11.	Provjera okoline na brodu	1,0	1,0
12.	Spriječavanje bolesti	2,0	
13.	Propisi i vođenje bilješki	1,0	
14.	Lijekovi i medicinska oprema	2,0	2,0
15.	Hirurška oprema, instrumenti i potrepštine	2,0	1,0
		32,5	13,0
Ukupno časova:		45,5	

D-40 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O MJERAMA SIGURNOSTI NA PUTNIČKIM BRODOVIMA

Upravljanje grupama ljudi u vanrednim situacijama na putničkim brodovima

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Uvod u STCW '95	0,5	
2. Upravljanje grupama ljudi	1,0	1,5
2.1. Upotreba sredstava za spašavanje i kontrolnih planova		
2.2. Usmjeravanje putnika prema mjestima za okupljanje	1,0	1,0
2.3. Postupci nakon oglašavanja uzbune	1,0	1,0
3. Poznavanje svojstava broda	2,5	1,5
3.1. Svojstva i radna ograničenja na brodu		
3.2. Postupci za otvaranje, zatvaranje i učvršćenje otvora na trupu		
3.3. Propisi, pravila i ugovori koji se odnose na putničke brodove		
3.4. Posebni zahtjevi i ograničenja u pogledu stabilnosti i naprezanja brodske konstrukcije		
3.5. Postupci za održavanje namjenske opreme na putničkim brodovima		
3.6. Priručnici i proračuni ukrcaja i učvršćenja tereta		
3.7. Prostori za smještaj opasnih tereta		
3.8. Postupci u slučaju nužde		
4. Mjere sigurnosti za osoblje koje pruža direktne usluge putnicima	0,5	1,0
4.1. Komunikacija		
4.2. Sredstva za spašavanje		
5. Procjena i zaključak	0,5	0,0
UKUPNO	7	6
UKUPNO (PREDAVANJA + VJEŽBE)	13	

Sporazumijevanje u vanrednim situacijama i korišćenje ličnih sredstava za spasavanje na putničkim brodovima

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Uvod u STCW '95	0,5	
2. Upravljanje grupama ljudi	1,0	1,5
2.1. Upotreba sredstava za spašavanje i kontrolnih planova		
2.2. Usmjeravanje putnika prema mjestima za okupljanje	1,0	1,0
2.3. Postupci nakon oglašavanja uzbune	1,0	1,0
3. Poznavanje svojstava broda	2,5	1,5
3.1. Svojstva i radna ograničenja na brodu		
3.2. Postupci za otvaranje, zatvaranje i učvršćenje otvora na trupu		
3.3. Propisi, pravila i ugovori koji se odnose na putničke brodove		
3.4. Posebni zahtjevi i ograničenja u pogledu stabilnosti i naprezanja brodske konstrukcije		
3.5. Postupci za održavanje namjenske opreme na putničkim brodovima		
3.6. Priručnici i proračuni ukrcaja i učvršćenja tereta		
3.7. Prostori za smještaj opasnih tereta		
3.8. Postupci u slučaju nužde		
4. Mjere sigurnosti za osoblje koje pruža direktne usluge putnicima	0,5	1,0
4.1. Komunikacija		
4.2. Sredstva za spašavanje		
5. Procjena i zaključak	0,5	0,0
UKUPNO	7	6
UKUPNO (PREDAVANJA + VJEŽBE)		13

Sigurnost putnika i cjelovitosti trupa na putničkim brodovima

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Uvod u STCW '95	0,5	
2. Postupci ukrcaja i iskrcaja putnika	0,75	1,0
2.1. Postupci sigurnog ukrcaja i iskrcaja putnika, s posebnim osvrtom na ukrcaj i iskrcaj putnika smanjenih mogućnosti kretanja i invalida	0,5	
3. Proračun stabilnosti, trima i naprezanja brodske konstrukcije	1,5	3,0

3.1. Korišćenje informacija o stabilnosti broda i naprezanju brodske konstrukcije		
4.0. Proračun stabilnosti za različite slučajeve krcanja	1.0	
4.1. Uticaj premještaja balasta i goriva na trim, stabilnost i naprezanje brodske konstrukcije		
5. Otvaranje, zatvaranje i učvršćivanje otvora na trupu	0,25	1,0
5.1. Postupci otvaranja, zatvaranja i učvršćivanja	0.25	
5.2. Provjera i ispitivanje nepropustivosti otvora	0.25	
UKUPNO	5.00	5,00
UKUPNO (PREDAVANJA + VJEŽBE)		10

Upravljanje ponašanjem ljudi u vanrednim situacijama

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Nacrt i svojstva broda, planovi za nuždu, postupci i vježbe	1,0	
1.1. Generalni plan i svojstva broda		
1.2. Pravila koja se odnose na sigurnost broda i ljudi		
1.3. Planovi i postupci u nuždi		
1.4. Uvježbavanje postupaka u slučaju opasnosti		
1.5. Potreba poznavanje i pridržavanja planiranih postupaka u slučaju opasnosti		
2. Korišćenje sredstava	0,5	0,5
2.1. Sredstva koja se koriste u slučaju nužde		
2.2. Ispravno korišćenje posade i opreme		
2.3. Organizacija vjerodostojnih vježbi i preispitivanje obavljenih vježbi		
3. Nadzor nad ponašanjem u slučaju opasnosti	0,5	0,5
3.1. Vođenje i upravljanje ljudima u slučaju opasnosti		
3.2. Donošenje odluke		

3.3. Načini motivacije putnika i drugog osoblja

3.4. Stres

3.5. Uticaj stresa

4. Ljudsko ponašanje i reakcije	1,0	0,0
4.1. Reakcije putnika		
5. Uspostavljanje i održavanje uspješne komunikacije	0,75	0,25
5.1. Važnost uspješne komunikacije		
6. Mjere sigurnosti putnika	0,25	0,5
6.1 Postupci sigurnog ukrcaja i iskrcaja putnika, s posebnim osvrtom na ukrcaj i iskrcaj putnika smanjenih mogućnosti kretanja		
7. Praktične vježbe	0,0	2,0
UKUPNO	4	3,75
UKUPNO (PREDAVANJA + VJEŽBE)		7,75

D-41 PROGRAM OBUKE ZA IZDAVANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD SA OPASNIM TERETIMA

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Uvod	1,0	
4.5. Značaj poznavanja opasnih materija		
2. Klasifikacija opasnih materija	4,0	
2.1. IMO opasne materije klase 1-9		
2.2. Fizička i hemijska svojstva opasnih i štetnih materija		
3. Konvencije, propisi i preporuke	4,0	1,0
3.1. SOLAS 1974		
3.2. MARPOL 1973/1978		
3.3. IMDG Pravilnik		
3.4. Pravilnik o rukovanju čvrstim rasutim teretima (BC Kod)		
3.5. Izjave, dokumenti, pakovanje		
3.6. Prijenosni tankovi, tankovi-kontejneri i cisterne		
4. Obilježavanje	2,0	
4.1. Identifikacija i obilježavanje		
4.2. Slaganje i odjeljivanje		
5. Sigurnost osoblja	2,0	
5.1. Sigurnosna oprema i mjerni instrumenti		
5.2. Tereti skloni pomijeranju		
5.3. Materije koje posjeduju hemijske opasnosti		

6.	Klasa 1 – eksplozivni	3,0
6.1.	Klase opasnosti i kompatibilne grupe	
6.2.	Pakovanje i ambalaža	
6.3.	Konstrukciona prikladnost kontejnera i cisterni	
6.4.	Pravila o slaganju	
6.5.	Razdvajanje od opasnih materija drugih klasa	
6.6.	Prijevoz i slaganje na putničkim brodovima	
6.7.	Mjere predostrožnosti tokom ukrcaja i iskrcaja	
7.	Klasa 2 - gasovi	3,0
7.1.	Vrste gasova	
7.2.	Vrste posuda pod pritiskom i prijenosnih tankova	
7.3.	Korišćenje uređaja za ispuštanje i zatvaranje	
7.4.	Kategorije slaganja	
7.5.	Opšte mjere predostrožnosti	
8.	Klasa 3 – zapaljive tečnosti	3,0
8.1.	Pakovanje, tankovi, kontejneri, prijenosni tankovi i cisterna	
8.2.	Kategorije slaganja	
8.3.	Opšte mjere predostrožnosti prilikom slaganja i uslovi odjeljivanja	
8.4.	Prijevoz zapaljivih tečnosti pri povišenim temperaturama	
9.	Klasa 4 - zapaljive čvrste materije	3,0
9.1.	Vrste	
9.2.	Prijevoz i slaganje, kontrola temperature	
9.3.	Kategorije slaganja	
9.4.	Opšte mjere predostrožnosti	
9.5.	Uslovi odvajanja	
9.6.	Ispuštanje otrovnih ili zapaljivih gasova	
10.	Klasa 5 – oksidirajuće materije i organski peroksidi	3,0
10.1.	Pakovanje	
10.2.	Prijevoz i slaganje sa kontrolom temperature	
10.3.	Kategorije slaganja	
10.4.	Opšte mjere predostrožnosti	
10.5.	Uslovi odjeljivanja	
11.	Klasa 6 - otrovne i infektivne materije	3,0
11.1.	Opasnost od zagađivanja hrane, radnih površina i prostorija posade	
11.2.	Vrste pakovanja	
11.3.	Kategorije slaganja	
11.4.	Opšte mjere predostrožnosti	
11.5.	Uslovi odjeljivanja	
11.6.	Mjere dekontaminacije	
12.	Klasa 7 – radioaktivne materije	3,0
12.1.	Vrste ruda i koncentrata	
12.2.	Vrste pakovanja	
12.3.	Transportna oznaka slaganja i odvajanja	
12.4.	Kategorije slaganja	
12.5.	Uslovi odvajanja i udaljenosti	
13.	Klasa 8 – korozivne materije	3,0
13.1.	Vrste pakovanja	
13.2.	Kategorije slaganja	
13.3.	Opšte mjere predostrožnosti	
13.4.	Uslovi odjeljivanja	
13.5.	Opasnosti od nakvašenih materija	
14.	Klasa 9 – razne opasne materije i predmeti	3,0
14.1.	Vrste materija i predmeta	
14.2.	Primjeri i uslovne opasnosti	
14.3.	Materije koje su opasne samo u rasutom stanju (MHB)	
14.4.	Opšte i posebne mjere predostrožnosti	
14.5.	Uslovi odvajanja	

15.	Mjere predostrožnosti i postupci u slučaju opasnosti	3,0	
15.1.	Sigurnost električnih uređaja		
15.2.	Ulazak u zatvorene prostorije		
15.3.	Uticaj curenja ili požara		
15.4.	Razmatranje događaja na palubi ili pod palubom		
15.5.	Planovi i postupci u slučaju opasnosti		
16.	Medicinska prva pomoć	3,0	4,0
16.1.	Opasnosti od udisanja, gutanja, dodira sa kožom i radijacije		
16.2.	IMO priručnici o medicinskoj prvoj pomoći pri nezgodama sa opasnim materijama (MFAG)		
16.3	Medicinski savjeti u radio-saobraćaju		
		46,0	5,0
Ukupno časova:		51,0	

D-42 PROGRAM OBUKE ZA OFICIRA ODGOVORNOG ZA BEZBJEDNOST BRODA

Područje		Predavanja	Vježbe
1.	Uvod	1.5	
1.1	Pregled programa		
1.2	Stručnost i ovlašćenje		
1.3	Istorijski pregled		
1.4	Postojeće prijetnje sigurnosti		
1.5	Tehnološki postupak na brodu i u luci		
2.	Politika bezbjednosti u pomorstvu	1.0	
2.1	Međunarodne konvencije, pravilnici i preporuke		
2.2	Propisi i pravila Republike Crne Gore		
2.3	Definicije		
2.4	Pravne posljedice postupka ili propusta oficira odgovornog za bezbjednosnu zaštitu broda		
2.5	Povjerljivi podaci i bezbjednosne komunikacije		
3.	Odgovornost u pogledu bezbjednosti	1.5	
3.1	Vlade ugovornice		
3.2	Priznate organizacije za bezbjednosnu zaštitu		
3.3	Društvo		
3.4	Brod		

	3.5	Luke		
	3.6	Oficir odgovoran za bezbjednosnu zaštitu broda		
	3.7	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu u društvu		
	3.8	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu luke		
	3.9	Pomorci sa posebnim dužnostima u pogledu bezbjednosti		
	3.10	Osoblje luke s posebnim dužnostima u pogledu bezbjednosti		
	3.11	Ostala lica		
4.	Procjena bezbjednosti broda		1.25	
	4.1	Metodologija procjene opasnosti		
	4.2	Postupci procjene opasnosti		
	4.3	Nadzor bezbjednosti na mjestu događaja		
	4.4	Dokumentacija o procjeni opasnosti		
5.	Bezbjednosna oprema		1.5	
	5.1	Bezbjednosna oprema i sistemi		
	5.2	Radna ograničenja bezbjednosne opreme i sistema		
	5.3	Testiranje, kalibracija i održavanje bezbjednosne opreme i sistema		
6.	Plan bezbjednosti broda		2.0	
	6.1	Cilj plana bezbjednosti broda		
	6.2	Sadržaj plana bezbjednosti broda		
	6.3	Povjerljivost i službena tajna		
	6.4	Primjena plana bezbjednosti broda		
	6.5	Održavanje i izmjena plana bezbjednosti broda		
7.	Otkrivanje prijetnji, prepoznavanje i postupci		3.0	
	7.1	Prepoznavanje i otkrivanje oružja, opasnih stvari i naprava		
	7.2	Načini fizičkog pretraživanja i nenametljivih pregleda		
	7.3	Primjena i koordinacija kontrola		
	7.4	Prepoznavanje lica koja predstavljaju bezbjednosni rizik		
	7.5	Načini onemogućavanja mjera bezbjednosti		

	7.6	Upravljanje grupama ljudi i načini nadzora		
8.	Bezbjednosni postupci na brodu		1.5	
	8.1	Radnje potrebne na različitim stepenima bezbjednosti		
	8.2	Održavanje bezbjednosti na nivou brod/luka		
	8.3	Deklaracija o bezbjednosti		
	8.4	Prijava incidenata u pogledu bezbjednosti		
	8.5	Primjena bezbjednosnih postupaka		
9.	Spremnost u slučaju nužde, uvježbavanje i vježbe		1.25	
	9.1	Planiranje za slučaj nezgode		
	9.2	Uvježbavanje i vježbe bezbjednosti		
	9.3	Procjena uvježbavanja i vježbe bezbjednosti		
10	Bilješke u pogledu bezbjednosti		1.0	
	10.1	Dokumenti i zapisi		
	10.2	Prijava i povrede bezbjednosti		
	10.3	Nadzor i upravljanje		
	10.4	Bezbjednosne provjere i pregledi		
	10.5	Prijava neusaglašenosti		
11	Bezbjednosna obuka		0.5	
	11.1	Zahtjevi obuke		
Ukupno časova :			16.0	0
			16.0	

**D-43 PROGRAM BEZBJEDNOSNE OBUKE ZA POMORCE KOJIMA SU DODIJELJENE
BEZBJEDNOSNE DUŽNOSTI**

Područje			Predavanja	Vježbe
1.	Uvod		1.0	
	1.1	Pregled programa		

	1.2	Stručnosti koje treba postići		
	1.3	Postojeće prijetnje bezbjednosti, uključujući piratske napade i oružane pljačke		
	1.4	Tehnološki postupak na brodu i u luci		
2.	Politika bezbjednosti u pomorstvu		0.75	
	2.1	Poznavanje međunarodnih konvencija, pravilnika i preporuka, uključujući one koji se odnose na suzbijanje piratstva i oružanih pljački		
	2.2	Poznavanje propisa i pravila Crne Gore za nepredviđene okolnosti vezane uz sigurnost i postupke za reakcije na prijetnje sigurnosti ili povreda sigurnosti, uključujući odredbe za održavanje ključnih poslova na brodu, kontakta sa lukom, uključujući radno znanje o onima koji se mogu odnositi na piratstvo i oružanu pljačku		
	2.3	Definicije		
	2.4	Rad sa osjetljivim bezbjednosnim informacijama i komunikacijama		
3.	Odgovornost u pogledu bezbjednosti		1.25	
	3.1	Vlade ugovornice		
	3.2	Priznate organizacije za bezbjednosnu zaštitu		
	3.3	Društvo		
	3.4	Brod		
	3.5	Luke		
	3.6	Oficir za bezbjednost broda		
	3.7	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu u društvu		
	3.8	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu luke		
	3.9	Pomorci sa posebnim dužnostima u pogledu bezbjednosti		
	3.10	Osooblje luke s posebnim dužnostima u pogledu bezbjednosti		
	3.11	Ostala lica		

4.	Procjena bezbjednosti broda		1.0	
	4.1	Postupci procjene opasnosti		
	4.2	Nadzor bezbjednosti na mjestu događaja		

5.	Bezbjednosna oprema		1.0	
	5.1	Bezbjednosna oprema i sistemi za sprovođenje bezbjednosti, uključujući i sredstva zaštite od piratskih napada i oružanih pljački.		
	5.2	Radna ograničenja bezbjednosne opreme i sistema		
	5.3	Testiranje, kalibracija i održavanje bezbjednosne opreme i sistema		
6.	Otkrivanje prijetnji, prepoznavanje i postupci		1.5	
	6.1	Prepoznavanje i otkrivanje oružja, opasnih supstanci i uređaja		
	6.2	Metode fizičkih pretraživanja i neinvazivnih inspekcija		
	6.3	Izvršenje i koordinacija kontrola		
	6.4	Prepoznavanje lica koja predstavljaju bezbjednosni rizik		
	6.5	Načini izbjegavanja/zaobilazjenja bezbjednosnih mjera		
	6.6	Upravljanje grupama ljudi i načini nadzora		
7.	Postupci bezbjednosne zaštite na brodu		1.0	
	7.1	Radnje potrebne na različitim stepenima bezbjednosti		
	7.2	Održavanje bezbjednosti na nivou brod/luka		
	7.3	Poznavanje deklaracije o bezbjednosti		
	7.4	Prijava incidenata u pogledu bezbjednosti		
	7.5	Izvršenje bezbjednosnih postupaka		
8.	Spremnost u slučaju nužde koje se odnose na piratstvo i oružane pljačke, uvježbavanje i vježbe		1.0	
	8.1	Izvršenje planova za slučaj nezgode		
	8.2	Uvježbavanje i vježbe bezbjednosti		
9.	Bilješke u pogledu bezbjednosti		0.5	
	9.1	Dokumenti i zapisi		
Ukupno časova :			9.0	0
			9.0	

D-44 PROGRAM OBUKE LICA ODGOVORNOG ZA BEZBJEDNOST U DRUŠTVU

Područje	Predavanja	Vježbe
----------	------------	--------

1.	Uvod		1.0	0
	1.1	Pregled kursa		
	1.2	Stručnost i ovlaštenje		
	1.3	Istorijski pregled		
	1.4	Postojeće prijetnje bezbjednosti		
2.	Politika bezbjednosne zaštite u pomorstvu		1.0	
	2.1	Međunarodne konvencije, pravilnici i preporuke		
	2.2	Propisi i pravila Republike Crne Gore		
	2.3	Definicije		
	2.4	Rad sa osjetljivim bezbjednosnim informacijama i komunikacijama		
3.	Odgovornosti u pogledu bezbjednosne zaštite		1.5	
	3.1	Vlade ugovornice		
	3.2	Priznate organizacije za bezbjednosnu zaštitu		
	3.3	Društvo		
	3.4	Brod		
	3.5	Lučki prostor		
	3.6	Oficir za bezbjednost broda		
	3.7	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu u društvu		
	3.8	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu luke		
	3.9	Članovi posade kojima su dodijeljene bezbjednosne dužnosti		
	3.10	Osoblje luke kojima su dodijeljene bezbjednosne dužnosti		
	3.11	Ostala lica		
4.	Procjena bezbjednosne zaštite broda		2.0	0.5
	4.1	Metodologija procjene opasnosti		
	4.2	Postupci procjene opasnosti		
	4.3	Nadzor bezbjednosne zaštite na mjestu događaja		
	4.4	Dokumentacija o procjeni opasnosti		
5.	Bezbjednosna oprema		0.5	0.5

	5.1	Bezbjednosna oprema i sistemi		
	5.2	Radna ograničenja bezbjednosne opreme i sistema		
	5.3	Testiranje, kalibracija i održavanje bezbjednosne opreme i sistema		
6.	Plan bezbjednosne zaštite broda		2.5	
	6.1	Cilj plana bezbjednosne zaštite broda		
	6.2	Sadržaj plana bezbjednosne zaštite broda		
	6.3	Povjerljivost i službena tajna		
	6.4	Izrada plana bezbjednosne zaštite broda		
	6.5	Ovjera plana bezbjednosne zaštite broda		
	6.6	Primjena plana bezbjednosne zaštite broda		
	6.7	Održavanje i izmjena plana bezbjednosne zaštite broda		
7.	Otkrivanje prijetnji		1.0	0.5
	7.1	Prepoynavanje lica koja predstavljaju potencijalni bezbjednosni rizik bez diskriminacije		
	7.2	Prepoznavanje opasnosti zbog napada pirata		
	7.3	Prepoznavanje i otkrivanje oružja, opasnih supstanci i uređaja		
	7.4	Implementacija i koordinacija pretraživanja		
	7.5	Metode fizičkih pretraživanja i neinvazivnih inspekcija		
	7.6	Tehnike izbjegavanja/zaobilaženja bezbjednosnih mjera uključujući i one koje koriste pirati		
	7.7	Upravljanje grupama ljudi i načini nadzora		
8.	Postupci bezbjednosne zaštite na brodu		1.0	
	8.1	Radnje potrebne na različitim stepenima bezbjednosne zaštite, uključujući i radnje koje treba preduzeti radi spriječavanja piraterije i oružane pljačke		
	8.2	Održavanje bezbjednosne zaštite na nivou brod/luka		
	8.3	Deklaracija o bezbjednosnoj zaštiti		
	8.4	Primjena bezbjednosnih postupaka		
9.	Spremnost u slučaju nužde, uvježbavanje i vježbe		2.0	
	9.1	Planiranje za slučaj nezgode		

	9.2	Uvježbavanje i vježbe bezbjednosne zaštite		
	9.3	Procjena uvježbavanja i vježbi bezbjednosne zaštite		
10	Bilješke u pogledu bezbjednosne zaštite		1.0	
	10.1	Dokumenti i zapisi		
	10.2	Prijava i povrede bezbjednosne zaštite		
	10.3	Nadzor i upravljanje		
	10.4	Bezbjednosne provjere i pregledi		
	10.5	Prijava neusaglašenosti		
11	Bezbjednosna obuka		2.0	1.0
	11.1	Zahtjevi obuke		
	11.2	Načini obrazovanja		
Ukupno časova :			15.5	2.5
			18.0	

D-45 PROGRAM OBUKE LICA ODGOVORNOG ZA BEZBJEDNOST LUKE

Područje			Predavanja	Vježbe
1.	Uvod		1.0	
	1.1	Pregled programa		
	1.2	Stručnost i ovlaštenje		
	1.3	Istorijski pregled		
	1.4	Postojeće prijetnje bezbjednosne zaštite		
2.	Politika bezbjednosne zaštite u pomorstvu		1.0	
	2.1	Međunarodne konvencije, pravilnici i preporuke		
	2.2	Propisi i pravila Republike Crne Gore		
	2.3	Definicije		
	2.4	Rad sa osjetljivim bezbjednosnim informacijama i komunikacijama		
3.	Odgovornosti u pogledu bezbjednosne zaštite		1.5	
	3.1	Vlade ugovornice		

	3.2	Priznate organizacije za bezbjednosnu zaštitu		
	3.3	Društvo		
	3.4	Brod		
	3.5	Lučki prostor		
	3.6	Oficir za bezbjednost broda		
	3.7	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu u društvu		
	3.8	Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu luke		
	3.9	Članovi posade kojima su dodijeljene bezbjednosne dužnosti		
	3.10	Osoblje luke kojima su dodijeljene bezbjednosne dužnosti		
	3.11	Ostala lica		
4.	Procjena bezbjednosne zaštite luke		2.0	0.5
	4.1	Metodologija procjene opasnosti		
	4.2	Postupci procjene opasnosti		
	4.3	Nadzor bezbjednosne zaštite na mjestu događaja		
	4.4	Dokumentacija o procjeni opasnosti		
5.	Bezbjednosna oprema		0.5	0.5
	5.1	Bezbjednosna oprema i sistemi		
	5.2	Radna ograničenja bezbjednosne opreme i sistema		
	5.3	Testiranje, kalibracija i održavanje bezbjednosne opreme i sistema		
6.	Plan bezbjednosne zaštite luke		2.5	
	6.1	Cilj plana bezbjednosne zaštite luke		
	6.2	Sadržaj plana bezbjednosne zaštite luke		
	6.3	Povjerljivost i službena tajna		
	6.4	Izrada plana bezbjednosne zaštite luke		
	6.5	Ovjera plana bezbjednosne zaštite luke		
	6.6	Primjena plana bezbjednosne zaštite luke		
	6.7	Održavanje i izmjena plana bezbjednosne zaštite luke		
7.	Otkrivanje prijetnji		1.0	0.5

	7.1	Prepoznavanje lica koja predstavljaju potencijalni bezbjednosni rizik bez diskriminacije		
	7.2	Prepoznavanje i otkrivanje oružja, opasnih supstanci i uređaja		
	7.3	Implementacija i koordinacija pretraživanja		
	7.4	Metode fizičkih pretraživanja i neinvazivnih inspekcija		
	7.5	Tehnike izbjegavanja/zaobilaženja bezbjednosnih mjera uključujući i one koje koriste pirati		
	7.6	Upravljanje grupama ljudi i načini nadzora		
8.	Postupci bezbjednosne zaštite u luci		1.0	
	8.1	Radnje potrebne na različitim stepenima bezbjednosne zaštite		
	8.2	Održavanje bezbjednosne zaštite na nivou brod/luka		
	8.3	Deklaracija o bezbjednosnoj zaštiti		
	8.4	Primjena bezbjednosnih postupaka		
9.	Spremnost u slučaju nužde, uvježbavanje i vježbe		0.5	1.0
	9.1	Planiranje za slučaj nezgode		
	9.2	Uvježbavanje i vježbe bezbjednosne zaštite		
	9.3	Procjena uvježbavanja i vježbi bezbjednosne zaštite		
10	Bilješke u pogledu bezbjednosne zaštite		1.5	
	10.1	Dokumenti i zapisi		
	10.2	Prijava i povrede bezbjednosne zaštite		
	10.3	Nadzor i upravljanje		
	10.4	Bezbjednosne provjere i pregledi		
	10.5	Prijava neusaglašenosti		
11	Bezbjednosna obuka		2.0	1.0
	11.1	Zahtjevi obuke		
	11.2	Načini obrazovanja		
Ukupno časova:			15.5	2.5
			18.0	

D-45 A PROGRAM BEZBJENOSNE OBUKE ZA OSOBLJE

Područje		Predavanja	Vježbe
1.	Uvod	0.75	
	1.1 Pregled programa		
	1.2 Stručnosti koje treba postići		
	1.3 Postojeće prijetnje bezbjednost		
	1.4 Tehnološki postupak na brodu i u luci		
2.	Politika bezbjednosti u pomorstvu	0.75	
	2.1 Svijest o međunarodnim konvencijama, pravilnicima i preporukama		
	2.2 Svijest o propisima i pravilima Republike Crne Gore		
	2.3 Definicije		
	2.4 Povjerljivi podaci i bezbjednosne komunikacije		
3.	Odgovornost u pogledu bezbjednosti	0.5	
	3.1 Vlade potpisnice		
	3.2 Društvo		
	3.3 Brod		
	3.4 Luke		
	3.5 Oficir odgovoran za bezbjednosnu zaštitu broda		
	3.6 Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu u društvu		
	3.7 Lice odgovorno za bezbjednosnu zaštitu luke		
	3.8 Pomorci sa posebnim dužnostima u pogledu bezbjednosti		
	3.9 Osoblje luke s posebnim dužnostima u pogledu bezbjednosti		
	3.10 Ostala lica		

4.	Otkrivanje prijetnji, prepoznavanje i postupci		1.0	
	4.1	Prepoznavanje i otkrivanje oružja, opasnih stvari i naprava		
	4.2	Prepoznavanje lica koja predstavljaju uzbudnosni rizik		
	4.3	Načini onemogućavanja mjera bezbjednosti		
5.	Bezbjednosni postupci u luci		0.5	
	5.1	Radnje potrebne na različitim stepenima bezbjednosti		
	5.2	Prijava incidenata u pogledu bezbjednosti		
6.	Spremnost u slučaju nužde, uvježbavanje i vježbe		0.5	
	6.1	Svijest o planovima za slučaj nezgode		
	6.2	Uvježbavanje i vježbe bezbjednosti		
Ukupno časova			4.0	0
			4,0	

**D-46 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA
ZAPOVJEDNIKA BRODA OD 3000 BT ILI VEĆEG I PRVOG OFICIRA PALUBE NA BRODU OD 3000
BT ILI VEĆEG**

<i>Područje</i>		<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Pomorska meteorologija i okeanografija	4,0	
2.	Konstrukcija broda, uzdužni i poprečni stabilitet	4,0	
3.	Navigacija, planiranje putovanja i držanje straže	8,0	
4.	Manevrisanje brodom	4,0	
5.	Rukovanje teretom i slaganje	5,0	
6.	Komunikacija na moru, postupci u nuždi, traganje i spasavanje	4,0	
7.	Zaštita okoline i sprječavanje zagađivanja mora	10,0	
8.	Međunarodno pravo	2,0	
9.	Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe	4,0	
10.	Upravljanje, organizacija i uvježbavanje posade	2,0	
11.	Engleski jezik	5,0	
Ukupno časova:		52,0	

**D-47 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA
ZAPOVJEDNIKA BRODA OD 500 BT DO 3000 BT, PRVOG OFICIRA PALUBE NA BRODU OD 500 BT
DO 3000 BT I OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU OD 500 BT ILI VEĆEM**

<i>Područje</i>		<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
-----------------	--	-------------------	---------------

1.	Pomorska meteorologija i okeanografija	2,0
2.	Konstrukcija broda, uzdužni i poprečni stabilitet	3,0
3.	Navigacija, planiranje putovanja i držanje straže	6,0
4.	Manevrisanje brodom	2,0
5.	Rukovanje teretom i slaganje	6,0
6.	Komunikacija na moru, postupci u nuždi, traganje i spasavanje	2,0
7.	Zaštita okoline i spriječavanje zagađenja mora	4,0
8.	Međunarodno pravo	2,0
9.	Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe	3,0
10.	Upravljanje, organizacija i uvježbavanje posade	2,0
11.	Engleski jezik	4,0
Ukupno časova:		36,0

**D-48 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA
ZAPOVJEDNIKA BRODA DO 500 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI I OFICIRA PLOVIDBENE
STRAŽE NA BRODU DO 500 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI**

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Brodska postrojenja i protivpožarna zaštita	2,0
2.	Navigacija, planiranje putovanja i držanje straže	3,0
3.	Manevrisanje i rukovanje brodom	2,0
4.	Rukovanje teretom i slaganje	2,0
5.	Komunikacija na moru, postupci u nuždi, traganje i spasavanje	2,0
6.	Zaštita okoline i spriječavanje zagađivanja mora	3,0
7.	Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe	2,0
Ukupno časova:		16,0

D- 49 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA ZA KORMILARA

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Kormilarenje i držanje straže	2
2.	Rukovanje i osiguranje raznih vrsta tereta	2
3.	Sigurnosne mjere na moru i zaštita okoline	2
4.	Održavanje broda,boje i priprema podloge za bojadisanje	2
Ukupno časova:		8

D-50 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA ZA ČLANA PLOVIDBENE STRAŽE

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Navigacija i kormilarenje	1,5

2.	Pravila izbjegavanja sudara na moru i držanje straže	1,5
3.	Sigurnost na moru i zaštita okoline	2

Ukupno časova:	5
----------------	---

D-51 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVITELJA MAŠINE NA BRODU SA BRODSKIM MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 3000 kW ILI JAČIM I DRUGOG OFICIRA MAŠINE NA BRODU SA BRODSKIM MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 3000 kW ILI JAČIM

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Pogon i održavanje pogona	15,0	
2. Optimizacija postrojenja	15,0	
3. Elektrotehnika i automatizacija	15,0	
4. Upravljanje postrojenjem i rukovođenje posadom	5,0	

Ukupno časova: 50,0

D-52 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVITELJA MAŠINE NA BRODU SA BRODSKIM MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 750 kW DO 3000 kW I DRUGOG OFICIRA MAŠINE NA BRODU SA BRODSKIM MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 750 kW DO 3000 kW I OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU SA BRODSKIM MAŠINSKIM KOMPLEKSOM POGONSKE SNAGE OD 750 kW ILI JAČIM

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Priprema pogona i držanje straže	10,0	
2. Elektrotehnika i automatizacija	10,0	
3. Upravljanje, organizacija i obuka posade na brodu	6,0	
4. Sigurnost brodskog mašinskog kompleksa i zaštita okoline	10,0	

Ukupno časova: 36,0

D-53 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA MAZAČA

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Brodska postrojenja		

1.1	Osnove rada brodskih motora		
1.2	Vrste i princip rada brodskih motora sa unutrašnjim sagorijevanjem		
1.3	Sistemi kod brodskih motora		
1.4	Pripremanje za pogon, upućivanje i posluživanje motora	3,0	0,5
1.5	Rukovanje i održavanje brodskih motora		
1.6	Parni kotlovi vrste i podjele		
1.7	Priprema kotla za pogon		
1.8	Pripremanje napojne vode i održavanje kotla		
1.9	Praćenje rada kotla u pogonu		
2.	Brodске pomoćne mašine i uređaji		
2.1	Brodске pumpe, kompresori i ventilatori		
2.2	Kormilarski uređaji	2,0	0,5
2.3	Separatori i filteri		
2.4	Palubni uređaji i mašine		
2.5	Rashladni uređaji		
2.6	Destilacioni uređaji		
3.	Držanje straže		
3.5	Organizovanje straže, prema vrsti pogona, tipu stanja postrojenja		
3.6	Držanje straže, preuzimanje straže	1,0	
3.7	Obavljanje straže		
3.8	Predavanje straže		
5.	Mjere sigurnosti i zaštita okoline		
4.1	Sprečavanje zagađenja mora		
4.2	Mjere opreza za zaštitu okoline, postupci kojima se sprečava zagađenje	1,0	0,5
4.3	Oprema za sprečavanje zagađenja		
4.4	Brodski uređaji i prihvatni uređaji na kopnu		
4.5	Lična sigurnost, oprema za ličnu zaštitu		
5.	Elektronika, Automatika		
1.1	Električna energija: struja, napon, frekvenca, strujni krug i elementi kruga		
1.2	Izvori električne energije		
1.3	Automatizacija na brodu; elementi automatike, upravljanje i održavanje	1,0	0,5
1.4	Održavanje, ispitivanje i otklanjanje kvarova		
1.5	Mjere zaštite od električne struje		
6.0	Održavanje i popravke		
6.1	Materijali za gradnju broda, svojstva materijala, obrade i zaštite materijala	0,5	0,5
6.2	Alati i oprema za održavanje		
6.3	Vrste pregleda		

8,5 2,5

Ukupno časova: 11,0

D-54 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA
PLOVIDBENE STRAŽE U MAŠINSKOM ODJELJENJU

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Brodска postrojenja		
1.1	Osnove rada brodskih motora sa unutrašnjim sagorijevanjem		
1.2	Konstruktivni dijelovi brodskih motora	1,0	0,5
1.2	Rukovanje i održavanje brodskih postrojenja		
2.	Mašinski sistemi		
2.1	Brodski sistemi: goriva, ulja, vode, vazduha, sistem pare	1,0	

2.2	Alarmni i komunikacioni sistem u mašinskom prostoru		
2.3	Sistemi goriva, vazduha i izduvnih gasova		
3.	Parni kotlovi		
3.1	Vrste i podjela parnih kotlova		
3.2	Pripreme kotla za pogon	1,0	
3.3	Praćenje rada kotla u pogonu		
4.	Držanje straže		
4.1	Postupci držanja straže u mašinskom prostoru	0,5	
4.2	Preuzimanje, obavljanje i predaja straže		
5.	Mjere sigurnosti i zaštita okoline		
5.1	Sigurnosne mjere i zaštita pri radu		
5.2	Postupci u slučaju opasnosti	0,5	0,5
5.3	Mjere opreza i zaštita mora od zagađenja		
5.4	Protivpožarna zaštita i oprema u mašinskom prostoru		
		4,0	1,0
Ukupno časova:		5,0	

D-55 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA
UPRAVITELJA MAŠINE NA BRODU U MAŠINSKOM ODJELJENJU POGONSKE SNAGE DO 750 KW I
OFICIRA PLOVIDBENE STRAŽE NA BRODU U MAŠINSKOM ODJELJENJU POGONSKE SNAGE DO
750 kW

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Pogon i održavanje pogonskih uređaja	7,0	
2.	Brodsko elektrotehnika i automatizacija	5,0	
3.	Pomorski propisi	4,0	
Ukupno časova:		16,0	

D-56 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA ZA
ELEKTROTEHNIKU

	Područje		
		Predavanja	Vježbe
1.	Brodске elektrčne mašine	7	-
2.	Brodска električna postrojenja	7	-
3.	Brodска automatika	7	-
4.	Brodска mjerenja	5	-
5.	Elektronski navigacioni uređaji	6	-
6.	Informacione tehnologije u pomorstvu	4	-
7.	Brodski mašinski kompleks	7	-

8.	Pomorski propisi	2	-
9.	Engleski jezik	5	-
	Ukupno:	50	-

**D-57 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA ČLANA
POSAD ZA ELEKTROTEHNIKU**

Područje

	Predavanja	Vježbe
1. Osnovi elektrotehnike, elektronike i električnih mjerenja	5	
2. Brodske električne mašine i postrojenja	5	
3. Brodska automatika	4	
4. Elektronski navigacioni uređaji	1	
5. Brodski mašinski kompleks	5	
Ukupno:	20	

**D-58 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA GMDSS
RADIO-OPERATORA SA OPŠTIM OVLAŠĆENJEM**

<i>Područje</i>		<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Uređaji u brodskoj stanici	3,0	
2.	Komunikacioni postupci	3,0	8,0
3.	Održavanje radne sposobnosti brodskih uređaja	2,0	
4.	Engleski jezik	2,0	7,0
		10,0	15,0
Ukupno časova:		25,0	

**D-59 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA GMDSS
RADIO-OPERATORA SA OGRANIČENIM OVLAŠĆENJEM**

<i>Područje</i>		<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Uređaji u brodskoj stanici	1,0	
2.	Komunikacioni postupci	1,0	4,0
3.	Održavanje radne sposobnosti brodskih uređaja	1,0	
4.	Engleski jezik	1,0	2,0

	4,0	6,0
Ukupno časova:	10,0	

D-60 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSNOVNOJ SIGURNOSTI NA BRODU

B 2	Predavanja	Vježbe
1. Uvod - sigurnost preživljavanja	0.5	
2. Slučajevi opasnosti	0.5	
3. Procjena	0.5	0.5
4. Plovila za preživljavanje	1.0	1.0
5. Lična sredstva za preživljavanje	0.5	0.5
6. Preživljavanje na moru	0.5	
7. Pomoć helikopterom	0.5	
8. Radio oprema za opasnost	0.5	0.5
	4.5	2.5
Ukupno:	7	

Lična prva pomoć	Predavanja	Vježbe
1. Opšta pravila	0.5	
2. Mehanizmi i funkcije tijela	0.5	
3. Smještaj povrijeđenih	0.25	0.25
4. Povrijeđeni u nesvijesti	0.25	0.5
5. Oživljavanje	0.25	1.0
6. Krvarenje	0.25	0.5
7. Pomoć povrijeđenim u stanju šoka	0.25	0.25
8. Opekotine, oparotine i nezgode prouzrokovane električnom strujom	0.5	
9. Spašavanje i prevoz povrijeđenih	0.25	0.5
10. Ostalo	0.5	
	3.5	3
Ukupno:	6.5	

Protivpožarna zaštita	Predavanja	Vježbe
1. Uvod-o požarima na brodu	0.5	
2. Teorija gorenja	0.5	
3. Sprečavanje požara	1.0	
4. Otkrivanje požara	0.5	
5. Ugrađeni sistemi za gašenje požara	1.0	

6. Razna protivpožarna sredstva	1.5	0.5
7. Brodska protivpožarna oprema	0.5	
8. Način gašenja požara na brodu	0.5	
9. Vježbe protivpožarne zaštite	0.5	1.5
	6.5	2
	Ukupno:	8.5
Lična sigurnost i društvena odgovornost	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	0.25	
2. Opšti aspekti međuljudskih odnosa	0.5	
3. Međuljudski odnosi na brodu	0.5	0.25
4. Sporazumijevanje	0.5	0.25
5. Društvena i radna sredina	0.5	
6. Uvježbavanje	0.75	0.5
	3.0	1.0
	Ukupno:	4
B2 + Lična prva pomoć + Protiv požarna zaštita + Lična sigurnost i društvena odgovornost		
	UKUPNO ČASOVA :	17.5
		8.5
	Ukupno:	26

**D-61 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA ZA PRUŽANJE PRVE MEDICINSKE
POMOĆI NA BRODU**

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Neposredno djelovanje	0.5	0.5
2. Sredstva prve pomoći	0.25	0.25
3. Struktura i funkcija tijela	1.0	0.25
4. Opasnosti od trovanja na brodu	0.5	0.25
5. Ispitivanje bolesnika	0.5	0.25
6. Povreda kičme	0.5	0.5
7. Opekotine, oparotine i uticaj hladnoće i vrućine	0.5	0.5
8. Lomovi, iščašenja kostiju, povrede mišića	0.5	0.5
9. Medicinska njega o spašenim, uključujući oštećenja, hipotermije i smrzotine	0.5	
10. Radio-medicinski savjet	0.25	
11. Farmakologija	0.25	0.25
12. Sterilizacija	0.25	0.25
13. Srčani udar, utopljenje i gušenje	0.5	0.5
	6	4
	Ukupno:	10

**D-62 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O POSTUPCIMA U SLUČAJU
OPASNOSTI ZA BEZBJEDNOST I PODIZANJE SVIJEŠTI O BEZBJEDNOSTI NA BRODU**

	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	0.5	
2. Politika bezbjednosti u pomorstvu	0.5	
3. Odgovornost u pogledu bezbjednosti	0.25	
4. Otkrivanje prijetnji, prepoznavanje i postupci	0.5	
5. Bezbjednosni postupci na brodu	0.25	
6. Spremnost u slučajima nužde uvježbavanja i vježbe	0.5	
Ukupno časova:		2.5

**D-63 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA
UPRAVLJANJE GAŠENJEM POŽARA**

	Predavanja	Vježbe
1. Uvod i pravila sigurnosti	0.5	
2. Teorije gorenja	1.0	
3. Nadzor požara na brodovima	0.5	
4. Organizacija protivpožarne zaštite na brodu	1.0	
5. Izvođenje vježbe protivpožarne zaštite	1.0	1.0
6. Postupci gašenja požara	1.0	
7. Opasnosti za vrijeme gašenje požara	1.5	1.5
8. Lična protivpožarna zaštita	2.0	2.5
9. Istraživanje nastanka požara	1.0	
10. Završne odredbe	0.5	
	10	4.0
Ukupno:		14

**D-64 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VOĐENJE
MEDICINSKE BRIGE NA BRODU**

	Predavanja	Vježbe
1. Prva pomoć	1.0	1.0
2. Njega o unesrećenima	1.5	1.5
3. Njega	0.5	0.5
4. Bolesti	1.5	0.5
5. Zloupotreba alkohola i droge	1.0	

6. Njega zuba	0.5	0.5
7. Ginekologija, trudnoća i porođaj	1.0	
8. Medicinska njega o spašenim uključujući oštećenje, hipotermije i smrzavanje	1.0	
9. Smrt na moru	0.5	
10. Pomoć od strane trećih osoba	1.0	
11. Provjera okoline na brodu	0.5	0.5
12. Sprečavanje bolesti	1.0	
13. Propisi i vođenje bilješke	0.5	
14. Ljekovi i medicinska oprema	0.5	0.5
15. Hiruška oprema, instrumenti i potrepštine	1.0	0.5
	13	5.5
Ukupno:	18.5	

D-65 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ NAFTE I HEMIKA LIJA

	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	1.5	
2. Svojstva tereta	2.0	
3. Otrovnost i ostale opasnosti	2.0	
4. Nadzor nad opasnosti	2.0	
5. Sigurnosna oprema i zaštita lica	4.0	
6. Sprečavanje zagađenja	2.5	
7. Postupci u slučaju opasnosti	2.0	
8. Oprema za rukovanje teretom	7.0	
9. Operacija s teretom	5.0	
Ukupno časova:	28	

D-66 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ NAFTE

	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	1.0	
2. Osnove svojstva nafte i opasnosti	2.0	
3. Sigurnost	1.5	
4. Zaštita od zagađenja	1.5	
5. Konstrukcija i oprema tankera za prevoz nafte	3.0	
6. Rad na tankerima za prevoz nafte	3.5	
7. Pumpe za teret i balast	1.0	
8. Postupci u slučaju opasnosti	1.0	
9. Sistem inertnog gasa	3.0	
10. Pranje tankova sirovom naftom	2.0	
11. Upravljanje rizikom na tankerima	1.5	
12. Planiranje postupka u slučaju opasnosti	1.0	
13. Pitanja i diskusije	1.0	

Ukupno: 23

D-67 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA
RAD NA TANKERIMA ZA PREVOZ HEMIKA LIJA

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	1.0	
2. Osnove hemije i fizike	1.5	
3. Opasnost od hemikalija	2.5	
4. Pravila i propisi	2.0	
5. Nacrt broda i sadržaj tereta	2.0	
6. Sistem za rukovanje teretom	3.5	
7. Sigurnost i sprečavanje zagađivanja	3.0	
8. Rukovanje teretom i postupci sa balastom	4.0	
9. Poslovi čišćenja tankova	2.5	
10. Veza brod (terminal) kopno	1.5	
11. Postupci u slučaju opasnosti	1.0	
12. Pitanja i rasprava	0.5	
Ukupno:	25	

D-68 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD NA
TANKERIMA ZA PREVOZ TEČNOG GASA

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	1.5	
2. Svojstva tereta	2.0	
3. Otrovnost i ostale opasnosti	2.0	
4. Nadzor nad opasnosti	2.0	
5. Sigurnosna oprema i zaštita lica	4.0	
6. Sprečavanje zagađenja	2.5	
7. Postupci u slučaju opasnosti	2.0	
8. Oprema za rukovanje teretom	7.0	
9. Operacija sa teretom	5.0	
Ukupno:	28	

D-69 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O NAPREDNOJ OSPOSOBLJENOSTI ZA
PREVOZ TEČNOG GASA

	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	1.0	
2. Hemiske i fizičke karakteristike gasova	6.0	
3. Opasnosti na gas tankerima	2.5	
4. Propisi	1.5	
5. Konstrukcija gas tankera i opreme za teret	1.5	
6. Sistem za rukovanje teretom	4.5	
7. Sigurnost na gas tankerima	2.5	
8. Operacija i rukovanje teretom	3.0	

 Ukupno: 27

D-70 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RUKOVANJE ČAMCEM ZA SPASAVANJE I SPASILAČKIM ČAMCEM, OSIM BRZOG SPASILAČKOG ČAMCA I OVLAŠĆENJE ZA RUKOVANJE BRZIM SPASILAČKIM ČAMCIMA

	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	0.5	
2. Opasnosti na brodu	0.5	
3. Pravila preživljavanja	0.5	
4. Korišćenje opreme		1.0
5. Spašavanje helikopterom	0.5	0.5
6. Plovila za preživljavanje	0.5	
7. Sohe i sredstva za spašavanje	0.5	
8. Pogon i oprema čamaca za spašavanje	0.5	0.5
9. Napuštanje broda	0.5	
10. Oprema za signalizaciju i pirotehnička sredstva	0.25	0.25
11. Postupci u plovilima za preživljavanje	0.5	
12. Prva pomoć	0.25	0.25
13. Uvježbavanje spuštanja i podizanja čamca		1.0
14. Korišćenje i rukovanje plovilima u nevrijeme	0.5	
15. Radio oprema	0.5	0.5
16. Uvježbavanje spuštanja splavova		1.0
17. Praktične vježbe i procjene		3.0
	6.5	8
Ukupno:	14.5	

D-71 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD SA OPASNIM TERETIMA

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	0.5	
2. Klasifikacije opasnih materija	2.0	
3. Konvencije, propisi i preporuke	2.0	0.5
4. Obilježivanje	1.0	
5. Sigurnost osoblja	1.0	
6. Klasa 1-eksplozivi	1.5	
7. Klasa 2-gasovi	1.5	
8. Klasa 3-zapaljive tečnosti	1.5	
9. Klasa 4-zapaljive čvrste materije	1.5	
10. Klasa 5-Oksidirajuće materije i organski peroksidi	1.5	
11. Klasa 6-otrovne infektivne materije	1.5	
12. Klasa 7-radioaktivne materije	1.5	
13. Klasa 8-korozivne materije	1.5	
14. Klasa 9-razne opasne materije i predmeti	1.5	
15. Mjere predstrožnosti i postupci u slučaju opasnosti	1.5	
16. Medicinska prva pomoć	1.5	2.0

23

2.5

Ukupno:

25.5

D-72 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O MJERAMA SIGURNOSTI NA PUTNIČKIM BRODOVIMA

Upravljanje grupama ljudi u vanrednim situacijama na putničkim brodovima

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Uvod u STCW '95	0.5	
2. Upravljanje grupama ljudi	0.5	0.75
3. Poznavanje svojstva broda	1.0	0.75
4. Mjere sigurnosti za osoblje koje pruža direktne usluge putnicima	0.5	0.5
5. Procjene i zaključak	0.5	
	3	2
Ukupno časova:	5	

Sporazumijevanje u vanrednim situacijama i korišćenje ličnih sredstava za spašavanje na putničkim brodovima

	Predavanja	Vježbe
1. Uvod u STCW '95	0.5	
2. Upravljanje grupama ljudi	0.5	0.75
3. Poznavanje svojstva broda	1.0	0.75
4. Mjere sigurnosti za osoblje koje pruža direktne usluge putnicima	0.5	0.5
5. Procjene i zaključak	0.5	
	3	2
Ukupno časova:	5	

Sigurnost putnika i cjelovitosti trupa na putničkim brodovima

	Predavanja	Vježbe
1. Uvod u STCW '95	0.5	
2. Postupci ukrcaja i iskrcaja putnika	0.25	0.25
3. Proračun stabilnosti, trima i naprezanja brodske konstrukcije	0.5	1.0
4. Otvaranje, zatvaranje i učvršćivanje otvora na trupu		0.75
	1.25	2.25
Ukupno:	3.5	

Upravljanje ponašanjem ljudi u vanrednim situacijama

	Predavanja	Vježbe
1. Nacrt i svojstva broda, planovi za nuždu, postupci i vježbe	0.5	
2. Korišćenje sredstava	0.25	0.25
3. Nadzor nad ponašanjem u slučaju opasnosti	0.25	0.25
4. Ljudsko ponašanje i radnje	0.5	
5. Uspostavljanje i održavanje uspješne komunikacije	0.25	0.25
6. Mjere sigurnosti putnika	0.25	0.25
7. Praktične vježbe		1.0
	2.0	2.0
Ukupno:	4.0	

**D-73 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA OFICIRA
ODGOVORNOG ZA BEZBJEDNOST BRODA**

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	1.0	
2. Politika bezbjednosti u pomorstvu	0.5	
3. Odgovornost u pogledu bezbjednosti	1.0	
4. Procjene bezbjednosti broda	0.5	
5. Bezbjednosna oprema	0.5	
6. Plan bezbjednosti broda	0.5	
7. Otkrivanje prijetnji, prepoznavanje i postupci	0.5	
8. Bezbjednosni postupci na brodu	0.5	
9. Spremnost u slučaju nužde, uvježbavanja i vježbe	0.5	
10. Bilješke u pogledu bezbjednosti	0.25	
11. Bezbjednosna obuka	0.25	
Ukupno:	6	

D- 74 PROGRAM OBUKE ZA POMORCE KOJIMA SU DODIJELJENE BEZBJEDNOSNE DUŽNOSTI

Područje	Predavanja	Vježbe
1. Uvod	0.5	
2. Politika bezbjednosti u pomorstvu	0.25	
3. Odgovornost u pogledu bezbjednosti	0.5	
4. Procjena bezbjednosti broda	0.5	
5. Bezbjednosna oprema	0.5	
6. Otkrivanje, prepoznavanje i postupci	1.0	
7. Bezbjednosni postupci na brodu	0.5	
8. Spremnost u slučaju nužde, uvježbavanje i vježbe	0.5	
9. Bilješke u pogledu bezbjednosti	0.25	
Ukupno časova:	4.5	

D-75 POSEBNA OBUKA ZA ČLANOVE ISPITNE KOMISIJE

<i>Područje</i>		<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Međunarodne obaveze Crne Gore prema IMO-u	0,25	
1.1.	Međunarodni pravni instrumenti	0,25	
1.2.	Međunarodna STCW Konvencija	0,50	
1.3.	Rezolucije STCW Konvencije	0,50	
1.4.	Radio-dnevnik Međunarodne unije za telekomunikacije	0,25	
1.5.	SOLAS Konvencija	0,50	
1.6.	Rezolucije IMO Skupštine	0,25	
1.7.	IBC i IGC Pravilnik	0,25	
1.8.	ILO konvencija br. 53	0,25	
		3,0	
2.	Zahtjevi za sticanje ovlašćenja o osposobljenosti	0,25	
2.1.	Zahtjevi STCW Konvencije	2,0	1,0
2.2.	Ovlašćenja izvan STCW Konvencije	0,75	
		3,0	1,0
3.	Organizacija pismenih ispita	1,5	2,5
3.1.	Metodologija ispitivanja	1,0	2,0
3.2.	Kvalitet ispita	1,0	2,0
3.3.	Subjektivni ispiti	0,5	0,5
3.4.	Objektivni ispiti	0,5	0,5
3.5.	Ispiti nadopunjavanja	0,5	0,5
3.6.	Nadzor nad ispitima	0,5	
3.7.	Publikacije i oprema za organizaciju ispita	1,0	
3.8.	Usmena uputstva	0,5	
		7,0	8,0
4.	Ocjenjivanje pismenih ispita	0,50	
4.1.	Ocjenjivanje usmenih ispita	0,50	
		1,0	
5.	Usmeni i praktični ispiti	1,0	1,0
		1,0	1,0
6.	Održavanje standarda kvaliteta	0,5	
6.1.	Pregled ispitnih materijala	1,0	2,0
6.2.	Greške	0,5	
6.3.	Žalbe	0,5	0,5
6.4.	Priznanje ovlašćenja o osposobljenosti	0,5	0,5
6.5.	Oslobađanja, izuzeća i ekvivalentnosti ovlašćenja	0,5	1,0
6.6.	Obnavljanje ovlašćenja	0,5	
		4,0	4,0
7.	Vođenje spisa	0,5	1,0
7.1.	Izdavanje i zamjenjivanje ovlašćenja	0,25	
7.2.	Sprovođenje standarda kvaliteta	0,25	

	1,0	1,0
	20,0	15,0
Ukupno časova:	35,0	

D-76 POSEBNA OBUKA ZA INSTRUKTORE PRAKTIČNE OBUKE

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Razumijevanje i opisivanje STCW zahtjeva – kurseva za sticanje osposobljenosti (kursevi koji se odnose na osposobljavanje)	2.00	
1.1. Opisivanje zahtjeva STCW Konvencije za kurseve koji se odnose na osposobljavanje		
2. Efikasno planiranje okruženja za učenje	5.00	4.00
2.1. Planiranje procesa učenja		
2.2. Pokazivanje posjedovanja znanja o faktorima koji utiču na učenje posjetica kursa		
3. Efikasno korišćenje nastavnih metoda predavanja	6.00	10.00
3.1. Prikazivanje opsega metoda predavača koji odgovaraju potrebama obuke pomoraca – slušalaca		
4. Korišćenje odgovarajućih sredstava za obuku	3.00	9.00
4.1. Prikazivanje opsega predavačkih pomagala – sredstava		
4.2. Izabiranje odgovarajućih predavačkih sredstava		
5. Stvaranje značajnog plana lekcija	3.00	6.00
5.1. Identifikovanje autputa za lekciju		
5.2. Prepoznavanje faktora koje treba uzeti u obzir pri planiranju lekcije		
6. Procjena predavanja i učenja	2.00	4.00
6.1. Analiziranje upotrebe evaluacije		
6.2. Identifikacija mjerenja performansi		
6.3. Izabiranje odgovarajuće metode evaluacije		
6.4. Identifikovanje potreba za menadžmentom kvaliteta		
7. Izrada kurseva za studiranje – učenje	3.00	3.00
7.1. Identifikacija faktora koje treba uzeti u obzir prilikom stvaranja programa studiranja - učenja		
7.2. Završi i predaj novi kurs studiranja - učenja		
	24.00	36.00
Ukupno časova:	60.00	

D-77 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSoblJENOSTI ZA ZAPOVJEDNIKA BRODA DO 100 BT U MALOJ OBALNOJ PLOVIDBI

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Navigacija	4,0	2,0
2. Pomorska meteorologija	2,0	
3. Izbjegavanje sudara na moru, signalizacija i komunikacija	2,0	
4. Pomorstvo (Manevrisanje)	2,0	

5.	Pomorstvo (Poznavanje broda)	2,0	
6.	Pomorstvo (Rukovanje brodom i teretom)	2,0	
7.	Sigurnost na moru, mjere zaštite i postupci u slučaju nužde i u vanrednim okolnostima	4,0	
8.	Pomorsko pravo i brodsko poslovanje	2,0	
9.	Engleski jezik	2,0	3,0
		23	5

Ukupno časova: 28

**D-78 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA
ZAPOVJEDNIKA BRODA DO 200 BT U UNUTRAŠNjim MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM
MORU CRNE GORE**

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	Terestrička navigacija	5,0	3,0
2.	Meteorologija	2,0	0,0
3.	Manevrisanje i izbjegavanje sudara na moru	4,0	0,0
4.	Sigurnost na moru	6,0	0,0
5.	Rad porivnih i pomoćnih strojeva na malim brodovima	1,0	0,0
6.	Rukovanje brodom i teretom	4,0	0,0
7.	Engleski jezik	3,0	3,0
8.	Osnove pomorskog upravnog prava	3,0	0,0
		28	6
		Ukupno časova: 34,00	

**D-79 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA
JAhte DO 500 BT**

	<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1.	POMORSKA PLOVIDBA	14,0	22,0
2.	KONSTRUKCIJA I STABILNOST BRODA	6,0	5,0
3.	MANEVRIŠANJE BRODOM I IZBJEGAVANJU SUDARA NA MORU	8,0	9,0
4.	SIGURNOST NA MORU (USMENO I PRAKTIČNO)	7,0	5,0

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
5. METEOROLOGIJA	4,0	2,0
6. POMORSKO PRAVO	4,0	2,0
7. ENGLSKI JEZIK (USMENO I PISMENO)	4,0	5,0
UKUPNO	47	50
UKUPNO (PREDAVANJA + VJEŽBE)	97	

D-80 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA JAhte DO 100 BT I PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA VODITELJA JAhte DO 200 BT

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Navigacija	3,0	2,0
2.. Manevrisanje brodom	2.0	0,0
3. Poznavanje broda i brodskog postrojenja	3.0	0,0
4. Sigurnost na moru	4.0	0,0
5. Pomorska meteorologija i okeanografija	2.0	0,0
6. Pomorsko pravo	2.0	0,0
7. Engleski jezik	3.0	2.0
UKUPNO:	19.0	4.0
Ukupno časova:	23.00	

D-81 PROGRAM OBUKE ZA OBNAVLJANJE OVLAŠĆENJA O OSPOSOBLJENOSTI ZA MORNARA MOTORISTU

<i>Područje</i>	<i>Predavanja</i>	<i>Vježbe</i>
1. Navigacija	3,0	2,0
2. Manevrisanje	3,0	0,0
3. Poznavanje broda i brodskog postrojenja	4.0	0,0
4. Sigurnost na moru	4.0	0,0
UKUPNO:	14.0	2.0
	16.00	